No. ४८२६ क

Title शक्ति-संगम:

Author

Extent ८८ पत्र Age

Subject तन्त्र

61191

नं० १८२९

F-88

Complete

शाक्तिरत्न
हं १२५

पु· नी
१

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॐ नमः सरस्वत्यै ॥ ॐ आलंवे जगदालम्वे हेरंवचरणाम्बुजम् । शुष्यंति यद्रजः स्पर्शात्सद्यः प्रत्यूहवा
र्धयः ॥१॥ श्रीआदिनाथोवाच ॥ कालिकालि महाकालप्रिये देवि हि कालिके । कादिहादिमताधीशे षट्सिद्धिप्रदर्शि
नि ॥२॥ सहस्ररूपिणि शिवे रहस्यमपि कथ्यतां ॥ पूर्वं संसूचितं देवि न मयैकथितं तथा ॥३॥ तन्मे कृपया देवेशि यदि स्ने
ह करुणा तव ॥ श्रीकाल्युवाच ॥ रहस्यं सर्वगोप्यं यन्मया देव कथितं पुरा ॥ एकैकदशशतं देव सहस्रं लक्ष तत्तथा ॥ गदितं निय
तं देवतं देवलक्षवाचकं ॥४॥ कोटिश्चार्बुदशाकोटिश्चार्बुदं चार्बुदं ॥ खर्वं स्वकाशखर्वं स्यान्निखर्वं दिङ्खर्वकम् ॥५॥
जलधिश्चानमध्यं च वृंदं सस्मेततः परो ॥ लक्षश्चैव महेशानि ततः प्रोक्तो महालयः ॥ शंखश्चैव महाशंखं पद्मं च महापद्म
कम् ॥ सक्रोदक्ष्नीलाच महानीलस्तु शीकरः ॥ मकरः कच्छपश्चैव परार्धं तदनंतरं ॥ परात्परार्धं च तथा वामः संख्या न
विद्यते ॥ एतेनैतत्त्रदृशस्या रहस्यं कालिकागमे ॥ दशोत्तरक्रमाद्देयात्संख्या चैव महेश्वरि ॥१०॥ आगमस्य तु संख्या च
कथ्यते शृणु सांप्रतं ॥ पंचाशद्धे महाभारः यन्त्रसंख्या प्रकीर्तिता ॥११॥ एकैकदशशतं तेषे सहस्रं निधुतं तथा ॥ प्रयुतं तर्वुदं
खर्वं वृंदं खर्वं निखर्वकम् ॥१२॥ शंखं पद्मं समुद्रोऽथ मध्यं चाष्टमेव च ॥ परार्धं चपमे चैव परार्धं तत्परार्द्धकम् ॥१३॥ द
शोत्तरक्रमेणैव संख्या लक्षणसंग्रहे ॥ द्वात्रिंशदक्षरं यच्च स श्लोक इति निगद्यते ॥ सैव श्लोके निगदिता स्तारानेत्र समुद्भवाः
एतन्मध्ये महेशानि सर्वे धामलडामराः ॥ तेत्राणि वर्णवाश्चैव चूडामणिशतत्र्य चिंतामणिकल्पतरुकल्पास्सर्वे ।
प्रतिष्ठिता ॥ कर्मोऽत्र पारिजातस्त्वमस्ते दर्पणस्तथा ॥ सोपानसहितस्थापितश्चोपसंहिता दृयः ॥१३॥ सौभाग्यपनावर्त
तत्वास्तथा सत्तावतारकाः ॥ पुराणान्युपसंज्ञानि रहस्यानि बहूनि च ॥ हृदय हृदयसोज्ञालेव हृदयानि बहूनि च ॥
कौमुद्यादीनि देवेशि तत्रैव चंद्रिकादिव ॥१४॥ पातंजलादिकारीनि तथा सारस्वतादिकान् ॥ एपतं चालि सर्वाणि १

६

पर्यायाज्ञायकागमान् २० वहत्संज्ञानि देवेशायथायोगक्रमेण च उपशाहोवहछहतेच यामलगोचरः २१ शि
वश्चाव ग्रन्थानामत्वयापोक्तं कियत्कञ्चस्थितं वदे किय ह्रै मर्त्यलोके च स्वर्गपातालयोः कियत् कालश्चा
च पंचाशद्धैमहाभारैः षट्त्रिंशल्लक्षकं भुवि मत्तसंख्या स्वर्गलोके पाताले ह्यष्टवैस्थिता एवमागमसंदोहः कथितस्तेम
यानव शैवंशाक्तं गाणपत्यं सौरं वैष्णवमेव च २४ महावीरं पाशुपतं वैष्णवं वीरवैष्णवं वीरशैवं तथा बौद्धं स्वायंभुवम
नेनरम् २५ पंचरात्रेंगातत्वं च केरलं सावरं तथा श्रीसिद्धसावरं देव तथैव कालसावरं २६ कुमारीसावरं देव विजया
सावरं तथा कालिकासावरं दिव्यसावरं वीरसावरं २७ श्रीनाथसावरं देव तारिणीसावरं परम् श्रीभैरवसावरं रुद्रा
संख्यासावरजातयः २८ रक्तोघोरस्तथा शुक्लोघोरविमलश्च कस्तथा मंत्रीघोरस्तथा वाच्यघोरघोरस्ततः स्मृतः २९ वि
नाघोरस्तथा नीलासर्वे महाभिधस्ततः घोरघोरस्तथा सिद्धाघोरश्चैकादश स्मृतः ३० मायाकौशिलिकोकापि
वीरघोधागमौ तथा जैनागमो रक्तशुक्लः षट्संख्या विजातयः ३१ विनाभेदस्तु बहवो हि ख्याता ते निप्रकीर्तिताः बोधा
नां शतभेदास्युर्दशधा पाशुपते स्मृताः कौले भेदाष्टकं चैव धूर्ते चैकशातकं ३२ यथा वर्णाश्च धर्मेण योजनीयाः प्र
यत्नतः ३३ येषु येषु च वर्णेषु ये ये धर्माः प्रकीर्तिताः तेषु तेषु च ते धर्मा योजनीयाः प्रयत्नतः ३४ ब्राह्मणेन तथा
कार्यं ब्राह्मण्यं न विनश्यति ग्रन्थेष्वेवं हि कर्तव्यं मरुद्योकरईश्वरः ३५ एतद्भेदरहस्यं च योजनानाति स च ईश्वरः एतद्धि
ग्रेष्ववाङ्गला मोक्षमेत्रमयानव ३६ पिवेत्यहस्रचितयन्महद्रस्य प्रियं वदे सिद्धविद्यालघुविद्या तथा मत्ताविधान
सिका ३७ विधात्वाकथ्यमानाहि पुनमार्त्यनरर्षितं तद्देवकथ्यतां देवि संख्याचारौ च दप्रिये ३८ एषां संख्याम
हाविद्यानस्यानामानि वक्ष्यहम् सिद्धविद्या महाविद्या विद्यत्येवं क्रमः ३९ चतुर्युगादिरूपेण कथ्ये सिद्धा च किं

श्री

शा॰ती॰ २ द्विधा कोवासिद्धःसत्ययुगेमहासिद्धमहेश्वरः ३२ कोवाविद्याचान्ययुगेसर्वसैकथ्यतेप्रिये सत्येयुगेसिद्धविद्यासुंदरी
भुवनेश्वरी ३३ कालीतारेतिदेवेशसिद्धविद्याप्रकीर्तिताः कालिकासिद्धविद्यातुसर्वदेवमहेश्वर छिन्नमस्ताचबगा
2 लामातंगीकमलातथा एताएवमहाविद्याविद्यासेप्सिताःप्रिये ३४ धूमावतीवैखरीचविद्यात्वेनप्रतिष्ठितम् काली
तारामहाविद्याषोडशीभुवनेश्वरी ३५ भैरवीछिन्नमस्ताचविद्याधूमावतीतथा बगलासिद्धविद्याचमातंगीकमला
त्मिका ३६ एताएवमहाविद्यासिद्धविद्याप्रकीर्तिताः वैष्णवाद्यमतेदेवित्रिभेदविधागतिः ३७ कालीछिन्नासुंदरीच
सिद्धविद्याचतारिणी बगलाकमलाधूम्रामहाविद्याचताभवेत् ३८ मातंगीभैरवीचैवत्रिपुराकुलिनीतथा ३९ न
वदुर्गाचत्वारितीविद्यात्वेनमहेश्वर तोतलात्रिपुरामायाकाञ्चीशीभ्रमरांबिका ४० भोगवतीतथाछिन्नाहृद्याहृहा।
वक्रकुरी त्रिकंटकीतिदेवेशमहाविद्याप्रकीर्तिताः ४१ निद्यामतमिदंप्रोक्तंश्रृणुकुञ्जामतेशिवे वज्रमस्ताविशी
भोगावतीपद्मावतीतथा ४२ महामधुमतीसिद्धिमतसंजीविनीतथा प्रह्लोरराजमातंगीमातंगीहिंगुलाविका
कालरात्रीतिदेवेशमहाविद्याप्रकीर्तिताः शिवउवाच समान्यपक्षिन्नयोक्तविशेषोवक्तुतेत्रच मायाज्ञातोसिवि
श्वेशिशिष्यभावभजप्रिये देव्युवाच देवेशश्रोतुमिच्छामिसिद्धविद्यादिनिर्णयम् शिवउवाच सिद्धविद्यामहावि
द्याभेदस्वपक्रमेणच विद्यासंचक्रमेणैवद्विधाज्ञातिःप्रकीर्तिताः स्त्रीपुंनपुंसकेत्यत्रविधाज्ञातिःप्रकीर्तिताः चत
र्युगक्रमेणैवभेदभेदांतरेशिवे ४७ सत्येकालीचश्रीविद्याकमलाभुवनेश्वरी सिद्धविद्यामहेशानित्रिशक्तिर्बगा
लाशिवे ४८ महाविद्यासत्ययुगेमातंगीभैरवीशिवे धूमावतीचविद्यास्याद्वेतायांश्रृणुपार्वति कालीतारासुंद
रीचसिद्धविद्याप्रकीर्तिताः मातंगीभुवनालक्ष्मीमहाविद्याप्रकीर्तिताः ५० धूमावतीभैरवीचविद्यात्वेनमहेश्व २

ति द्वापरे कालिका तारा रोचिनी भैरवी तथा ५१ सिद्धविद्या महेशानि सुंदरी भुवना रमा धूमावती महाविद्या मा
तंगी कमला तथा ५२ विद्यात्वेन महेशानि कलौ कालीति केवला काली तारा छिन्नमस्ता सिद्धविद्या कलौ मा
ता सुंदरी भैरवी लक्ष्मी मातंगी भुवनेश्वरी महाविद्या महेशानि धूमा च बगला शिवे ५४ विद्यात्वेक महेशानि क
लौ संकीर्तिता मया ३ अन्यथ भैरवमते भेदोन्यः कथ्यते प्रिये ५५ काली तारा महाविद्या त्रिषु ग्राम्य संस्थिता
षोडशी भुवनेश्वरी ५६ भैरवी छिन्नमस्ता च विद्या धूमावती तथा ५६ बगला सिद्धविद्या च विद्या धूमावती तथा ३
द्योदश महाविद्या ग्रामभेद विधापि च ५७ एता एव महाविद्या त्रिषु ग्राम्य संस्थिता कलौ काली कलौ काली क
लौ काली तु केवला ५८ साधिता कालनाथेन प्रत्यक्षा कालिका कलौ कलौ काली विहायाथ यः कश्चित्सिद्धि
कामुकः स च लक्ष्या विना रूपं दर्पणे द्रष्टुमिच्छति कलौ काली विहायाथ यः कश्चिद्राज्यमिच्छति ६० सुदीप्तीता
ग्निबुधं हिमशैले निषेचते कलौ काली विहायाथ यः कश्चिन्मोक्षकामुकः ६१ स भोजनं विना रत्ने तृप्ति
मिमभीप्सति कलौ काली विहायाथ यः कश्चिद्भक्तिमिच्छति ६२ स शक्तिं च विना देवि मनसो मैथुनी विना
कलौ काली विहायाथ यः कश्चिद्दिव्यकामुकः ६३ स सीञ्जाञ्जे परीत्यज्य ईषड्भोजनमिच्छति कलौ काली
विहायाथ यः कश्चित्काम्यमिच्छति स तं दुःखं निहत्यार्थं पापानि कुरुते सदा महाविद्यो महामूर्खो ममाज्ञो हेस
दा वत ६५ युगाद्ये पि देवेशि कालि एवं शुभं त्वतः अन्या विद्यामपि भजन् सिद्धिमाप्नोति मानव ६६ कलौ का
ली स्पर्शमणिर्नाम्ना विद्या कल्पद्रुमा च न श्रीमहाकालिका विद्या कलौ पूर्णफलप्रदा ६७ अज्ञाना त्वज्ञानतो वा
पि सलीलेवा सहेलया स्मृतापि सिद्धिदा काली सत्यं देव महेश्वरि ६८ चतुर्युगानां राज्ञी वै कालिका परा

शा॰ती॰
२

कीर्त्तिताः विद्याराज्ञी सिद्धविद्या कलौ शीघ्रफलप्रदा ९ नामैकाद्रूपमाम्नायमहाविद्याश्च कीर्त्तिताः कलिर्हि य
त्रासमस्पापरस्तोकरोति च १० सकृज्जाममस्तेयेनकालिकाद्यामहेश्वरि यस्यसेवापरः सोयं कालिकाध्यानमस्था
हि ११ कालिर्यत्तत्तिविज्ञातिर्दैमन्त्रीशैलमरूद्वान् स्वधमागमप्यप्रेनरदत्तातिप्रतिवासरे १२ एतद्वैसिद्धिवाङ्कल्पेन
येनकेनशक्यते वरदानेश्वरतेतेनेयं दक्षिणास्मृता १३ सेयं दक्षिणकालिस्त्वसिद्धिभ्रमितिविलीयिता कालिका
घोरश्रीतारावामाचारप्रियामता १४ छिन्नमस्ताचबगलावाममार्गाधिदेवता मातंग्याद्यामहादेविवाममार्गे
णसिद्धिदा १५ कमलाभुवनावालातथाधूमावतीशिवे दक्षिणाचारयोगेनसिद्ध्यत्येवनसंशयः १६ वामाचा
रेणापितथासिद्धिस्त्येवमहेश्वर भैरवीवामसंतथाबालादक्षिणवामगा १७ वसन्तसुंदरीविद्यातथासंगीतसुंद
री वामदक्षिणयोगेनसिद्ध्यत्येवनसंशयः १८ रेणुकादक्षिणाचारोत्वन्यादेव्यश्चदक्षिणा मर्दनीवाममार्गेणप्रत्य
क्षाभवतिध्रुवं वालाघोरम्भघाचारश्रीविद्यायांतथैवच लोपामुद्रादक्षिणेतित्रिषुलोकेषुविक्रमा १९ सैववामा
प्रियादेवि वामार्या शीघ्रफलप्रदा कालीताराच्छिन्नमस्तासुंदरीवगलामुखी भैरवीचैवमातंगीवामाचारप्रियासदा
मातंग्यावगलामुख्योदक्षिणाख्योपिवर्त्तते २० मातंगीलघुमातंगीस्वस्तवीवामतत्परा संविज्ञोणशक्रदेवश्रवि
ख्येसौरेस्वयंभुवे वामाचारोवैदिकेपिभैरवावामतत्पराः क्षेत्रपालावामपराचीनाकाकालिकातथा २१ तथाप
शुपतादेववामामार्गेप्रतिष्ठिताः बौधाश्चकेरलायेचवीरवैस्लवर्षभषा २२ वांशरवोरादेवेशवामाचारपरायणाः
वार्हस्पत्यास्त्योन्येभेदावामपरायणाः चीनावामपरादेविबौधाचारपरायणाः गोपालसुंदरीविद्यातथानन्दसिं २
हसुंदरी २३ श्रीब्रह्मसुंदरीविद्यातथैववामसुंदरी सुंदरीगणपोदेवितस्त्वैपिदयानन्दः दक्षिणाद्याः सर्वविद्याः

कामिनीयोगनायिका वाममार्गेण सिध्यन्ति नान्यथा सिद्धिदा क्वचित् ४९ एवं च दक्षिणामूर्तिर्हयग्रीवगणेशयो वा
मदक्षिणायोगेन आभ्याचारतत्पराः ५० शैवे शाक्ते गाणपत्ये सौरे स्वायंभुवे तथा चांद्रे चीने पांचरात्रे वैष्णवे वैदिकेपि च
कापालिकी महेशान वाममार्गं न कारणं वाममार्गप्रकारेण सर्वं सिध्यन्ति नान्यथा ५२ वाममार्गं विना देवि न हि
सिध्यन्ति देवता॥ गोलकालानलाङ्गेषु विरिंचिजयासुरी ५३ वामाचारेण सिध्यन्ति दक्षिणे नो भयंकराः अत्रार्थ
प्रत्ययादेविसिद्धभैरवपवच ५४ ग्रन्थाभ्याममार्गेणो योगेनसोभवतिनान्यथा सुंदरी वामदक्षस्था कालिका वाममा
र्गगाः ५५ काली तारा छिन्नमस्ता सुमुखी मातंगिनी तथा बगला देवदेवेश वाममार्गपरायणा ५६ वामाचारे
विहायायकाली तारा च भैरवी महापिशाचिनी देवि छिन्नमस्ता विशेषतः ५७ योपासनं कर्तुकामस्तत्स पापी
भविष्यति सद्विद्यो मम शोही सुतहारी सजायते ५८ विशेषात्सर्वमंत्रेषु कुलाचार प्रकीर्तितः तदा सिद्धा सर्ववि
द्याना त्र कार्या विचारणा ५९ त्रिपुरेश्वरी महाविद्या शाक्ते सर्वा महेश्वर मंत्रमंडलगा विद्या वामाचारेण सिद्धिदाः
६० वामाचारेण सिध्यन्ति यन्त्रमंत्राद्यनेकशो शिवे वाममार्गं विना देवि न हि सिध्यन्ति कुत्र चित् ६१ वामाचारः प्र
धानोत्र सर्वेषु दर्शनेषु च प्रादेशाः कृतिबौद्धे वैष्णवे गाणपे तथा ६२ सौरे चान्द्रे जैनधर्मे स्वायंभुवमतांतरे वामो
चोतर्भविष्यंति चैतद्वै जानीहि जानतः एवं दर्शनमार्गेषु पि न हि वामे करोति चेत् तस्य सिद्धिर्न देवेश मम वैरी प्रकीर्ति
तः सर्वस्मादधिको वामः धर्मः प्रोक्तः कुलागमे तत्रापि कालिका तारा विद्यौ प्रियतरौ स्मृतौ वाममार्गं परित्य
ज्य कालिका भुक्ति लोपयेत् तस्य क्रिया च विफला महापशुरितीरितः तत्रास्नायेपि देवेशि ग्रहमध्यमवेदतः
प्रथमसत्वरतीयस्याद्वितयेचितयेविश पश्चात्क्रमेण तत्रस्यात्तत्स्थाने द्वितीयकम् षड्दर्शनादि मंत्राणां षड्स्व

शा.ती.
४

स्थानेष्वयोजनम् तत्रपूर्णाभिषेको हि पूर्णरूपः प्रकीर्तितः तत्रपर्यायभेदेऽपि वाममार्गप्रधानतः १०४ शैवे च वै
ष्णवे शाक्ते सौरे स्वगाणपत्यके बौद्धे पाशुपते सांख्ये मते कालमुखेऽपि च १०५ दक्षिणे वाम सिद्धान्ते वैदिकाः द्विपपि
प्रिये विना लिपिशिताभ्यां त्वक्‌जने नि:फलं भवेत् १११ एवं दशमहाविद्यास्वेषत्वाम्नायत्ववामता प्रधानाम्नायः प्रधा
त्वात: कनिष्ठं स्यात्प्रिये ११२ कुब्जादिभेदैर्देवेशि पूर्वाम्नायादिकल्पने कथितस्तेकनिष्ठोऽत्र शाक्ते एवं प्रकीर्ति
ते कादिकालीमहाशाक्तिर्हादिर्त्रिपुरसुन्दरी कादिहादिप्रभेदेन द्विधाम्नायार्थसंहतिः ११४ कलाणवे तन्त्रकौले
वीरचूडामणावपि सिद्धान्ते भैरवाख्ये च तत्वयाज्ञान्तार्णवद्वये श्रीमत्‌त्रिसंहितायां च तथैव समयार्णवे एतत्तन्त्रेषु
लोधर्मो वामाम्नायादिकारणम् ११६ कादित्वाद्दक्षरूपत्वं हादित्वाद्भैरवरूपता वक्त्ररूपेण महाचारेन हि वा न तिः
शाप्रिये नवा सिद्धामकरणं नास्ति शुद्ध्यादिकारणे स्वेच्छया सेतद्वितुस्माद्विद्यामहोत्तमा ११८ कादिकाली
तुशक्तिस्तेषपक्रमप्रकीर्तितम् कादिकालीवादिकालीकलौ काली न केवला हेरम्बोहदिरूपत्वे शिवताप्र
णपार्वति हादित्वाद्भैरवरूपत्वं शिवरूपत्वभावना १२० कायक्लेशादिस्त्रानेचम्यामप्रज्ञादिकं बहु एवं वधा
नवाद्यल्योकलौ सिद्ध्यति वानवा २१ तस्मात्सर्वेषु योगेषु विकालीतारफलप्रदा हरम्बोडुलाचारो राजन्सः परिकी
र्तितः २२ द्वियो[illegible]कीर्ततोऽदेविकाल्यां राजसतामसौ द्विधोऽपि वीरवाञ्छल्पतेन शीघ्रफलप्रदा २३ कादिस्तु
कामराजोऽस्तु हादिर्लोपामुद्रेरिता इत्येवं देशसंमत्या पारिभाषिकमीरितं कादयो मानवाः संति बहवः परमेश्व
रि नतत्र कादिता क्वापि हादावपि मनमः हादयो मानवो देवषड्विंशत्यमसंख्यकाः नतत्र हादिता क्वापि किंवोऽपि सदी
मेव हादिता कादित्वं कालिकायां च तेन प्रोक्तः करात्मकः कात्यामपि कादिकादिभेदास्तेवस्युरीशः २३

६४

४

नतत्र कादिहादित्वं लोपामुद्रायां न तत्र हादिता लोपामुद्रा सुंदरीभेदाः कामराजाद्यघोषया २९ इत्येवं कादिहादित्वं लो
पामुद्रायां न तत्र हादिता लोपामुद्रासुंदरीभेदाः कामराजाद्यघोषया इत्येवं कादिता हादित्वं हादि श्रीषोडशी परा हादौ तु
नियमाः प्रोक्ता यमः संयमनाद्ययः ३० कादौ तु नियमो नास्ति स्वेच्छया धर्ममाचरेत् नित्याशक्तिं कादिमते पवि भा
षा मयेमते ३१ शक्तिसंगमनामानं महाकादिमते शिवे कादिहादि च तद्रूपं चितये यत्र तिष्ठति ३२ चिच्छक्तिः
कादिरूपं स्याद्धादिरिच्छा ज्ञानगोचरा चिदानंदस्वरूपाख्यां शिवशक्त्यात्मकं प्रियं ३३ शक्तेः प्रधाने कालीं च सर्वदा
परिकीर्तिते संदर्यो तु कवित्वापि मम येषु प्रधानता ३४ कालीशक्तिं विहायाथ यः कश्चिज्जपमाचरेत् स
मदर्शी महादः खी योगिनी चर्वणः सत ३५ सुंदर्यो ब्रह्मवादित्वं कालेवानेकरूपता एवं हि कादिहादीति संज्ञा
प्रोक्ता महेश्वरि ३६ सर्वप्रपंचसिद्ध्यर्थं गोपनार्थं महेश्वरि गौडकेरलकाश्मीरसंप्रदायाश्च साधकः ३७ ही
ना विद्याविधौ कार्या तारायां च विशेषतः कालिकायां च संदर्यां षोडशी हादिविंशति ३८ कादिहादिमते
देवि त्वभिषेकविधिं चरेत् स्वस्वविद्यागुरून् नानाकुलतः चरेत् ३९ केरलकाश्मीरगौडाख्याना नाभेदप्र
विस्तरैः पृथक्कानेकनाथानां मास्रा च प्रदापयेत् ४० पूर्णाभिषेकसंदर्यां षोडशाणा मेव कीर्तितः प्रभावो
लघुषोडशाणां पविभाषा मनागपि ४१ राजराजेश्वरी विद्या पंचमी परमेश्वरी श्रीविद्या षोडशी पूर्णा पूर्णा दी
क्षितवर्जिता ४२ ग्रन्थभेदे पि कर्तव्यं सहेपारपरिकीर्तिते तथा कामकला कालीपदवीसिद्धीनां यामपि स्मृता
४३ महाविद्यासु सर्वासु पूर्णाभिषेकः शुभावहः तत्र स्वस्वमते नैव नाम दानं प्रकीर्तितम् कालीताराछिन्ना
ममस्ता चैकरूपास्ति पार्वति तथा नवावरीकालीं च चतेसद्धिकाविधौ गुह्यकाली सैव विद्या न तत्वा ।

शि॰ती॰
५

नीलवर्णकैर्युता सप्तप्रेतसमासीना महाराज्ञेश्वरीयुता ४६ दारवक्त्रा कार्यमंत्रैर्ना ध्येयं स्वकुलवत् गुरुणोक्त
प्रकारेण संप्रदायानुकूलतः ४७ षष्ठादशस्तु विद्यास्तु गुरवः संतिपंक्तिनः षष्ठादशस्तु विद्यास्तु षोडशन्यासप्र
कीर्तिताः ४८ ते तेऽस्मिन्सपर्यादौ सर्वसिद्धिप्रदायकाः संदृष्ट्वामपि देवेशि कामराजादिके तथा ४९ स्वभाव
त्वाच्चलोपाद्योमध्यमन्वादिभेदतः सर्वत्र भिन्ननामानो गुरवः परिकीर्तिताः ५० कालीकुलार्णवोक्तेन कालि
काफलदा ध्रुवम् कुलार्णवोक्तसन्मार्गात्सुंदरीफलदा क्वचित् ५१ पूर्णो वा सर्वसंपन्नास्याः सर्वधर्मेषु संहतिः
विनापूर्णाभिषेकेन काली तारा च सुंदरी ५२ ये जपंति नरा देवि ते नराः यमकिंकराः तस्मात्सर्वप्रकार्यस्तु
भिषेकश्च विस्मिते ५३ आम्नायदादिकादीनाममभिषेको ध्रुवं चरेत् सांगेहघे विदे ज्ञोति एवं कथितं मया
५४ परापामपि देवेशि तत्र शास्त्रयोगतः भेदाएकेपि तारादितं संप्रदायानुकूलतः ५५ आम्नायविद्याभे
देपि ह्यभिषेकविधिस्मृतः दशालक्षैश्च भेदैश्च कालीविद्याकुलोस्थिताः दशएवैः सप्तलक्षैः सुंदरी कीर्तिताः
भुवि त्रिनिवेवैंतलतारास्याछिन्नाद्याः सर्वमात्रकं पंचाशीतिसहस्रैश्च लक्षपंचकसंयुता भुवनेशी महावि
द्या वगलोच्छसारे तत्र लक्षान्नवगलासहस्रनवतिर्गता धूमावती महाविद्या षोडशीतिस्तु भैरवी ५६
मातंगी नेत्रलक्षाच्च कमला लक्षपंचका एते संख्यलिकाद्यो गालक्ष्मी राजविनिर्गता ५७ सामान्यतस्तु भेदेपि
दीक्षा नाम प्रकीर्तितं सप्तसप्ततिभेदेन सुंदरी व्यवस्थिता ५८ चत्वारिंशातु भेदेन भैरवी भुविसंस्थिता भुव
नेश्वपद्मभेदा स्यात्मातंग्या पंचधा स्मृता ५९ कमला शतभेदाख्या षड्विंशद्वगला स्मृता धूमावती पंच भेदा
तारा त्रिविधा त्रयोदश ६० दशधा कालिका छिन्ना तथा षोडशधा स्मृता श्रीकाल्या दशभेदानां भेदे दीक्षा ५

प्रकीर्त्तिता ९५ दक्षिणा स्मर्यन्ते श्मशाना रक्षा धा स्मृता भद्रकालीघोरशा धा कालकाली तथाष्टधा ९६
गुह्यकाली च नवधा सप्तधा कामकालिका नवधा धनकाली च सिद्धकाली त्रयोदश ९७ चण्डकाली विंशतिधा
हंसकाली च सप्ततिः एवं भेदे पि कर्त्तव्य किमन्यद्द्रष्टुमिच्छसि इति श्रीमहाकालसंहितायां संवादे मन्त्रमतपरिभाषा नाम
प्रथमः १ श्रीदेव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि ह्यभिषेकस्तुतिं परां श्रीशिव उवाच सुन्दरी तारिणी काली क्रमदी
क्षा विशामिनी क्रमपूर्णाभिषेकानि क्रमाद्वै प्रभविष्यति पूर्णाभिषेकं कृत्वा तु यत्र कुत्र स्थतोऽपि चेत् स एव देवी रूप
स्यात् स देवो यस्तु तामिषात् विना पूर्णाभिषेकेन पशुरूपो शिवोऽपि च विना पूर्णाभिषेकेन देवता न प्रसीदति ३ वि
ना पूर्णाभिषेकेन कालीतारां च यो जपेत् तस्य क्रिया हि विद्या मिवा सलोजायते नरः ४ पूर्णाभिषेकयुक्तस्य यत्
किंचित् कृतं भवेत् तस्य क्रिया च सफला देवता च प्रसीदति ५ पूर्णाभिषेकयुक्तो हि मंत्रज्ञानं दृष्ट्वा जपं छि वा ता
वत्क्षणात् सिद्धिमाप्नोति नात्र कार्या विचारणा ६ विना पूर्णाभिषेकेन गुरुमार्गेण पार्वति न जपो न तपो होमो
न पूर्णज्ञा पूर्णता क्वचित् ७ गुरुं विना पि देवेशि त्वभिषेकी तु यं जपेत् तस्य भेदं साधयित्वा सिद्धिदा तु महार्हसि
८ पूर्णाभिषेकयुक्तो हि नमस्कारं न कारयेत् षडाम्नायोपदेशश्च चतुरज्ञानादि पार्वति ९ ऊर्ध्वाम्नाये तु तारा सौ
न्दरी महाघोरधीमता कालान्त कामकाली च तत्रापि दक्षिणेश्वरी १० षडाम्नायेशं भवेच्च गुह्यकाली शुभोदया
त् दक्षिणा कालिका विद्या सिद्धविद्या परात्परा ११ चतुर्वर्गेश्वरी काली कलौ तारैव केवला सर्वदैवत कालीयं
चतुर्धा मेन सिद्धिदा १२ प्रत्या विद्या च देवेशि ब्रह्माद्या सकलप्रदा सुन्दरी तु कलौ नैव कूटो हारोऽपि नो कलौ १३
सप्तदायै भवेत् कूटं तत्कूट मध्यसेत्सदा कलौ स्वल्पायुष्टत्वात् कूटोद्धारो न जायते तस्मात्स्वं रत्नशस्यार्णी

श्या·तो· ६ तस्माद्यत्नेन संजपेत् अज्ञो पि त्यात्कामरूपलोपामुद्रेच वा जपेत् सर्वदा सिद्धिदा कालीकलौ सत्ति फलप्रदा
स्वदेहे लंघा सलीले वा यस्या स्मरणमात्रतः १८ चतुःसिद्धिप्रदा देवि देवी रूपो भवेछिवे सावर्ण कैरलं शैवं वैस्नवं
सौरगाणपं वौद्धं स्वायंभुवं वीरं मिलित्वा पद्मभावकं अगमा ज्ञा महेशानि नव त्रयोर्बुदकोटयः त्रिंशच्छिवर्व षट्
खर्व पंचविंशच्च पद्मकाः संख्याः प्रोक्ता महेशानि विंदुप्रस्तारचोतकः १९ भाषाभेदादेशभेदात्समपर्यायभेदतः
आगमाम्नायभेदेन नाद सिद्धादि भेदतः २० शैवे सौरे वैस्नवे च गाणपे वैष्णवपि च तत्त्वतः सुखे सेकं प्रकुर्वीत तन्मन्त्रा
मप्रदापयेत् २१ पूर्णाभिषेकषोडं चतुरुर्वाम तत्तथा पंचषोडशपरिसाना तत्किमतः सिद्धिसाधनं २२ षट्शो
भवसंभावो भावे विद्यां सभेदनी समेशां चैव विज्ञात्वा दीक्षा कार्या हि तेलण २३ प्रथमे कालिका कृत्सा रक्ताभा
सुंदरीततः हयो कालीमवाद्यरूपा सिद्धिदा नीलभास्वरा २४ उत्पत्तिर्दशविद्यानां देवानामपि पार्वति सकृ
संकथितं देवि हयोराम्नायभेदतः २५ पाते जले विमर्षिण्यां सारे सिद्धांतसंभवे कुलचंद्री प्रिये देवि भास्करे शैव
रेतथा तरंगिण्यां वेदे विप्रकाशे संहिता विधौ प्रमानिशमरादीनि तन्त्राणि कीर्तितानि प्रिये प्रतिघाक्षौ तन्त्रा
णि षट्चिदेदालयानि च सकृतान्यपि तथा समिस्सतिशुल्यादिकं तथा षराम्नाय तथा देव तथा षट्दर्शनोदिके
भिन्नाभिन्नानि तन्त्राणि संहितादीन्यपि प्रिये शैवे ह्याविंशतं तन्त्राणि त्वं वैष्णवे वदाम्यहं शतत्रयं पंचविंशत्संख्यका
नि महेश्वरि २६ असंख्यातानि चोक्तानि दशविद्याक्रमाक्रमः महाविद्यासिद्धविद्यास्तथा विद्याक्रमेपि च महानी
लक्रमे ण व छिन्नमस्ता विधिस्ततः गंधर्वाद्यक्रमेणैव पंचमी भुवि दुर्लभा महागंधर्वमार्गेण षोडशी फलदा ६
यिनी सौभाग्याद्यक्रमेणैव नानाफलदा कलौ २७ जीवचक्रक्रमेणैव भैरवी भुवि कीर्तिता महाधूमक्रमेण

6

शृंगीकृतैकैनासभेदैर्नानानामविधायिनी शिवउवाच नवरूपंमहाकारपूर्वंतन्नीलरूपकम् ततोवैसुंदरेरूपेरक्तवर्णपरात्परे ३४

फलदाधूम्रनायिका ३५ राजमार्गक्रमेणैवमातंगीसकलेष्टदा ब्रह्मभावक्रमेणैवदिव्यमार्गक्रमेणच ३६
पश्चमार्गक्रमेणापिमातंगीकमलासदा दशक्रमेणदेवेशिदशविद्याफलप्रदा ३७ कालादिचितयेदेविपंको
विपरिकीर्तिताः एकद्वित्रिविधादेविकोटिधानेकरूपिणी ३८ लोकांतरेचचत्वारिताम्रदुर्गाचशारभो धनी
श्रीकालचामुंडचाराहीकुमारिका ३९ प्रत्यक्षमहाविद्याकौलकस्यवरप्रदा कुलाचारप्रसन्नास्याकुला
चारफलप्रदा ४० नवदुर्गास्यप्रदुर्गातथैवसर्वमंगला वज्रप्रस्ताविणीकालीतारेतिनामवाचका ४१ अना
न्यरूपमेघुम्राकेवलंदक्षिणेश्वरी शमरेचामरेदेविचोमरान्नाघटमरे ४४ वशीन्यामायकेदेविवामपवकि
घाःस्मृतिः ब्रह्ममालामेरुमालातन्त्रधानातकालिका ४५ नारिकेरंभवामालासिद्धमालाप्रकीर्तिता शैवमा
लानरदन्ताश्विगताविनियोजिता ४६ शिवप्रधानाद्धेवेशाद्धिवभावःप्रकीर्तिताः शक्तिःप्रधान्याछाक्तेशा
छिरूपादेचिदात्मिका एतद्धिलोपनाज्ञोपामहाविद्येयमीरिता प्रत्याचारादधर्मत्वाप्रहत्वादपिसीकरि ४७
सुंदरीश्रीमहाविद्याराजराजेश्वरेश्वरी न्यासजलैःसदाचारैकल्पोक्तेनानसिध्यति ४९ स्वःस्वःपादिपदेवि
ताःहेभवेतिकलौयुगे पापवाइस्यमोदेविसुंदरीनप्रसीदति ५० ब्रह्ममालाधारणात्तुब्रह्मविद्याप्रकीर्ति
ताः शिवमालाप्रियत्वाच्चमहापरशिवात्मिका ५१ गुंतएवमहेशानिकादिहादिमतद्वये कादिहादिमतेदेवि
द्वयेयस्यास्तिसीकरः ५२ द्वितयेद्दीतितोयस्तुकालीतारामयोधुवं एवंकादिमतेदेविनित्याक्रियानदृश्य
ते ५३ द्वितयेदीक्षितांश्चाभिभागपापोनलभ्यते मेरुमालागलेधार्यंयत्रकादिमतेशिवे ५८ मेरुरुद्राक्षम
द्वितैधारणांतारिणीविधौ केवलंमेरुमालातुसर्वसिद्धिप्रदायिका नारिकेरमयीमालातत्प्रभावेप्रकीर्ति
ताः एतासांधारणादेविकितयत्नकरेस्थितं श्मशानेभोजनेकार्यंतदसधारयेच्छिवे भगलिंगात्मकैदे

श्या.ती.
७

विदेवीतन्नर्पयेल्लिवे ५८ भगान्वेदपरोभक्त्याभोगेगपत्नेनसंविशेत स्वरतासनमेतद्धिकालीनामपरंपरम ५९
भोगेनैवसमालायात्मभोगासाधकोभवेत श्रीदेव्युवाच मेरुमालाधारणेन कथंकार्यंवदाधुना शिवउवाच
रुद्राक्षैर्नवधात्रीश्चकालीमेरुमयीपरा रुद्राक्षैरुरुमेरुश्च मेरुरात्रैः कालिकामन्त्रः मेरुशिवस्यकेवेलवर्ततेयेनहे
तना तेनेयंमालिकासिद्धाहररूपिणी ६० रुद्राक्षाः साधकैर्नैवधार्यतेमेरुरीमते नारिकेलमयी।
मालासर्वविद्याविधौस्मृतिः ६१ सर्वस्मान्मेरुमालेयंकलौजागर्तिकेवला कालिकावरस्यविद्येयंविशेषाचित
स्वरूपिणी ६२ येनकेनउपायेनसाधनीयापरांविका ससिद्धःसिद्धिदालोकेवहुकिंप्रवदेटिके ६३ परेपराधे
प्रम्लेच्छदिनेरपि पार्वतीमहिमावर्णितेनहिकोप्यस्तिभूतले ६४ इतिश्रीपत्नोभवतारसंवादेउमतंत्रेसिद्धमत
रहस्येद्वितीयःपटलः २ श्रीदेव्युवाच देवेशश्रूहिपत्नेनचाम्नायादिविनिर्णयं शिवउवाच आम्नायनवधा।
प्रोक्तोयोगतारिप्रभेदतः विभेदेवहुभेदत्वेविनयंविनयंविभु उममंविश्वरूपाणांशैवादिदर्शनेनच २ शाक्तं
शैवंवैष्णवंचसौरंगाणपमेवच बौधचदेवदेवेशिदर्शनानिचषट्क्रमात षड्दर्शनस्यषडाम्नायाऊर्ध्वाम्नायेप्र।
कीर्तितः प्राचेनैवप्रकारेणपूर्वदक्षिणपश्चिमाः उत्तराधेमहेशानःषडाम्नायेप्रकीर्तिताः प्रथमेषोनिमा।
दितोदेवीलोकेविराजते मध्यतः क्रचक्रचापिनिहित्वेवनसंशयः मध्यमः सचितोदेविदशविद्यादिभेदतः ऊ
र्ध्वाम्नायेमहाषोडामरतेताविल्लीस्मृता कनिष्ठाचैवषट्चक्राभैरवेदेवविधाशिवे प्रथंहादिमतेप्रोक्तः सप्तका
दिमतेधुना पूर्वोक्तपवधुश्चेत्साहस्राविद्याहिमध्यतः ८ महाकालमहाकालीनूर्ध्वाम्नायेचदेवता दशाकला।
दिभेदैश्चकनिष्ठःपरिकीर्तितः ९ शाक्तंशैवंगाणपंचवैष्णवंसौरमेवच ऊर्ध्वपूर्वदक्षयोगेपश्चकचोदकवण
र्वति १० क्रमेणयोजनादेविततस्याःपरिकीर्तितम बौद्धाम्नायेचेटकास्सगंधर्वायक्षराक्षसाः ऐन्द्रजालादिके ७

मकलो ३

देवि पालाम्नायतमध्यगाः पूर्वाम्नाये वाम्नकौलौ दिव्यश्चौ तदक्षिणे १९ पश्चिमे वीरकौलश्च उत्तरे वाम
एव च ऊर्ध्वदिव्यौ महेशानि पाताले पशुमार्गकः २० तदिच्छया तु तन्मार्गः कीर्तितापरमो नमे ब्रह्मकाली
सिद्धरूपाद्य निरुद्धसरस्वती २१ शिवरूपी चित्स्वरूपी श्रीमन्त्रं धर्वसुन्दरी तथापि त्र्यक्षवीराद्यः योगे सं
पूर्णपार्वति २२ षट्त्रिंशत्तत्त्वमध्ये च संपूज्या चोत्तरोत्तरं उत्तराकादिहादीनां मध्ये भेदा द्विधा स्मृता
२३ पार्वतीयाकादिरूपा हादिमातंगनीपरा मातंगिनी तथा नारी सा नारी पुष्पिणी यदि २४ सापि
वेश्या यदि भवेत्सापि प्रथमपुष्पिणी प्रबोध्या गृहात्प्रोक्ता सर्वोत्तमोत्तमा २५ देहत्रिविधा पार्वतीयाके
रक्ता कौलिका स्मृता देहत्रिविधा समानीय सुन्दरीकामकलालसा २६ [illegible] योनिमासांतस्पा सर्वांग
के प्रिये एवं भूतजीवचक्रं योनिचक्रं प्रपूजयेत् २७ सांगो सावरणो देवि सर्वस्थापनपूर्वकम् सवर्त्तितेच
संपाद्य संलोक्य योनिमंडले २८ संजपेत्परमेशानि ध्यानपूजापरः स्मरे योनौ ध्याने प्रकुर्वीत स सिद्धो भुवि
जायते २९ एतस्यालापनो देवि पार्वतीयां च पुष्पिणी पूजयेद्देवदेवेशि तत्सभावो [illegible] ३० एवो
कोन्यतमो वीरस्सा नरस्य प्रयोगतः निर्गुणो हेतथा पुरुके सगुणो प्रभवाम्यहे ३१ सगुणो हेतयापुस्को निर्गु
णः प्रभवाम्यहं ब्रह्मज्ञानाइ वेत्त्वक्त तद्रूपा योनिरेव च ३२ योनिशक्तिं विहाया यत्कालीतारां चयः स्मरे
त् स दृष्टिशो महापापी वीरहा सैः वसंमतः ३३ एतद्भ्यासवाहुल्याद तत्पत्रकरे भवेत् [illegible] सनेवापि
हाविंशत्यासनानि च ३४ एतन्मध्ये ग्राह्यमेकं तत्र जपात्तारिणी वीरासने समाराध्य वीरमालां करोत्त
मे ३५ वीरपात्रे वीरशक्ती वीरविद्यां तयोजपेत् प्रवर्त्तितं च संधार्या महामोहनकालिका एवं नाजाप्य

शक्ती
८

तां कृत्वा ब्रह्मकालाम यो भवेत् ब्रह्मत्वं कथमित्यत्र वद स्वमपि शंकर शिव उवाच तत्कृत्वा ययि यं वदे स्त्री त्वं सं
योगतत्सौख्यं सामरस्यात्मकं परे परानंदरसो मत्क्तिरिति संख्यात प्रकीर्त्तिता इवे लोधिक लोरे विधि याव जन्म प्रजाय
ते स्त्रीवर्षाधिक लोरे विकल्पा द्रूपि सर्वेषां शिवा २९ सामस्येऽत्र शिवत्रस्मात्वं निर्गुणो यं निराकृतिः निर्गुणत्वं कथं
देवि तद्देवकथ्यतेधुना ३० क्रियमाणस्तत्र लोरे विद्धृदिस्तकं वर्त्तगता ३० तदेव निर्गुणत्वं च निराकारत्वमेवि के ३१
अनेकधा वर्णमानमेकमेवास्ति केवलं यथा घटाघटस्तद्धित्स्तथा तेन प्रवर्त्यते ३२ वर्णनाशक्तिरूपेण तस्मदु
रूपरिकीर्त्तितं सर्वं सत्वर्णितं यत्तस्मगुणत्वं तत्प्रकीर्त्तितं ३३ प्रवर्ण्यं यस्माद्धेशानि निर्गुणं तत्प्रकीर्त्तितं ब्रह्मानं
दसमन्वत्वमिति निर्गुणोपि प्रदृश्यते ३४ निर्गुणो समता त्वं देवता त्वं समता परे एवं समरसानंदो मत्क्तिरित्यभिधी
यते ३५ योनिलिंगोद्भवं सौख्यं परब्रह्मेति देवि तत्वविदः तदुद्भवं महासौख्यं परब्रह्मेति कीर्त्तितं शक्तिदर्शनजं
सौख्यं स्वर्गमित्यभिधीयते सौख्यानंदो भवेन्मत्क्तिरित्यत्र कालिकामते ३६ भगलिंगसमागमसौख्यं विरक्तिः प
रिकीर्त्तिता विपरीतं ब्रह्मतत्वं महानंदस्तदुद्भवः ३७ आलोकनं ब्रह्मपदं स्पर्शनं ब्रह्मदर्शनं संयोगोग्रहलोदेवि
वियोगः संक्रमस्ततः ३८ ध्वनिर्वाणानि देवेशि मंत्रेपत्नोमतं शिवे ३९ परतत्वं स्वात्मशक्तौ स्वात्मा कारेशि
वेसदा ४० शरीरस्थेमहालिंगे नसामरस्यं विलोक्यते एतदभ्यासकार्यार्थं शक्तिसंभोगभावना ४१ स्वस्वरूपं
यथा देवितथा कंडलिनी शिवे सौख्यानंदे समायाते समितिनिर्गुणनामता ४२ प्रसिधा एव त्रता ख्येयं कालिका
कीर्त्तिता भुवि शक्तियोगात्किवे ब्रह्मरूपत्वकीर्त्तितं मया ४३ मद्यस्य भावनं कृत्वा एवर्वापरशिवस्थिता सर्वं
संहारकं कर्मकृत्वा ओरे देविधायच ४४ अहदेवेशि विरागाद्यपशिवो ध्यानपरो यमूलं ध्यानस्य संकृतिर्जाता मात्र ८

स्वभावनागता ५५ तदभ्यासनिमित्तार्थं शक्तेराकर्षणं कृते देव्याज्ञातं शिवो ऽथ सोमार्गस्तुतिपरायणः ५६ शि
वस्य बुद्धिस्मरणं रम्यं देव्या कृपा कृता एवं बुद्धिं कृत्वा देव्या शिवेपात्वसमीतरे ५७ मानसे धृतमात्रेण शिवेनाकर्षणं
कृते विनाकर्षणकं कर्म मम मिथ्यात्वदायकं ५८ इत्येवं मानसे धृत्वा मंत्रकाल्याप्रकाशितः कालिकाकाम
स्वरता महाकालसमन्विता ५९ सएव ग्रादिनाथोक्तपरब्रह्मेति गीयते सच्चिदात्मस्वरूपे यं ब्रह्मस्वरूपाद्यनिर्गुणे
६० तथा स्वनिर्मिता शक्तिं शिवाग्रे स्वर्गमागतः साधनार्थं मघोरमात्र्येवं श्रीकालिकाब्रवीत ६१ तदा शिवः
परशिवः पूर्वाभ्यासे ध्रुतत्परः एवं शक्ते साधना च कालीकामन्त्र पागतः ६२ काल्याग्रे शिवशक्तिस्वरूपा कार्या
निर्मिता वरा ग्रतिगवान्वितः शंभुर्द्वितीया सुंदरी मम पूर्वा काली महाविद्या सा वै सुंदरिकानदि एकस्मिन्नि
वसेदेवि द्वाभ्यां शक्त्या समन्वितः ६४ प्रपंचमूलो हि शिवः कालाधः संनिभो वदेत् द्वितीयवाक्ये हि तयाद्यो
रदेहेति संवदेत् ६५ तृतीयवाक्ये देवेशि हि द्वितीये सुंदरी प्रति त्रैलोक्यसुंदरी प्राणप्रिये मम सुस्वरूपिणी ६६
रम्यक्ते दक्षिणा देवि ब्रह्मस्वरूपाद्यचंडिका ग्रादिशक्तिः पूर्णरूपा क्रोधाविष्टा व भस्वद्व ६७ तदा तत्सुंदरं रूपं सौभा
ग्याणं करंपरं राजराजेश्वरीरूपं विधत्ती परमेश्वरि ६८ तदा परशिवः शंभुर्विस्मयं चित लोचना प्रहर्षे न तद्यो
चानो सुघोगो ध्रुतपद्वेत ६९ प्रपंचशीलेन विद्या गदिता परमेश्वरि महत्वं पंचरूपा षेको दिब्रह्मोऽनाधिको ७०
योऽश्रीतदा ज्ञाता महाश्रीचक्रनायिका ग्राद्या श्रीदक्षिणा कालि द्वितीया कालभैरवी ७१ तृतीया राजराजे
श्री श्रीविद्या परिकीर्तिता तस्याः कृपाकटाक्षेण राजराजेश्वरो ऽभवत् ७२ न्यासजालादिकं सर्वं पूजामंत्रान
नेकधा तदैव च षडाम्नाया ऊर्ध्वाम्नायादिकाः प्रिये ७३ पूर्वा प्रकृतिरूपा स्यान्मूलविद्या प्रियंवदे तदाम्नाय

शा॰ती॰ ९ प्रपंचोपि निमितः परमेश्वरि १४ काद्यं मतं कादिमतं साद्यं हादिमतं प्रिये ककारो ह्यादिमं तत्त्वं हकारस्तत्त्वमो
मतः १५ हकारो मेरुमंत्रस्य स्वराः षोडश कीर्तिताः कहस्त्वेव हि हामंत्रस्तत्त्वमंत्रस्व्याप्यगोचरः उग्रताराश्चायमस्त्री
वच्छिमहातारिणी स्मृता सुंदरी कालिकारूपा च्छिन्नमहावज्रतारिणी १६ तारिणी द्वितीयं देवि सर्वदा तिष्ठति
प्रिये एवं ब्रह्मात्मको मंत्रः कादिहादिमतात्मिका १७ प्रथमे कादिवर्गो वा हादिकं प्रथमोपि वा कादिप्रथ्या
मवर्णस्य हान्त्यः वर्ण ईरितः १८ वीरेश्वराणां गणानां नानात्वेव प्रियवादिनि मातृकेति तत्त्वे तत्कालतत्त्वहम
न्विता ८० सर्वमातृकाक्षरै विद्यापाद्येव न संशयः तस्मात्कादिमतं चाद्यं कीर्तितं प्रियवादिनि ८१ कादिहा
दि चादि वर्णैर्यद्युते परिभाविनि कादिहादिस्थसर्वत्र मे ब्रह्मांडं परमेश्वरि ८२ ककाराद्यक्षररूपत्वे सुंदरी परशिवा
त्मिका कलौ कादिमतं वर्णं एवमेकस्थितं प्रिये ८३ एवं संसारसिद्ध्यर्थं प्रपंचो निर्मितः शुभः ग्रामग्रामे बहवो भे
दाः षड्दर्शनप्रकारजाः अन्योपि कोटिशो भेदाः संत्येव प्रियवादिनि सर्वशास्त्रे च सर्ववेदपुराणे व्याकृतिस्तथा
न्यायमीमांसकवेदसांख्यपातंजलं तथा कथ्यादि बहवो भेदाः प्रपंचाद्य कीर्तिताः यदारभ्य धृतं रूपं सुंदरे पर
मेश्वरि तदारभ्य प्रपंचोयं सर्वत्र परिवर्तते यत्कादिमते चैकं वर्तते सत्यवादिनि तदा ब्रह्मांसो देवेशि महा
कालस्वरूपिणी छिन्नघ्नी कालिकारूपः भवत्येव न संशयः इत्येवं हि प्रपंचाद्ये शास्त्रकैवल्यवशं भवन् ८४
गाणपं सौरबौद्धं च षड्दर्शनमतीरितं मतानि बहुसंख्यानि संजातानि सुरेश्वरि ८५ वैदिकं शास्त्रनिंदा स्यात्
शैवागमेप्यतेस्तथा गाणपत्ये सौरनिंदा सौरे वीरस्य निंदने ८६ वीरे जैनस्य निंदा स्यात् जैने कापालिकस्य च
कापालिके बौद्धनिंदा बौद्धे नानामतानि च ८७ एवं भिन्नमतान्याहुः पुराणाद्येषु शांभवि वेदानि चे शास्त्रा वै।

बहवः परिकीर्त्तिताः एवं निंदासमायुक्ते भेदे जाते महेश्वरि नैकत्वं मनोलयं न कस्यापि प्रियवादिनि ४३ सर्व
सर्वज्ञानोपमनिंदात्व प्रपंचेन प्रकाशिता भिन्नं भिन्नं प्रशंसंति निंदंति च परस्परं ४४ न विद्यासिद्धिमाप्नोति
संभ्रमेति पिशाचवत् प्रमोदं परनिंदातः न तदैक्यं प्रजायते ४५ तस्मादैक्यं समासिद्धयै कालिकां भवता
रिणी पूजनीयैति नानारूपं स्वरूपं संहरमेव तत् ४६ सर्वविद्यातीमहादेवि सर्वभाषाविलनाशिनी सप्तप्रेतैकपर्यं
करानि तेनावहङ्क्षिवा ४७ श्वेतरूपं महाकालहृदयोपविवासिनी कोटिकालानिलज्वालासेवनीया वि
धानतः ४८ सर्वं सर्वोदिभूतेयं कादिसिद्धिप्रदायिनी इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यछ्रोतुमिच्छसि ४९
इति श्रीमहत्तोभलानसंवादे वचलवीनयोगे तृतीयः पटलः ॥ ३ ॥ देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि शक्ति
कोणस्थनिर्णयम् शिव उवाच त्रयोग्रयः स्वयोगामाः देवास्त्रापित्रयोगणाः भावत्रयं तथा शक्तित्रयीना
दीत्रयात्मिका १ त्रिधासिद्धिस्थितत्वाद्योपात्रत्रयसमन्वये त्रिकोणवासिनीकालीवीरसिद्धावरप्रदा २
योगात्रेयाकलौ देवि नान्यविद्याकदाचन स्वेटरीसिद्धिलादेवि राजमातृमदर्शना ३ दशकोटिप्रजापाद्यैः
कदाचिद्दरदाभवे कलौ कालीकलौ कालीकलौ कालीतकेवला ४ श्रीमत्कादिमताधीशाकलौ शीघ्र
फलप्रदा महापंचमकारैश्च पूजयेत्कालिकांबिकां ५ शक्तिं विना न हि जपेन्न शक्तिकारणं विना तदापं
चमरूपोहमित्येवं परिभावयेत् ६ एवं भावसमायुक्त योगन्यासपरो भवेत् दशविद्याविधौ देवि दशधा
भिन्नभिन्नता श्रीविद्याद्यामहेशानि योगपंचकमीरितं लघुषोढा पूर्वषोढा महाषोढा तृतीयका ८ चतु

श्या.ती.
१०

षोमंत्रषोढाचपंचमीगुह्यषोढका षोढाषट्कं कालिकायाभेदेभेदान्तरेणच ९ लघुषोढामहाषोढाउग्रषोढा
तृतीयका मंत्रषोढाशक्तिदेहमीदिव्यषोढासमभिधा १० षोढाषट्चक्रमंत्रोधोछिन्नायाश्चक्रिसंज्ञिका चपला
याश्चतथादेविचाम्यत्रदितयंप्रिये ११ लघुषोढामहाषोढाद्वितीयंपरमेश्वरि प्रत्येकंषट्कऋषिन्वेषसंधया
नेनसमाचरेत् १२ ऋषिछंदादिकंयत्रकीर्तितंपरमेश्वरि तदेवतत्रगादितमत्रमूलदेववत् १३ ध्याने
छंदादिकंस्तोत्रेदेवीवत्सर्वमेवत् अयुतंचपुरश्चर्यायांन्यासानुक्रमसमागतः १४ इतिमेतेपतःप्रोक्तंकिमन्यच्छ्रो
तुमिच्छति देव्युवाच क्रमेणदशविद्याधाकल्पकाविविधावद शिवउवाच कालीतारातथाछिन्नासुंद
रीबगलामुखी मातंगीशाभिलालक्ष्मीसिद्धिविद्याचभैरवी १६ धूमावतीक्रमेणेवमहाविद्यादशैवतु
कालीकूर्चवधूमायाफरेत्याकल्पकामता १७ प्रवेयादेयाऋषिप्रोक्तोविराट्छंदःप्रकीर्तितं देवताकल्प
काकालीवीजंमायाभिधंमतं १८ कामशक्तिस्तथाकूर्चंकीलकंपरिकीर्तितं षड्दीर्घाद्यानकामेनषडं
गन्यासईरिता १९ ध्यानपूजादिकंसर्वंकालिकावत्समाचरेत् मायारमातथाकूर्चंतारिणीकल्पकास्म
ता तारिणीकल्पकास्येतायाश्चविरूपाख्योऋषिस्मृतः उष्णिक्छंदःसमाख्यातः देवतानीलतारिणी
कूर्चंवीजंतथामायाशक्तिर्वधूचकीलकं मायापातषडंगानिसर्वंनीलसरस्वती वज्रवैरोचिनीप्रोच्यते
वक्ष्यंतेसर्वमेव प्रतिकालोऋषिःप्रोक्तोगायत्रीछंदईरितं हंवीजंमूलतथाशक्तिकीलकंरेचिनीमता १०
शिवषड्दीर्घयोगेनषडंगंन्याससमाचरेत् ध्यानपूजादिकंसर्वंछिन्नावत्समुपाचरेत् संपत्प्रदायाप्रथ

मेबीजं श्रीभैरवीमंत्रो विकरालो ऋषिः प्रोक्तो पंक्तिः छंदः प्रकीर्तितं देवता भैरवी नाम्ना कल्पका परिकीर्ति
ता ह्रंबीजं सौंमहाशक्तिरमा च कीलकं स्मृतं षड्दीर्घयोगेन बीजेन षडंगन्यासमाचरेत् ध्यानपूजादिकं स
र्वं बालावत्समुपाचरेत् षोडशीकल्पका देवि संप्रोक्ता द्वादशाक्षरी वाग्भवं कामराजं च लज्जा च त्रिपुरे परं श्रीच
भगवतीप्रोच्य तदंते च हृयं वदेत् सुंदरीकल्पकायास्य ऋषिरानंदभैरवः गायत्री छंद उक्तादिष्टे वाग्भवबीजमी
रितं लज्जाशक्तिमहेशानि कामबीजं च कीलकं देवता त्रिपुरीशी च षडंगे त्रिद्वयेन च ध्यानपूजादिकं सर्वं सुं
दरीवत्समाचरेत् मातंगीबगलालक्ष्मीधूम्रोच्छिष्टाक्रमेण तु तारं कूर्चं तारसिद्धैः पंचमीकल्पकामता ऋषिः
भैरवनामा च यम्ब छंदसि पार्वति देवता सैव बीजानि स्वस्वदैवक्रमेण च ध्यानपूजादिकं सर्वं स्वस्वदेववदाचरे
त् इति संक्षेपतः प्रोक्तं करकर्षणं प्रिये कहेश्वरी महाविद्याद्भुतसिद्धिफलप्रदा कहेति ह्यक्षरो मंत्रो यस्य चित्ते
विराजते स एव कालीरूपस्यान्नात्र देहमवाप्नुयात् कहेति त्रुषिणी मंत्रो तत्सारं सर्वदाचरेत् ऋतुस्नातां स
मानीय तस्या योनिं प्रपूजयेत् योनिपूजनमात्रेण त्रैलोक्यविजयी शिवः त्रिकोणसंज्ञा योनिः स्यात्तत्रस्थो।
बिंदुरुच्यते त्रिकोणमध्ये संगावै तथा सावरणो प्रिये सरहस्यं प्रपूज्याय तत्रयं त्रैविभावयेत् कृत्वावरण
पूजां च यत्किंचित् जपति प्रिये तत्सर्वं सिद्धिदं देवि नात्र कार्या विचारणात् तथा यदुच्यते देवि शुभं वा यदि वाशुभं
तत्सर्वं यत्नतो देवि कर्तव्यं कालिकासिद्धये योनिलिंगामृतैर्देवि तर्पणं सर्वदाचरेत् ब्रह्मरूपा सिद्धरूपा प्रसन्ना
कालिका भवेत् कुचपूजा नाभिपूजा कोणभावे प्रपूजयेत् कोणे तदीर्घ विद्येते नाद्यः तिस्रः प्रधानिका प्रे
त्रुस्रवति चंद्रा सूर्यश्च स्रवति भानवो बीजं स्रवति चाग्नेयो त्रिकोणे मध्यमा स्मृता प्रत्येयनादिकं बीजं प्रपूज्य

शा॰त्री॰ यथ्यर्त्तयेत् भगलिंगामृतैः कुंडगोलोद्भवैस्तथा कैः स्वयंभूकुसुमैर्देवि विष्णु जयेत्कालिकोत्सवा मंडमालाग
११ लेधार्या महाशंखेकरो भवेत् ध्यानयोनिसवेहलाकामकालानवायतः नरमालाद्वैवमालामासनंयोनिमंड
लम् एवंयः कुरुते देवि त्रिशक्तिसिद्धिमाप्नुयात् ग्रहणानंतजापैश्च वीरसाधनकोटिभिः त्रिशक्तिर्योनसिद्ध्ये
तिकिमन्यत्कुलेत्वमिच्छसि इति श्रीतंत्ररमते चतुर्थः पटलः देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि यक्षिणीमंडलं शुभ
शिव उवाच गंधर्वाप्सरसो यक्षाः किंनराः गुह्यकादयः सर्वेषां देवदेवेशि मंडलानि बहूनि च यक्षिणीमंडलं चा।
दौ ततो गंधर्वमंडलं अप्सराकिंनरीगुह्यमेततो गुह्यकगुह्यकं भतिनीनागिनीपूर्वमेकुष्मांडमंडलं ततः महा
क्रोधेन क्रोधेनश्रीपादपमंडलं नवा ग्रहणानैव सिद्ध्यंति लक्षकोटिश्रमेरपि महाविद्यामहायक्षामंडलो।
सिद्धमंडलं महायक्षस्य यक्षिणो महायक्षस्य यक्षकं कस्मिन्को वा भवेद्यक्षी महायक्षश्च को भवेत् एतद
ज्ञानतो देवि नहि सिध्यति कुत्रचित् एवंक्रमं मंडलानां यत्र सिद्ध्यति विद्याया ध्रुवं प्राहो कालीचतुर्यक्षी महाम
तीवरा द्वितीया भ्रामरी या च चंद्रघोषा सुंदरी भैरव्याः चंडेश्वरा च भार्या च भगिनी स्मृता मतामालीकेलि
कुंची ष्ट चशालभंजिका यक्षिणी प्रथमा ख्याता यक्षिणी चैव मातृका तारायाः तारिणीयक्षी किकटापञ्च
नायिका छिन्नाया लेपरा यक्षी बाला या च विशालका कमलाया स्वधनदा भुवनेश्या प्रश्णु प्रिये त्रैलोक्यमो
हनीयक्षी मातंग्याः शृणु यक्षतः श्रीमनोहारिणीप्रोक्ता धूमावत्याः शृणु प्रिये भीषणी यक्षिणी प्रोक्ता रश्मा।
ह्लमीरिते दशाविद्याविधौ देवि महायक्षाः प्रकीर्तिताः यादेव्या या च या यक्षी सा तस्यास्सेवकी परा तस्याः चो ११
पासको यो हि तस्या सिद्ध्यति ध्रुवं ग्रहमंत्रं जपमानो यो कां चिद्यक्षिणीं जपेत् न तस्य फलसिद्धिः स्याद्यदि

लीकोपमामयात् दशमंडलयक्षिण्या भेदा वै कोटिशः स्मृताः तेषि वै दशविद्यानां भेदा सिद्ध्यंति नान्यथा एतेमं
डलमध्यस्थसिद्धं भवति निश्चितं एतद्योवेनजानाति तस्यवत्तोकष्टं भवेत् प्रयासेनाधिकायत्नसिद्ध्यंते त्रमहेश्व
रि षट्त्रिंशद्दक्षयक्षिण्यो यक्षिण्यः षोडशीप्रिये विद्यासिद्धौ प्रसिद्ध्यंति नान्यथा नाशमायात् इति श्री उत्त
रतंत्रे पंचमः पटलः देव्युवाच विद्यासिद्धिं विना देव सिद्ध्यंति नाहि चाषट् यक्षिण्यादि महासिद्धौ तस्यदुक्लेक
ष्टं भवेत् एतज्ज्ञानवशाद्देवि सर्वे सिद्ध्यंति नान्यथा अप्सरामंडले देवि किन्नरीमंडले तथा २ गंधर्वमंडले देवि
सिद्धगुह्यकमंडले पिशाचमंडले चैव भूतिनीमंडले तथा नागिनीमंडले देवि डाकिनीमंडले तथा कूष्मांडमं
डले देवि तथा सावरमंडले दशविद्याक्रमेणैव श्रीक्रोधमंडलेन वा पार्थमंडलयोगेन सर्वे सिद्ध्यंति सिद्धयः
५ मंडले त्रितये देवि गुप्तगाथाः सुसिद्धिदाः मंत्रसिद्धिविधानेन सर्वे सिद्ध्यंति केवलं ६ कालीतारासुंदरी
वत्रियोगसिद्धति ध्रुवं प्रयत्नान्नैव सिद्ध्यंति नात्र कार्या विचारणा ७ इति संक्षेपतः प्रोक्तं दीक्षातत्त्वं वरा
प्रिये शिव उवाच कालीतंत्रोपमार्गेण पूर्णदीक्षा प्रकीर्तिता ८ दक्षिणक्रमतंत्रोक्ता ऊर्ध्वाम्नायाख्यदक्षि
णी ऊर्ध्वाशांभवतंत्रोक्ता निर्वाणरूपिणी परा ९ परातंत्रवतंत्रोक्ता शांभवाख्या प्रकीर्तिता शक्तिसंगम
तंत्रोक्ता शांभवाख्या प्रकीर्तिता १० ऊर्ध्वाम्नायपरिज्ञाने पराप्रासादचिंतने महाषोढापरिस्कारे नाल्प
स्वतपसः फले ११ पंचांगनित्यविज्ञाने नित्यानित्याप्रपूजने षड्बीजपरस्कारे च नाल्पस्वतपसः फलं १२
पंचषोढापरिज्ञाने षडाम्नायसुचिंतने नामपारायणे नाममंत्रपारायणे तथा १३ शुद्धनित्यापरिज्ञा
ने नाल्पस्वतपसः फलं पूर्णाभिषेकषट्कं च कालिकामंत्रचिंतनं १४ नीलसाधनकं कर्म नाल्पस्वतपसः

वर्णत्रयं च चिंतां च शांभवादीपविक्रिया कालीताराना मधर्मो नाल्पस्तनपसः फले १

शा॰ती १२ फलं १५ प्रतिरुद्धसरस्वत्या समाविद्या न चास्ति वै एतस्याज्ञानमात्रेण कितृसिद्धं तिभूतले १७ श्रीविद्याघो
महेशानि वीरसाधनमाचरन् अहोरात्रे कलौ तारा संदरीत्व प्रसीदति १८ संदर्पो नीलगंधर्वो कर्त्तव्यो सिद्धिमि
च्छता महादिव्यक्रमेणैव महावीरक्रमेण च १९ महानीलक्रमेणैव कादिहादिकहात्मिका सिद्धास्येव म
हेशानि ॐ श्रीं ह्रीं च पशुक्रमात् २० अन्यादिव्यक्रमेणैव एता अपि महेश्वरि स्वयंभूः शुष्कक्रमतः कालिका सिद्धिदा
भवेत् २१ स्वजातशुष्कक्रमतो साधना भैरवी मता स्वयंभूक्रमयोगेन किं न सिद्ध्यति भूतले २१ वाचा सर्वत्र
भवति वाग्भवं परिकीर्तितं वाग्भवं ब्रह्मरूपं वै अर्धनारीश्वरं स्वयं २२ शिवशक्त्यात्मकं बीजं यो जानाति स
साधकः वाग्भवं सर्वमूलं तु शक्तिचक्रात्मकं प्रिये २३ शक्तौ सामरस्ये नेदं संयोगे यत्त्वं शिवे प्रिये तत्सोऽप्य
रूपं देवेशि वाग्भवं बीजमीरितं २४ निर्गुणं तु निराकारं सच्चिदानंदविग्रहं निर्द्वंद्वं निरहंकारं यद्ब्रह्म परिकी
र्तितं ईदृशं तत्परं ब्रह्म स्वतोऽहंत्वार्थते कथं २५ स्वतोऽहंत्वार्थते सर्वं वाग्भवं स्वलक्ष्यते २६ वाचा सर्वे संभवे
ति जगत्स्थावरजंगमं शिवशक्त्यात्मकं देवि वाग्भवं बीजमुत्तमं २७ शक्तिः सचेतना प्रोक्ता जडः परशिवो म
तः विना शक्त्या निर्गुणस्य स्वतोऽहंत्वारणं कुतः २८ तस्माच्छक्तिं विहाय च सर्वत्र जडता मता स्वशिवशक्ति
संयोगयोगाद् ब्रह्मसंज्ञाभिधीयते स्वशिवशक्तिस्थिता नित्या वाक् शक्तिरिति कीर्तिता अर्धनारीश्वरं रूपं वाग्
भवं परिकीर्तितं ३० सर्वादिभूतं तत्स्वत्वं परब्रह्म प्रकीर्तितं इत्युत्तरपटलेऽष्टमः पटलः शिव उवाच अथा
सनानि वक्ष्यामि सर्वकार्यार्थसिद्धये सद्यासनं समारूढो कोमले चूर्कके तथा योनिलिंगविहारसमपि च स्थितिः भू
म्यासनं विना कुचासनं तथा देवि तथैव सारतासनं २ संग्रासनं तथा देवि पंचसंग्रासनं तथा त्रिकोणसमेक। १२

12

मंत्रं वा ग्रासनार्थं प्रकीर्तितं ३ चिताग्निश्रासने शस्ता श्मशानं सर्वयोजने शूरकं च तथा प्रोक्तं तथैव सन्नासने ४
शवासने तथा प्रोक्तं महाशवमथासने (शवासने तथा प्रोक्तं) वीरासने महेशानि महावीरासने तथा ५ योनिमुद्रा
सनं देवि कीर्तितान्यासनानि च तत्रादौ संप्रवक्ष्यामि मंत्रं ज्ञानो लभेत् शुभं यस्य साधनमात्रेण साक्षात्क्षितिमयो भवे
त् ६ मूलमूत्रविषविड्भस्मवलर्द्ध्यांचास्थिमज्जं तथा श्वेतारक्ता तथा पीता कृष्णा वैवर्ण्यकामना इत्येतन्मंत्रे देवि हि सिप्रो
क्तं देवि मंत्रसिद्धये सद्यःकृतं चिरात्रस्थं सप्तरात्रस्थितं तथा त्रिसप्तरात्रमध्यस्थं तन्मासादिक्रमाद्गुणं ७ उत्तमं मध्यमं चै
व अधमं त्वधमाधमं सद्यःकृतं तु यन्मंत्रे सर्वकार्येषु कीर्तितं ९ चिरात्रमध्यगं मंत्रे मालाद्येषु प्रकीर्तितं सप्तरात्रो
त्तरगे मंत्रे पात्रकार्ये विनिर्दिशेत् ११ त्रिसप्तरात्रमध्यस्थे मालाद्येषूदितं मतं षण्मासमध्यगे मंत्रे सामान्ये तदु
दीरितं १२ श्रीदेव्युवाच कालिकापरिशिष्टेन तत्राप्यथा परिकीर्तितं त्रिरसमध्यगे मंत्रे मालार्थं परिकीर्तितं १३
षड्रात्रोत्तरगे मंत्रे सामान्ये तदुदीरितं सद्यःकृतं तु यन्मंत्रे सामान्ये तदुदीरितं १४ सद्यःकृतं तु यन्मंत्रे मालाद्येषु
प्रशस्यते पात्रार्थे साधने शस्तं स्वभावात्सप्तरात्रकं १५ सद्यःकृतं तु यन्मंत्रे साधनार्थं प्रकीर्तितं उत्तमं मंत्रं मा
त्रायहस्तमात्रं च वेष्टयेद्बुधः १६ कुलवृक्षसमूले वा श्मशाने वा चतुःपथे निर्जने शून्यगेहे वा तत्रोपरि जपं चरेत् १७
बलिं दत्त्वा प्रयत्नेन दिक्पालेभ्यो विशेषतः दिग्बंधनं ततः कृत्वा आदीन् कृत्वा वै जपमाचरेत् १८ यावत्संख्यामत्र जप्त्वा
तद्दशांशेन होमयेत् सिद्धमंत्रे त्वरा कृत्वा मालादीन् कारयेत्प्रिये १९ स्वेच्छाम्रस्ते हि वर्षं चक्रे स्थिते हि जनतया श्मशा
न वेश्मतेऽक्षयं समप्रत्योधगं तथा एवं चाष्टशवं तत्काले वीरसाधनमाचरेत् वीरासनमिदं प्रोक्तं कालिकाप्रीति
कारकं २१ समप्रत्यो शं गेप्रामे चांतरिक्षे स्थिते शवे शूले निपातिते चापि पात्रार्थं शस्यते प्रिये २२ प्रेतरिक्ते स्थि

श्या ती. नदेवि षण्मासोत्तरं तथा मौलीकाद्याः प्रशस्तं च तत्वधस्थं मनरात्रजं २३ शनिभौमदिने वापि शरीरे मृतसंभवे
१३ चतुर्दश्यं पूर्णमास्याममायां दीपकोत्सवे २४ संक्रान्त्यां चाष्टमेषु ग्रहणे तथा दुर्गोत्सवे प्रिये एवं वीरदिने देवि तथा।
13 वीरसंगमे २५ जातं सद्यः शुभं शस्तं मध्यफलादिके स्थिते खड्गेन हननं कृत्वा गृहीत्वा जपमाचरेत् २६ सहस्रम
णिभिर्माला धार्या सर्वागमे प्रिये रुद्राक्षवज्रारणैः स्फाटिकीलीमैत्रेण श्रद्धाति २७ मालास्तु त्रिविधा प्रोक्ता उत्तमाम
ध्यमाधमा दंतात्ममालया चैव राजदंतेन मेहणा २८ उत्तमा मालिका प्रोक्ता कालिकाकर्षिणी परा कर्णने।
त्रांतरस्थो यो महाशंख इति कीर्तितः २९ महाशंखमयी माला पंचाशन्मणिनिर्मिता मध्यमा मल्लिका प्रो।
क्ता नराणां प्रकीर्तिता ३० अस्थिवानन्तमंत्रैर्वा किंचवान्नललाटके देहे देहांतरस्था वा माला प्रोक्ता कनिष्ठ
का ३१ छिन्नादेव्या विधौ देवि पद्धे हि त्रिविधा मता सम्मुखी योऽऽभौ दंतो राजदंतो प्रकीर्तितो ३२ करालाख्या।
महाकाल्या दानवाभहिताश्च या त्रैलोक्यगामिनां दंतो राजदंता विनिस्सृतो ३३ राजादंतेति संज्ञा वै देव्या पूर्व
कृता प्रिये यौ दैत्यचर्मकौ दंतो मम कार्यकराश्च भौ ३४ तस्मात्त्वीतेन मनसा मे हृकार्ये नियोजितौ कालिका
संहिताद्यो त्वमतमन्यत्र कीर्तिते ३५ शवशंखमणाम् देशानिधेन दले विराजिते तेन कारणतो देवि राजदंतेति की
र्तिते अन्यत्र पूर्णे दंते श्वराजते राजदंतकः सूर्याग्निसोमसंख्ये च मालाकार्यो प्रयत्नतः वासमा ममन्त्रया वापि
नाडीभिर्वा शुभा मता स्वयंभूवाक्ष्याया नाडी मानाडी सर्वतोत्तमा ३८ स्वयंभूवाक्ष्यतस्त्र चेतसश्चेसर्वतोमम
श्रेणिस्त्रीभिर्निर्मितं स च कुमारीनिर्मितं तथा ३९ ततो हि जैद्रश्रेणिपस्त्रीनिर्मितं श्रेष्ठवर्जितं कुण्डगोलं चैव गोलो। १३
क्तं स्वयंभूक्तं तथैव च ४० ततो मात्रं गिनी हस्ताभ्यां सर्वतोत्तमा नाभ्यासं ग्रथनं कार्यं वक्तेन वा समाप्रिये

४१ इदं तु सिद्धिदा माला कालिकाकृषिकारिणी याकाली सैव तारा स्याद्या तारा सैव कालिका ४२ कालिका
सैव छिन्ना स्याद्या छिन्ना सैव तारिणी याः सुंदरी सैव काली सर्वसिद्धिप्रदा मता ४३ चतस्तत्रेन भेदोस्ति भेदभा
गरकं व्रजेत् मालापत्रासनेचैव वचनस्तरणे शुभं मतं मंत्रे ध्याने विशेषोस्ति तथा नाम्नी विशेषतः प्रियोगादौ
विशेषोस्ति सुंदर्या सैव पार्वति ४५ तिसृणां न विशेषोस्ति त्रिशक्तिरिति कीर्तिता श्मशाने नचवा हेश्व का
लिका तिष्ठते सदा ४६ तस्माद्वीरासनेशस्तं तथैव वीरसाधनं समंत्रे सबलिं चैव सहिरिवधारि चोच्यते प्र
त्येकं गोपवेशस्तेसवेरेसेद्रस्तवच्यते इच्छाकं घटिदेवेषितं तत्पात्स्थाप्रयत्नतः ४८ शमाद्या घटिदेवे पि
नहि त्यजति साधकः तदेव मरणंतस्य यश्याशुभस्य सैव हि ४९ इत्येतत्कथितं देवि संक्षेपोसेतत्याजया वी
रसिद्धादिकं कर्मस्युत्प्रयत्नेन सोपते इति श्रीकलमते सप्तमः पटलः श्रीदेव्युवाच वक्ष्यामि वीरसिद्धे सुंदरीपरां
यस्या विज्ञानमात्रेण महाकालसमो भवेत १ पादुका खड्ग वेताल धातुवादरस्य पक्षिणी गुटिकां ज्ञान
सिद्धिस्तु गमिष्ठतिलकः प्रिये २ सर्वं संभवति हि प्रेतान्यथा शंकरे वचः कालिका तारिणी छिन्ना त्रि
शक्ति विषये देवि साधने संप्रकीर्तिता सुंदरोपासनेनाम सर्वसिद्धिप्रदायिका ४ साधना कालि
कारूपा सुंदरदुर्गाभिधानसा रक्तवीरे महावीरे तथापाश गतानपि ५ फलप्रोतान्यपि विहायनघट्टि
शरुविदकान सर्पादिजीवनष्टान्वे गजश्वाद्यविदारितान ६ प्रयत्नस्तान्देवि शवान्प्याहृत्य पा
वेति महावीरैर्महामंत्रैर्दुर्गां कृत्वा प्रयत्नतः ७ रक्तवीरे समारभ्य महावीरांतकं प्रिये ग्रासनार्थे प्र
कर्तव्यं परितो मंत्रदुर्गकं ८ दिननंदादि संकेः सहस्रैः पंचभिस्त्रवा प्रभावे तिमहलोण सुंदर दुर्गा समा

शा.तो.
१४
14

चरेत् ९ तारास्तवं पंचकं त्वग्रे संलिख्य पार्वति पाद्यार्घ्यादि ततस्तस्यां देवार्चनमपि पार्वति १० स्यात्तस्या
ज्ञाप्रयत्नेन साधयेद्दुर्गसाधकं दुर्गे रत्नेन दीनार्तैर्ता गोप्यवेश्मनि ११ एते श्मशाने देवेशि त्रिपथे वा
चतुष्पथे शून्यस्थले चैकवृक्षे शिवदेवीगृहेथवा १२ एकलिंगे प्रयत्नेन मंत्रं दुर्गं प्रसाधयेत् एकैकं साधि
ते देवि त्रैलोक्यसाधितं भवेत् १३ वीरसाधनसामग्रीश्वरतः स्यात्पार्वति वीरवेशोदयाश्चक्रोत्वदि
न्दशकीलकान् १४ प्रेतबंधं बहिर्बंधं कृत्वा यत्नेन पार्वति वीरवेशो दयाश्चक्रो साधनं वत्कृत्वा सर्वय
त्नेन पार्वति १५ यावत्सैः समायांति मंत्रज्ञाति परमेश्वरि यावद्दिशा भवंत्यत्र दशविद्या क्रमेण च १६ का
लीताराछिन्नमस्ता स्वदेशी च गलामुखी दृष्टा पंच विशेषेण भविष्यंति हस्तेन च १७ यायावल्लिर्योक्तैततः
सामादेया प्रयत्नतः वरो ग्राह्य प्रयत्नेन वीरयंत्रं प्रपूजकः १८ वीरजापी वीरपात्री वीरमालासनी शिवे
मंत्रदुर्गे नरः स्थित्वा हत्वा त्रैलोक्यसिद्धिभाक् १९ भीतित्वत्वल्कत्वा महावीरो दिगंबरः शिवरूपो नरो भ
याम्नाय कार्यं विचारणात् २० दरिपंचकयोगेन सर्वसामान्ययागको दृष्टाः पंच भविष्यंति महाविद्या स्वरू
पिणः २१ इष्टसिद्धिं सर्वसिद्धिं प्रदास्यंति हत्वेहत्वे गोपनीयात्मकं तो देवि साधकेन दिवतेतस्या गोपनीया
महैके यंत्रयो निविलता विली त्रैलोक्यमाञ्जं सत्कार्य महाफ्रतिधरी कला २३ शायावत्स्यसामर्थ्यंम
दुर्गा भवं फलं विंदुत्रिकोणं सर्वं च ततोष्टदलभूषितं २४ वृत्तं भूपुरसंयुक्तं वज्राष्टकविभूषितं विंदुसिंह
रवर्णं च त्रिकोणं दिव्यवर्णकं २५ सर्वं च सत्ववर्णं च दले वर्णाष्टकं शिवे वृत्तं च कालिकावर्णं भूपुरं स्वेतव १४
र्णकं २६ चतुर्वर्णं चतुर्द्वारं ताराम्नाययंत्रकं कलाष्टक विभूषयात्तत्रिकोणे त्रिशक्तयः २७ तत्र हत्वा

निर्बीजानि कामेशी रक्तवीरेश्वरी प्रचंडेति महेशानि महाकाली ततो ऽनले २८ रुद्राणी च तथोग्रा च घोराभी
माधमंत्रिका महाराज्ञि भैरवीति ततो वैरोचना ह्यकं २९ पद्यांतकाय ऽघः पूज्याः कुल्लकानर्दिष्य जपेत प्रसोभे
पूजयेन्न च सर्वमन्त्रपर्ववत ३० एवं कालीमपंचकं कृत्वा वा साधनं चरेत चतरान्साधकान्हरेस्यरुहहरदेशाकः
३१ कृत्वा संसाधये देवि किंकितयत्नकरे स्थितम इति मे लेपतः प्रोक्तं किमन्यछ्रोतमिच्छसि देव्युवाच देवेश श्रोत
मिच्छामि रहस्यातिरहस्यकं शिवउवाच कालीताराछिन्नाच तन्धोमं सुन्दरीमता एवं दशाम्ह विद्यास्तु वीरसाधना
माचरेत शैवे गाणपते चांद्रे बौधे सौरे च वैष्णवे वैष्णवे सौरमंत्रेषु गारुडे केरलेषु च एतेषु दशादेवेशि वीरसा
धनमाचरेत वीरसाधनकं कर्म वैदिके नाचरेच्छिवे ३५ केरलेष्वपि देवेशि वीरसाधनकं न च वैदिके नाच
रेद्देवि यदि वै ताहशो नरः केरले नाचरेद्देवि यदि कुर्यो मनुर्भवेत महात्मसाधना कालीताराद्यामपि कीर्ति
ता ३७ याकाली सैव तारा स्याच्छिन्नाद्यामपि संमता एवं पाशुपताद्येषु वीरसाधनमाचरेत ३८ वगलाद्या
स्तु विद्यास्तु वीरसाधनमाचरेत ३९ वगलाद्यासु विद्यासु वीरसाधनमाकर्म विद्याघसिद्धिकामुकः ४०
नचत्वेषा विनाह्येपं दर्पलोहेष्टमिच्छति तस्मात्तु साधनो मनुरेकादश विद्यासु पार्वति ४१ तारिणी च स्वरूपा
स्यात्कालिका च स्वसुन्दरी छिन्नाद्याच स्वसिद्धिः स्यात्सुन्दरी च स्वचिंतना ४२ एवं सर्वत्र देवेशि च स्वत्वं व्याप्य
तिष्ठति महात्वं सर्वविद्यासु तत्रापि कालिका मता ४३ एतद्धि त्रिविधा देवि दशधा च तथा शिवः लक्षधा
कोटिधा देवि तथा चानंतरूपिणी ४४ प्रेमंगगकैर्नामभेदैः कालिकेति प्रगीयते सर्वाद्या कालिका शक्तिः
सैव तारा च कुब्जिका ४५ सुन्दरी छिन्नमस्ता च कालिकैव प्रकीर्तिता यावद्दिव्यागितं शक्ता तावत्सर्गए

शती·
१५

तांगता ४५ वाच्यानीलाघटातटानिर्गुणत्वात्मता जिह्वाकोटिसहस्रैस्तु वक्त्रकोटिशतैरपि महिमा वर्णि
तुं चाप्यानशक्नोति महेश्वरि प्रत्येकत्वं घटानां तेन तदैव तु सकीर्तितं ४६ निर्गुणत्वं च किं नाम वर्णनेशक्ति
तो वरम् इत्याद्यमतेऽष्टमः पटलः श्रीशिव उवाच निर्गुणत्वं मया प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि कास्तु वाच
देव्युवाच प्राणिनाथ महाकाल सर्वभूतहितोचर त्वत्तः श्रुता महाविद्या दशसंख्या प्रकीर्तिता १ तद्भुद
वं महाविद्या दशसंख्येप्रकीर्तिता अघोरशमहाविद्या विरूपाक्षेण कीर्तिता तथाघोरशवैदेवि भैरवीनश
शिता देवीमतेमहाविद्या सिद्धविद्यापि देवते २ त्रिशक्तिः कथिता देवि त्रिशक्तिस्त्रिविधामता कालीतारा
राच्छिन्नमस्ता त्रिशक्तिं परिकीर्तिता ३ बालापंचदशी देवि षोडशीति तिरितिस्मृता त्रिशक्तिलक्ष्मीछिन्नाया
त्रिशक्तिस्तु च कीर्तितं ५ सर्वत्वयानिगदितं तत्प्रोक्तं तत्र कीर्तितं यत्किमप्यतिगोप्यं हि प्राप्य प्रश्नः परमेश्वरि ६
गोप्याद्गोप्यतरं देवि तत्रदाकथयाम्यहं ते ईश्वर उवाच सहस्रनामस्तोत्रेषु कवचेष्वपि पार्वति तत्र तत्कवचादि
के देवि मातृकार्यमुग्रस्तिका यत्रनोक्ता उग्रस्त्र्या तत्र किं चाभिधीयते प्राप्नुते तत्र रश्मिर्याप्ता प्रकीर्ति
ता ८ सहस्रनामकवचैरपुरश्चर्याविधिर्मता एवं पुरस्क्रियां कृत्वा दशांशं हवनादिकं ९ तर्पणं मार्जनं देवि कृ
त्वाच विधिकीर्तितं महाकालमतेनोक्तं तत्र सम्यक् चेत्समाचरेत् १० ब्राह्मणभोजनेनापि सर्वथाकार्यमेव हि वि
शंसेत्तो पश्चात् सर्वसिद्धिरिति पार्वति ११ हवनेन तु कथं कार्यं पुरश्चर्याकथं भवेत् सहस्रनाम तु पंचैव कीर्तिताप
रमेश्वरि १२ तथा कवचकं देवि किं रूपं परिकीर्तितं शिवदेवोक्तसंवादो वस्तुरंध्रेति कीर्तितम् १३ प्रत्ये १५
कस्मात्केशवानल्पाः ऋषिविशिरस्तीतिते छंदोगमत्वं यदे देवि देवतात्वदये भवेत् १४ बीजं तु शक्तिरिति प्रोक्तं शक्ति

स्तवपद्धतिरेषा सर्वांगेकल्पनं देवि ग्रन्थवादः प्रकीर्तितः १६ स्तोत्रमध्ये स्थितं येषु स्तवं स्तोत्रस्वरूपकं एवं चदे
वदेवेशि स्तोत्ररूपं प्रकीर्तितं १७ तथैव कवचं देवि ग्रन्थवादः प्रकीर्तितः प्राणायोपान्तं पठेत्प्रिये अंगहीनं भवेन्ना
गः सर्वस्थापरमेश्वरि १८ फलमन्त्रान्तिकं देवि नानाविधमिधीयते प्राणायोपान्तं विना देवि फलमध्ये प्रकीर्तितं
१९ प्राणायोपान्तयोर्देवि खड्गोगाथाघण्टास्मृताः होमकार्ये कवचे देवि स्तोत्रकाले हवनं च वा २० हवनं कवचा
दीनां ... यत्नेन सांप्रतं प्राणायोपान्तं पठित्वा तु पश्चात् हवनं मतं २१ ग्रन्थवादे च देवेशि नामान्ते हवनं मतं ना
मान्ते हवनं चेत्स्यात् उपोद्घाटे कथं भवेत् २२ कवचादौ कथं कार्यं कवचं मन्त्ररूपकं तत्र नामान्तरं देवि स्तोत्रका
ले परमेश्वरि २३ संपुटं वापि कर्तव्यं होमकर्मणि शंकर ईश्वर उवाच संख्यापनमतं देवि गोत्रपाठविधिर्म
तः पठनीयानि नामानि मध्यस्थानि महेश्वरि २४ स्तोत्रकार्ये पाठमात्रे वै पादार्धं नाममात्रकं मध्यस्थं नाम
साहस्रं प्रयत्नेन मज्जते संख्यापनमतं प्रोक्तं उपोद्घातं ... प्रिये उपोद्घाते ... स्तोत्रकाले हवनं मतं न
तदन्ते हवनं कुर्यात् ... संख्यापनो ब्रवीत कवचानि प्रिये ... हवनं भवेत् उपक्रमोपसंहारे स्तोत्रकाले ह
वनं मतं प्राणायोपान्ते ... महेश्वरि मध्ये नामानि पाठ्यानि ... प्रकीर्तिता काश्मीराख्यः क
मे देवि ... यत्नेन सांप्रतं स्तोत्रमात्रे ... संपुटं होमयोगस्तु काश्मीराख्यः प्र
कीर्तितः संपुटं होमयोगस्तु कथितस्तु प्रिये वदे मार्जनाभिषिक्ते कर्म कुर्यात्तत्र महेश्वरि २५ काश्मीरके र
लाख्ये तु कचिद्दोषास्ति पार्वति ... कवचे होमईरितः कवचे तर्पणाद्येवा कार्यं यत्नेन धीम
ता साहस्रं कवचाख्यं तु ... स्तोत्रमीरितं सानिध्ये नाम साहस्रं चित ... प्रकीर्तितं सालोक्या वा स्तु

श्या॰ती॰ १९ सिद्धिं वितनुयात् तर्प्पणं चेत्सुधीः ग्रासमेवक्रमे देवि कीलकाय प्रकीर्त्तितः पावमानोस्ति विटं प्रोक्तं होमार्थे परिकी
र्त्तितं ३४ कामरूपागमे होमः स्तोत्रान्ते हवनं चरेत् कामरूपागमस्तोत्रमिते बालोप्यनिर्म्मिते ३५ स्तोत्रान्ते ह
वनं प्रोक्तं स्तोत्रान्ते मार्ज्जनादिकं ततस्तोत्रोक्तविधिना पुरश्चर्यादिकं चरेत् कवचे कवचरूपस्यात् स्तोत्रे सहच
रो भवेत् सहस्रनामस्तोत्रे च तत्सेनाख्याने प्रकीर्त्तिता ३६ पूजा दुर्गास्वरूपा स्यात् बलिदानेन मारणं मन्त्रो राज्ञा
16 पुरश्चर्या राज्यमेप दितीरिता ३७ सपत्नात् विना राजा न शोभति महेश्वरि संपत्तिसकलमेतद्धि सर्वमेव प्रकीर्त्ति
ते होमश्चारो मित्रः प्रोक्तं पर्ज्जन्यास्तेत तर्पणं जपदुर्गास्वरूपं वै तत्त्वभिषेकः प्रकीर्त्तितः ४० ब्राह्मणानां भोजनं वै दु
रूसैन्यप्रभञ्जनं दैवतायतु विद्यैकं तालाभिकाय परिभाव्य च ४१ सर्वसिद्धीश्वरो भूत्वा त्रैलोक्याधिपतिर्भवेत्
यथा च राजराज्यादौ यात्रु सैन्यभयं भवेत् सिद्धिराज्यं महादेवि तथैव परिकीर्त्तितं दुर्गायज्ञादिकं देवि देव
राज्ये यथा मतं ४३ तथैव सिद्धिराजस्य पुरश्चर्यादिकं मतं मन्त्रराजा गुरुर्मन्त्री गणेशो द्वारपालकाः ४४
साधनानां च मन्त्रस्य सिंहासनमितीरितं साधकेन तथाकार्यं येन सर्वं प्रसिद्ध्यति ४५ नैमित्तिकं च काम्यं च
स्वाहिदिने नैमित्तौ होमधूमः पताका स्यात् अतस्तु सिद्धिभूमिका ४६ सिद्धिराज्याधिपे देवि किं न सिद्ध्यति
भूतले यो दास्यात् सिद्धिकं सेन देवताराज्यदायिका ४७ यं तं तच्चात्र दुर्गातत्त्वजीवयंत्रं तमेषकं कवचादि
पुरश्चर्या प्रोक्ता किं प्रोतत्त्वमिच्छसि ४८ देव्युवाच देवेश प्रोतमिभूतशुद्धिविनिर्ण्णये शिव उवाच विविधा
भूतशुद्धिर्हि केरलादिक्रमेण च पंचधा तत्त्वशुद्ध्यात् देहशुद्धिं समाचरेत् ५० इत्यं तत्केरले प्रोक्ता भूतशु १९
द्धिं सदा तत्र काश्मीरे भूतशुद्धिस्तु शोषणादिक्रमेण तु ५१ तत्त्वन्यासैः कृते देवि पापं प्राप्ति महीतले

संहारक्रमयोगेन तत्त्वज्ञास्मि महेश्वरि ५२ एवंक्रमे कृते देवि पापं तस्य क्व वर्त्तते भूतसंशोधनाद्देवि पापंत
स्यापि नश्यति ५३ देहनिष्ठं भवेत्पापं तत्पापं क्व च विद्यते तत्त्वज्ञोसौ महेशानि निश्चलेनाहे देवि भावना श्रुतवैं
मातृकाज्ञाम्याद्देहसिद्धिं समाचरेत् शोषणादिक्रमे देवि पापभूत्वाग्रघेशिवे भूतसंशोधने ज्ञाते पापं क्वास्ति
महेश्वरि काश्मीराख्यः क्रमः प्रोक्तो गौडः काश्मीरवद्भवेत् ५४ चैतन्याख्यक्रमे देवि भूतशुद्धिं त्यजेत्प्रिये तत्र
तत्त्वोपरि कृत्वा संहारक्रमयोगतः ५७ पापसंशोधने कर्मं कुर्याद्यत्नेन पार्वति संहारक्रमयोगेन शोषणादि
समाचरेत् ५८ पापरूपस्य देवि सृष्टिमार्गेण वै स्थितः सृष्टिमार्गेण देवेशि शनैः सृष्ट्यादिकं चरेत् ५९ यथाशु
गादिके देवि सृष्टिस्थित्यादिकं भवेत् तथैव परमेशानि भूतशुद्धिः प्रकीर्तिता ६० कुलावरोहसंसारः क्व च गच्छति
पार्वति तथैव भूतशुद्धौ तु भावना योग एव च ६२ अनादिसिद्धा देवेशि सृष्टिभेदास्तथैव च आगमस्य महेशानि
न च वै कृत्रिमा मता ६३ पुराणाद्युपसंज्ञानि सर्वसिद्धिर्भवेच्छिवे एकस्य हारमाश्रित्य सा परा कालिका कला
प्रकाशयति देवेशि जगदेतच्चराचरम् मायापाशेन संबद्धा एतान्कृत्वा महेश्वरि ६५ संसारके देवेशि भ्राम
यामास सा कला श्रीविद्यायां तथा काल्यां कृधात्वाद्ये महेश्वरि ६६ तस्य दर्शनमात्रेण पापमन्यस्य भवसि
महेशोध्यन्तां याति समंतात्कोटियोजनं ६७ तस्य श्रवणफलं देवि मया वक्तुं न शक्यते इति संक्षेपतः ।
प्रोक्तं कृतः पापं महेश्वरि ६८ पारायणेन षोडशी कालिका योगमयापि वा मंत्रपारायणे देवि नामपारायणे
तथा ६९ चक्रपारायणे देवि ग्रंथपारायणे तथा नाडीपारायणे देवि पंचपारायणे विदुः ७० श्रीविद्याकालि
कायां च परे पारायणं क्रमात् पारायणेन नामसंध्यातेन पापं न चास्ति वै ७१ निर्वाणे पापवार्ता वै परापरे च

श.सं.
१८
17

देहिके वृहशांभवे महेशानि षट्चक्रमयोगतः पापं हरतरं देवि केवलानीति शोधनं प्रत्येकं भूतशुद्धिस्तु त्रिवि
धा परिकीर्तिता २३ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीशक्तिसंगमतंत्रे भूतशुद्धिनिरूपणं नाम पट
लः ईश्वर उवाच कौलावधूतमार्गेषु तीर्थयात्रां न चाचरेत् तीर्थाटनं च संन्यासं व्रतधारणमेव च १ उपवासं संकट
नैव सर्वथा परिवर्जयेत् एतानि षट्कपिशमिते न तत्र न संकटे २ कौलतीर्थानि भिन्नानि तत्र कौलावसेत्सदा
एकस्यामेव देवेशि संति तीर्थानि कृत्स्नशः ३ तत्पीठमध्यपीठं स्याहं यथा यामधिराजता देव्युवाच देवेश श्रोतुमि
च्छामि कौलतीर्थानि सर्वशः ईश्वर उवाच ब्राह्मणी च तथा प्रोक्ता ह्रजा योध्या प्रकीर्तिता वैश्या चार्यतिका प्रो
क्ता शूद्रा तु मथुरा स्मृतः रासिमायाश्वरं देवि नटी गोदावरी स्मृता मालाकारिणिका देवि चित्रकूटं प्रकीर्तितम्
कुंभकारिणिका देवि श्रीश्वरं परिकीर्तितं ७ रजानेत महे देवि सौचिकी पौंड्रवर्धनं जालंधरं कुविंदा च तेत्रवापी
शुक्तिका प्रस्यमार्जनिका देवि कामरूपामिति स्मृते रजकी पुष्करं प्रोक्ता चर्मकार्यवंतिकाशिका ८ उपकारी
महादेवि कोरिकापुरमीरितं शौडिकायां तु भद्रं देवि कामरूपमिति स्मृता ९ रजकी पुष्करं प्रोक्ता चर्मकारीत
काशिका उपकारी का महादेवि कोलापुरमिति स्मृतं ११ शौडिकास्तु यद्देवि नेपालमिति कीर्तितं केव
र्तीवं देवेशि नापिनी परिकीर्तिता १२ गोकर्णपीठं देवेशि त्वाष्ट्रैव परिकीर्तिता उत्सवी भवेत्पीठं कला
दिकमितीरितं कामेश्वरत्वे तु का स्यात्कैवर्तिहस्तिनापुरं शौक्तिकी राजगेहं तु नयेती तैलकारिणी कन्या
कुब्जे मागधी स्यात्सर्वत्र गृहयोजनं वैष्णवस्वं घणगः स्याच्छ्रीशैलं तु कुमारिका कैलासपीठमाभीरी च वीर १८
का चेतली भवेत् हिरण्यारव्यं पुरं देवि स्वैरिणी परिकीर्तितं १६ ग्रहहासं च सौरंध्री हति कामरूते प्युरम् उक्ता

रपीठं देवेशि रंडागृहमितीरितं प्रतिवेशिनिकागेहं मलयंपीठमीरितं रजकागारहदेवेशिविरजापीठमीरितं कु
म्भकारस्य गेहं देवि एर्णचेरमितिस्मृतं श्रीगणिकागृहं देवि पीठवैदेवतागृहं १९ आपणानकेस्वरंपीठंचांसेलीगृ
हमीरितं पौत्रीगृहं कामकोटं प्रपौत्रैकावरं मतं २० मातृलानीगृहं नेत्रं स्यात्संविधिस्यावरश्चियं राजकन्यागृहं देवि
मायोरमितिकीर्तितं कन्यागृहं महादेवि जलेश्वरमितीरितं स्नुषागृहं महेशानि विचित्रमितिकीर्तितं २२ भगि
न्यास्तु गृहं देवि भ्रूपीठमितीरितं मालिकागृहं देवि महापथरतीरितः २३ यवनीगृहं ताहे देवि मेरुकामगि
रिरेवच यस्या विवाहते कन्या तद्गृहं वामनस्मृतं श्रीकेलिकुंचिकागेहे हिंगुलाख्यामिधं भवेत् परस्त्री विंडतीर्थं स्या
त्सर्वतीर्थं रजस्वला २५ तानि सर्वाणि तीर्थानि मातंगीसंगमे स्मृतं तत्रांतरे वैश्यागृहं प्रयागं स्यादन्यकाष्ठ
स्करेस्मृतम् २६ चर्मकार्या भवेत्काशी सर्वतीर्थं रजस्वला येकेचित्संगमं तीर्थं विद्यते भुविमंडले २७ तत्सर्वं
कोटिगुणितं मातंगीसंगमे स्मृतं एतच्छ्रुत्वं महादेवि किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छा
मि तत्तः पीठस्य निर्णयम् शिव उवाच रहस्यं च प्रवक्ष्यामि यज्ज्ञानात्खेचरो भवेत् शालकस्य गृहं पत्नीकृत
लं चंचतद्गृहम् तत्कन्यागृहं देवि श्रीगौरीमुखसंज्ञकं ३० तरुणीसुंदरी रामा स्वभार्या भगिनी च या तज्जे
ष्ठा च महेशानि कनिष्ठादिक्रमेण च ३१ ज्येष्ठा तु केलिकुंची स्यात्कनिष्ठा केलिरोहिनी चतुःपीठानि देवेशि क्रमा
द्रुषितं सदा ३२ कुरुलेचं महेशानि गौरीमुखमथापरं पंचभद्रं केलिकुंची सोहिनी पंचभद्रकम् ३३ तच्छेषी
स्त्रो च पाशो हितत्संग प्रणतिस्तथा कुचस्य शोमहेशानि श्रीवृदस्थापनं मतं ३४ तत्संयोगः सृजनं च तत्तास्त्वत्र श
सुन्नता पृथ्वी जलादिकं चैव ब्रह्मनाद्य प्रकीर्तितं ३५ कायस्थं कामधं च कामेन च शरीरकृते कामेन योजये

कामंकामंकामेनयोजयेत् वारंवारंतुसंमर्दः पूजायावर्णनःक्रमः ३९ तदालापतत्समाजः पूजास्वामभिरी
तिला यंत्रंत्रिकोणमित्युक्तंतदस्यापरमेश्वरि ४० विसर्जनंवीजपातस्तद्वत्वालिंगपूजनं सदात्तत्संगसंवोमा
मद्वस्तुःपरिवृंवनं ४१ उपर्युधस्ताद्भमीकृत्वातत्संयोगेनरोभवेत् चतुःपीठसमायोगोयःकरोतिमहेश्वरि त
स्यदेवीप्रसन्नास्तिनात्रकार्यविचारणा तत्पीठेतन्मुखेजिह्वांदत्वायत्नेनपार्वति ४३ लिहन् तं प्रकुर्वीतसर्व
सिद्धीश्वरोभवेत् त्रिकोणमस्तयोगेनकालिकांतर्पयेत्सदा ४४ ताम्रिलाकविताचैवतद्वत्तेसर्वदावसेत्
तद्वक्त्रपद्मसंयुक्तंवीजंयत्नेनपार्वति ४५ हिकारहस्तंजपेद्देविसर्वसिद्धीश्वरोभवेत् संयोगोभूषणमन्यच
तःप्रहरयोगतः यथालापंचवाक्रुर्याभगिन्यामालिकाचवा केलिकुर्वतिपोषेणस्वस्त्रुर्धात्रीविशेषतः
एवंक्रमेणयःकुर्यात्तस्यसिद्धिःस्थविहति इतिसंक्षेपतःप्रोक्तंकिमन्यछ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच चतुःपीठानि
प्रोक्तानिसंक्षेपेनमहेश्वरः पीठशक्तेःस्वरूपंतुप्रातकल्पंवदमेवद शिवउवाच नारीत्रैलोक्यजननीनारीत्रैलोक्य
रूपिणी नारीत्रिभुवनाधारानारीदेहस्वरूपिणी पुरुषंचस्त्रियोरूपंयत्किंचिद्दृश्यमसनमे नारीचक्रेसर्वरूपंयत्किं
चिज्जगतीतिलम नचनारीसमंसौख्यंनचनारीसमागतिः ५९ ननारीसदृशोभाग्यंनभूतंनभविष्यति ननारीस
दृशोराज्यंननारीसदृशंतपः ननारीसदृशंतीर्थंनभूतंनभविष्यति ननारीसदृशोयोगोननारीसदृशोजपः ६०
ननारीसदृशोयोगोनभूतोनभविष्यति ननारीसदृशंमित्रंननारीसदृशंतपः ६१ ननारीसदृशंचित्तंनभूतंनभ
विष्यति तद्गतीसुंदरीरम्यांयौवनोद्धतमानसां मदोन्मत्तांकंजनेत्रांसदाकामाभिलाषिणीं संगमोत्फुल्लहृ २८
दयांप्रार्थयेद्विधिपूर्वकम् ६२ सर्वाभरणभूषाढ्यांप्रार्थयेद्विधिपूर्वकं ईदृग्विधांसमानीयपूर्ववत्सर्वमाचरे

त प्रसन्ननलिकायांतु संस्थाप्य परमेश्वरि सर्वोपचारैः संपूज्य चुंबनालिंगनादिकं ६५ सोगंगोसावरणोदेवीका
लीपूज्यप्रयत्नतः स्वयमत्तोभितोभूत्वातस्याः लोभंसमाचरेत् ६६ तथायद्युच्यतेवाक्यंतत्तथैवभविष्यति
तद्देहदेहसंसर्गेनैवनेष्टतमेतच्छ्रुताचरं ६७ तस्याभावेमहेशानितज्ज्ञावेचसमाचरेत् नारीरूपंतसंचिंत्ययोगोजाते
तिभावयेत् योगवज्ज्ञावयेत्सर्वंतेनसिद्धीश्वरोभवेत् विपरीतेभावयन्जपेत्तेनसिद्धीश्वरोभवेत् ६९ स्त्रीस्वरूपा
स्वयंभूत्वास्वस्वरूपाचकामिनी कुचकज्जलसीमंतकंकणाभरणानिच ७० कृत्वास्वदेहेसर्वंतत्तस्योपरुप
माचरेत् यथापुरुषेणसंयोगः क्रीयतेस्त्रीत्रिकोणके ७१ तथास्त्रियाचकर्तव्यंकुचद्वारेणपूर्वकम् चुंबना
दितथासेवान्नकुर्याद्यत्नेनपार्वति ७२ एवंवरेयोगवरेदीक्षायागंसमाचरेत् सर्वसफलतोयातिकालीवि
द्याप्रसादतः ७३ गोपनीयंगोपनीयंगोपनीयंप्रयत्नतः इतिसंक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि देवुवा
च ७४ सहस्रभगसंदर्शात्स्वक्रोभवतिमानवः सहस्रभगसंदर्शीदेवतादर्शनेध्रुवम् ७५ वत्तः पीठानिप्रोक्ता
निसाधनेचिंतनेवद शालकस्यचयाभार्याकुरुतेत्रप्रकीर्तिता ७६ तत्कन्यायास्त्रिकोणंचगौरीसत्त्वमितीरि
तं सालिकायास्त्रिकोणंयत्तच्चभद्राभिधंचतत् ७७ भार्याज्येष्ठायाप्रोक्तासाचात्रकेलिकुंचिका तस्या
योनिविस्तीर्णभद्रंसचपीठोत्तमोत्तमं ७८ एतासांव्यभिचारेणनामान्यन्यानिसंश्रृणु स्वर्णद्वारंकामविलंमहा
पद्माभिधंपरं ७९ सोक्तामणिस्वतर्षः स्याद्वतः पीठानिपार्वति वर्षषोडशपर्यंतंपूर्वाशणादिवामता ८० त्रिं
शद्वर्षपर्यंतंमध्यतेचौलिकामता ततोष्टवर्षपर्यंतंसुधासागरनामकं ८१ ततोद्विवर्षपर्यंतंमानदेचननाम
मकं पूर्वोक्तषोडशपर्यंतंमहासिद्धिप्रदाभिधं ८२ पंचपीठानिपूर्वस्थामधिराजक्रमेणतु तत्कन्यायांमहेशा

श॰ली॰ निष्कलं प्रयत्नेन संश्रुतं ८३ अथ षोडशाब्दपर्यंतं योगवीणा प्रकीर्तिता शुषिता चे द्विसप्तांशे कीर्तितं चैव तत्क्रमम्
४१ ८४ द्वात्रिंशाब्दपर्यंतं साम्राज्यशक्तिकाभिधा ततो षड्वर्षपर्यंतं मानेन्द्रललिकामता ८५ ततो द्विवर्षपर्यंतं
सौभाग्यकमलं भवेत् अथ श्रीशक्तिकायोगे हेलत्वं लक्षणं पार्वति ८६ अथ षोडशाब्दपर्यंतं महासाम्राज्यमंडलम्
स्वराज्यमंडलं देवि तदनंतरं संभवेत् ८७ वैराग्यमंडलं देवि ततः सर्वज्ञपीठकं षड्वर्षोडशाब्दपर्यंतं हैमो ज्ञस्यहिका
त्मके ८८ सर्वसिद्धिप्रदो देव्याः केलिकृच्चाः प्रकीर्त्यते षड्वर्षोडशाब्दपर्यंतं विश्वरूपाभिधं भवेत् षोडशांतरगं देवि
षट्सिद्ध्यभिधं भवेत् द्वात्रिंशद्वत्सरं देवि महेश्वरीमोहनाभिधं ९० श्रीकालीमोहनाख्यं तत्तदनंतरमीरितं वत्स
र्णमपि शुद्धं चेत् ...णी योगमाचरेत् कादिजातिक्रियाचेत्याः दधिराजादि योजयेत् पीठनिरूपिता त्वत्र
रूपं धननाम च ९२ अथ यावत् ततो देवि पूरादिक्रमतोपि वा स्त्रीमात्रे परमेशानि योगमाचरितिचेद्यता ९३
साधको देवदेवेशि निर्विकल्पो जितेन्द्रियः कामक्रोधादिरहितो घृणालज्जाविवर्जितः ९४ चुंबनं कुचसंमर्दन
दालिंगनतत्परः सर्वदा वीरयोषाया योनिलिंगं तस्याः प्रदर्शयेत् दृष्ट्वा दोषेपि देवेशि मनसो भंगं न कारयेत् कृत्वा
मन्येन मरणं स्त्रीयोनौ संभवस्य पार्वति ९६ निरंतरं हृदि देवि धैर्यं धर्मं च भिरेव च एवं ज्ञात्वापि देवेशि विकाररहि
तो यदि ईदृश्यपि यो निर्विकल्पः साधनार्दैनिचान्यथा यदि देववशाद्देवि सर्वस्त्री चेद्व्यभिचारिणी तथापि तस्याः
संतोषं कारयेद्यत्नतः शिवे अन्यथा नाविकीभयाज्ञात्र कार्यविचारणात् ९९ सैव सृष्टिर्जगद्धात्री सैव कारण
मीश्वरि तस्मान्निर्धारणं देवि कदैकेनात्र शाकाते १०० तथा यत्क्रियते देवि सर्वं तत्तोषरूपकं मन्यमानो महे ४१
शानि साधको भवति ध्रुवं १ केलिकृंचीयद्वादिव्यं सर्वलक्षणसंयुतं ताडणामृतसंयुक्तं भावयेत्तु जपेत्स

दा २ कादिहादिक्रमेणैव सर्वसंपत्प्रदेश्वरम् विपरीतरता सा चेत्तदा काली प्रकीर्तिता ३ गंधर्वपुत्तलासा
वैतस्मिन्नेवविद्यादिरूपिणी शयने सुंदरी प्रोक्ता रतिगोपी तु तारिणी ४ छिन्नारतीलोलदेवेशि मनोहरिवशाला
मता शृंगारकरणं देवि महालक्ष्मीः प्रकीर्तिता ५ तस्याः समाकारणं च मातंगी परिकीर्तिता संयोगवा
ली भुवनानिद्रार्ता भैरवी मता ६ सर्वांगरागे देवेशि हरात्संह्यपते प्रदिस्स्ला नायाति वै स्ववैतदा धूमाव
ती भवेत् ७ स्वेच्छारतेश्वरी काली स्वेच्छया तु विपर्यये श्रीमहादक्षिणाकाली महासाम्राज्यदायिका ८
स्वच्छाररौ चेत्सत्पश्रकः श्रीमहाकामकलिका बालारते सिद्धिकाली संक्षेपादिदमीरितं ९ स्त्रीमात्रे योज
नीयं हि केलिकर्मविशेषतः शाल्मलीतच संवीक्ष्य समन्त्रं वनयोगतः १० ओष्ठं पीत्वा तन्त्र वृन्दं कपोले भा
लदेशके योनौ सप्तममादिष्टं तेन सिद्धीश्वरो भवेत् ११ हस्ताङ्कस्थितया स्वत्वा दिक्सहस्रं जपेन्मनुम् का
लिकावरदानस्य नात्र कार्यविचारणात् १२ प्राप्तिं गतं च मार्च्य सहस्रं त्रिदिनं जपेत् त्रिकालज्ञो भवेद्देवि
नात्र कार्यविचारणात् १३ लिंगं दत्वा तत्करे त्वहरस्पाससहस्रकं जपेत् साधकः साधनासक्तः कल्पद्रुमसमो
भवेत् १४ तस्या लिंगं प्रपश्यन्यास्त्वयं योनिं प्रवीक्ष्य च दशसहस्रकं जप्त्वा दशविद्याधिपो भवेत् स्तुवेन
त्वेतसंदत्वा सहस्रदशकं जपेत् महाकविर्भूत्वा वादिराज्ञो भवेद्ध्रुवं १६ चामरैरविविवेचत्रिसूत्रं च स
रोरुहम् तिलपुष्पं चंद्रबिंबं त्वंजरीदं च पार्वति १७ एषा वै विकसितं योनिदशस्थानानि पार्वति प्रत्येका
दिकसहस्रं च प्रजपेत्कालिकामनुम् १८ कालिकावरदानस्य क्षणमात्रेण जायते सर्वाभावे स्वस्त्रियं च

शा.ती.
२

कर्तव्यं साधनं वरं १९ ततः पीठमभावं तत्र नामानि कल्पयेत् गंधर्वी हारयोगेन मोक्षेनापि महेश्वरि २०
इच्छारानेन देवेशि मननं कारयेत् प्रिये मननाज्जायते माला वरदात्री न संशयः प्रमनं तु लिंको कृत्वा तु स्थाने ति
ष्ठापयेत् पात्रसाधनकं कृत्वा पूजाद्रव्याणि चानयेत् पंचयोहापरोप्य तु तत्सान्यासादिकं चरेत् साधिके ध्या
मते गोम्या सापि प्रथम पुष्पिणी ग्रथवा केलिकुं च्यादि प्रतिमा सादि पुष्पिणी यदि भाग्यवशाद्देवि लभ्यते
वा न लभ्यते दीक्षितां देवता भक्तिं घृणा लज्जा विवर्जितां जपा समकाम समासाद्य सर्वं संसाधयेत् प्रिये २६ तस्या
न्यासादिकं कृत्वा कामसोमकलादिकान् केशसंमार्जनं कृत्वा उपचारान् प्रकल्पयेत् २७ स्पर्शं कृत्वा जपं कु
र्यात् द्रावणं रुज्जनं भवेत् सा गां सा वरणा काली संरुज्य परिभाव्य च २८ पूजा समासाद्य देवेशि योनिं कुर्यात् स्ववांत
रे यथाशक्त्या जपेत्तत्र योनिद्वारे विकाशयेत् २९ सहस्रं वीरपसे जप्यमधो जिह्वां ततः क्षिपेत् जिह्वया मार्ज
येद्योनिं सहस्रं तत्र संजपेत् ३० तद्रसं प्रलिहन् देवि नाशीच्चयगते परे तथा तद्भक्तं देवेशि तदेव कारयेद्ध्रुवम्
३१ स्नानं ज्ञात्वा देवेशि तद्योनौ कुर्याद् यागमाचरेत् योगं कृत्वा रेतसा तत्र यंत्रे विलिख्य च ३२ तत्सर्वं प्रलिहन्दे
वि जपं कुर्यादनन्यधीः पूजा जपो होम कर्म तर्पणं वर्षणं भवेत् ३३ तत्क्षालनं मार्जनं स्यात् दर्शने द्विजभो
जने ईदृग्विध महापीठस्वयंभू संज्ञकं परम् ३४ यस्य दर्शनमात्रेण याचन्याशिंति सिद्धयः स्वयमागत्य दा
सत्वे कुर्वन्त्येव न संशयः ३५ अनेन यत्र पर्यंते वीरसाधनकोटयः कृता येन महेशानि तत्फलं निमिषा भवेत् २
३६ इति प्रोक्तं च सिद्धिवीरसाधनमुत्तमम् विसहस्रसी वेश्या तेपटलेशाल्पकीर्तिता ३७ सर्वसाधा

सर्वकं देवि तथा कालाग्रतं शिवे विग्रातं च वसंख्येन नाधिका क्रमीरितं ३८ बृहस्पतिरहस्यं च गोपनीयं प्रयो
निवत्त चतुरङ्गपीठमवेत्सोपि नात्र कार्यविचारणात् ३९ ग्रथवत्सोम हेशानि घोवनो क्रमादितः सहस्रे चाग्र
शतेनेत्र पंचाशदधिकं शिवे ४० दिव्यादिक्रमहद्येव चित्रिण्यादिक्रमेण च ४१ त्रैलोक्यभवनाद्येवं सीर्थानि
पीठपार्वता ४२ पुरीवनानि गिरिमाश्च द्वीपाश्चैव क्रमेण च सागराश्च महापूर्धः समुद्राश्च प्रकीर्तिताः तथा
नद्यादिर्देवेशि देशपर्यापतीर्थकं कामेनयोन्यतो देवि नात्र कार्यविचारणात् सुंदरीपीठभेदेच वनानि
वाटिकास्तथा प्रकाराश्चैव सोपानं नायकाभेदतस्तरेत् चत्वारो नायकादेवि व्यत्ययात्येन वाचकाः ब्रह्मा
क्रमेत देवेशि स्त्रीदेहे तिष्ठति प्रिये ब्रह्मांडनामनंतं च स्त्रीदेहे स्फुटमेव च स्त्री... पंचजगत्सर्वं यत्किंचिज्ज
गतीगतं तद्रूपा पूजनादेवि पूजिताः सर्वयोषितः ४३ महाविद्याश्च योगिन्यो मातृकाः सर्वदेवता यथायो
ग्यस्थानपीठेनिर्वर्तत्वेव च पार्वति ४८ शास्त्रान्सर्वं तत्त्वविज्ञाय पंचधा योगेन योजयेत् पूर्वोक्तं पत्रपत्नो दिव्या
नामेतद्देवत ४९ वीराना समर्पितया दिव्येवीरेण भेदता समस्तज्ञान संयोगाद्ब्रह्मांडशय्यप्रदक्षिणी
५० पृथ्वीप्रदक्षिणादेवि पत्नीनां परिकीर्तिता सा एषीशक्तियोनिः स्यात् त्रैलोक्य योनिमध्यगे ५१ योनिप्रदक्षि
णादेवि वीराणां परिकीर्तिताः शुभात्मकाः दिव्यादेवि पृथ्वीपरिकीर्तिता ५२ मानश्रमास्महात्पुण्या तत्प्रद
क्षिणमाचरेत् सर्वश्रेष्ठा महेशानि ब्रह्मांडशय्यप्रदक्षिणा ५३ पादमात्रेकृतेदेवि परमेश्वः सदाशिवः शि
वएव विजानाति फलं यथा रूपमेवच ५४ स्मरणाद्ब्रह्मणादेवि त्रैलोक्यं पूजितं भवेत् शक्तिः संसारः संप्रोक्तः

प्रा॰ती॰ प्रोवेत विरहो भवेत् पत्रस्य लोपनाज्ञा पादहावस्था प्रकीर्तिता प्राक्रिस्तारणपवादीस्याज्ञाभी कोपप्रकीर्ति
२१ ता ५९ कचोद्धाटौ महेशानि हास्यं च प्रकीर्तितं कामोद्धारे महेशानि तद्याटर्शनसापिवे ६० नेत्रस्थान पंच
केन लिप्त लिपरमेश्वरि सामरस्यरसोद्भव समवाल्मा प्रकीर्तिताः तद्धाटनं ध्यान प्रोक्तः तद्रसस्व समस्तालोणवः
21 रङ्गीपनालेपनं तत्वगंधापरिकीर्तिताः मानसं ध्यामरः प्रोक्तो गतयः परिताः स्मृताः स्मरपद्धादिभेदानां ग
तयः परिकीर्तिताः ६१ गगनालास्वरागिन्यस्तहार्तालापनं भवेत् सर्वेहावाश्चैवेषिप्रवालारोपनं मतं
स्थायीभावास्तेवनीस्याद्विभावाश्चलचालकं स्थानत्स्थानांतरे पातं मनत्रभावाः प्रकीर्तिताः ६२ मालात
भारोवसंतस्यात्कटाक्षाः कामनिर्मितिः नवोहाग्रोदामध्यादिपकद्विग्रावलिर्मता ६३ मालाग्रहिर्भवन्मा
रोतन्नतिहारनायकः मालत्याहीनिश्चग्ध्यात्रिरतिहासिभवेतिच ६४ रत्नातहासेदेवेषिसोगंधकेसरादि
कं एवं सर्वं तत् विज्ञाय पंचगंधाष्टकं शिवे ६५ तद्रसं सत्व महेशानि प्रघात्र परिकीर्तितः तदुर्त्तां त्र्यहः प्रोक्तो
गापस्त्वपरिकीर्तितः ६६ तत्विप्रसन्नता प्रोक्ता निशा लोभः प्रकीर्तिताः तारहस्यं चैव वैम ख्यो शक्तिरूपप्र
कीर्तितं ६७ प्राग्रेघोस्वर्गरक्षकः सौरीमानवलोकना चांद्रीपातालुलोकत्वं त्रैलोक्यं कोणमध्यके ६८ विं
दुश्चर्त्तस्वपर्जन्याः महेप्ततो मतं गाधनं क्रीडनं नायं कायतद्रूपचिंतनं ६९ कायालापास्त्ययेकेचिन्नीतका
त्यविलानिच गाधनं निधारस्थैते विस्तारं शाम महात्मनः ७० पुनः पुनः किं वक्ष्ये त्रैलोक्यं तन्मयं भवेत् चतु २१
र्विंशतिवायानि संयोगाध्वनि रेवच करकस्थिमल्लिं ज्ञात्वा नां विकामोचनं शिवे प्रोक्तः स्वर्गो महेशानि

प्रवेशो मोक्षएव च ७२ अन्यच्च निगमो मोक्षो महानन्दः स्वभाविनां एतज्ज्ञानतो देवि फलं संसारजं शिवे
७३ अज्ञानात्परितो देवि फलमेव प्रयच्छति ज्ञानाद्देव महेशानि किं तद्यत्नकरे स्थिते ७४ त्रिंशद्वुंदचरूपा
यपंचवेदार्बुदानि च मेधादीक्षादिभिर्युक्तं तत्परज्ञानं प्रकाशते ७५ ज्ञानात्कीटोपि निर्मुक्तः स्यद्योगेश्वरताम्प
र्वति जीवः कीटः स्वराभत्वा भ्रमरे पश्यति प्रिये ७६ तदालोकनसद्भावाद्भ्रमरत्वं न जायते पुनः कीटोपि हि म
हेमारस्यरूप्यतां गतः ७७ अन्यस्य भावनाद्देवि पुत्ररूपो हि नीरसः यथा भवति देवेशि भावयोगोत्र कार
णम् ७८ ब्रह्मोरूपा माशक्तिः परब्रह्मस्वरूपिणी ज्ञानक्रिये इति विज्ञाता सा प्रोक्ता तस्यास्त्रिकोणगं अनंतको
टिसंख्याताः भ्रमरा पत्त्वा गताः तस्याः परस्वरूपिण्याः सद्भावेन समभ्यसेत् ७९ स्वनामोद्यपरो भावः चेत
नाश्वरूपोपि वा शिवरूपः स च प्रोक्तः सर्वसिद्धं महेश्वरि ८० भावयोगाद्भवेन्मेधादीक्षा सर्वान्तमोत्तमा प्रा
दीक्षा मकला प्रोक्ता तत्र चिंतामणिर्भवेत् ८१ ततो बाला स्पर्शमणिकामेशी सिद्धकालिका विद्याराज्ञी षो
डशी च पश्यंतिकामकालिका वशगा श्रीहंसकाली च तत्स्मरणरूपिणी क्रियकाशद्यकाली च मेधादीक्षाम
या भवेत् अथ चक्रमोत्मेधादीक्षा प्रोक्ता महेश्वरि हितये दीक्षितो यस्तु महामेधाधिपो भवेत् ८५ जीवः की
टः श्वराभत्वा भ्रंगीत्वमभिधीयते ततः षट्चक्रसंभेदं भत्वा तरमथ भवेत् ८६ तमत्वागमहेशानि स्थापिते
यंत्रपीठके तेन मंत्राक्षि लिखेद्देवि तस्योच्चारणमाचरेत् ८७ मंत्ररूपो भवेत्तेन सामाद्यमेधाप्रकीर्तिताः स्वयं
शक्तिस्तद्यं च शक्तिचक्रमथागतः ८८ शैवे शाक्ते शाक्तशैवे तद्वयक्रमयोगतः चक्राणि चैव विज्ञाय यत्रक्रा
मार्गेण पार्वति चक्राणि चैव निर्भिद्य स्वरूपं तत्त्वरूपकं कीटत्वेन भ्रंगीत्वे स्वरूपेणैव देवता ९० देवतारू

शक्ती॰
२२

22

पभावेन तल्लणामस्वपत्तां व्रजेत् अर्धनारीश्वराख्योहि त्वर्धयोग प्रकीर्तिताः ब्रह्मनारीश्वराख्येयं महायोगः प्रकी
र्तितः दिव्यसामान्यमेधाख्यो दीक्षा प्रोक्तः महेश्वरि देवरूपा दिव्यरूपा मंत्ररूपा महत्परा सर्वरूपात्सर्वरूपा महत्
सामान्यमेधया शम्भ्वादीक्षा महेशानि प्रोक्ता विश्वरूपलोकतो ४३ एतद्दीक्षां विना देवि नान्य दीक्षास्ति कुत्रचि
त् यथाः शिवो विजानाति काली जानाति पूर्णिमा ४४ गुह्यकालीमेवमेतत्कुब्जिते संदरीत्वता कादिहादिना
के सर्वं देवि तत्र प्रतिष्ठितं ४५ नवतत्वा महाविद्या नवचक्रेश्वरी परा एतद्दीक्षा समायुक्ता केरली परिकीर्तिता ४६
चतुष्पंतात्मेनक्रमे केरली षट्सिद्धिभाक् मेधा तारादिका सिद्धिर्मया ह्युक्ता मनोमयी ४७ वक्ष्ये रुद्रांत संयुक्त
काश्मीरी तत्व सिद्धिभाक् नेत्रादि पूर्णदीक्षां तां गौरस्वमभिधीयते ४८ प्रसिद्धिश्वरः प्रोक्तः कलाचेष्टी कला
नव पात्रात्ति पूजने देवि यथा योगेन योजयेत् ४९ पंचवा परमेशानि नावाहन विसर्जनम् गौडेराति विकल्प
ना शक्तिमेधामयी प्रोक्ता तद्योगं च समभ्यसेत् ५० दिव्ययोगे महेशानि तत्वाग्रेयं प्रकीर्तिता दिव्यचक्रे जीवच
क्रे सालिग्रामे तथैव च बाणलिंगे महेशानि नावाहन विसर्जनम् प्रत्यक्षरूपाण्येतानि देवालिषुति सर्वदा १
प्रत्नौरी पषिव्यामध्ये जले च दर्पणेपि च सूर्यबिम्बे चंद्रबिम्बे सालिग्रामशिलासु च ३ स्फटिके देवदेवेशि सदैवा
वयस्पूजयेत् यंत्रं ब्रह्मरत्नमिश्रक्रं विद्धि सिंहासनं भवेत् ४ सालिग्रामे भवेद्देहं चक्राणि कीटसंभवेत् चक्रयुक्ते च
क्रमध्ये हीनो चोपरिभावयेत् ५ बाणलिंगे स्फाटिके पि हीरके मर्कते तथा तस्योपरि विभाव्यार्थ पूजयेद्युत
नतः शिवे ६ सालिग्रामे जीवचक्रे सर्वदेवान्प्रपूजयेत् यो भावो यस्य वै प्रोक्तस्तेन भावेन तिष्ठति ७ उद्यमे
कमते स्थाप्य पूजयेत्परमेश्वरीम् वीजयुक्तं तु यद्यंत्रं तद्यंत्रं सिद्धिपूर्वकम् ८ सालिग्रामो यथा वा यंत्रं स्थाप्य २२

वैकमतेशिवे दिव्यचक्रंयदाप्राप्तंजीवचक्रेतदानवा ४ जीवचक्रेयदाप्राप्तेबाणलिंगेनचार्चयेत् बाणलिंगयदाप्रा
प्तेसालिग्रामस्तदानवै ९ सालिग्रामोयदाप्राप्तस्तदान्यंनपूजयेत् सालिग्रामेतथायंत्रेयद्दमेकत्रनोर्चयेत् पैवाघ
तनदीलाचेद्वितीयंपूजयेत्सदा ११ एकपीठेद्वयंकृत्वाविनाशंत्वेकरोतियः देवताशापमाप्नोतिरौरवंनरकंव्रजेत्
सालिग्रामेतथायंत्रेविद्यमानेमहेश्वरि देवःकुत्रवसेद्देविस्थानाद्दितयकंभवेत् सालिग्रामोभवेद्यंत्रंसालिग्रामोभव
देभवेत् १४ यंत्रेवगृहमित्युक्तंगृहस्थाःदेवतामताः प्रतिमावाप्रकर्तव्यायथोशुभलक्षणे सालिग्रामेतथायंत्रेस
दैवप्रसीदति जीवचक्रेमहेशानिप्रसंतास्तिनिरंतरम् जीवचक्रस्यविज्ञानीकलौदुर्लभएवच बालुकायाम
वैमैलवंधाश्चप्रसूयते खपुष्पमपिजायेतप्रायोनिर्मत्रजोपिवा जीवचक्रस्यविज्ञानीकलौकापिनवैभवेत्
१८ प्रगस्याज्ञंपरित्यज्यभिक्षामटतिदुर्मतिः तथाजीवंपरित्यज्यपरिधावतिधावति १९ प्रहोजीवस्यविज्ञानेशि
वतुल्योनरोभवेत् एषपनलिंहत्वेवनेचभजनध्यायन्महेश्वरि २० योजयेत्परमेशानिशिवतुल्योनरोभवेत् जीवे
जीवेनसंप्रीतंजीवंजीवेनयोजयेत् जीवंजीवेनसंयोज्यजीवन्मुक्तोनरोभवेत् प्रहोधन्यात्परोनास्तिजीवचक्री
नरोत्तमः प्रानेदात्माधनाधात्माज्ञानात्मपरमात्मवित् विज्ञानात्माभवेद्देविसकृज्जीवस्यदर्शकः जीवचक्रेमवेध
त्वालतंजपतिरात्रिदिवं तदसप्रलिहन्तदेविलहंजपतिकालिका जिह्वांदत्वाजपेल्लक्षंशाकिपालकरोभवेत् लिं
गंदत्वाजपेल्लक्षंसर्वज्ञसाधकोभवेत् प्रालोक्यप्रजपेल्लक्षंकविराट्साधकोभवेत् लिंगंदत्वाजीवचक्रेसमतन
चविधवा स्तविस्तवंप्रदत्वातलहंजपतिशंकरि इतिसंक्षेपतःप्रोक्तंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि २२ देव्युवाच
शाक्तौपूजाक्रमंदेवकृपयाश्वस्वममाधुना शिवउवाच शाक्तिपूजाप्रवक्ष्यामियेनदेवमयोभवेत् नटीकापालि

शा.ती.
२२
23

कावेश्यारजकीनापितागता मालाकारस्यकन्याचकुंभकारस्यकन्यका कन्याष्टकमिदंप्रोक्तं कुलाष्टकमथापर
ं २ राजवेश्याग्रामवेश्यादेववेश्यातथैवच नृत्यपात्रतीर्थवेश्याकुट्टिनीव्यभिचारिणी पंचलिंगहतावेश्यास्त्वा
लिंगाभगेश्वरी पंचविंशतिलिंगाचलिंगरूपाप्रकीर्तिताः पंचाशल्लिंगसंयुक्तालिंगसिद्धाप्रकीर्तिता स्त्रीलिंगाभ
गानेत्रासहस्राभगेश्वरी ग्रंथेष्वलिंगसंयुक्ताभगलिंगाग्रतापरा कुलाष्टकमथेदानींगुप्तपार्वतितत्वतः मथा
लिंगामहेशानिभगमालामहोत्तमा विषलिंगसर्वयोनिसर्वस्मादपिचोत्तमा कुलाष्टकेदेविविहितविधेपरिकीर्तिते
राजवैश्यादिकाधामेगौरीश्रेष्ठप्रकारिकं मालावज्रीतथापौंचीस्वसाचैवस्नुषानजा सालिकाकेलिकुंचीचभ्रात
जायात्मथाष्टमी कुलाष्टकमिदंप्रोक्तंसर्वसिद्धिप्रदायकं तरुणींसुंदरींरम्यांचंचलांकामलोलुपां ९ गुरुभक्तांमे
यशक्तांसर्वलक्षणसंयुतां ईदृशींविधिसमानीयपश्चमहालिकोपरि ११ कुचौतकलशौप्रोक्तौसामान्याद्योलतानामिका
भगाध्यक्षोविशेषार्घ्योत्रिकोणंपंचमीरितं गमागमात्रमिश्रक्तावेधर्यंपद्रसनं प्रापलप्रजपःप्रोक्तोत्ववलोकवशःस्म
तः क्रोधस्तुनिग्रहःप्रोक्तोकरग्राहोमंथ्यंभवेत् तस्यापादप्रसारस्तुपृथिव्यास्तुप्रदक्षिणा १४ चुंबनंस्तोत्रपाठोत्र
कुचधारस्तपःक्रिया गलेपादस्तुतिरेवःसिंहासनमितीरितं १५ विपरीतंदोलिकाख्यापूजाप्रोक्तामहेश्वरि विसर्ज
नंवीर्यपातोभवत्तदालिंगनंभवेत् १६ गोष्ठसंचुंबनंदेविविलेचरीयोगईरितः कपोलचुंबनंदेविपीठिकोपरिकीर्ति
ताः ललाटचुंबनंदेवित्रिकोणपरिकीर्तिता नेत्रसंचुंबनंदेविगुंजनंपरिकीर्तितं करसंचुंबनंदेविसिद्धिप्रकीर्तिता
योनिसंचुंबनंदेविमनोरथमथोगतिः जिह्वाप्रदानंदेवेवाधिकालचंचलमीरितं स्तनमर्दनंदेविलक्षहवनसंशयः २२
ग्रालोकनंपृथिव्यास्तुदेवतादर्शनंभवेत् तस्यांगिनामसदाभाव्यंतामालोक्यजपेत्सदा २१ कोटित्रयलाग्रदानादिफलतःपरिकी

र्जितम् तथ्वाघालोकनं देवि सर्वश्रेष्ठतमं भवेत् तपस्याकोटितीर्थेषु यज्ञानामपिकोटयः देवलपानां मालत्यंक
तं येन निरंतरम् २३ तेनिहं प्राप्यते देवि दर्शने विंध्यपितः ब्रह्मणोदर्शने देवि शद्रंबलमहत्तरम् चंद्रामृतानां ज्ञाघि
धातयास्वर्गमृतं शिवे रत्नमानां वसंभीत्याशो ह्येयोनैर्विज्ञायते २५ वेद्याम्रतं चाधरोष्ठे योनौ स्वर्गामृतं प्रिये त
थातिष्ठति देवेशि ज्ञानासिद्धंतिनान्यथा २६ प्रज्ञानाद्दिलिंगस्तूपं स्याज्ञाज्ञकार्यविचारणात् मुखे हालाकरे माला
योनिहारंब्रवचप्यपि २७ हृदये स्त्रीकरालातदीपमालागृहांगणे नकरोति परं यस्तु सकथं ध्यजकः प्रिये सयोगमि
ग्रहणं देवि महाकल्पांततोपि यः सूर्यग्रहो यथा योगो विपरीति निशाकरे प्रमादात्मनसा वापि मोहतोपि न मा
नयेत् तथापद्च्यते वाकं तदेवकारयेत् प्रिये तथा योगे समारब्धे पूर्णयोगे यदार्चनं श्रुरुषस्य नज्ञानलतोनेनमः
क्रीडते मृडः यत्नात्तः सतवित्तेयः सर्वपर्वोत्तमो मम सूर्यं योगे समारब्धे स्वस्यप्रवं समच्युतः ३२ तथा कार्यं
समर्थितं तस्याघातो न जायते यस्मात् द्यासवित्तेयं सर्वसिद्धिप्रदायकः ३३ एतं परं मया प्रोक्तं दिवायोगं स्त्र
एव प्रिये तस्या स्वपक्रमेणैव तस्य त्वर्धोदयो मतः महोदयः स योगे स्याद्धातीर्थ शाहरास्मृता तद्वालीनस्यपू
पाल्य स्पाल्या स्त्रीयापरिकीर्तिता ३५ इति संक्षेपतः प्रोक्तं विशेषं शृणु पार्वति मासमहाद्दशके देवि क्रमेणपरि
कीर्तितम् ३६ अत्र योगे महेशानि महासोम्राज्यमीरिते दीक्षाचीनामिदं प्रोक्तं पशूनां शृणु पार्वति ३७ सूर्यो
चेद्ग्रहो देवि ग्रंगुलदितयो तथा साईहयो गलो मं रवके विदिह्वेतितांत्रिकाः ३८ सूर्यग्रहे चतुर्थेमं चंद्रे यामत्रयं
भवेत् वेधः प्रोक्तो महेशानि पूर्वेयार्इहिवेधने नभोक्तव्यं तत्रदेवि स्नानदानादिकं चरेत् यस्तोदयं समारभ्य ग्रस्ता
स्तं वामदेश्वरि ४० ग्रासादर्शसमालोक्य स्नानदानादिकं चरेत् ग्रस्तोदयं समारभ्य कदालेयं कदा मुक्तिः स

शा॰ती॰ २४ र्दृष्टो नु प्रयत्नतः ४१ स्नानदानादिकं कार्यं नान्यथा शंकरेब्रवः सोपवासो प्रकुर्वीत जीवन्मुक्तो हि कर्हिचित् ४२ शुक्ला
२४ ष्टम्येवमुक्तस्तनोपवासः प्रकीर्तितः शक्तोऽशक्येऽवधेन भोक्तव्यं कदाचन प्रत्यकेचिदपीच्छंति पारावः शांभ्रमोहिताः
24 उपवासं प्रकुर्वीत यस्मात्तेन परमेश्वरि ४३ शाक्तदर्शनस्तसंदर्पप्रयत्नेनप्रपतो दिव्यानामपि देवेशि प्रत्यहं घातो
भवेत् उपवासे त्रिरात्रं तु शैवानां परिकीर्तितः विस्मरणप्रसंगेनाहोरात्रं परिकीर्तितम् शाक्तानामेवं रात्रं तु
प्रत्यवायो घातो भवेत् प्रस्मरणहीनानां नो नोक्तास्तेत न्यथा तव चौडीशवायं भुवेदेवि द्विरात्रं परिकीर्तितं नैमित्तिकं
द्वयं यत्र तत्राकाम्यपि वाचकं इति संक्षेपतः प्रोक्तं संप्रदायफलेषणं केरलाख्यैव काश्मीरो गौडश्चैव तृतीय
कः संप्रदायत्रयं प्रोक्तं सर्वसिद्धिप्रवर्तकं सम्यक्आदिपितेनानं संप्रदायप्रकीर्तितः कामादिदोषरहितः कादि
हादिमतेश्वरः वांछितात्कल्पिता सिद्धिमनोरथमथीतथा सर्वैश्वर्यं भवेदेको लोके रक्तश्चापरः ललाटेखां से
मार्ज्येनवीनो निर्मितं चरेत् विद्याश्मिमहामंत्रे मंत्रमण्डलसंवृतः शांभवप्रभुक्तोहं जन्मवर्षे दिवङ्ग्वेत ४३ च
तुः संध्यासमायुक्तः पंचपारायणान्वितः षोडशाकल्पलताश्रुक्तो मंत्रमण्डलनामच महाविद्यासमायुक्ताः पादु
काद्दशकान्वितः पंचषोडशसमायुक्तः कादिहादिमतेष्वपि यस्य प्रणाममतो देवि मन्त्रिष्कोदाहिचालने ह्रीसनं
कंपनेकाकं स्वलाङ्घायं तेस्कुरम् ४५ षडिसिद्धीश्वरो यस्तु काश्मीरः परिकीर्तितः उभयोधान्वयायुक्तो
महाकाश्मीर ईरितः ४६ ग्रथ गौडीमहेशानि कथ्यते गुणसंश्रयं गीर्वाणगणसंवादी गारुडादिप्रनाशकः श्री
मज्ञानसरस्वत्यापारंगामी नरं तु यः भुवनानंदस्फुद्वीरः श्रीमक्तो विजितेंद्रियः शमदमादिकलायुक्तः शुद्धादीक्षा २४
समन्वितः उक्ताधिकारसम्पन्नः शर्मं मंत्रापि पार्वति प्रष्टाष्टकादिसंयुक्तः समयाचारपालकः महाबलोम

होत्साही गौडरस्त्वभिधीयते ९१ पूर्णगौडो महागौडो हि द्विविधः पूर्ववद्भवेत् इति गौडस्त्वसंप्रोक्तः सर्वसिद्धिप्रदा
यकः ९२ अणिमाद्यष्टसंयुक्तः श्रीगौडः परिकीर्तितः संप्रदायत्रये देवि कल्पं एवं समीरितं ९३ परमेशजयाशक्तः
सर्वसत्त्वदयान्वितः त्यागी भोक्ता विनीतश्च तिथिनित्यप्रपूजकः परनिंदापरद्रोहे परिवादे महेश्वरि परस्त्रीपरा
विमेशश्चैव प्रकीर्तितः वर्जयेत्सर्वमेतद्धि संख्यामन्यामतं भवेत् परद्रोहपरीवादे परवित्तप्रतिग्रहः ९४
परकोलाविशेषेण शाक्ते पंच विवर्जयेत् वड्डकस्य मतं प्रोक्तं शंकरस्य मतं शृणु ९५ परान्नं परहस्तं च सर्वथा परि
वर्जयेत् परहस्तसर्वद्रव्यपानपः पूजाहरस्स्मृतः ९६ ग्रन्थमंत्रजपध्यानस्त्वन्याचारेषु तत्परः संप्रदायनसंभिन्नः।
सर्वदोषसमन्वितः ९७ लोलुपश्चैव पाखंडः प्रोक्तः कलियुगे नरः तेन यत्क्रियते पापं सहस्रधा महेश्वरि १०
तद्धस्तभोजी देवेशि तत्पदं लभते ध्रुवं मिताहारी जपासक्तो गुरुभक्तो जितेंद्रियः ११ सत्यवक्ता महेशानि नरश्चै
व सदा भवेत् दीक्षादिगुणसंयुक्तः हस्तभोजनमाचरेत् १२ विशेषेण महेशानि स्त्रीहस्तं परिवर्जयेत् स्त्रीप
ञ्चलापनं देवि कर्तव्यं न कदाचन १३ इदं पशुपते प्रोक्तं दिव्यानां एवं समीरितं पूर्वोक्तशक्तिमानीय सर्वलक्षण
संयुतम् लक्षणलज्जादिरहितां समानं यत्नयत्नतः न्यासजालादिकं सर्वं पूर्ववत्परमेश्वरि कुंडे विकसिते कृ
त्वा सर्वसौगंध्यसंयुतः पूजयेद्देवतां बुद्ध्या विकारपरिवर्जितः द्रावणं तत्र कुर्याद्वै ततो ग्रहणमाचरेत् तत
कुंडे मध्य नेकुर्वन् जपं कुर्याच्चिरं तरम् तत्र जिह्वां ततो दत्वा जपं कुर्यात्सनत्यधीः तत्र संविलिहन्देवि जपेदेकम
नाप्रिये श्रवणालोच्यसंजप्यसंवेद्य परमेश्वरि सर्वसिद्धिश्वरो भूयात्क्षिवतत्वो नरो भवेत् तद्धस्तनिःसृतजलो
दिव्यमत्का समं भवेत् हीरकस्य पूक्तति भूयात्मंत्रस्वर्णकरं भवेत् ८ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि।

शा॰ती॰ ऋषि ईश्वर उवाच स्त्रीस्वरूपे पुंस्वरूपेण बाल्ययौवनवर्णनम् सिद्धेश्वर्यादिविज्ञानवीरपत्न्यादिलक्षणम् १ चतुर्व
२५ र्णेकुलेदेवि चतुर्वर्णाश्चाभिचारतः भिन्नतीर्थप्रकथनं तद्देशपातीर्थनिर्णयम् २ पंचाशत्पीठदेवानां वैश्यपात्र्याद्य
भिचारतः तीर्थानि सर्वसिद्धानि सर्वसिद्धिः कराणि च ३ कथ्यते देवेशि सावधानमनाभव संदर्शितत्वत्तोरम्या
25 चार्वंगी चारुहासिनी गुरुभक्ता जपासक्ता महाकामकुलहला दर्शनान्मोहनीसाधी कटाक्षादिप्रमोचिनीम् ५
केशरंजनसंयुक्तां वस्त्ररंजनसंयुतां गर्भद्रावकलायुक्तां गर्भपातनतत्परां ६ नानापाककलायुक्तां लेह्यपे
य्यादिसत्कलां शय्यासंरंजिनीं दिव्यां मद्यवर्णमादिरंजितां ७ गीतताललयदेशादिवीणावादनतत्परां कामाया
लापसमासादिफलवादिसमन्वितां ८ नानाचित्रकलायुक्तां सौरभ्यसुरतान्वितां लोमशातनसंयुक्तां संक
चीकरणकलाम् ९ कुचस्थूलदीर्घकारीं नानाभरणशोभितां लिंगेद्रस्थापि देवेशि अविकारपरायणाम् १०
योनौ लिंगप्रवेशेपि विकारपरिवर्जितां नापिकाष्टकलायुक्तां क्रोधमात्सर्यवर्जितां सर्वदोषविहीनाद्यासा
शक्तिः परिकीर्तिता पुंस्वरूपं महेशानि कथ्यते शृणु सांप्रतं नानाविलासकुशलः सर्ववशक्रिसमन्वितः १२ तरु
णः सुन्दरः शूरः चिरमैथुनकारकः दीर्घलिंगी दृढाद्यातीर्थवलोपञ्चतत्परः कामशास्त्रकलायुक्तो मन्त्रनाद्यो
पधान्वितः स्तंभनज्ञानी लिंगवर्द्धिस्थूलदीर्घक्रियान्वितः १४ मकारपंचमासक्तो भक्तभक्तो जितेन्द्रियः सर्वा
कालेजपासक्तः सर्वतंत्रार्थतत्ववित् १५ आकर्षणवशीकारोत्तम्भोच्चाटनकृत्परः ज्ञानविज्ञानसंयुक्तः का
ना॰त्र मादिदोषवर्जितः १६ संगीतवाद्यवीणाचकाव्यविवर्जिकलिग्रहः कलाशालीः नविज्ञाताकुलभक्तामहोत्त्रा
मः १७ योनिसंदर्शवालोक्यविकारादिविवर्जितः स्त्रीस्वरूपस्यविज्ञानीहित्वाचारविशारदामीतथापरः १८ २५

मायान्तगृहणे देवि सर्वं भूतदयापरः सर्वचक्रस्य विज्ञानी दिव्याचारविभूषितः १९ दिव्याभरणसंयुक्तः सा
र्वभौमो ध्रुवं संयुतः गेहरं जनसंयुक्त ...... देहि विधौ महेशानि साधका हीनवान्यथा २० तत्रापि कालिका
भक्तः कलौ दुर्लभ एव च एवं गुणान्समालोक्य अस्मिता सा महेश्वरि २१ साधनो कारयेद्देवि विनामयाशंकरेव चः
विधात्रि शक्तिसंजापी गव्यात्मयोगमभ्यसेत् २२ देवालये नदीतीरे श्मशाने वा यत्र कुत्रचित् सुपामोट गृहे गत्वा भूतशु
द्ध्यादि संयुतः ऋषिच्छन्दो दिशो हान्ते कामकान्ते महेश्वरि कृत्वा ध्यात्वा महेशानि गवालेहहि योजने २४ ग्रंथ्यादि
शिखान्ते हि समालोच्य जपं चरेत् धामरे रूपविवेच विवीलीत्रयक्षं तथा २५ तिलत्रयं च वंजरी दैवतं कामरूपकं
ग्रसंते त्रिधिते देवि संगीतं वाद्यमेव च समालोच्य जपेद्देवि कामगेहे विशेषतः एक हि यादि लस्यान्ते समालो
च्य जपं चरेत् २६ तत्रैव त्रिधिते हस्ताकृत्वा संयोगमादरात् गवाल्हयोग सामर्थ्याज्जपं कुर्याद्दनन्यधीः २८ प्र
णविधानो देवेशि भवत्येव न संशयः ग्रथवान्यप्रकारेण साधनं तत्समुच्यते २९ कुलमोपुवमीवी व्यधौ मौ
लिंगपूतापयेत् मंध्यानेकारयेद्देवि विनावाह्य मभ्यसेत्तथा ३० तदंसे विलिङ्गादेविस्तरसंचततः परम् एवं मासाष्ट
के कुर्यात् सिद्धिस्तत्सिद्धनान्यथा ३१ एवावमोनदेवेशि भवत्येव न चान्यथा वीरपत्नी समानीय शनगवशक्यो समा
माचरेत ३२ वीरसाधनवत्कृत्वा ग्रावमासाद्य यत्नतः शक्तिलिंगोपविश्याप्य सप्रवेवनयोगतः ३३ गवाल
योगमासाद्य तत्रैव परमेश्वरि वर्षमात्रं जपेद्देवि कालिकास्तोनरो भवेत् शतावधानी देवेशि भवत्येव नरोत्त
मः ग्रथवान्यप्रकारेण साधनं तत्समुच्यते ३५ महाशवमध्यभागे समावासाद्य यत्नतः सडहदकुंसंगनोको
मलंवचतर्पके ३६ क्रमेण दिव्यसंयोज्य तच्च शक्तिं समाचरेत ग्रासनं तत्र संदत्वा महाव्याघ्रासनं तथा तत्रा

शा.ती. वेश्यांसमानीययोनौलिंगेनिधायच स्पर्शंवद्धासनंकृत्वाजपंकुर्यान्महामधीः वर्षमात्रंजपेद्देविसिद्धमवादिश
२६ तमरः सहस्राश्वमेधानांतत्कतंशक्तुंनरोभवेत कुंकुमंकेसरंवापिसमानीयप्रयत्नतः वामहस्तेतसंस्थाप्यदा
क्षिणेदंवेमालिखेत वामेनतर्पणंकुर्यात्सहस्रमयुतंचवा शक्तेर्मुखंसमालोक्यतर्पणंसर्वदाचरेत ४१ सर्वं
26 सिद्धिप्रदोभद्रायात्रकार्याविचारणात सिद्धीश्वरेलक्षणंचकथ्यतेश्रृणुपार्वति ४२ यस्याविवाह्यतेकन्या
साचेद्दीक्षांगताप्रिये साविवेश्यायदिभवेन्नरासिद्धेश्वरीमता केलिंकुर्वीतदेशानिनित्यमेवापराधणा कुली
नस्यतथाभार्यासापिवेश्याभवेद्यदि वाभीश्वरीतिविख्यातामहापीठेश्वरीपरा शालिकायदिचेद्वेश्यालिंगाख्या
तत्रतत्पर ४५ विशालाक्षीतिसाप्रोक्तासर्वसिद्धिप्रदर्शिका शालकस्यतथाकन्यासायदाव्यभिचारिणी ४६
कामाख्येवविज्ञेयासर्वसिद्धिकराभुवि तथाभ्रातृस्तस्याद्देवेविशालतलिंगविधिर्भवेत महाराज्ञेश्वरीख्याताचैलोक्य
सिद्धिदायिका वीरपत्नीस्वयंवीराप्रोक्ताश्रीमात्रहेश्वरि ४८ तस्यतातकुलविद्यानामायाश्रीत्रैश्वरीवरा त
स्यतामाभुवनेशानिशाक्तस्यशांकरीकला ४९ द्विजस्यविमलाप्रोक्ताद्विजस्यपूर्णास्यकलिकास्मृता कर्ष्या
दिसर्वसंप्राप्यमेधांतेपरमेश्वरि ५० विद्याराज्ञीसमारभ्यहंसकाल्यंभवेत विलोमेनमहेशानितज्ञार्यानाम नगो
कीर्तितं ५१ गुरुपत्नीतिकोमेशीतस्यतावालिकास्मृता लोपामुद्रातत्स्नुषास्याच्चातुर्वर्ण्यक्रमेणतु ५२ द्वि
जास्त्रीयदिचेद्वेश्यासाप्रोक्ताकुलसुन्दरी त्वरिताचैवसंप्रोक्ताव्यभिचारपरायणा ५३ तद्विधानस्यकन्याचतस्नुषा
वेश्यादिचोगतः कौलिनीमाधवीदेविवाणीकामसुन्दरी ५४ मोहनीतिक्रमेणैवव्यभिचारक्रमेणच वेश्यास्त्रीय रामः
दिचेद्वेश्याव्यभिचारपरायणा ५५ स्वभावतीभोगवतीनित्यक्लिन्नाचकुक्कुटी प्रद्योतसिद्धचामुंडास्वतास्नुषा २६

क्रमेण च ५९ एकपत्नीव्रता कांचीवेशणावाप्यभिचारिणी अघोरहा च धनदा कुब्जिका शबरेश्वरी ६० अनंगा।
मालिनी लाख्यक्रमेण परिकीर्तिता इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीशक्तिसंगमे कलविंशति दे
व्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि नवरात्रस्य निर्णयम् नवरात्रे समायाते किं कर्तव्यं वदस्व मे १ नवरात्रीति किं नाम क
थ्यते तत् किमात्मकं शिव उवाच नवशक्तिभिः संयुक्तं नवरात्रं तदुच्यते २ एकैव देवदेवेशि नवधा परितिष्ठिता श
यनं चाधनाख्यं च नवरात्रे द्विधा भवेत् शयनं चैत्रमायाते माश्विने स्यात्तु बोधनं द्वाभ्यां तु समुपोष्यैव सर्वसिद्धिं लभेन्न
रः निराहारी फलाहारी त्वेकभक्तोऽथवा व्रतः नक्तभोजी हविष्याशी यथाशक्त्या समाचरेत् नवरात्रव्रतासक्तो न
वरात्रो भवेद्ध्रुवम् गोरकाष्टमीरविसमागेण त्रिविधं भवेत् अमावस्याने कर्तव्या प्रतिपत्कालिकार्चने अष्ट
म्यां तु समारभ्य दशम्यां तु होमयेत् अर्धरात्रे समायाता मूलविद्यापि पार्वति ६ साष्टमी सर्वकार्याणां कर्त्री
भवति निश्चिते होमयज्ञादिकं तत्र कुर्याद्यत्नेन पार्वति ७ द्वितीयदिवसे चेत्स्यात्तदैवोपोषणं चरेत् प्रतिपत्त्व
स्य मत्यं वाद्यदिने स्यात्परेहनि ८ अमावस्यान्तरा कुर्यात्कार्ये षोडशनाडिका घटिका षोडशान्यत्र याद्या प्र
तिपत्तु घोः ९ कलशस्थापनं कुर्यात्कल्याणं जायते ध्रुवम् नवम्यां पारणं कुर्याद्दशम्यां तु विसर्जनं काश्मी
रोऽयं क्रमं देवि सुप्रणयत्नेन पार्वति नवरात्रे निराहारो होमसप्तम्यां समाचरेत् ११ नवम्यां विप्रभोज्यं स्यादिद्वेधेपा
रणं चरेत् नवम्यां तु निराहारो निर्विकल्पो जितेन्द्रियः १२ अष्टमीनवमीसंधौ होमं तु म्यां समाचरेत् नवम्यां।
विप्रभोज्यं स्याद्विविधे पारणं चरेत् १३ केरलाख्यक्रमः प्रोक्तो निर्णये पूर्णा पार्वति १५ तिथिविद्ये तथा...

नवरात्रे निराहारो निर्विकल्पो जितेन्द्रियः अष्टमीनवमीसंधौ होमकर्म समाचरेत् नवम्यां विप्रभोज्यं स्याद्दशम्यां पारणं चरेत् १

श·न्नी·
२३

यथोक्तेनतुवर्त्मना अष्टमीनवमीप्राप्तौपूर्वचेनदृश्यति १६ अष्टम्यामर्धरात्रेतु अयत्किंचित्कृतंनरः तत्सर्वंलभमा
प्नोतिनवदुर्गाप्रयोगतः १७ एकोऽमरपञ्चम्यांवास्तोत्रपाठादिकंचरेत् प्रथमेह्निकृतंयावत्तावत्कार्यंचवासुधीः अ
द्याष्टमध्येजप्त्वात्रैलोक्यविजयीभवेत् नवरात्रेव्रतंस्त्रीणांसर्वत्रयोगोयदाभवेत् १८ सैवदेवीनसंदेहस्तांपूज्यवि
जयीकलौ ताम्बूलागरुकस्तूरीदिव्याम्बरविभूषणैः १९ शक्तीनांनवरात्रेतुदीक्षांकूलमवाप्नुयात्सदा सर्वोदृष्टंसमार
भ्यतनःसूर्योदयांतके २० यावज्जप्त्वानिरातंकःसर्वसिद्धीश्वरोभवेत् एकाग्रमनसातोभक्त्यानवरात्रेमहोत्सव २१
सद्गुप्तमालांजपेद्देविनवनाथाधिपोभवेत् गुह्याद्यंपरिकार्यंचनिर्जनपर्वतेपिवा अथोमहोत्सवेदेवेशिनवरात्रेनि
रंतरम् लब्ध्वासमाप्तायमस्तादेवितत्रसंस्थापयेद्गुरुः यद्वांकुराणिसमारोप्यघटंभवानीवृद्धिकांचरेत् दृह्यासनोवशानीये
यथोक्तम्‌ ‵‵ माचरेत् कापालिकावधूतानांव्रतमेतन्मायोदितं आज्ञाभवतिदेवेशितत्तैवपोषणंचरेत् आज्ञायदि
न्तायेतत्तन्नद्ग्रामादिपथवा देशाधिपस्यविघ्नप्रदस्यकस्यचिद्यत्नथा आज्ञायदिनजायेतदेशंपरिहीनवादेवेशिवरे
शार्द्धेसुधीभवेत् भक्तप्रीतामहादुर्गास्वयमाताप्रयच्छति २२ वीरशक्तिविधानेनचंडरूपंव्रतंचरेत् तिष्ठांसंघो
गयत्नेनहिचेदस्मनांगलान् २३ भूनराधातिमाजिह्वातेनसिद्धीश्वरोभवेत् नवरात्रेसमासाद्यमहाष्टम्यांनिशाम्बरे
देवींसंपूज्ययत्नेनसंकल्पंकामनान्विते शिरःषष्ठकतरिलागर्भमध्यकनिष्ठितः यंत्रेदेवेनिवेशायशिवत्वलो
भवेद्ध्रुवम् पुनःशिरसमायातिमहावीरेश्वरःस्वत २४ अथवान्यप्रकारेणप्रयोगंकथ्यतेशृणु नवरात्रेनिराहारः
श्रद्धाभक्तिसमन्वितः २५ महाष्टम्यामर्धरात्रेअष्टमस्तकावधि मांससंकल्पयत्नेनयथोक्तंक्रमाचरेत् २६ २३

2)

होमयेत्तत्र देवेशि देवेशप्रत्यक्षतामियात् देवी देहं भवेत् दिनात्र कार्यविचारणात् २५ अथवान्य नवरात्रं निराहारो गुरु
भक्तो महाव्रती कुंडे पुष्पमात्रं तु कृत्वा तत्र विशेषतः पंचपल्लवकाष्ठानां वह्निं तत्र समाचरेत् अंगुष्ठमात्रकं तं तं हि स्व
देहे होमयेद्व्रती २७ अग्निशय्यां च वा कृत्वा देवी पश्यति निश्चितं नभो कृत्वक्रमेलैव ललाटे गेहप्रवेशनात् २८ भवेत्क
ल्पलतातत्र साधको नात्र संशयः अथवान्य नवरात्रं निराहारो निर्विकल्पो जितेन्द्रियः एकं चित्ते जपेन्मंत्रं पत्रं च
फलं च वा मज्जनं देहकाष्ठं वा तद्देहे भोजनं च वा २९ नगाश्च वशीकुर्याश्चात्र कार्यविचारणात् अथवान्यप्रकारेण
नवरात्रं निराहारो निर्विकल्पो हवनतः षट्कहिंस्यकियां कुर्याज्जमेव प्रपमानयेत् भोजनं याचयेद्देवि घप्रपश्चं समन्व
हिरीत ३१ कामीवीजं तथा नाम वशीकुर्वति चोच्चरेत् स्वाहानवार्धदेवेशि प्रदीप्ते जवरानले ३२ होमयेद्घृत
तो देवि तद्वृत्तं समानयेत् अथवान्य नवरात्रं निराहारः सत्यवादी जितेन्द्रियः सदादेवी स्मरन्नवम्यां परमेश्वरि
पूर्वोक्तमक्रमं तत्र देवि यत्नात्मा पिंडमारुहेत् ३५ आजन्मान्तं वशीकुर्याज्जमेव सकृद्ध्वकम् अथवान्य नवरात्रं मौनस्थ
को व्रतामनेसमन्वितः ३६ पारणादिवसे प्राप्ते गोमयैकारयेत्सुधे पूर्वोक्तमक्रमतो देवि होमयेज्जवरानले ३६
स्वगेहे तन्नवरात्रेण तद्देहे दिवसे श्रियात् आजन्मान्तं वशीकुर्यान्महादेवाधिकं नरं अथवान्य नवरात्रं निराहारो
गुरुभक्तो महाव्रते वामांगस्थोपविश्य त्वावेदराज्यं महेश्वरि दक्षांगस्थोपविन्नयावेदराज्यं महेश्वरि नवम्यां पारणं
कुर्याद्दिव्यपिंडं श्रतापयेत् नगाश्च वशीकुर्याश्चात्र कार्यविचारणात् अथवान्य नवरात्रं पर्यटन्वैलोचनामनसा
यतः होमं कुर्यान्महादेव्यां नवम्यां पारणं चरेत् सर्वस्वदानं कृत्वा वै त्रैलोक्यविजयी भवेत् अथवान्यप्रकारेण
स्मरणमुच्यते ४ गोमूत्राशी महेशानि नवरात्रं महेश्वरि एकं चित्ते जपेन्मंत्रं नवम्यां होममाचरेत् नवम्यां पारणं

शा.ती. कुर्याद्धोमं तेन महेश्वरि देवतादर्शनं भूयाच्छ्रोत्रं मे महेश्वरि ४४ प्रणवाद्यप्रकारेण नवार्णं जितश्रामो मौनव्रतध
२८ रः शुचिः निर्द्वंद्वो निरहंकारो सत्यवादी महामतिः राज्ञाकर्षणकामस्य सेहज्ञाभवति हि सुव्रते पारणं मिष्टया कुर्याद्दा
तोजापी सदा भवेत् त्रैलोक्यं वशमायाति नात्र कार्यविचारणात् सन्यासी शंकरः प्रोक्तः कपाली कालभैरवः
28 दिगम्बरो महाकालो ब्रह्मचारी वटुर्भवेत् कुलवर्णस्मृतः कुलगोरोक्षः शिवरः स्मृतः ४६ रूपगन्धः प्रभेदेन ना
म प्रोक्तं महेश्वरि रूपजातिप्रभेदेन कुमारीनाम कीर्तितं ४७ गंधभेदेन देवेशि दशविद्यादिकं भवेत् एवं ज्ञात्वा
पारणांत कुर्याद्यत्नेन शांभवि इति संक्षेपतः प्रोक्तं वामोदंस्पर्णपार्वति वाकसिद्धिर्द्विविधा प्रोक्ता शापानुग्रह
कारक ४८ महाकवित्वरूपैक द्वितीया परिकीर्तितः शापानुग्रहरूपाया भेदान्वेषणपार्वति ४९ मंत्रोद्धारम
हेशानि सम्महत्वाद्द्वितीयकः संपत्तनात्तृतीया स्याच्चतुर्थी कर्णगोचरी ५० आकाशगोचरा बाणसंख्याप्रकी
र्तिताः चरस्यादर्पणस्याच जलमंडलमध्यगा एवमष्टविधा प्रोक्ता शापानुग्रहणीकला कवित्वात्महेशानि तद्देश
वर्णगेयत्वतः अष्टदिक्वितमारसं महत्फतिधरेत्वया धनकाव्यं चतुरिका यतकाव्यं महेश्वरि वाकसिद्धिरादि
तादेविलनाम्नपंचाशत्प्रिये महावीरद्रुमलता वेष्टितः साधकोत्तमः तत्रैव हि जपेन्मंत्रं सैव कल्पलता भवेत् सर्वचंद्
नसीमंते इति संकीर्तितो बुधैः ५१ नेत्रे कामः कर्णयुगे कामधेनुर्ललाटयोः सनत्कुमार एवच आधारे सर्ववाणी
श्रोजिह्वायां तु सरस्वति ५२ कल्पद्रुमः कलियुगे कामधेनुर्ललाटयोः वांछा मणिरपर्णमणिः स्तनयोः परिकीर्तितः
दक्षिणावर्तकं वक्त्रकं कंठदेशः प्रकीर्तितः चिंतामणिर्हृदंभोजे शेषवर्णं प्रतिष्ठितः ५३ सप्तस्वर्गसमस्तं कांतेसप्ता
तालकं नसि पादयोश्चतारांश्च जंघयोर्देवतागणाः ५४ नाभौ ब्रह्माविसृजेत त्रिगुणात्म सदाशिवः रोमावल्यां २८

महाविष्णोर्योनौ ब्रह्मांडगोलकं एवं वंशोगतस्साच भाग्यलक्ष्मीर्भवोद्भवे तत्रलक्ष्मीः करवीरे हृदये कमलाभिधा ९२
त्रामरस्थे वीरलक्ष्मी देहे सौभाग्याभिधा भवेत् कलशाख्ये कीर्तिलक्ष्मीः श्मशाने ब्रह्माभिधा भवेत् ९३ अनेककोटिब्रह्मांड
योनिमध्ये प्रतिष्ठति तत्वातिवेदरूपवने ह्रींपाशैर्लोकाशमकाः ९४ वार्तालापे च तत्वेदाः सर्वशास्त्राणि वैकटौ ब्रह्मांड
गोलके यच्च यत्किंचिज्जगतीतले ९५ तत्सर्वं शक्तिदेहे तु सर्वव्याप्य व तिष्ठति शाक्तीयेगारमारम्यसोतेतेर्वगंशिवे
सर्वं तिष्ठति देवेशि क्रोधे संहाररूपकः महामंत्रास्तथा ह्रासे महाविद्याकटाक्षयोः ९६ वृहत्तेजीवोनतात्जीवप्रदाप्रदीप
रिकीर्तिताः पुनस्तुमतत्ताधातत्वमाहात्म्यं परमेश्वरि ९७ विचित्रमेतद्देवेशि श्रूयतां यत्नेन सांप्रतं ग्रंथ्यतस्यमूलं ब्रह्मा
कंमूलमितलं भवेत् एतद्वृक्षस्यमूलं तु मध्यभागे विराजते मध्ये भूमिमहेशानि शाखाः पवित्राःस्मृताः १० ऊर्ध्वशाखात्
र्ध्वशाखा मूलं मध्ये न भूमिका जलं तत्रैव देवेशि ग्रंथागतच कीर्तिता ब्रह्मांडगोले पुष्पं च फलं बीजं च पार्वति तत्रैव ति
ष्ठति प्राज्ञे वृक्षस्य लतिसर्वदा वाणीवसति सानंदा स्वेच्छाचारी निरंकुशाः परमानंदरूपा तु लता तस्य प्रकीर्तिता १२ म
हानंदस्वरूपा या चिदानंदस्वरूपिणी पूर्णानंदस्वरूपा या महासमरसात्मिका १४ ब्रह्मानंदस्वरूपा या चिद्घनानंदरूपि
णी लता प्रोक्ता महेशानि संयोगानंदरूपिणी जगत्त्रयं सैव लता तेयं च भूलानि सैव च संहारकर्त्री सैव स्यान्मोक्षरूपा तु
सामता १५ ब्रह्मरूपा तु सैव स्यान्मूलरूपस्त्व चतुर्विधाः यन्मूलज्ञानमात्रेण सदा तिष्ठति पार्वति ११ सालोक्यं सैव सारूप्यं
सायुज्यं च तृतीयकं सान्निध्यं च चतुर्थं स्यात् सर्वं शक्तौ प्रतिष्ठति १८ नवकन्यासमा प्रोक्ता नप्रोक्ता नराचाभिधा भवेत् कला
वर्षतश्चैवताख्येमालिनाख्येनदृश्मसे १९ द्वाविंशाब्दवर्षपर्यंतं कीर्तितं परमेश्वरि द्वाविंशद्वर्षपर्यंतं प्रोक्ता दीपावलिकला २०
तद्वर्धं दारुणा स्यात् सर्वं श्रेण्यं महेश्वरि वर्षद्वादशपर्यंतं मोहनाविः प्रकीर्तिता २१ संयोगे योगनिद्रा स्यान्महानिद्राविस

शा॰ती॰
२९

र्त्तते प्रोक्तरटीमादेवेशि विपरीता प्रकीर्त्तिता १२ वेश्यालापि सदा भयात्तिं हर्षं कित भालकः भगमात्रस्य संदर्शनात्स्व
क्षोभवति मानव १३ भगदर्शी देवरूपः सिद्धो भवति मानवः शक्तिपुरुषसमायोगात् देवतालिखितम्पजकः १४ अधोभागो
ह्रदमूले मध्ये च लम्पतिष्ठति ऊर्ध्वशाखा लताचैव पुष्पं फलं तथैव च १५ शुक्लवीजं भवेद्दुग्धं लताग्रालवालं च मूलकं जलंत
च पदेयं स्यात् हस्तकः पुरुषाधमः स्वमूलं च न जानाति परस्त्रां धर्मसाधनः बीजद्रुम लता या स्वमूलं चैवालवालकं पुष्प
फलं तथा वीजमेकं चैव प्रतिष्ठति स्वरलक्ष्मी सघंटे वि जलविद्रुम दृष्टिते धनमस्य वनाला स्याद् इति संक्षेपतो मतम्
सचमेकश्च सिद्धं च रहते भिन्नं महेश्वरि १६ सर्वं वदत्यतो जीवः सजीवो यो महेश्वरि सर्वसिद्धेश्वरः प्रोक्तं दत्तोपायं महेश्वरि
१७ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकं यज्ज्ञात्वा योगतो दे
वत्रैलोक्यविजयी भवेत् महाकल्पलतामूले विचिन्त्य स्वेष्टदेवतां मनो मनः समायोज्य चित्तं कोणगतं चरेत् १ तद्रूपः
सन्महादेवि ध्यानयोगं समभ्यसेत् घटिकापंचकध्यानाद्धा पुत्रत्यो नरो भवेत् २ घटिकादशकध्यानात्सर्वसिद्धिर्यज
मास्वयात् घटिपंचदशध्यानाव ह्रिनासौ न दह्यते ४ घटिकाविंशतिध्यानात्सर्वकर्षणकारकः घटिकाविंशतिध्या
नात्स्वर्णसिद्धिमवाप्नुयात् ग्रहो नत्रेणादेवेशि मूलादीन्नपतिर्ग्रिहे दिवसत्रितयध्यानाद्दिनमाद्यष्टकं लभेत् ६ ध्या
नयोगं समभ्यस्य कुंडलीध्यानभाग्भवेत् मार्गविना महेशानि गतिश्चैव कथं भवेत् ७ मार्गदर्शनिका यो ये लताप्रो
क्ता किमिच्छसि इति श्रीसंकेतपटलः देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकं शिव उवाच रहस्यमपि देवे
शि यन्न कस्यापि कीर्त्तितं तदेव कथ्यते देवि यथावदवधारय यद्योगं द्विविधं देवि बाह्याभ्यंतरभेदतः १ चाडीकुडलि
कायोगाङ्ग वेदाभ्यांतराभिधं भावयोगक्रियायोगाद्विधा तत्रापि पार्वति २ भावयोगाङ्ग वेदाख्ये क्रियायोगविधौ २९

स्मृतः वाद्यंपुण्यमहेशानिसूर्यचंद्रक्रमाद्द्विधा सूर्यभेदश्चंद्रेविचंद्रेभेदश्चंद्रस्तथा सूर्योपरागोग्रस्तास्तस्तथाग्रस्तोदयः
स्मृतः चंद्रेपिभेदश्चित्तयेशश्चक्रावपित्रिधात्रिधा साईदृश्यंग्रलोमश्चग्रस्तत्वंपरिकीर्तितं स्पर्शान्मोक्षस्फुटत्वंचयस्मिन्का
लेप्रजायते सकालोत्तपस्येणतन्नसूर्यणकर्मणि ६ चंद्रसूर्यग्रहेदेवियासावधिविमुक्तितः यावत्संख्यामंत्रेजप्त्वा
तावद्धोमादिकंचरेत् ७ पंचाततावदेवस्यात्तपहोमसमोस्मृतः सिद्धेश्वरीमतेप्रोक्तंसर्वसिद्धिप्रदायकम् ८ ग्रस्ता
वाम सूर्यचंद्रोपरागेतन्नाभिमात्रोदकेस्थितः ग्रासादिमुक्तिपर्यंतंजपंकुर्यान्महेश्वरि ९ तद्दशांशंहोमयेद्दित्तद्दा
शांशैवयंक्रमात् दृष्टस्पर्शीवरश्चयोदृष्टमुक्तौसमापनं १० इतिगौरवसोपाने अनेनक्रमयोगेनसर्वसिद्धिश्वरोभ
वेत् चंद्रसूर्योपरागेतन्नाभिमात्रोदकेस्थितः ११ नद्यांसमुद्रगामिन्यांतडागेसंगमेपिवा एकांगुष्ठोपरिस्थित्वाग्रा
सावधिविमुक्तितः १२ पंचांगवाप्यवाप्यंगारशांगाब्जाग्रस्तिक्रियां कुर्यात्प्रयत्नेनदेवेशिसर्वसिद्धीश्वरोभवेत् शा
स्त्रदृष्ट्यासमालोक्यस्नानदानादिकःक्रियाः कर्तव्याश्चप्रयत्नेननात्रकार्यविचारणात् १३ ग्रासस्पर्शोस्तसेस्पर्शः
प्रत्यक्षेग्रहणेभूपत्ना सूर्यग्रहणकालाद्धिनान्यःकालःप्रशस्यते मलापकर्षणंस्नानंकृत्वापूर्वविशालधीः मध्यमा
नेभवेद्दानेयामेस्नानंप्रकीर्तितं १६ स्नानंमंत्रोदिकंकृत्वातर्पणंत्वाधिकारतः १७ संध्यांतांत्कालिकींकृत्वाविमो
क्षांतेजपंचरेत् १८ तावज्जप्त्वानिरातंकसर्वसिद्धीश्वरोभवेत् गतस्नातोस्त्रियंज्ञात्वासूर्यचंद्रग्रहांतरे पतिपार्श्वम्
मासाद्यपिंडंतस्यप्रदापयेत् बंधाश्चप्रदोयोगाः सर्वसिद्धिप्रदायकः १९ सूर्योपरागेदेवेशिज्ञात्वापज्ञोसमाचरे
त् सांगोपांगावरणंपूजनंचमहत्फलंतंमहेश्वरि २० तल्लोत्रस्तोद्दानादियथाशक्त्यासमाचरेत् देवतायैतन्निवेद्यसर्व
सिद्धीश्वरोभवेत् २१ चंद्रसूर्यग्रहेदेविशतसांख्योक्रमादिकां पूजांसिद्धीश्वरोभूयान्नात्रकार्यविचारणात् २२
सूर्यग्रहमहेशानिकाम्यहोमंचरन्शिवः तर्पणंकृतेयस्तुतस्यश्रीसर्वतोमुखी मार्जनंतद्दशकर्तव्यंसर्वंदुःखघ्न

ग्रा.ती. शांतये सूर्यग्रहे समायाते परिधिदर्शने भवेत् पारिभद्राभिधो योगः सर्वसंपत्प्रदायकः २६ ग्रहणे हे देवि शारदायां स्वयं
२. ध्यग्रामे मे देवि मेखाकुंडे मत्सिद्धीने स्नानदानादिकं चरेत् जपमात्रे विधानेन ग्रामध्यग्रामे तत् सूर्यवत् तारापतिग्रहे
३० ग्रामे तथा सूर्यग्रहे पि च जपादिकं विधानेन शक्तिपूजां ततश्चरेत् सर्वसिद्धीः प्रयोभ्यधात्राज्ञकार्यविचारणात् २१
तारापतिपरागे तु गुरुं संपूज्य देववत् संतोषः तद्वरः शाघ्यः सर्वसिद्धीः स्वरो भवेत् २· तारापतिग्रहे ग्रामे शव मानीय
साधकः सर्वा भावेन पेहे विद्यामानुग्रासतः शिवे सर्वसिद्धीश्वरो भूयात् तं देते शिवलोकं व्रजेत् सूर्योपरागे संप्राप्ते श्री
विः सर्वमपोषितः शास्त्रादिमन्त्रसिद्धिपर्यंतं देहमांसानि होमयेत् सर्वसिद्धीश्वरो भूयात् देवलोकपशुपतिः ध्रुवं २३ सूर्यग्र
हः शिवः प्रोक्तः चंद्राख्यः शक्तिरेव च सूर्यग्रहे शक्तिदीक्षां पशुदीक्षां च कारयेत् चंद्रग्रहे विमलदीक्षां पंचरात्रेन कारये
त् चंद्रसूर्यग्रहे दीक्षा सर्वदीक्षा शुभा मता २५ चंद्रग्रहे शक्तिदीक्षा सर्वदीक्षोत्तमोत्तमः नवारतिथि नक्षत्रादिन पाश
नियमस्तथा नयोग करणं चापि न विचारं समाचरेत् मनोत्सर्वं च यथा विर्णो ग्रहणं यदि जायते २६ समं तंत्र पुरश्चर्या
विहीनो पि प्रसिद्ध इति चंद्रसूर्यग्रहात्कालो नान्यकालः प्रशस्यते २८ चंद्रग्रहे पुरश्चर्या सर्वसिद्धिकरा मता चरिकार्य
सर्वसर्वग्रहणो परिवर्तते २९ तत्र स्नानं विधानेन शस्त्रे संकल्पमाचरेत् विमोक्षान्तं जपं कुर्यात् सम्यक् ज्ञाते समापने ३०
सूर्यग्रहे च प्रभा नान्ते चरिकार्य विचारयेत् ततः परं समं कुर्यात् सिद्धमंत्रं भवेद् ध्रुवम् ३१ प्रमादाद् स्खलिते योगे वस्त्रविप्रान्
प्रभोजयेत् यद्यदंगं विहीयेत तत्संख्या द्विजभोजनम् ३२ दशांशं हवनं कुर्यात् तर्पणं तद्दशांशतः मार्जनं तद्दशांशेन तद्दशां
शेनाभिषेचनम् तद्दशांशं विप्रभोज्यं देवरूपो नरो भवेत् यदङ्गं विहीयेत तत्संख्याद्विगुणो जपः ३४ द्विविधे चान्यमे
दैः विपरीतौ क्रमात्तयोः ग्रहणात् चंद्रसूर्योपरागे तु मेहसाधनमाचरेत् पुरश्चर्यापि देवेशि क्रमेण सिद्धयति ध्रुवम् ३·
ग्रहणात् सूर्योपरागे देवेशि शुद्धांतकरणो यतो स्नात्वा यथोक्तविधिना संपूज्य जगदंबिकां शिरश्च पुष्करं तथा पिद्या दे

यत्नाद्येतिवेदयेत् ४६ देवतां पश्यति शिवे वरं दाता परां ध्रुवम् सर्वेषां परा गो संप्राप्नोत्याज्ञा प्रोक्तेन वर्त्मना ४७ शक्तिमा
नीय तन्मात्रैर्न्यासजालेः प्रविन्यसेत् सर्वेमां से सत्यामन्त्रैश्च मणलिंगाम्रतेनच देवतां तत्र संपूज्य सांगोपांगा वरणां शिवे ना
शजिह्वाप्रदत्वा चनमाचैकाल्पवद्भवेत् पृतीतानागतज्ञानेवर्तमानेच पश्यति सर्वग्रहे महेशानि वेश्यामानीय सादरं ४८
शक्तिं लिंगे परिस्थाप्य जपेद्यत्नेन पार्वति त्रैलोक्यविजयी भूत्वा नात्र कार्यविचारणा ५० यस्तोदयविधिं देवि यस्त्यास्य
निर्णयस्तथा सर्वमेव मया प्रोक्तं पाशक्तियोगक्रमे शिवे ५१ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यत् श्रोतुमिच्छसि श्रीदेव्युवाच
पूजाविधिं विधिं देव श्रोतुमिच्छामि सादरं ५२ शिव उवाच यादृशाभिमतो भूत्वा चक्रराजं समभ्यर्चयेत् सैव प्राचीमहेशा
नि ताराच्छिन्नाविधौ स्मृता १ पूज्यपूजकयोर्मध्ये प्राचीकाली विधौ स्मृता पूरं रश्मतो मध्ये प्रागपूजयेज्जगदम्बिकाम् २
देवीनामक्रमेणैव गौरे ताम्रविधौ स्मृता स्ववामकाली दक्षाद्यक्रमेण कालिकाविधौ ३ देवीपृष्ठदलाग्रभगोदका।
श्मीरयोर्विधिः तदैवार्च्यं क्रियाद्देवि स्वदेवीक्रमतो द्विधा ४ प्रवर्तकस्य पीठश्चाम्नायसिद्धा प्रकल्पितासच दिक्कार्यकेर
लाद्यकाश्मीरक्रमयोगतः ५ प्रागुक्तमोमहेशानि स्वस्य देवीक्रमेण च षट्कोणे तु षडंगानि वह्न्यादिक्रमेण वा ६ श्री
जलेवागौरमार्गे कल्पितासच दिक्त्वच प्रसिद्धदिक्काश्मीरपूजनपूजमीरितं ७ स्वसांमुख्यक्रमेणैव देवतां पूजयेन्म
दा प्राग्रेण्याद्दिक्क्रमेणैव गौरेवलि चतत्र्यं ८ उपविश्य विधौ देवि तिर्यग्भूत्वा प्रपूजयेत् गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं पु
नः पुनः रहस्यातिरहस्यं च रहस्यातिरहस्यकं इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच रहस्यातिरहस्यंच
रहस्यातिरहस्यकम् यत्त्वत्कस्त्वया प्रोक्तं ··· कथ्यतां शिवः शिव उवाच रहस्यातिरहस्यंच रहस्यातिरहस्यकम्
कथ्यते देवदेवेशि तत्रसा च हिता भवेत् ९ प्रेतवालं भवेत्प्राची पूज्यपूजकयोरपि दक्षं छिन्नाविधौ प्राची विद्रूपाद्यस्य।

शा॰ती॰ २१ संमतं १४ देवस्कन्दकयोरंतः प्राचीदिग्भैरवीमता स्कन्दस्कन्दकयोर्मध्ये प्राचीसैवतुकेरला तद्दक्षिणंदक्षिणंस्याद्देवसंमुख
मार्गतः स्वदक्षिणक्रमेणैव भैरवे प्राचिनिर्णयः १५ यद्वाशाम्भवस्वाम्भोवा भूत्वा वक्रराजे समालिखेत सैवप्राचीगोरमार्गेची
३१ नमार्गक्रमो भवेत १६ यंत्रे स्वाम्भोमंत्री त्रिपुरां स्वक्रमालिनी देवीपृष्ठे तदा प्राचीयतीचित्रिपुरःस्फुरः १७ भात्रमेंचमते
देति सैवपार्वति वेदिका यपयस्कन्दसिद्धांते परिक्रमणमार्गतः स्वयंस्वाम्भो भवेत्प्राचीदेवीपृष्ठतपश्चिमम संयंतदा
क्षिणं विद्याद्दक्षिणे सव्यमेव च इतिप्राचीनमः प्रोक्तः समयाष्टकमार्गतः तत्रनाथक्रमेणैव गुरुपंक्तिं प्रपूजयेत २०
देवतादक्षिणे देवि गुरुपंक्तिं प्रपूजयेत देवीवामत्रिकोणे तु गौरीं तत्र प्रपूजनं २१ दक्षवामे पृष्ठपंक्तिं क्रमेण गुरुपूज
नम् दक्षवामपृष्ठपंक्तिं क्रमेण गुरुपूजनं चैतन्याख्येमते देवि त्रिधा ज्ञानं दसंगतिः २२ त्रिपंक्तिक्रममार्गेण नाथमार्गे
प्रपूजयेत दक्षांगं गुरुषैषवामांगं वेदिकान्तनोः २३ प्रतपवमहेशानि षामहस्ते जपस्य च समर्पणं निगदितं सर्व
सिद्धिप्रदायकं दक्षहस्ते गुरुपूजपानां तु समर्पणं गुरुपंक्तिं वामभागे कल्पितप्राकक्रमेणवै २५ गुरुस्वाक्रमः प्रो
क्तस्त्वथैकमहद्येषणा सामान्यार्घ्यविशेषार्घ्यौ होप्रोक्तौ यत्रपार्वति २६ ततः पात्राणि सामान्ये दत्त्वाथ स्वकोम
तः यद्याक्त्रिकोणं दैवेशि विंदुना वर्जितं भवेत विंदुहीनं तु यद्यंत्रं तद्यंत्रं शवबद्भवेत वीजेषु ऋक्षे च यद्यंत्रं तद्यंत्रं सिद्धि
दायकं तथैवाष्टदलेषोधंत्रं यत्नेन कारयेत वृत्तं विनो नाष्टदलं न भूषणं भवेत्ततः पात्ररूपे महेशानि निर्णयं यत
ततः शृणु प्रोक्षणीपात्रपात्रं च तथाचमनकं शिवे ३० अर्घ्यं स्वमधुपर्कं च तथा चं पात्रं तं शिवे स्नानीयामहेशानि
सामान्यार्घ्येण वर्द्धयेत शिवस्नानमपि शिवे सामान्यार्घ्येण कारयेत भैरवानां प्रपूज्यार्थं सामान्यार्घ्यं न गोचरः ३२ २१
विशेषार्घ्यं महेशानि गुरुभक्तिं च भैरवः वीरपात्रं शक्तिपात्रं श्रीपात्रेण प्रकल्पयेत ३३ केरलेक्रमप्रः श्रीश्रीसदा

शिवसंमते बलिपात्रे वीरशक्तिं योगिनी पूर्वपात्रके ४४ विरूपाक्षंमतेप्रोक्तं वीरभद्रमतेऽपि च सामान्यार्घस्य श्रीपात्रमे
कमन्यन्महेश्वरि सामान्यार्घ्येण संसिद्धिर्विशेषार्घ्येण पूजयेत् दक्षिणेन महेशानि पादार्घादीनि प्रकल्पयेत् ४६ पंचां
गं कल्पयेद्देवि वीरभद्रमते शिवे बहुरूपमते देवि सामान्यं प्रोक्तमेव शिवे ४७ देवीपूजा विशेषार्घ्यैः सर्वतान्त्रीयवस्तु
रेत् गुरुभैरवदेवीनां दिशां शक्तिं स्वयोगिनां तथा ४८ बलिपात्रादि सर्वं च दक्षिणेन समाचरेत् बहुरूपमते प्रोक्तं मानंद
रूपमतेऽपि च ४९ सामान्यं वीरपात्रे च शक्तिपात्रे विशेषके गुरुपात्रादि स्थानं तं पूजनं परिकीर्तितं ५० सामान्यार्घ्यं यो
गिनी च बलिपात्रे विशेषके करालरूपमते प्रोक्तं विकरालमतेऽपि च ५१ योगिनीत्वविशेषार्घ्यं सामान्यं चाथ पात्र
के गुर्वादिस्थानपात्रांतं पूर्ववत्परमेश्वरि विकरालमते प्रोक्तं महादेवमतेऽपि च गुरुपात्रे विशेषार्घ्यं सामान्यं भै
रवो भवेत् अन्यानि पूर्ववद्देवि हलिणाख्यक्रमेऽपि च विशेषार्घ्यं भैरवो हि सामान्यार्घ्ये गुरुर्भवेत् ५४ अन्यानि
पूर्ववद्देवि विकटमासिमतेऽपि च सर्वविशेषतः कुर्यात्सामान्यार्घेण संस्क्रिया ५५ मधुपर्कं विशेषेण पूजनादि यथाक्रमा
त् सर्वसामान्यतः कुर्याद्गौडवक्रमेऽपि च ५६ सामान्यो वस्तुहार्दैर्विशेषेण विशेषतो सामान्यार्घ्यं तु सामान्ये श्रीपात्रे
मेकमेव वा ५७ तथापि देव देवेशि हरपात्रमवश्यकं कपालघटि देवेशि तदेकपात्रमाचरेत् ५८ महादेवस्य पात्राणि क
पालानि महेश्वरि नरपावेण कपात्रं कपाले सर्वपात्रता ५९ कपालपात्रे देवेशि कपाली सिद्धिरस्ति च घद्यद्वाघटिकामा
नि गुटिकांजनसिद्धयः सिद्धस्थं कामगतिमनोरथमयी कला वांछाभोगेन यम स्पर्शिकलास्पर्शं च रत्नकं ६१ चिंतामणिः
कामकलौघत्वात्र सर्वमेव च कापालिनी त्रिविधं सिद्धिः कपालपात्रगोचरा ६२ कापालिकानां वीराणां कपालपात्रमीरितं
त्रिविधं तत्कपाले च विश्वामित्रक्रमेण च ६३ नारिकेलं तथा देवी कपाले च कपालकं त्रिविधं च कपाले त्रिसंप्रदायक्रमेण
च ६४ पात्रमेकसमासाद्य वेदं वितयभेदतः चतुरंगुलमुच्छ्रायं मायामेदारशांगुलम् ६५ विशेषार्घ्यं महेशानि श्रायामे

वसुसंत्रिकं षडंगुलं च वर्तुलीं लसज्ञानेनौ समाकृतिः अथवा देवदेवेशि पात्रं च वर्तुलीकृतं अथवा पद्माकारं वा कूर्मपाका-
रमेव च ८ त्रिकोणाकारपात्रं च त्रिशिखोत्तिसमन्वितं मध्यबिंदुयुतं पात्रं धनविक्षसमन्वितं ९ अथवा तु भगाकारं धनवि-
डुसकेसरं एवं पात्रं समानीय महाचीनेश्वरीं यजेत् प्रसिद्धहिल्ल देवेशि पीठपूजनमाचरेत् कल्पितेनामहेशानि सोगोसंपू-
जयेत्ततो १० पीठपूजां समाचर्य पंचोपचारतोर्चयेत् संधासिंधौ तत्संस्थाप्य सिंहासने चर्चयेत् ११ तावत्पीठं भवेद्देवे पीठवक्ता-
त्रा महेश्वरि अथवा देवदेवेशि प्रतिमास्थाप्य पूजयेत् तत्पूज्य पीठपूजां च ततः सिंहासने चर्चयेत् १२ तस्माद्देवि सिंहपीठेत्वस-
पीठे स्थापयेच्छिवे स्थानं च पीठकस्याथवा तु निर्देवतात्वतः पीठानुजिस्वचाकार्या सर्वसंमेतमीरितं १३ तत्रपीठमहायंत्रे
स्वेष्टदेवात्मके मत्त त्रिकोणं तु समायतेन तारायंत्रे मिदं भवेत् १४ पीठचक्रे विदं यंत्रे भागो मध्ये महेश्वरि मध्ये देवो महावि-
ष्णुः सदाशिवमयोथवं तत्रपीठे शमामासाद्य जपेत्कूर्चपीठं तत्सुधीः तत्रपीठेश धारी स्यात्सिंहरोकितमातृकः पीठं चेवकम्भ-
पात्सः वीराचारप्रयाणं तत् पीठे योगमासाद्य कूर्चकज्जलकेशापकं १५ कंकणं तिलकं द्रावेस्त्रीपीठे पूजयेत् पट्टकूले
दुकूले वा काश्मीरे वरवीरके १६ वस्त्रे वा रक्तवर्णे वापी तेन ग्रघोटिभूषिते नक्षः केशोदशालिवसः सिंहरीकज्जलान्वितः १७ सं-
विदुत्तमामासाद्य सर्वदेवान्प्रपूजयेत् सयोनिप्रासमध्ये यंत्रे कुसुमकर्णिकं १८ गोपयेत् कुलद्रव्यं कुलगोधाष्टकेपि वे अलि-
नालोचने कुर्यात् स्त्रीलिंगालेपने च वा १९ अलिर्जिह्वा रसालिप्त्रसाधुकादेवरीमता एवं यंत्रे च वा कृत्वा ध्यात्वा तु निर्व्याचर्चयेत्
२० स्थानस्थाः फलदा मंत्राः ध्यानस्थाः फलदायकाः स्थानध्यानपरिभ्रष्टा मंत्राः फलदा नहि देव्याः स्थानमासाद्य तारारूपे
परांकलां दत्वाद्यं च समानीय कुंडलीस्वेष्टदेवतां २१ सामंत्रं च महेशानि हृत्पद्मे ध्यानयोगतः ध्यायेद्देवेशि ध्यानस्थं कीर्तितं प- राम
रमेश्वरि २२ ध्यानस्थां देवतां कृत्वा ध्यानस्थां तां समाचरेत् तां देवतां महत्स्थाने परशंभो निर्योजितं २३ सामरस्यं समासाद्य ३२
स्थानध्यानं समभ्यसेत् स्थाने स्थानमनीभूत्वा तु तत्तोतर्पनं चरेत् २४ सांगां सावरणां पात्रात् साधनेयसमन्वितां ध्यात्वा

तर्पणमाचार्यं सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् । ग्रंतः सद्योजातं देवि वलिदानं च केवले । पीठं सद्योजातं देवि काश्मीरे वलिदानकं ॥ ४० ॥ पंचो
पचारो जन्तौ गौरे तत्र वलिदानकं । घातो मरते श्रीगौरे वलिदानं च कीर्तितं ॥ ४१ ॥ तत्रैवांते होमकर्म समासाद्य प्रमोदयेत् । तत्रत्का
मनया देवि तथा कुंडानि कारयेत् ॥ ४२ ॥ सद्योनि मेखलादिकं भूषितं सच्चलद्धितं । कुंडं कृत्वा होमयेद्धि सर्वसिद्ध्यर्थमेव च ॥ ४३ ॥
एकत्रिपंचनवकं सप्तैकादशकाग्निघे । मेखला होमकुंडे ते कीर्तिता परमेश्वरि ॥ ४४ ॥ तद्यांते मेखला वापि योनौ योनिजका
रयेत् । स्थले स्थलकं नानो हि संलेपात्र विकीर्तितम् ॥ ४५ ॥ होमेन काम्यकामार्थं चत्वारो वा महेश्वरि । स्थंडिले होमयेद्देवि सा
र्वकुंडं तिक्रमा ॥ ४६ ॥ स्थंडिले सर्वकुंडानि दिग्विभागं क्रमेण च । केरलं च क्रमेणापि होमयेत्परमेश्वरि ॥ ४७ ॥ सकलो वा मा
हेशानि पलवं कुंडमेव च । स्वाहान्ता सर्वकार्यार्थं फडन्तक्रूरकर्मणि ॥ ४८ ॥ नमोन्ते मारणे देवि पद्माख्यं कुंडमेव च । कृत्वा च होम
येद्देवि सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ॥ ४९ ॥ विजयापत्रहोमेन त्रैलोक्यं जयति क्षणात् । बीजानि होमयेद्देवि त्रैलोक्याकर्षणाय च ॥ ५० ॥
वशार्थं दर्शनार्थं च वशपाणि होमयेच्छिवे । सेतपुष्पैश्च वा किन्तु विश्वं शरक्रं वलच्छला । १ । पीतकुसुमतो देवि दूतवर्णं स्वयत्न
नः । केरलाख्ये संप्रदाये पूजां च होमकर्म च । पंचोपचारपूजान्ते काश्मीरे होमकर्म च । नैवेद्यान्ते होमकर्म गौडमार्गे महेश्वरि ॥ २ ॥
ग्रासे होमयेत्तथा चांते काश्मीरे क्रमकर्मणि । सदाशिवमते देवि सर्वान्ते होमकर्म च । संप्रदायत्रये चैव पात्राणां स्थापनं चरेत्
महाकालमहानंदवाणापि चंद्रभेदतः । पात्रस्थापनस्थानमध्ये पात्राणां चालनं यदि ॥ ६ ॥ पुनरादिसमारभ्य पात्राणां स्थापनं च
रेत् । पात्रसंचलने देवि यदि स्याद्भ्रमादतः ॥ २ ॥ पुनः पात्राणि संस्थाप्य पूजयेज्जगदंबिकां । संस्थापितं यत्र वरे पात्रोत्सर्जन
कं न हि । विसर्जनमकृत्वा तु पुनस्तत्पूर्वं विवर्जयेत् । त्रिसंध्यं पूजयेद्देवि पात्रस्थापनपात्रतः । स्थापितैरेकवारैस्तैस्तैः पात्रैः पूज
येच्छिवा । विसर्जनोत्तरे देवि पात्राणामपि सर्जनं ॥ ७ ॥ पूजान्ते तु महेशानि नकृते च विसर्जनम् । एकक्रमेण देवेशि पूजये
द्गौडसंमते ॥ ११ ॥ पात्रासाधनकं कर्म कृत्वादौ पूजनः क्रमः । संप्रदाये वतारोता पानान्ते च विसर्जनम् । पुनः पात्राणि संस्था

पश्चात्मधुपाद्यं कीर्तयेत् पुनः विसर्जनं कृत्वा पुनः स्थाप्य प्रपूजयेत् चैतन्यात्व्युत्क्रमः प्रोक्तो महाभैरवसंमते एवं क्रमेण दे
वेशि पात्रसिद्धिकरो भवेत् १४ पात्रे द्विव्यमर्घपश्योर्द्विशेषार्घ्यमर्घं शिवे वीरपात्रं तु वीराणां शाक्तीनां शक्तिपात्रकं १५
श्रीवीरपात्रमहेशानि योगिनीपात्रमीरितं गुरुपात्रं श्रीगुरूणां यतीनां भैरवाभिधं १६ कापालिकानां स्वत्वोच्च बलिपात्रं प्र
कीर्तितं तद्भावे त्वस्मद्राणां सर्वाभावे जले क्षिपेत् १७ द्विजो द्विजात्ततः पात्रे वीरं वीरासमागमैः अन्यथा पशुपाने च नरकार्थं
प्रकीर्तितं १८ सामान्यार्घ्यं विशेषार्घ्यं एकीकृत्य स्वयं पिवेत् वरस्थे तु वीराणां वीराभावे स्वयं पिवेत् दापयेद्या चकार्थं च
पात्रं धावकसंज्ञके धावकार्थं तु धत्वा त्वं तत्पात्रं पाचकं विदुः २० वक्रांते परमेशानि विशेषार्घ्यं जले शिवे देवीपीठे चक्ररूपे
भ्रामयित्वा स्वयं श्रवे २१ क्षिपेद्देवेशि यत्नेन स्वयमादौ तु संशये सामान्यार्घ्यं जलेनैव जलं देव्यै समर्पयेत् मूलमंत्रे समस्वा
र्घं देव्यै सर्वं समर्पयेत् महाविद्यां स्वतमर्घपात्रं ज्ञात्वा महेश्वरि देवीस्वरूपं तद्ध्यात्वा गृहीयात्स्वयमादरैः मूलमंत्रेस्वमंत्रे
र्वा ऋषिभिर्विद्यसमर्थनि २४ श्रिगधभूमौ तु जलं तु हित्वा माषोलिवेछिवे मंत्रेणानेन देवेशि तिलकं कारयेद्ध्रुवम् २५ दे
यं ग्रहातिहस्तमम्योपेयेपश्यतिचक्षुषा सपवदास्यतोयातिर्घिदिशकः समो नरः इति सर्वं विधानेन ज्ञात्वा कर्मणि कारये
त् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि २२ देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि आरात्रिकविनिर्णयम् दशदीपैः
विंशतिभिः पंचभिर्नवभिस्तु वा १ अष्टभिः तत्संख्याभिः कुर्यादारात्रिकं बुधः त्रिकोणं चैव षट्कोणं मध्ये विंदुनिपा
तयेत् तत्र हि द्यामर्घं पंचै विशेषार्घ्यमथेन वा आदौ तु भैरवोपात्रं चक्रमंत्रसंस्पर्शयेत् समस्तयोगिनीचक्रपरिवारसमा
न्विते आरात्रिकगृहाणेदं देवते प्रीतिहेतवे मंत्रेणानेन देवेशि कुर्यादारात्रिकं बुधः माषैस्तिलैस्तंडुलैर्वा गोधूमैर्यवकै
रपि गोदुग्धोत्थः शर्करोत्थाः हरिद्राः केसरोद्भवाः अष्टगंधोद्भवाः गोधः दीपा यत्नेन कारयेत् दीपानां रक्तपीतानां देव ३३
स्याभिधं फलम् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि पात्रसिद्धेस्तु लक्षणम्

शिवउवाच पात्रेतेजोमयंपश्येत्पात्रसिद्धेस्तुलक्षणम् तस्मात्त्वंबिंदुग्रहणादितिदेवस्वरूपताम् १ ऊर्ध्वोर्ध्वक्रमणंभूया
त्पात्रस्पर्शनमात्रतः मृतरूपोपिदेवेशिपात्रस्पर्शेनजीवति दुर्जनाभैरवाविद्यापात्रंपश्यतिदेववत् सहस्रज्वालानिभंप
श्येद्देवताहस्तदर्शनम् २ षट्कोणमपितंपश्येन्नत्रनिर्घाततेजसि तेजोमध्येसमुद्यंतिसाधनाग्रेनसंशयः पात्रंचलतिदे
वेशिदेवताग्रेतिसादरम् वाणीवदतिदेवेशिशांतिस्तोत्रमयीपरा ५ दृष्टेधिकरणंदेविमांसानांकरवीरतां मद्या
नांद्रवधतामेतिमत्स्यानांमूलकत्वता ६ योगेभैरवतादेविशंखोदीपस्वरूपता होमकुंडस्वरूपत्वंमताधीतत्वरूपता
रूपतादेवतादेविपात्रसिद्धिरियंमता पात्रमासाद्यदेवेशिपंचपीठेनिवेशयेत् ८ बीजहीनेनयद्यंत्रेतद्यंत्रंशववद्भवे
त् बीजयुक्तंसिद्धिरूपंसजीवंपरिकीर्तितं जीवचक्रंयथादेवितथायंत्रंसजीवकं प्रसिद्धशाचीमार्गेणकेरलेविजि
लेखनं १० कल्पितप्राक्क्रमेणैवगौडकाश्मीरयोलिपिः स्वसंप्रदायक्रमेणैववैतन्येजीवमीलनं ११ त्ववामद
लभेदेननेदनायक्रमाल्लिपिः देवतादत्तवामाख्यक्रमाच्चैतन्यभैरवौ १२ एवंलेख्यक्रमज्ञानान्मूलनाथंत्वसिद्धि
ति ध्यानाद्रूपामहाविद्यायदिंदुरविस्वरूपतां १३ रूपमासाद्यदेवेशिसदातिष्ठतियंत्रवत् यत्किंचिल्लेखनेनैवंतत्
द्देवंसिद्धिदायकं यंत्रसिद्धिरियंदेविलेखनाभिदालोकलो भवंतिसिद्धरूपाणिदेहसिद्धिकराणिके रहस्यानिरह
संचरहृत्संयोनिवत्कुले इतिसंक्षेपतः प्रोक्तंवरसिद्धिक्रमंप्रिये यद्दृष्ट्वास्थापनेनैवदेवताकरगोभवेत् सर्वचक्रं
सर्वरूपंसर्वदेवमयंशिवं १४ आनंदभैरवंपश्येद्धृदयमध्येनिरंतरं तेजस्वरूपोबीजाख्योमणिःकल्पलतामयः
स्वधारसमयीवाणीयस्मात्स्यादतिनिर्झरं वाणीवदतिदेवेशिदेवतानांनिवेदनम् १५ स्वयंकरोतिदेवेशिस्व
यंनीलासमोहदः तद्देहगमनादेवमक्रोवदतिसाधकाम् सहस्रशतधारीचमहाकृतिधरोवटी वरसिद्धि

शा॰ती॰ २४ दिवं प्रोक्ता सर्वेषां सततमीभवेत् २१ घोरघोरपचारसिद्धिर्वनिसिद्धिस्तथैव च भवत्येव करे देवि किमन्यत्कथितमि।
ह त्वयि इति शक्तिपटलः देव्युवाच देव्युवाच दशविद्यादिकं देव यथा वेशयतः प्रभो पूर्वैव कथितास्ताभिस्तत्क्रामा
34 हदं संशये शिव उवाच रहस्यातिरहस्यं च कथ्यते तव भक्तितः महानीलक्रमेणैव कालिकासिद्धिदायिनी १ महा।
नीलक्रमो देवि द्विविधः परिकीर्तितः सकलो निष्कलश्चेति तत्क्रमं शृणु पार्वति २ स्वरूहस्तः शिरस्थस्तः सर्वदा म
क्रकेतलः सदा मांसासवोल्लाससहृदयाघूर्णलोचनः ३ सिंदूरतिलकं भाले पाणौतमदिरासवः न करोति निरोध
स्तु सकलं मम पूजकः रात्रौ पर्यटनं चैव रात्रौ चैव प्रपूजनं न करोति निरोधस्तु सकलं मम पूजकः घोनिचुंबनकं कर्म
शक्रेरालिंगनं तथा न करोति निरोधस्तु सकलं मम पूजकः सिंदूरबिंदुधूधुम्नेस्वधं भस्तुनिधं चक्रं रक्तचंदनमेवा
पि त्रिशूलं दंततलोपरि ७ चंदनेन कज्जलेन स्वविंदुर्दृष्टो मदेस्यवि धूपं गायत्रिपुंड्रं समस्तं स्थाने प्रतापयेत् महानीलक्र
मो देवि तिलकः परिकीर्तितः श्मशानशायी मांसाशी संविदानन्दमानसः स्त्रियं स्पृष्ट्वा जपध्यानं गच्छन् सर्वकाले
जपेच्चरेत् वेश्यारमनश्मशानस्थमदूरक संयुतः ९ दंतानां मालया देवि राजदंतेन मेरुणा मालां कृत्वा जपेद्देवि
सदातां चूलचर्वकः कपालपात्रसंयुक्ता वीरसाधनतत्परः कपालमालाभरणो घोनिचुंबनतत्परः १२ सिंदूरति।
लकं भाले पाणौतमदिरासवः शक्रानंदेनेत्रकं जेमवेमालां गृहीतगणे वेश्याबालाकरेमालाशक्तिदोलाहृदंबुजे
रक्तचंदनजावापिस्वधं भूकुसुमोद्भवाः रक्तपेता द्विधा प्रोक्ता मंत्रशास्त्रे दंतजापि ये घोनिचुंबनकं कृत्वा सर्वकाले
जपेच्छिवे १४ शक्तिरूपेण संस्कार्यं सर्वमेतच्चराचरं अविकारी प्रहृष्टात्मा स्त्रीभक्तो विजितेंद्रियः १५ ईदृग्विधो ना। २४
रो देवि महानीलक्रमो मतः राजदंतमयी माला वरोधस्परसोद्भवा १६ अशक्ता नो निष्कलाः स्यात्तत्क्रमं शृणु पार्व

ति विनयाद्युधकं वित्वा सच्चिदानंदमानसः १९ स्फाटिकीं मालिकां कृत्वा विहारी जपमाचरेत् दिक्कालनियमो नात्र
स्थित्यादिनियमो न च ७ न जपे कालनियमे महामंत्रस्य साधने यस्मिन्मंत्रे यथाचारस्तत्र धर्मस्तथा दृशः भोतिलत्र
न कर्तव्याः सर्वथा वा मोक्षणं वच एवं च क्रमः कार्यः रुद्राक्षमालाक्रमेण च मृडकोसलकं देवि चूरकं वाप्यचूरकं सर्ववी
रासनं वापि योनित्वं गासनं च वै कामरूपासने देवि स्मरतासनमेव च सिंदूरासनकं देवि पर्वतासनमेव च सरोवरा
सनं देवि तिलपुष्पं च वेजनं चैरविंदं सर्पिणीच वृवनासनमेव च प्रयागासनकं देवि महाप्रयागनं तथा मुनिचैव
नासनं च स्पर्शषट्कासनं तथा जिह्वास्पर्शासने देवि वाघ्रस्पर्शासने च वा श्मशानासनकं देवि तथा मंत्रासनं प्रिये श्री
वैरहरतो वापि श्रीवीजस्वरते च वा २४ पंचाशीरासनं देवि पुरैस्वादि दिशाक्रमात् प्रवेणी मथुरा काशी प्रयागाद्यास
नं तथा लेहस्पर्शादर्शनं च प्रियाग विजयासने प्रत्येकमासनानां सक्रदानां सक्रमानसे २६ तरुणं सुंदरं शूरं संमुखे
यौवनर्जितं पलायने विवर्णं च वंशलाधभिभूतकं शनिभौमदिने वापि पंचरात्रि दिमेव वा सद्यः प्राणात्रिरात्रस्पाश
वालानीयपार्वति २८ दिग्विदिक्क्रमयोगेन स्थापयेद्यत्नतः शिवे शून्यागारे पर्वते वा एकलिंगे चतुष्पथे २९ प
श्चिमाभिमुखे लिंगे चैव स्वयंभूचपत्रवै ईदृकस्थानं समासाद्य वीरवेषं समाचरेत् ३० श्मशाने देवताभूम्य महाका
लापपार्वति बलिं दत्त्वा प्रयत्नेन दिक्पालेभ्यो बलिं हरेत् ३१ शवानसंतान्त्यपयत्नेन पूर्वोक्तेन तु वर्त्मना सर्वोपका
रनयनो हरेचोन्नरसाधकान् अभिषेकविधिनोत्स्नाप्य धितान्साधकान्प्रिये ईदृशविधान्समानीय स्वस्थानहृदे
शके ३२ संस्थाप्य देशकालानौदृशादि तत्र निवातयेत् वीरार्गलेन मंत्रेण त्वघोरास्त्रेण वा प्रिये जयदुर्गाख्यमंत्रेना
विद्यामणलकेन वा दिग्बंधनं समाचार्य मध्यमाद्यादि संयुते २५ मत्स्यमद्यादि मैथुनं च तत्र सर्वं समाचरेत् स्वस्वक

शा॰ ती॰ ३५ 35

स्तोक्तविधिना बलिं संभारसंयुतः गोनरेभाश्वमहिष छागमेषस्सूकरान् मार्जारादि समानीय छेदनाद्वधवा प्रिये
४२ स्वकं वक्षमनाशीव्वै कृत्वा घट्टेन पार्वति सर्वं श्मशानवत्कृत्वा चक्रादिकावधनादिकं ४३ ग्रन्थारोहक्रमेणैव तत्रस्थि·
त्वाजपं चरेत् प्रथमे प्रहरे त्यक्त्वा तृतीयप्रहरावधिः एकद्वित्र्यादिवर्णानो मंत्राः मंत्रादिकाः प्रिये उक्तमार्गेण देवेशि ता
द्योनो च शिवं यजेत् ४४ जपं कुर्यान्महेशानि देवता वरदा भवेत् कोटिकूटप्रकारैश्च भयं तत्र प्रजायते ४५ सिद्धं मि
छेव कृत्वा तु जपं कुर्यान्महेश्वरि घटिभागप्रवशाद्देवि स्त्रीरूपा संस्कृता तरं मद्यं देवि क्रियादेवि सैव प्रोक्ता महेश्वरि
मध्यमार्गं महेशानि ब्राह्मणः संस्कृते वरत् ४६ समायाति महेशानि भैरवा परिकीर्तिताः तथा पञ्चखते देवि तदेव तत्
त्र पार्वति ४७ स्वयं वा क्वाथ वरो ग्राह्य वरं ब्रूहीति संवदेत् तत्रैव महेशानि भविष्यति न संशयः तद्धि क्रियोनितत्वस
पातं प्रत्यक्षमाचरेत् ४८ सर्वसिद्धीश्वरो भूयात्कालीरूपो नरो भवेत् ब्रह्मांडगोलके या च याकाचित्तरातीतले समस्ताः
सिद्धयो देवि तत्प्रहस्ते व्यवस्थिता सैव काली भवेद्देवि ना त्र कार्य विचारणात् भ्रांति त्यक्त्वा महेशानि सर्वकार्ये महेश्व
रि शुद्धौ वा शुद्धतां भ्रांति सकर्यं मम सूजकः पाने भ्रांतिर्भवेद्यस्य चूर्णमाप्यादं क्रूरे तत्सौः ईदृग्विधो नरो यस्तु सकर्यं मम
सूजकः यद्यत्प्रोक्तं महेशानि तत्सर्वं विनिवेदयेत् निष्कले नील मार्गे च तिलकाद्यं च पूर्ववत् ५० तांबूलभक्षणं कृ
त्वा संविद्राये सदा भजेत् त्रिपंचक्षा जपेद्देवि शिवभस्मसमी भवेत् ५१ इत्याचारः परः श्रीमान्कालीरूपो नरो भवेत्
पंचाशत्कृता तो ब्रह्मा तदर्धं विष्टरः स्मृतः ५२ कृशापत्रशतेनैव विष्टरं कारयेद्बुधः जीवन्यासं ततः कृत्वा तत्स्योपरि जि
पं चरेत् तांबूलघोनि वक्त्रं च मंत्रमालाशवासनं सिंहं वक्त्रकं देवि संविदासव घोरकः विना यः प्रजपेत्कालीं रौरवं ३५
नरकं व्रजेत् कृत्वाचारं समासाद्य सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ५५ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्री

ग्रः पटलः देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि महाचीनक्रमं परम् शिव उवाच महाचीनक्रमं देवि कथ्यते शृणु सांप्र
तं महाचीनक्रमेणैव तारा शीघ्रफलप्रदा १ बुद्धचीनो दिव्यचीनो वीरचीनस्तृतीयकः महाचीनो निष्कलश्च वी
रः पंचविधः स्मृतः २ महाचीनक्रमो देवि द्विविधः परिकीर्तितः सकलो निष्कलश्चेति सकलो बोधगोचरः ३ नि
ष्कलो ब्राह्मणानां च द्वितीयं शृणु पार्वति नवक्रमं त्रिभुवने सारात्सारतरं परं ४ केचिद्देवा नराः केचिद्दानवद
त्याराक्षसाः नागा लोकाः किन्नराश्च गंधर्वाप्सरसां गणाः ५ येऽन्ये पशुमृगा यक्षाः केचिद्वै जगतीगताः एते नरा
सर्वे परस्परबलात्मनः ६ कुकल्पे निरताः सर्वे कुमार्गदर्शिनोत्सुका पवेद्यास्त्वविभावना मानदेवस्य चिन
तनं ७ न जानंति महेशानि कथं तत्कथयं तत्कथयामि ते नित्यशक्तस्वभावो यत्तस्मै तद्भूतमीरितं ८ त्वमा
स्व देवि चार्वंगी नवक्रमं त्वथा न हो देव्युवाच नमस्ते वरदे स्वामिन् करुणानिधये नमः ९ ग्रन्थदेवरताये
चते पि त्वत्पदकांक्षितः तेषामेवाधिकफलं महक्षानो यद्वदस्थितं १० सिंहव्याघ्राद्यो ये च ये च विद्यानुकारिणः
रिपवश्च तथा पापाः ये चान्ये दुष्टजंतवः ११ ते सर्वे निष्कलं यांति पतंगा रविपार्वति तेहं दीपशिखाकारं दृश्य
ते दुष्टजंतवः केवलं ब्रह्मभावेन तत्वधैव विभुनाप्रभो १२ किं वा शवमयो भत्वा आसने पंचदेवता पृथिव्या
तिजश्रतां जरं तेजोमयं भवेत् १४ तेजो वायुस्तथा वायुराकाशं तत्प्रकाशकं दानवा रत्नसामर्थ्या ये चान्ये देवता
गणाः राक्षसाश्च तथा सर्वे चान्ये तत्पादवर्तिनः प्रासांतं भवगंधर्वा किंपुनः नरकिंनराः १६ यत्र तत्र भवेद्दोषा
तत्र सिद्धिकरे स्थिताः महातेजासामिनीवाणी भजते सोंतिनिश्चला हूं हूं भावं पवित्यज्य किमन्य हृदुजल्पितैः मोहा

ताती ३६

र्थीलभतेमोक्षंधनार्थीलभतेधनम् पुत्रेतिशिजायतेगौरीरीतोकेतचरवपरः सिद्धाभवंतिमद्भक्ताः कथयस्वम
यानव १५ नवक्रमममभक्तायपरभक्तायपापिने श्रीभगवानुवाच महाचीनक्रमंदेवहिविधंसूचितंश्रा
शिवउवाच महाचीनक्रमोदेविद्विविधैवप्रकीर्तितं तत्रैवदेवदेवेशिद्वैत्रपाड्देभाजनं १ स्नानादिमानस
नेशौचेमानसःप्रवरोजपः पूजनेमानसेनेदिव्यंमानसंतर्पणादिकं २ मानसोनियमःप्रोक्तोमानसंदेतथा
वनम् सर्वएवशुभःकालोनाशुभोविद्यतेक्वचित् ३ नविशेषोदिवारात्रौनसंध्यायांमहानिशि वस्त्रा
द्यासनस्थानगेहदेहस्पर्शादिवारिणा ४ शुद्धिंनचाचरेदत्रनिर्विकल्पमनश्चरेत् नात्रशुद्धिरपेक्षास्तिनच
मेध्यादिदूषणं ५ एवंनियमसंचसर्वकामसमृद्धिदं गद्यपद्यमयीवाणीसभायांनस्यजायते ६ तस्य
दर्शनमात्रेणवादिनोनिःप्रभाःमताः राजानोपिचदासत्वंभजंतेकिंपरेजनाः ७ सर्वदाश्रजयेद्देवींस्नातःक्व
तभोजनं महानिशश्शुचौदेशेवलिंमंत्रेणदापयेत् ८ स्त्रीद्वेषोनैवकर्तव्योपिविशेषात्पूजनंस्त्रियाः जपं
स्यानेमहाशंखेनिवेशयेत्सर्वपेचरेत् ९ स्त्रियंगच्छन्स्पृशन्पश्यन्यत्रकुत्रापिचूंदके मत्स्यमांसंवलमन्या।
ह्यभद्र्याण्यपायाकृचीन १० मांसमत्स्यदधिक्षौद्रसंविदासवघोरसः भक्ष्याविशेषद्रव्याणिभुक्ताभक्ष्यंच
रेज्जपं ११ दिक्कालनियमोनास्तिस्थित्यादिनियमोनच नजपेत्कालनियमोनार्चादिष्वलिष्वपि १२ स्वेच्छा
नियमउक्तोत्रमहामंत्रस्यसाधने वस्त्रासनदेहगेहस्पर्शस्पर्शादिवारिणा १३ तैलसंलापदेवेशितांबूले राम
महयेत्सदा नानावर्णासंधायदेहवहेतमार्जयेत् १४ मंगेस्नानंचरेद्देविसर्वदानकृताशयः महा ३६

चीनक्रमोदेविविप्रस्नानमिदंभवेत् १५ शुद्धिंनाचार्चयेद्देवनिर्विकल्पोमनश्चरेत् सुगंधिश्वेतलोहित्यकुसु
मैरर्चयेद्देवैः १६ विल्वैर्मरुवकाद्यैश्चतुलसीवर्जितैःशुभैः वर्जयेद्धित्वपत्रंचमरुंधत्तेमवर्जयेत् १७ केशा
स्थिंवर्धयेद्देविसर्वदानैलभूषितः अग्न्याचवर्णदेशश्चविशेषदेवियेसदा १८ नाधर्मोविद्यतेसम्यक्किंचिदुर्मो
महान्भवेत् स्वेच्छानियमश्चक्रोचसर्वेद्दवमानसः १९ हरेनीमनगरढ्ढीधायस्यश्चोन्नलसीदले २१ कृतार्थो
मन्यमानस्तुसंतुष्टोजितमानसः नान्यचिंतापरकर्तव्यानान्यचिंताकदाचन नान्यमंत्रंजपेद्देविनिर्विक
ल्पसदाभवेत् मद्यमांसंपिवेद्देविमातंगीभिर्विहारवान् योनिचुंबलिहन्देविजपंकुर्यादनन्यधीः २२
ब्राह्मीभूतेमहाचारेनिर्विकल्पःप्रियेसिवैः श्मशानेकज्जलेदेविसिंदूरंतदनंतरे २४ ऊर्ध्वःदलेत्रिपुंड्रंच–
–मकेसर्वशिवे मुंडमालागलेधार्याकपालंपाणिसंस्थिते २५ इत्याचारपरोनित्यःमहाचीनक्रमोभवेत्
सर्वदानंदहृदयःसर्वदाभक्तसेवकः कुलीनेशंकरश्चोक्तःमहाशैवप्रकीर्तितः पंचाशन्मणिनिर्माला
योनरेस्त्राश्चिभिर्भवेत् २६ मालाकार्यामहेशानिषट्त्रिंशदीश्वरोभवेत् सेवतारामहेशानिनात्रकार्यावि
चारणात् २८ महादेवउवाच शिवशंकरविश्वेशविश्वतारकशाश्वत वेदहीनेचवैवेधर्मस्ताकथंत्राणमस्य
१ शिवउवाच साधुदेविममप्राणप्रियेसाधकसुप्रिये तद्भावनासमापन्नस्तद्भावमाचरेत्प्रिये २ यथाग्र
हेविधौदेविमोक्षसंस्थापकीर्तितं कलौतत्रत्रिधिदंस्याद्ब्राह्मणानांमहेश्वरि आत्मार्थेवापरार्थेवापशून्
हत्वापशुर्भवेत् यावंतिलसरोमाणितावद्योनिमवाप्नुयात् तस्मात्कल्पमांसंस्वयंयोकलिकालेविपार्वति

शली· ३२ सकलस्त्वं मया प्रोक्तो निष्कलं शृणु पार्वति तथा तद्भावनायां तु न च दोषोस्ति पार्वति मणिबंधादयः पाणि
हस्तयोगस्य धः शिवे सर्वं प्रक्षालयेद्देवि विना स्नानमिदं भवेत् मात्रा भ्रामवती धन्या भ्रूमौ मस्तकलापयेत् वी
30 नमार्गेण नमस्कारः कीर्तितस्ते मया तव पूर्वक्रमस्य देवेशि क्रमः प्रतिनिधर्मया स्नानदानादिकं कृत्वा तथा
पूजादिकं प्रिये न च स्नानं न मे देहो न च पापं ममास्ति वै किं स्नानेन कस्य वै स्नानमस्नानकृतभोजने सर्वमेव
हृद्दो भोजेमयि सर्वं श्रुति स्थितं मयि ज्ञात्वा मंत्रसिद्धिमये देवा वरप्रदा ॥ तेजोरूपं जपेन्मंत्रं तारिणी वत्सर
पंचक तत्तेजसा च संस्पर्शं संभाव्य जपमाचरेत् ए भावनावशमापन्नः भवेद्योगी महाकविः गुरुहृदये
सैनेव स्वरात्र प्रक्षालनं स च तद्भावेन लेदेवि संपूज्य पूजनं चरेत् तद्भावहृदयात्स त्वं सदा तत्कृतमानसः
हृद्भावं परित्यज्य सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ब्रह्माचैव वसिष्ठश्च तथान्येपि ऋषीश्वराः निष्कलेक्रममार्गेण
भजंति सतते शिवे नाना भक्ता महेशानि ब्राह्मणाः एवकीर्तिताः ब्रह्मविद्या महाविद्या सर्वं चतुर्वर्गभाः का
ले रहस्यातिरहस्यं च गोपनीयं प्रयत्नतः इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्री उत्तरतंत्रे ता
रापटलः देव्युवाच गंधर्वाख्यक्रमं देव कथयस्व मम प्रभो शिव उवाच गंधर्वाख्यक्रमेणैव सुंदरी सुविद्या
र्लभा गंधर्वाख्यक्रमो देवि कथ्यते शृणु सांप्रतं १ भूमध्ये क्रमं देवि तदंते मलयाद्रुहे प्रत्यगं धंत्रिखंडं च
मध्ये कल्पवृक्षानिच २ सुगंधपुष्पैतलोहितपुष्पैः संभूषितोन्नरः स्वस्तिकोंकित देहस्तौरक्षप्राकारसेवि ३२
तः ३ प्रत्यगंधस्य धूमेन नानामौरांध्रमषितः रक्तमाल्यांबरधरो मुक्ताहारोपशोभितः सुवर्णाभिषेक शि

रसितेनयंत्रनचंदनं केशान्संवर्धयेद्देवि सौगंधतैलभूषितः नानासौगंधभोज्यैश्च राजन्योपैर्महेश्वरि
प्राणनिसर्गतः पूनाक्रिंश्चनः वह्निताविता ६ सदाचोलोद्दकेस्नायान्सदाभावेयघोरकं गृहचित्रेल्लसा।
चित्रंदर्पणादर्पणादरसंनिभे चितानधजसूपाडंदंदानादोपशोभितं पंचवादित्रसंयुक्तं नानाधौषैः स
मन्वितं ८ प्रतिसत्संवरैर्युक्तः स्वर्णपात्रादिरंजितः ग्रैवेयवलयाग्रल्यभूषितैर्भूषितः सदा ९ नानाम
धुरभोज्यैश्च दुग्धपाकैरनेककैः नानाभोगेनसंयुक्तो गंधर्वाद्यक्रमोमिवेत १० इतिसंक्षेपतः प्रोक्तं किमा
न्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच छिन्नमस्ताविधौ देवक्रमं मे ब्रूहि सत्वरम शिव उवाच दिव्योचीनक्रमेणैव छि
न्नमस्ताफलप्रदा क्रमेद्वयं महेशानि एवमेव प्रकाशितं एतस्मात्तिलकोटेविश्वप्रभमेकुलचंदनं तदेतेरोच
नापत्रे त्रिपुंड्रं दिव्यवर्णकैः श्मशानभस्मविद्धस्य तन्मध्ये दापयेच्छिवे मुखेमुखे प्रदत्वा तु सर्वकालेन जपेच्छिवे
विशेषककथितो देवि शक्तितन्त्रपानकं इतिसंक्षेपतः प्रोक्तं भैरव्याः श्रृणु पार्वति स्वत्रयक्रमघोरेण भैरवीतु
विदुर्लभा स्वप्रभायाक्रमो देवि कथ्यते श्रृणु सांप्रतं तरुणी सुंदरी रम्या ताम्बूलपूरितविग्रहा सहारलोमाभि
लाषां मे श्रृणु नायक मानसो मंत्रतंत्रसमायुक्तो सम्मानीयमहेश्वरि च भक्तातां तु विधायादौ स्वयं नृत्योजपे
चरेत परस्परावलोकस्य कर्तव्यं च परस्परे तदातल्मलिंगनाभाव्याप्त तडुल्लरचितं जले तडुल्लरचितं भोज्यं तडुल्ल
रचितं स्थले ५ तडुल्लरचितं पुष्पं देवताभ्यो निवेदयेत स्त्रियो देवाः स्त्रियः प्राणाः स्त्रिय एव हि भूषणम् स्त्रियः।
स्त्रियः सर्वमिदं तस्यां प्रतिष्ठितं स्त्रीद्वेषो नैव कर्तव्यो विशेषात्पूजनं स्त्रियः ७ तासां प्रहारं कौटिल्यं सर्वथा

शक्ती· ३८ परिवर्जयेत् प्रमादात्कुरुते यस्तु तस्य पापो भविष्यति ८ ईदृग्विधां समालोक्य सुंदरी गेह संस्थितः प्रविकारी
यदा देवि साधकार्हो न चान्यथा विकारे शापमानेन साधको नश्यति क्षणात् तत्त्वं कुंदमहेशानि सत्त्वणाहिकसि
३८ ते भवेत् ९ तथापि स्वस्वरूपेदृक्स्वविकारं न हि कारयेत् सापि वै देवदेवेशि त्रिस्याधिकारिणी यथा भवेत् ११ मंत्रोक्तदी
यो विद्यां ते नाथः तिसृप्रधानिका श्रेष्ठ स्वबाले चोड्डीस्वात्स्वच्छं स्रवति भानवा १२ बीजं स्रवति चाग्नेयी नाडी ज्ञेया।
त्रिधा भगो सुषुम्णीमनुनादेविलता पुष्पं समानयेत् द्राविणी मनुनादेवि वलाहस्य हाइ वे नयेत् उभयं चैव सं
गृह्य जपं कुर्यान्महेश्वरि १४ स्वयमेव भवेत्स्वपुष्पं स्वपुष्पं तेन कीर्तितं तथा कार्यो महेशानि स्त्रियैर्यस्य कारिणी जपा
त् शक्तिं सुसाधको देवि दिव्यपती दुर्लभौ स्मृतौ वराली तास्वदेवेशि काल्या चाद्यास्वपि यत्नतः क्रमो यं योज्यतां सम्यक्
नात्र कार्यविचारणात् कलौ दोषवशाद्देवि नैव योगो भविष्यति तस्मात्पाशवकल्पेन बालासं साधयेत् शिवे वा।
लायाम्भयाचारोदृक्सिलाश्वलाणवहि १५ शीघ्रं च सिद्धिकामा धिकवारयो गमभ्यसेत् यत्र स्त्रीणां समहोक्ति
नदीनदं समुद्रके यत्स्नानं प्रकुर्वन्ति गवाहतेन प्रकारयेत् नामालोक्य प्रयत्नेन जपं कुर्याच्चिरंतरं १६ सर्वासंप्री
णयेद्देवि स्वर्णरत्नादिभिः प्रिये इति संक्षेपतः प्रोक्तं तिलकं शृणु पार्वति कुंकुमं वामहस्तेन समानीय प्रयत्नतः
शक्तिस्थापन मीरे त्वा गल्लाय त्वेन पार्वती वामहस्तवले यं चैवि लेख्य यत्नतः शिवे २ प्रवलि एन तिलकं कारयेत्प
रमेश्वरि भालेकल्लारिकं विंदु श्रुतिपत्रं स्वचं देहनं ३ पहवर्धनकं देवि विष्णुस्थाणेन प्रकारयेत् तन्मध्ये सितहिंगं च के
शादि सर्वं वद्र वेत ४ केशविद्याविधौ देवि केशवर्धनसंपुटं इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति २८

॥ अथ पंचविंशतिपटलः श्रीदेव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि वगलाक्रमनिर्णयं शिव उवाच सौभाग्यवर्द्धनं क्रमं मे
व वगलासिद्धिदर्शनी पीताम्बरधरो मंत्री पीतभूषणभूषितः पीतमाल्याम्बरधरो पीतगंधेन समास्थितः पीतयज्ञोप
वीतोक्तः पीतान्नपीतमानसः पीतस्त्र्योपभोगी च पीतासनसमन्वितः रोचनं च विशेषेण द्रव्यालंकृतं सन्निपत्रकम् ३
विद्याविशेषेण च तन्मध्ये व दिशे शिवं हरिद्रारसेन भूषितः परमेश्वरि शवं सर्वं तु संपाद्य क्रममार्गरतो भवेत् ५
सृष्टिस्थितिलयं तत्संहारपूजा च त्रिविधा कलौ केरलास्तु ह्युपास्याऽरंभ कौलागमक्रमात् ६ अर्चनं गौडदेशेषु स्थि
तिमार्गं क्रमात्कं सप्तकौलागमाज्ञाया गौडदेशार्चने विधिः ७ कामरूपाख्ये नाम संहारक्रमपूजने गौडाग
मेषु वलेयम्साख्यायन त्रिकालधा ८ अज्ञा वा नाशमे चैव स्थितिं चैव पूर्णं च क सर्वांगं देहशरीरं सर्वावयवभू
षितो नवोढां षोडशीं चैव प्रार्थयेद्विधिकल्पकं कुसुमाद्यंश्च तर्पयेत् षोडशमासं क्रमात्कः ९ अथवा भौ
मवारे वा निशायां पूर्ववासरे सुवासितेन तैलेन कुर्याद्भ्यंजनं तथा तुलिका तन्यमानीय स्नापयेद्दिव्यवस्त्रं च वा
सयोपरि समालीर्य शामं तेजानि पंचकैः १२ कर्पूरं चैव कस्तूरी मिश्रितं चंदनेन तथा सर्वांगलेपनं कुर्यात्लक्ष्मी
सूक्तेन बुद्धिमान् पर्यंकोपरि तां कन्यां चंदनेन विलेपितं ध्यात्वा दैवीति मंत्रेण कन्यां दक्षिणतो न्यसेत् ततो देवीं
शयनं कुर्यात् श्रीसूक्तेन क्रमात्कं तस्याः पादौ प्रमाद्यार्थं शुभेनार्चनमाचरेत् १५ न्यस्याषोडशहृदयं चैव वग
लां पंचकेन्यासेत् कन्यां चैव न्यसेद्देवं तत्तदेवानि संस्मरन् धनंजयपर्यं चैव मार्जयेन्मूलविद्यया गंधद्वारेति मं
त्रेण कुर्यात्कस्तूरिलेपनं मूलमंत्रेण सम्यक् पुष्पमालां समर्पयेत् निवेदयेत्तु पश्चात् कुष्टिं तत्रैव जपमाचरेत्
१८ शतं वाथ सहस्रं वा मंत्रराजमिदं जपेत् पुरश्चरणमध्ये च प्रतिमार्गं च वासरे अथवा पूर्णमासे वा सोभा

शाली· ३९ 39

गार्च्चनमाचरेत् यद्येष्टा सिद्धिरिष्टं सा मंत्रसिद्धिकरं परं २१ शक्तकर्म्मविना देवि सम्पद्योगो न भवेत्क्वचित् तस्मात्
सर्व्वप्रयत्नेन सिद्ध्यर्थं देवि भूतले सौभाग्यप्राप्तिक्रमं देवि विना सिद्धिर्न कोटिभिः अभिमानादहंकारं लज्जां लक्ष्यं त्यक्त्वा वै।
द्रूषणवर्ज्जये २२ लज्जां त्यक्त्वा पंचेन्द्रियाशक्तिं सौभाग्यक्रममाचरेत् स्वावेङ्गः खेसमं कृत्वा लाभालाभौ जयाजयौ शीतो
ष्णसमं कृत्वा सौभाग्यक्रममाचरेत् योऽहाहद्येचतत्वायः करोति स्मर्च्चनं भुवि २४ पतितः संभवेत्सो हि रौरवे
नरकं व्रजेत् वाह्याभ्यंतरयोर्देवि ग्रभेदज्ञानयोर्व्विना २५ प्रीतक्रमो न कर्त्तव्यो देवताशापमाप्नुयात् संक
ल्पं च विकल्पं च त्यक्त्वा विज्ञानमानसः प्रीतः क्रमे ततः कुर्य्याज्ज्ञो चेद्दुष्टो भवेद्ध्रुवं जितेन्द्रियसुखे कृत्वा।
कुर्य्यात्प्रीतक्रमे शिवे स्वलार्थं करुते यस्तु देवताशापमाप्नुयात् सम्यवेश्याविधिं चैव न ज्ञात्वा परमेश्वरि २८ यः
करोत्यर्च्चनं देवि स विप्रः पतितो भवेत् यस्तु कन्यामनःक्षोभं करोति यजने शिवे २९ भ्रान्तिचित्तो भवेत्सद्यो वाच
स्पतिरिवापरः नो माल्य देवदेहे नो च मनसे श्रव शरीरयोः ३० वेदनां जनयेद्यस्तु स नरः पतितो भवेत् सपत्नीमात्र
पत्नी वा गुरुभार्य्यामथापि वा अर्च्चयेद्यो ... नोपेतां संध्याघनमतर्पितं रीतालयस्थां रजकीं कुलालगृहकन्यकां
शिल्पिकन्यकां वापि मद्दुष्टमतमाहरात् अर्च्चयेद्दुष्टिपत्नीं च पूर्व्वीकलवर्णितां ३२ अर्च्चनं विधिमार्गेण पूजा
द्रव्यैः सोमते सर्व्वलक्षणसंपन्नां ... मर्च्चयेच्छिवे मातंगात्कुलिनो ... सिद्धिकरं भुवि सिद्धक्रमा
र्थं देवेशि नास्ति सिद्धिर्गुरुं विना ३४ तस्मात्सर्व्वप्रयत्नेन गुर्व्वाज्ञां परिपालयेत् सिद्धो भवति देवेशि नात्र कार्य्य
विचारणात् ३५ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति ... षड्विंशतितमः पटलः देव्युवाच महारा ३९
जक्रमे देव कथयस्व मम प्रभो शिव उवाच महाराजक्रमो देवि कथ्यते श्रृणु सांप्रतं नानाविचित्रसोपानं सं।

स्थिते चित्रमंडपे सौधाट्टालकसंशोभिते वितानध्वजशोभिते नानोपवनसंयुक्ते हंसमायूरशोभिते नानाचित्रध्व
जैरम्ये गजवाजिविराजिते सर्वतोभद्रसंयुक्ते नानाभरणभूषिते ३ धूमामोदसमायुक्ते चित्रदीपैरलंकृते रत्न
सिंहासने रम्ये रत्नाभरणभूषिते ४ जातिचंपकपुन्नागकेतकीगंधभूषिते कर्पूरागुरुकस्तूरीरोचनाकुंकु
मैस्तथा ५ नरमांसीवसागंधैः सौगंध्यगंधभूषितः वेदध्वनिनादसंयुक्तः सर्वदा हृष्टमानसः ६ आनंदमयहृ
दयो दिव्यवस्त्रैरलंकृतः दिव्यमालांबरधरो दिव्यवस्त्रैरलंकृतः ७ तांबूलपूर्णवदनो रक्तनेत्रविवर्जितः देवपात्रे
नरपात्रैर्योगपात्रैर्निनादिताः ८ नृत्यगीतैश्च वादित्रैश्चतुर्विंशतिवाचकैः संगीतरागतालैश्च ध्वनिमिश्र
निनादितः ९ नानादेशोपभाषाभिर्गद्यपद्यैरलंकृतः नानाविचित्रवेषाभिर्भूषितः साधकोत्तमः १० सम
स्तराजचर्याभिः मोहनाद्याजकामिका श्रीमहाराजमातंगी सर्वदेवप्रमोहिनी तस्य रक्ततिलकं देवि कथ्यते
शृणु पार्वति कुवेदने च वीर्येण मध्ये गुरुसारकस्तदैनिके कस्तूरिकात्रिपुंड्रं च तन्मध्ये केसरं शिवे महाराजक्रमोऽरे
विकथितस्तेमयानव यथावद्देवदेवेशि स्वयं गानपरो भवेत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि
इति ताराक्रमे सप्तविंशतिपटलः देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकं वरस्त्रीभुवनेशान्याः
क्रमं परमदुर्लभं १ दिव्यभावक्रमेणैव भुवनाशी तु सिद्धिदा हकारे शिवरूपत्वं ईकारः पापनाशकः २
ईकारं कामरूपत्वात् मायां तेन प्रकीर्तिता त्रैलोक्यमत देवेशि मायया वेष्टितं भवेत् ३ यस्या मायां वि
ना देवि न च किंचित् प्रभासते यज्ञा माया हितं किंचित् न च किंचित् प्रभासते ४ यां विना ब्रह्म ईशानि जगज्जड
समं भवेत् गुरुदैवतमंत्राणां मेलकं समभावयन्विधिया त्रितेन सर्वाङ्गीकृत्याथ तन्त्रमर्तिं प्रकल्पयेत् सांगो

शा.ती.
५.

सावर्णं ध्यात्वा तद्रूपस्तत्क्षणं भवेत् गुरुरूपो भवेद्देवि देवीरूपो गुरुः स्मृतः मंत्ररूपो भवेदात्मा चात्मानं तन्
मयं भवेत् ८ एवं क्रमेण देवेशि सदानन्दतमानसः त्रैलोक्यविजयी भूयात्तत्र कार्यविचारणात् ९ त
स्यास्ति तिलकं देवि कथ्यते यत्नतः शृणु श्वेतचंदनविंदुस्तत्र रमध्ये तत्विलापयेत् १० गंधसारे तदंते स्यात्त्रि
पुंड्रं दिव्यवर्णतः रक्तालक्तासमन्मध्ये तेन सिद्धीश्वरो भवेत् इति प्रश्नाविंशतिपटलः श्रीदेव्युवाच देवे
श श्रोतुमिच्छामि कमलाक्रमनिर्णयम् शिव उवाच शृणु मे सुमुखे देवि भुक्तभूषणभूषिते नानाभूष
णभूषाढ्यास्त्रिसंध्यं स्नानमाचरेत् हविष्याशी भूमिशायी मधुरोन प्रियो नरः भृगुवासरपर्यंते द्वितीये
भृगुवासरे दिनवृद्धिक्रमेणैव कुमारीं पूजयेत्सदा द्वितीयभृगुमारभ्य ह्रासयेद्दिनवृद्धितः ३ एवं पूजये
द्देवि नानावादित्रनिःस्वनैः दिनषोडशपर्यंतं शतं देहे समाचरेत् ४ एतत्तद्दिनमारभ्य तद्दिनांते महेश्वरि
पूजयेत्सर्वतो नित्यं देवताभावतत्परः ५ प्रदक्षिणं प्रकर्तव्या कलाभावक्रमेण च दीपस्तत्र प्रदातव्या का
लावृद्धिक्रमेण च रत्नाचारः परः श्रीमान्निःस्वरूपो भवेन्नरः ७ राजचिह्नानि सर्वाणि शयतः पूजयेत्सदा स
र्वसंप्राप्य लक्ष्म्यास्तु नाथो भूयान्न संशयः ८ धनदाकस्य देहस्थ्या राजकः किंकरो भवेत् इति संक्षेपतः श्रो
तुं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्री[illegible]पटलः देवेश श्रोतुमिच्छामि धूमावत्याः क्रमं शिव शिव उवाच
धूमावत्याः क्रमं देवि कथ्यते शृणु पार्वति रमध्ये कज्जलं देवि भस्मविंदुस्तदंतरे १ कृत्स्नवस्त्रांबरधरो कृष्ण
तिलकभूषितः २ धूमावत्याम्बरधरो धत्तूरमाल्यभूषितः गलधूपेन संयुक्तः श्मशानासनसंगतः धूमं ५.
वर्णं जगत्सर्वं मंत्रे [illegible] भवेत् काकपक्षे चासने स्यात्तदंतां कृष्णास्त्र कारयेत् ४ ब्रह्मचारी मिताहा

रीनिर्विकल्पो जितेन्द्रियः सत्यवादी मिताहारो भूषयन् कुलविग्रहं ५ स्नानं त्रिशवनं कुर्यादुच्चाटनपरा
यणः स्वचित्ते काकवत्कृत्वा नगरस्थां त्यजेद्ध्रुवम् ६ इत्याचारपरो मन्त्री धूम्रक्रमगतो भवेत् काकक्रमर
कृगादितो किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति त्रिंशत्तमः पटलः देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि ब्रह्ममार्गक्रमं शि
व शिव उवाच नेत्रयोः कज्जलं देयं सिन्दूरेण त्रिपुण्ड्रकं हरिद्रां भ्रूयुगे देयं श्वेतपद्मं समाचरेत् रक्तबिन्दुं च ता
न्मध्ये सर्वदा तद्गतो भवेत् भोजने शयने रात्रौ मैथुने सर्वदा जपेत् २ उच्छिष्टहस्ते देवेशि उच्छिष्टेन बलिं हरेत्
नान्योच्छिष्टे परोच्छिष्टं भुञ्जन्वै सर्वकालिकं ३ जपेत्कृष्णचतुर्दश्यां निशायामेव जपं चरेत् ताम्बूलभक्षणं कृ
त्वा ताम्बूलानि च होमयेत् ४ ताम्बूलभक्षमांसाशी ब्रह्मज्ञो वीनकारयेत् गृहं प्रलिप्य यत्नेन मार्जन्या मा
र्जनं चरेत् ५ प्रजपेद्यत्नतो देवि नान्यथा सिद्धिभाग्भवेत् उच्छिष्टहस्ते देवेशि स्वदेहे प्रोक्षयेत्सदा ६ उच्छिष्ट
हस्तः प्रजपेद्ब्रह्ममार्गः प्रकीर्तितः ब्रह्ममार्गक्रमो देवि गदितस्तु मया तव ७ अनेन क्रमयोगेन सिद्धिमा
र्गक्रमी भवेत् सिद्धविद्याप्रसन्नास्यान्महतां वरदायिनी ८ सा देहेऽपि च दासत्वमायान्ति मनुष्याणां च काकथा
रहस्यं कथितं भद्रे गोपनीयं स्वयोनिवत् ९ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीपटलः दे
व्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि क्रममालाविनिर्णयं शिव उवाच सर्वोक्तं क्रमविद्यानां मालां शृणु महेश्वरि
देवात्ममाला गदिता महामाला तथैव च १ छिन्नमस्ताविधौ देवि नरास्थिमालिका च या रक्तचन्दनजा मा
ला त्रिपुराया प्रकीर्तिता २ स्वयंभूकुसुमामाला नाभेरधोपरि कीर्तिता गुञ्जामाला क्रमात्तेषां धूमावत्याः परं

श्री तजा हरिद्राखात्वगलाञ्जग्यामालाप्रकीर्त्तिता ३ तेनोग्याम्बरशंखोप्यानाविकेरमधीतया ३ भ्रनयोनहि
भेदोस्ति शिवभक्त्याघद्याप्रिये मालिकाकमलाक्षस्यमहालक्ष्म्याप्रकीर्त्तिता ४ तेनोग्याम्बरशंखोप्यानाविके
41 रमधीतया भुवनेश्यास्फाटिकीस्यात्सिद्धिविद्याविधौशिवे गुंजाक्षमालिकाशस्तातद्विद्याशकृयः प्रभृ ५
गंधरूपाजातिभेदैर्महाविद्याप्रकीर्त्तिताः तत्क्रमंदेवदेवेशि शृणुयत्नेनसाम्प्रतं ६ क्रमगंधक्रमेणैवनाम
ह्यात्महेश्वरि मातृपितृकृतंनामसत्काघत्नेनपार्वति ७ स्वयंनामप्रदद्याद्देयथायोगेनपार्वति यासाश
घमशाक्तिप्रशुद्धातकरणोद्विज ८ शुद्धामलमहोज्ज्वाचित्रद्दिव्यगंधमनोरमा साहिव्यमावतीदेवि सर्वसिद्धिप्रद
र्शिका ९ याकृष्णानीलकृष्णाभामधुपिंगललोचना साधकाकांक्षहृदयशुंगंधानिंद्यगंधिका १० ता
स्याकालीसमाघोज्यामकलाप्रकीर्त्तिताः यस्यांतांतांगोतांगीमधुगंधानुलेपना त्रिपुरानामसादेविस्व
शुष्कक्रमसाधनी मदगंधातथानारीमदस्वनलमेघरा पुष्पाघ्राम्रिगंधेनमहिषासुरमर्दिनी मध्यगंधा
तथानारीरक्तनेत्रातिनिष्ठुरा १२ महोग्रतारासंप्रोक्तामहापापविनाशिनी ग्रंथगंधातथानारीदीर्घजो
घामनोहरा साम्याद्विकितलोलाक्षीप्रच्छहावरप्रदा ग्रामगंधाचवदनेष्ठतिगंधाचसंधिषु १५ नीलके
शीचसस्सास्यासाच्छाद्दुर्गामहोन्नवी सर्वलक्षणसंयुक्तानानागंधसमाकुला १६ सुंदरीचारुकेशीच
दीर्घनेत्रामनोहरा नानाविलासकुशलाकुलशास्त्रविचारणम् १७ गुरुवक्षस्थलाक्रांतामध्यविरलद श्री
र्शिनी सुंदरीसाभवेद्गौरीसर्वकार्यप्रवर्त्तिनी १८ दिव्यमार्गकृशांगीचदिव्यगंधानुलेपना भुवनेशीसा

मधुकव्याकालीप्रोक्तापार्वति चारुनेत्रांप्रियेकंजवदनाप्रसन्नास्थिता पीताम्बरप्रभांगीकमलाप
विकीर्तिता २° गुंजाहारविभूषाढ्या श्यामाचंचललोचना चारुहासातुमातंगीविद्याख्यातामहेश्वरि पिं
गनेत्रापिंगकेशा किंचिद्दंतातिहासिनी धूमावतीचसाप्रोक्तासिद्धविद्याप्रिये २२ सर्वदाभोजनास
क्तावक्रभोजनातिचंचला त्रैलोक्यमोहनाकारसिद्धविद्याप्रकीर्तिता: २३ लंबवक्त्राचलंबोष्ठीपीतवर्णा
तिनिश्चला बगलामामहेशानिकीर्तितातवसुव्रते २४ दशविद्यामयाख्याताशक्तिरूपेणपार्वति विद्या
एवमहेशानिमातरस्त्रीभगिनीक्रमात २५ कीर्शंतिसततंदेविविद्याएवनसंशयः दशक्रमामहेशानिदशवि
द्याप्रयत्नतः सर्वधाकारयेद्देविनान्यथायुगकोटिभिः नहिसिद्ध्यंतिदेवेशिदशापयजपेनवैः २७ तस्मा
त्सर्वप्रयत्नेनस्वस्वविद्याक्रमेचरेत स्वयंभुकुसुमंदेवित्रिविधंकीर्तितंकलौ २८ गौरकाश्मीरमार्गेणत्र
ह्वियंतदिवैष्णव प्राघोरशाद्रूढायाः पुष्पमुत्तममीरितं २९ बलात्कारेणऊढायाः पुष्पंमध्यममीरितं
रजोयोगेनजाताया: कनिष्ठंकीर्तिता: प्रिये ३° काश्मीरकुसुमंदेवेशि…पुष्पकुसुमंभवेत प्राघोरशाद्रू
ढ्ढायाः पुष्पमुत्तममीरितं ३१ बलात्कारेणऊढायाः पुष्पमध्यममीरितं रजोयोगेनस्वेच्छायाः कनिष्ठंप
रिकीर्तितं पुष्पत्रयमिदंप्रोक्तंत्रिषुलोकेषुदुर्लभं प्रतिमासंभवेत्पुष्पंमनेगगोधसंज्ञितं रहस्यातिरहस्यंच
नवक्तव्यंकदाचन गोपनीयंगोपनीयंगोपनीयंप्रयत्नतः ३३ः इतिसंक्षेपतःप्रोक्तंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि
श्रीदेव्युवाच दशक्रमः शक्तयस्तवयोमयापरमेश्वर तत्प्रमाणंफलंदेवकियत्कालेनजायते १ तत्सर्वंदे

शाली. ४२ वदेवेशश्रोतुमिच्छामि क्रियाकल्पं शिव उवाच शृणु देवि प्रवक्ष्यामि रहस्यं तव संनिधौ प्रश्नमेतच्चवर्द्धनं
पदयोरुभयोरपि नीलासाधनकं कर्म सर्वार्थाकारये प्रिये प्रथमं क्रियतां देवि तदभावे महाष्टमी सप्तवर्ष
शमैवर्षेण त्रेतायां द्वापरेनव द्वापरे तत्समासेन ह्यधोरात्रे कलौ युगे ३ सिद्धिर्भवति देवेशि नीलमार्गे वि
शेषतः संप्रदिवसे सप्तकारात्रैर्यामतस्त्वहिमे ४ प्रथमं यामे च संख्याकामध्यानहृदये शिवे तत्र ध्येया
र्धनारी च कालिका वरदा भवेत् सोपधोक्ता ततेनानाधूतगणैर्युतेन च सोपानतत्र ध्येयसमसमनेन
माकुले ६ तत्रस्थितामहाकालीपरिवारगणैः सह साधकाकाशहृदयावक्रिवेलालसद्गुला ७ श्री
कव मध्योत्तरसंज्ञोक्ता चोरणैर्युता कलादासैः समायुक्ता लघुपातिततः परे ८ महाद्युतिक्रमे देवि संख्योष्ट
णमहेश्वरि सप्तविंशतिवर्षेण त्रेतायां द्वापरद्वये द्वापरे मासषट्केन कलौ मासद्वयेन तु प्रत्येनैव क्रमा
42 मेणैव सिद्धिर्जायते विधिस्ततः एतावद्धि विशेषोक्तिशक्तिसंग्रामदास्ततः गन्धर्वाख्ये क्रमे संख्याष्टण
यत्नेन पार्वति ११ शतविंशतिदिवसे समारभ्य पार्वति वीरसाधनकं कर्म चतुर्मंत्रसमाचरेत् १२
सप्तष्याख्यक्रमे संख्याष्टणयत्नेन पार्वति ऋषिर्वैदवह्निर्यामयोगमार्गेण सिद्ध्यति १३ महावीरक्रमे
संख्योष्टणयत्नेन पार्वति षड्विंशादशवेदाख्यषट्शतदिवसे शिवे १४ सप्तादिकलिपर्यंतं महाराजक्र
मे ष्टणं प्रशीतिषट्षट्त्रिंशत्समवर्षक्रमेण च १५ सप्तादिकलिपर्यंतं त्रयलभाव क्रमे ष्टणं सहस्रंश ४२
तदिकस्तवषष्ठिवर्षेण पार्वति कलार्चने क्रमे देवि संख्यां च ष्टणयत्नतः सहस्रं ज्ञानदेवेशि शतषोडशहायः

मे मत्प्रक्रमाच्चकल्पं तत्प्रभावेण प्रिये दिव्यरहस्यं षट्सहस्रं सहस्रपंचविंशति १८ त्वत्प्रभावे महेशा
निकलावर्धनरश्मये दशावर्षमासषट्कं देवतावरदा भवेत् १९ प्रत्यक्षदर्शने देवि संख्या प्रोक्ता मया तव सि
द्धमेवं महेशानि एवं योगेन सिध्यति २० एवं क्रमो महेशानि मंत्रमात्रे प्रकीर्तिताः एवं क्रमेण देवेशि तत्त्वे
मंत्रोपि सिध्यति २१ रहस्यातिरहस्यं च गोपनीयं प्रयत्नतः गोपनात्सिद्धिमाप्नोति नात्र कार्या विचारणा
त् २२ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच एवं संसूचितं न्यायं महाद्रासंकेतकं तथा कथं योगो
पितं स्वामिन् कथयस्व ममाधुना १ शिव उवाच रहस्यातिरहस्यं च सारात्सारतरं शिवे कथयामि तव श्रीमा
रहस्यं गोपयेत् प्रिये केरलं चैव काश्मीरं गौडं चैव तृतीयकः संप्रदायत्रयं प्रोक्तं प्रत्येकं द्विविधं भवेत् २ श्र
द्धयोगभेदेन नवधा परिकीर्तितं दिव्यसिद्धमानवौघाः दक्षिणामूर्तिः शंकरः ४ आनंदभैरवः कालस्थाति
कालक्रमेण च आनंदभैरवस्तस्मात् पंचाशीति गुरुक्रमः दक्षिणामूर्तिसंप्रदायेरचितं यमेव च दशविद्याक्र
मेणैव दशभेदाः प्रकीर्तिताः पातालं त्रिदिवं निर्वाणं षट्त्रिंशो भवक्रमेण च कादि हादि क्रमेणैव रश्मिस्तु द्वा
त्रिभेदतः ७ षट्सहस्रं भेदशतं च तत्र षष्टिः प्रकीर्तिताः प्रकृतौ विद्यमानायां विकृतिर्नवलीयसी ८ संप्र
दायत्रयं देवि प्रकृतिस्थानगोचरे तत्त्वसद्भावकाया भेदेन त्रितयं भवेत् ९ द्वयं वै तक्कं देवि मूलाणे
द्वयं मांसकं कुमारी पंच पंच तत्र सर्वं तत्र प्रकीर्तिता १० आलिंगचुंबसंघट्टन विकारं समाचरेत् बलीयान्
कृष्णायां च बालां संघट्य पंचमे ११ मद्यं मांसं तथा मत्स्यं मुद्रा मैथुनमेव च मकारपंचमं प्रोक्तं देवताप्रीतिकार
कं षडक्षरस्य तो देवि सद्यदानप्रयोग मासस्य ता प्रियाकुलवर्णे देवि द्वितीया परिकीर्तिता १२ तत्त्वं तिलिनी
चैव तृतीया परिकीर्तिता सूर्यमंडलसंकाशा चंद्रमंडलसन्निभा १४ गोधूमामाषसंभूता हंटिका च तथैव

पा॰ती॰
४२

43

का। शब्दालापैः पंचमं स्यात्संचमुद्राप्रकीर्तिता १५ देव्युवाच मुद्रानाम भवेत्किं जातेन त्वं किं नाम कं भवेत्
मकाराः किं स्वरूपाः स्यात्सर्वं कथय शंकर श्रीशिव उवाच रहस्यं कथ्यते देवि श्रृणुष्व यत्नेन सांप्रतं महादेवो
यथा प्रोक्तं तद्रूपं श्रृणु तत्त्वं यथा १ तद्रूपधारणो मद्यात्तद्रूपाद्दीक्षितिर्भवेत् विना मार्गप्रदर्शनार्थं महेश्वा
नि गतिश्चैव कथं भवेत् २ मार्गप्रदर्शनाद्देवि गतिस्सर्वत्र लभ्यते तन्मार्गदर्शनार्थं हि मकाराः पंच की
र्तिताः ३ ह्रीं हे यं मंडलीकारं चेद्रबिंबनिभं शुभे चारुपद्म मनोहारि शार्कराद्यैः प्रपूरितं ४ पूजाकारक दे
वीनां शुद्धेषा परिकीर्तिता ज्ञात्वा फलं समाप्नोति नात्र कार्या विचारणा ५ ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वर
श्च सदाशिवाः एते पंच मकाराश्च पंच नाम प्रकारकाः आत्मविद्या शिवाः सर्वं पूर्णेति पंचमं विदुः पंचत
त्त्वानि देवेशि केवले कीर्तितानि च ७ एवं मुद्रा नाम धारात्स्नातेशो वच्मि संशृणु ब्राह्मी चैव सवित्री गौरी ईश्व
री श्रीसदाशिवाः पंच मुद्रास्समाख्याता तत्र नाम धरा शिवे संतर्पकं कुंडली शक्तिं पंच मुद्रा विधानतः मुलि
ना पिशितं मीनं मुद्रा मैथुनमुत्तमं मकारपंचकं यत्र तत्र देवी न संशयः ९ तमद्य माधवी मद्य मद्य शक्ति
रसोद्भव सुधा प्रभा विलीनी मुद्रा उन्मनी समरस ११ सामरस्यात्मकं तो ज्ञान मैथुने तत्सदाशिवे महाकुंड
लिनी शक्तिस्तद्योगार्थं महेश्वरि १२ शक्तिः प्रोक्ता महेशानि निन भोगार्थं मयेरिता कुंडली सामरस्यार्थः
सर्वे भूलिंगमीरितं १३ एतद्भ्यासयोगेन कुंडलीरसवान्भवेत् देव्युवाच कुंडली कीदृशी देवतद्रसः की
दृशो भवेत् महादेव उवाच प्रथमं यद्भवेत् ज्ञानं तद्रसत्वं यथा भवेत् तथा समरसानंदरसः संकीर्तितं मया
प्रज्ञानात्परि देवेशि भोगवाम तथापि च फलं संसारजं देवि गर्भरूपेण जायते ज्ञानात्फलमवाप्नोति त्रैलोक्ये
विजयी भवेत् तस्मात्तु पंचमी मुद्रा कीर्तितानां मया तव ३ संयोगे मत्त योगेन कुंडल्यास्मिन् स्थान कारणा ४२

त चांद्रपात्रेयदायालिघन्नथंपरिकीर्तितम् मणिपूरेदशदलेसप्तशृङ्गायोयदागतिः तत्करात्मस्नेयो
गात्वद्वितीयापरिकीर्तिताः हृत्पद्मेद्वादशारेतुयोविनीकूर्मसंस्थिताः सुधासागरक्रीडायामस्यतत्रप्रकी
र्तितः ६ सुधान्तृतीयागदिताचतुर्थीषोडशोद्दले चंद्रसूर्याग्निसंभिन्नावर्तुलाविंदुगर्भिता ७ भ्रूमध्येजाप्य
चनकैर्वर्दितातुचतुर्थिका पंचमुद्रामयाप्रोक्तामोहभावसमाश्रये मकारपंचकेनैवज्ञानमेतत्प्रजाय
ते मकाररूपमार्गोद्दिकीर्तितस्तेमयातव इतिसंक्षेपतःप्रोक्तंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इतिश्रीपटलः
देव्युवाच देवेशश्रोतुमिच्छामिपूर्वोक्तंचरहस्यकं शिवउवाच पंचमुद्राख्यसंकेतेमत्युसंकेतकंशृणु पा
नेपंचविधंप्रोक्तंमहादिव्यादिभेदतः १ महादिव्यंतथादिव्यंवीरश्चैवमहापशुः पशुश्चैवपशुश्चेतिपंच
धापरिकीर्तितः प्राणपानेसुषुम्नायांमध्येब्रह्मासनेस्थिते मातृमंडलकंभित्वाइडामंडलमध्यगं २ स्रा
वश्यावत्नतानित्यंसुधासाराप्रवर्षिणी दिव्यपानमिदंप्रोक्तंसर्वसिद्धिकरंपरं ४ महादिव्यमिदंप्रोक्तंशृणु
दिव्यंमहेश्वरि दिव्यद्रव्ययतःपानंमुद्रामावीरपानकं पंचमकारसर्वांशयोमलवामनामलसंचयः कौलिकाचा
रयोगेनपंचतत्वेनतर्पयेत् षट्चक्रक्रमभेदेनकुलेकुंडमसंयुक्ते ध्यानार्चनपरावस्थावीरपानंमतंमम ७ उल्ला
सनोत्तरंदेविवीरपानंतदुच्यते वीरपानंद्विधाप्रोक्तंपशुपानंशृणुप्रिये ८ वीरपानेसर्ववीरोपश्यन्नपशुरेव
पि ग्रासमलोलुपोदेशोमेधार्थीप्रसंगता ९ कामुकःकार्यनिर्देशोपशुपानंतदुच्यते सर्वैःकुलीनैःस्थित्वा
तुविनाकृतास्वगर्हितैः १० तत्पानेक्रियतेदेविपशुपानंतदुच्यते प्रत्येपिशृणुदेवेशिपशुपानक्रमःशिवे ११
एकाकीमद्यपानीचएकाकीशक्तिभाक्प्रिये महेश्वरस्यसंसर्गंनकरोतिकरोतिच १२ पशुपानमिदंप्रोक्तं

शा.ती. ४४

महाद्यादिसहायकं विना मंत्रं विना दीक्षां विना गुरुमुखात् प्रिये यत्पानं क्रियते मद्यैः पशुपानं विदुर्बुधाः पशुस्तु
त्रिविधः प्रोक्तः सर्वं लम्बहभैरवः १४ एकाकी पानविरतः पशुरित्यभिधीयते दीक्षितो निंदको यस्तु द्वितीयः प
रिकीर्तितः १५ दीक्षितः क्रियाहीनः मंत्रतंत्रविवर्जितः महापशुरिति प्रोक्तः कौलागमो मया प्रिये वामेरा
मारतिस्थला चालिपात्रं तद्दक्षिणे पानपात्रं महेशानि वामहस्तेन तर्पकः १७ महाकौलो महेशानि स्वमोष्ठा
पश्रतर्पयेत् हस्तद्वयेन चेद्देवि कौलरत्नमभिधीयते १८ वामहस्तव्यत्ययेन वीरकौलः प्रकीर्तितः अलिपात्रे वा
मपानौ स्वहस्तेन तर्पयेत् १९ कामयोग्यस्तमं प्रोक्तः चैतन्यात्मस्वपवहि भूमौ स्थाप्य महेशानि हस्तद्वयेम
न तर्पयेत् २० पात्रे द्वादशस्वसंप्रोक्तः वामहस्तमभिधीयते एकजायां देवदेवेशि केवलं दक्षहस्ततः २१ गौरीवाम
करेणैव एकां च तर्पयामि च एकयामि नमस्यैव तर्पयामि विभागशः २२ आदौ मध्ये तथा चांते भिन्नं भिन्नं च वा
वाप्रिये दक्षिणेव महेशानि केवलं एकयामि च तर्पयामि ततः प्रोक्तं स्वद्वयातेसमस्तुचरेत् एतेच संप्रदायात्रम
या प्रोक्ता महेश्वरि सिद्धचैतन्यनामा च विलासाख्य ततः परम् सत्यचैतन्यनामा च सिद्धाख्य स्तुरूमं चैत
न्यादिविलासो ते सिद्धप्रज्ञाभिधस्ततः सिद्धप्रज्ञाभिधश्चैव दिव्यानंदाभिधस्ततः सिद्धबोधानंदसंज्ञा दिव्यचैतन्य
संज्ञकः सिद्धबोधस्ततः प्रोक्ता दिव्यचैतन्यसंज्ञकः दिव्यप्रज्ञाननाथाख्यो दिव्यादेनसरस्वती तीशांभवादेनामो
च मेधादेला विधस्ततः एतेषोडशसंप्रोक्ताः केवलं तर्पणे क्रमात् अन्ये भेदा विस्तरेण रहस्ये परिकीर्तिताः गोपनीयं गो
पनीयं स्वयोनिरिव पार्वती इति सेतेयतः प्रोक्तो गुह्यसंकेतमुत्तमं इति षष्ठपटलः देव्युवाच विश्वेश श्रोतुमिच्छामि ल ४४
तासंकेतमुत्तमं शिव उवाच लतासंकेतकं देवि शृणुष्व तत्त्वतः प्रिये मेधादीक्षां विना देवि लतासाधनं भवेत् १ कादि

हादिलतानामलताप्रोक्तामयानघ वालादिषांभवांतेचमेधाएवांशकाखिला २ श्रीमर्थेकालीमारभ्यग्रहांवांतेम
हेश्वरि मेधादीक्षामहेशानिकादिहादिमतेपिच ३ सर्वसाम्राज्यमेधात्वदयोयोगेभवेत्प्रिये मतिरूपहादिलातेचमा
तामारभ्ययोजयेत् ४ अथवादेवदेवेशिसंहारसृष्टिमार्गतः सृष्टिकादियदादेविहादिसंहृतिगोचरा ५ हादिसृष्टि
लतदाकालीसंहारांतेक्रमाभवेत् परादिसर्वतीतांतेद्वेलिचारभ्यपार्वति ६ श्रींमालीनांतगंज्ञात्वाशिवशक्त्याथ
वर्धयेत् अथवावर्णवेधेनकेवलांवाद्यरूपिणी चतुष्पतोसमारभ्यसाम्राज्यांतेसमाचरेत् मेधादीक्षायतानांच
नचमंत्रस्नमीरिते केशान्मवेधयेद्देविसर्वदातैललापने नवमन्त्रन्कृतयेद्देविवावहेयः प्रदश्यते वाम्बेयः प्रोक्ति
वेधस्तुद्विविधस्तत्रतीयकः स्पर्शवेधस्ववर्णस्यात्कृपावेधस्तुपंचमः अनुक्रमेणदेवेशिज्ञायतेसाधनक्रमात्
ब्रह्मांडगोलकेयावयाकश्चिज्जगतीतले मम्बतामिह्यस्तस्यसाधकस्यकरःस्थितः यस्यदीक्षणमात्रेणज्ञायते
साधनाक्रमात् ११ स्वयमायातिश्रुतोजपादीनांचकाकथा निदेशवर्तिनोभूत्वावर्ततेचेटकाइव मनोरथस्था
यीसिद्धिस्तस्यदासीसदासीसदाभवेत् अणिमादिचरीदीक्षायटिकाकामरूपता यावद्वास्सवेतालःयक्षि
णपश्चिरजीविताः परकायप्रवेशादिचराचरशरीरगतिः बहिसिद्धिश्वरोभूयाद्यात्रकार्यविचारणात् वक्रमोसि
महेशानिदीक्षायाःसंभवंतिच यावद्विभूमिकाभूयात्तावत्कुर्यान्निरंतरं यदैवभूमिकाज्ञातातदागंधर्वमार्ग
तः गंधर्वमार्गोदेवेशिशिवएवनसंशयः साम्राज्यमेधाचक्रोहिलतासंधानमाचरेत् अन्यथाकुरुतेयस्तु
तस्यपापोभविष्यति इतिसंक्षेपतःप्रोक्तंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इतिलतागमस्कंधपटलः देव्युवाच देवेशश्रोतु
मिच्छामितत्स्वरूपमाद्यादरात् शिवउवाच लतास्वरूपंमहेशानिसर्वमेवमयेरितं सामान्यतोप्रवक्ष्यामिसावधा

शती॰
४५

48

नमनाभय १ ततः श्रीमल्लावण्यमंदरीं चारुहासिनीं चचलांकं मनेचीवषोऽश्याब्दमुपस्थितां २ कदाहतनादिवी
रामोरुणां धात्मानमोदिनी ईदृशविधिमालोक्य मदान्मत्तो गमनाचरेत् ३ तस्याः संवचनं कार्यं सविकार्यैणचेतसा
तांनारींवीक्ष्यधाम्नेन सविकारीनरोयदि ४ विकारेजायमानेन साधकोऽनश्यतिध्रुवं तोऽसर्वंतत्संवीक्ष्यतधो
गंमूलंसमन्वरो ५ चरणान्मूलपर्यंतं पीत्वापीत्वा पुनः पिबेत् तस्मान्मयिवाक्योन्मा खेदितस्तत्र मोभवेत्
कृमटीसर्परीकाव्यपदीवीक्षणोभया किस्यांतः कणाबीरोनिर्विकल्पः सदाभवेत् ६ स्वच्छमनाच्चनाचारुनेत्रां
स्वजघनाश्रयैः नामरोमावलीश्वेतस्थूलैपीनपयोधरः ग्रीवानयनपर्यंतं केशाग्रैः प्रवरस्थितैः यावन्मधुमदाघूर्णि
तैस्सैमेभावलोकितैः स्त्रियैः स्थितैः नवसुवर्णसमन्वितः निरूपकालेवपुनः भावप्रणामस्तैर्जिते ९ स्रविंद
चराकारेसमारभ्यमहेश्वरि साधकोऽनमरसांके स्रोकानां चलहृय १० ध्यात्वा स्त्रणधवार्हसूपतत्कामकलानि
तः हतात्तत्रविमर्शेन जायते भावसंचयः कुलेश्रुतत्कलास्वपमेगालेपरिचिंतयेत् कुलीनोजायतेतस्मात्कथ्यतेतत्कथा
मिते १२ कुलेसाधायतस्तत्त्वसर्वंविश्वतत्त्वतः तेनतत्कुलशास्त्रैः पूजनीयाप्रयत्नतः १३ कुलदेवीयात्मदेवीविश्व
लायसवर्तते साधनापकथा लोके निश्चलोदधाप्रवसः यत्कुलेकुलदीक्षाचतस्माद्भाविषपवति यदीहितकुलासंग
स्मिद्धिस्तन्निश्चजायते तत्कथात्रवणाद्वेस्मात्तत्कलोगमयंयदि सकुलीनकथंदेवि सकथ्यमपज्ञकः गंधपुष्पाक्षते
णनामकुर्याद्विजित्वलया सात्तपरिस्कृतेनामवर्जनीयप्रयत्नतः १५ परयोषाधिकारेयाचित्रमश्रीप्रीतिवर्धनं प्रागमे ४५
स्यागतंकुर्याल्लीलायोगाद्विजित्वलया तस्मात्स्यायहस्ताग्रेधृत्वामंवेशायेद्वरः वामभागेसमासीनं स्ववर्णंकामरूपि
णीं १६ ध्यात्वाकामकलांतत्रचिदादिस्वर्णविग्रहं वेशविन्यासतिलकहारकेयूरभावकं सर्वेकलानिविद्याद्दोक

लब्ध्वाणि योजयेत् देवगुरुं समं चलं रत्ना धृत्वा तु साधकः १२ यथा कुलकथं तस्या लौकिकालौकिकादिकं
न पंचोऽद्भव श्याणि कीर्तितानि कुलादिषु न करोति कुलाचीनः शिष्योपि न श्रुतिध्रुवं दृष्टा दोषादिकं तत्र स्नेहा
द पिन विद्यते भावयन्नकहोल्याच्चैकतेन निष्कलं भवेत् कुलशास्त्रपरस्यं तु कुलपूजैयतः शंभोः वरं कुल मता
त्यागो वरं कुलत्यगोपि नमार्गयो संत्व कुले रत्न दोषादपि प्रिये कुलहृतधिताना सादेव कुले योषिद्याम्परे तेन स
र्वं प्रयत्नेन दीक्षालीयं प्रयत्नतः १६ सकुलेकुलवाङ्मलं घटितास्याङ्गाम्पयोगतः समस्तरूपविधानत्वं वैपरीतं न पेद्बुधः
७ एष्य कथा न एष्यकस्मा न एष्य कृजा एष्य कस्तुतिः न कर्तव्याप्रयत्नेन मितैवैव कुजल्पितैः १८ कुले तिष्ठति दे
वेषि नात्र कार्य विचारणात् तासां विप्रासमन्वतेन न तद्देष्य श्रेवन श्यति १९ प्रमोदाद्यत्रलालोनं ममस्यात्रापरम
शायः कुलनाहेमहाये देवी राक्षालनिनादिनी २० न दोषमेत्र पयणामिया तत्याम यिलो जगत् सोऽहं पतिवि हे
षकरूनि कुलनादिकं २१ नीचानां गमना च्चैव नाहं तत्र वसाम्यहं ब्रह्मोर भोऽस्मे भेदो मे न जीवेत्स सिद्धिपुत्रक २२
विना कुलेन संसिद्धिर्न कृत्रापि प्रविद्यते कुलालापात्र सं धार्यो कुलरूप विचिंतयेत् २३ विहरेद्दिवसे चैव रात्रौ वा कु
वितस्परः प्रातीयपोषितः सर्वा ज्ञा मा ष कसमुद्भवः २४ गंधावकुमणा देवश्रामकुर्यान्महेश्वरि एकजातिम
वाचापि सत्वरूपं सर्वमीरितं तन्मंत्रं तत्र संयोज्य तैनैव पूजनं चरेत् गुरुश्चैव च नैवेद्यैर्लवणेन श्रमं घृतैः २५ एत
त्रिताय या पूर्वं सायधे न्निजसाधनं तमश्चैनैव नैवेद्यैस्तां का लीपरिपूजयेत् २६ विप्रा नाम कांदे विरश्च
ण पूजयेत् गुणैर्देवी दिवे गुरु काना नानावाणक जातयः २७ रूपा गो धन समागुरुं नामतः सर्वमेरिता देवे कुला
तव रूपा हरहारं प्रविभेदतः विशेषो नात्र देवेशि किमन्यद्बहुजल्पितैः मायया ह्यम्य मात्मानं निजसी रूपधारिणी

शा॰ली॰ ४६

96

प्रागभ्यसमनेदेवि तेनैव नश्यतिध्रुवं तस्मात्सदेशेनैवं तत्कर्तव्यं सिद्धिकांक्षया किंवा कामविलोपार्थं पतितव्ये
सुरेश्वरि कर्मदंरससमासाद्य शिवसाम्यं विधाय च २२ तद्वाचं रसमुद्रेण वेष्टनं समुधाकृतं पाशस्त्वं सर्वभूतानां
रक्षणाय स्वयंभुवा २३ निर्मितोसि महाभाग रक्षदेवंविद्याघतो एवमामंत्र्य तत्सूत्रं शर्वांगे सर्ववेष्टितं जपेदेशां
समासाद्य स्वीयमंत्रं ततो जपेत् संहारसृष्टिबोधिन्याश्च इति तेप्रणवत्रयं २५ स्तम्भमंत्रः समाख्यातः स्थापदः सर्वे
जेतव्य एवं कृत्वा स्वयं देवी महेशाधिकएव च कुलेयदि स्याद्घोरं स्याद्वापत्सु समरे लोलपं तदा रक्षाविधानमानो
कार्या कर्हिचिद्बुधैः २७ वरांगेषु ये महाकामाव घोरं शुभहेतुकं एतत्कार्यं समासाद्य कर्तव्यं तत्र चेष्टितं २८
एवं कृतानि जेकार्यं विधाय साधकोत्तमैः नवकन्येनवकन्यं कुलयोगे महेश्वरि वीरपत्नी वीरकन्या वीरांगनाश्च
रांगनां नार्यः साधकैः कांक्षयाव्युत्थाना मनसः स्थितिः २९ मनःक्षोभे तत्र जाते मलयोगेन तत्फले तत्फलं साध
ते देवि सत्यं सत्यं न चान्यथा वीरपत्नीलपरमास्वयमेव महेश्वरि तत्स्वात्कुलविद्यानां मयाचेव ज्ञातने ३२ तद
भूष्यवने शानि सर्वमंत्रप्रबोधिनी न्यायतोन्यायतोवापि वीरपत्नी शरूपदि ३३ वीक्षणादेव देवेशि सर्वार्थं साध
को भवेत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीललितासंकेतसमंकेतपटलः देव्युवाच शंकर श्रीम
हादेव निशापूजा वद प्रभो शिवउवाच निशापूजा संकेतं वाहे तच्छृणु सदेवरि निजं कुले समासाद्य स्वयं भैरवस्
पूजक। कुलेच भैरवी स्वं तन्त्रे न्यासविस्तरं विन्याससकलं न्यासं नवधा वा व्यकं तथा प्रसून तिलकामध्ये पुष्पप्राका
रसं कुलं नानागंधसमाकीर्णं कुलदृष्ट्येण पंचकं २ लिखित्वा पूजयेत्तं स्वच्छरस्थानतं एवकं समाभागेव क्षीणं ४६
वतन्मध्ये भूरसंधकं लिखित्वा तत्रकं भवसौवर्णरजतं तथा ताम्रकं मिमयं वापि यद्वा लोहविवर्जितं ५ स्था

पयेत्कलशोदेवि कुंभं गंधस्त्रवासितं हेतुद्रव्यंतु मत्स्यादि भेदतः परिपूजयेत् ६ तत्र मंत्रं विलिख्यादौ पूजयेत्कु
लसमुद्भवं ध्यात्वेष्टदेवतां तत्र जपेदष्टोत्तरं शतं ७ येनमुद्रांशुपशुपीठे तस्मिंस्तां तद्दिवि चिंतयेत् इष्टार्घ्यपात्रेत्र संस्थिति
भैरवाः मातरो गणाः देवाश्च यः सुरासुराः सर्वे तस्मिंस्तिमधुलोलुपाः बटुकाविष्णुमहेशाद्यास्तस्मिंतिष्ठंति हर्षतत्पराः प्रथमं भो
देत्रिधाकृत्वा शरवे चैकभागकं एकमुद्रादयं दत्वा पंकेन देवतर्पणं पीत्वा कुमारसं देवि नानानालेकाश्च खचितः सा
ताद्यदित्रिग्रहर्नमस्यान्नगतास्तो विसर्जयेत् ११ आनेदप्रुपवान्नत्वा पूजयेत्परमेश्वरी सम्यक्कल्पोक्तविधिना तन्मंत्रे
प्रपूजयेत् १२ विसर्जनं विधायाथ मंत्रं वै प्रजपेत्ततः तद्दिस्वरसमानेन प्रसृतेबन्धुतेमया तत्त्वकोरस्यसातादे
सामयकरसंपूजायते तत्फलं सहस्राणां देवसमेरोस्तंडरोहणम १४ लतालिंगनमात्रेण लब्धाधौतकलेवरः
मूलयोगे कृते तत्र जपेदष्टसहस्रकं जलपूते हविर्दद्यो गृहीत्वा तर्पयेत्ततः विधाय तर्पणं देवि प्रदद्यात्समत्र त्रा
जम १५ शणम्यस्त्रतां कुल्यां कस्त्वेननतोषयेन्नमः तस्मात्कुलं तथायोगं पूजत्वाथ यत्नेन संजपेत् कुलशक्तिसमा
ख्यातास्ताः पूजादिकं चयत् कुलाचारामविज्ञेयो देवतामपि दुर्लभः कुलीनो जायते यस्मात्तत्कथं कथयामि ते
कुलेसा हात्म्यतत्त्वं स्वयंतिष्ठितिल्वतः महे मांसं तथा मत्स्यं मुद्रा मैथुनमेव च पंचभिरेव कृता पूजा कुलाचारः प्रकी
र्तितः २० तेन तत्कुलशास्त्रज्ञैः पूजनीयाः प्रयत्नतः कुलं कुलं चात्मकुलं निस्कलं यत्प्रवर्तते सयस्यसच विज्ञानी
कुलरूपस्य एव हि कुलसीयत्कुले स्यात्सात्मस्य शिवः परिकीर्तितः २२ यथाकाली तथा तारा राघया श्रीभैर
वी तथा ममपूजादिकं सर्वं प्रयोगं भावलक्षणं वेदशास्त्रपुराणानि स्पष्टान्वेशो गनाइव इयं तु शांभवी विद्या गु
प्ताकुलवधूरिव सगुणं कौलिकाचारमत्र यूहंतिदेवता वांछासिद्धिप्रयच्छंति नाशयंति प्रकाशने २५ प्र

शली
४०
५७

नाचारान्मद्यपानाच्च कृत्यान्याक्लिकालिकाः शिवागौरी प्रियादेवि भावयेन्नावमानयेत् कुलाचारस्वरूपं तत्त्वाम
मापापविशुद्धये याचयेस्मतं चात्र तद्भावेन तं पिबेत् कुलाचारेण यद्द्रव्यं सर्वं तन्मम भक्तितः न स्कुत्पत्र यत्नो
यात्मया नरकं व्रजेत् २८ शिव उवाच एवोक्तं देव देवेशि न सिद्धिं स्यात्स्त्रियं विना स्त्रीसमीपप्रयोगो हि कामद
पादिकस्तव देव्युवाच श्रूयतां लक्षैर्वा होमानामपि कोटिभिः कोटिहोमद त्रिलक्षाभिर्जप्यैस्तु नन विस्तरैः १
न च सिद्धिं समायाति वनिता सन्निधिं विना वनिता सह दानाद्य निवसामि निरंतरं २ वारुणं कामरूपं तालंधर
मथापि च प्रयचान्यानि पीठानि शोभवाद्यानि शंकर ३ षट्चक्रं योऽस्ताधारं त्रितयं व्योमपंचकं कुलच
क्रं महादेव सर्वं नित्यं प्रतिष्ठति ४ इतोऽपि किमहं वक्ष्ये वक्ष्ये शक्तो मि शंकर कदाचिद्वनिता वापि वनिताव
त्मसन्निधिः ५ विग्रहान्नैव शक्तोऽस्मि देहे देहे यथा प्रभो यादृशी तादृशी वापि व्याधिता विप्रपीडिता विरूपा
वा सुरूपा वा वनिता मम विग्रहः मयि स्यामीदृशी भक्तिः साधकानां निरंतरम् ७ मूलमेतादृशी कर्या द्यो
वा सुरूपा वा शक्तिरीश्वरि चिन्मात्रेऽपि साधकः या नारी रूपसंपन्ना सह नागेन्द्रशालिनी ८ ममतस्यां परिज्ञेया द्योषा तु शक्तिरीश्वरि
वालां वा योवनोन्मत्तां वृद्धां वा सुंदरीं तथा ९ कुत्सितां वा महादुष्टां नमस्कृत्य विभावयेत् ॥ सर्वावस्था
स्वदेवप्रियो विद्वेषात्साधकैः १० समस्तमंत्रसिद्धीनां सर्वं स्वरूपमंगला सा तु ह्यमनसा वापि नारीरू
स्त्रैव दर्शनात् ११ कदाचन करस्कान्तसंभाव्य वनिता जनैः स्त्रियो देवाः स्त्रियः प्राणाः स्त्रिय एव विभूषणं
तद्वस्त्रर चितं भोज्यं तद्वस्त्र रचितं जलं तद्वस्त्र रचितं षण्डं देवताभ्यो निवेदयेत् १३ तस्मान्निनसदा भाव ४०
मन्यथा स्वस्त्रियामपि रतिं कुर्यान् कुलस्येषा साधको न व्रूह्य कचित् १४ प्रत्यहं हृदयोऽपि स्वस्त्रियो वापरः

स्त्रियः सकृदपि न वक्तव्यो निंदाद्वेषमनसापि वा १५ सर्वथा व्रह्मवत्कर्तव्या सर्वदा साधकोत्तमः मम
निंदा मम द्रोहो मम हिंसा मम मर्दने शक्तिनिंदा गुरुद्वेषो गुरुस्त्रीहरणं तथैव च साधकेन वरं कार्यं वनिता नैव
निंदयेत् वरं पूजां न कुर्वीत वरं वलिं परित्यजेत् कुलाचारं कुलद्रव्यं कुलवृक्षं न संत्यजेत् तथैव नैव यो
षायां निंदायां मानसं चरेत् किमत्रोक्तेन बहुना वरं त्याज्यो भवेन्मनुः तथापि नैव कर्तव्यं वनितानेदनादि
कं मातृवत्पूजयेन्नित्यं मातृवद्भावयेत्सदा साधकं प्राणदानेन प्रीतिस्याद्यदि कामिनी प्राणं दत्वापि क
र्तव्या तत्प्रीतिरनपायिनी २१ वृत्तयं देहस्थतत्त्वस्य प्रोक्तमाप्नोति शाश्वतं स्त्रीद्वेषो नैव कर्तव्यो विशेषात्पूजने
स्त्रियः स्त्रियो गात्स्वरूपास्तत्त्वशत्रुष्वविशेषात् कुलजा शुभा नारीसंभोजयेन्नित्यं सुप्रभोगं न कारयेत् २२ इति प
टलः देवदेव उवाच श्रूयतां देवि वक्ष्यामि देहस्थं मम हृत्स्थितम् विना पूजां स्त्रियो यो नो संगमे साधकोत्तमः
स मम जन्मादरिद्रत्वं नरके कोटिकल्पकः वस्त्रदानं भूषणापाने स्त्रियो गुर्वागनागमः २ एतत्पापकृते दोषं जायते
नात्र संशयः वीरो वाप्यथवा दिव्यो नकुरावानरकं व्रजेत् ३ गुरुपूजा कुलि विद्याचारण कर्मतत् २
हस्पाद्ये कर्णकूपे दर्शने गोरं चुंबने ४ मलसूत्रेदिपरिरंभो संभावेंद्रियनिग्रहः प्राणायाममनाकृष्टिन्यासं स
ध्यानसमीहिते परस्परवालोकस्य ध्यानवर्मप्रकीर्तितं नवदंताध्वनादीनि धूपदीपप्रतापने नमनत्वविशेषा
त्तु प्रेमासुखप्रकीर्तिता पूजने गायने स्तवनरतपातो विसर्जने इति प्रोक्तं महेशानि रहस्यं परमेश्वर सत्यमेतद्वि
जानीयोषिन्मंत्रागानमंत्रो न सिद्ध्यति स्त्रीपवाहि कर्तव्यं कर्तव्यं न चैव मे शृणु पूजनीया मदायोषा मज्ञावरं तन्निश्चयः ता।

स्मान्मैथुनं देविकर्तव्यं मम साधकैः मम भावस्वरूपा सौ मत्स्वरूपा महं च सा १० अनेन रमते देवि स नाकथं भव
तारिता भवताहद्रूपा येन सदृशो जायते नरः ११ महावश्रतिपन्नायामधिकारी स मैथुने यादृशं सुहृदो ज्ञानिमज्ञा
वैकृपरायणा कदाचित्स्वनितां वापि कदाचिद्दापि स्तनतो कदाचिद्धूकृतां वापि कदाचिद्वापि शिष्यतो १२
ईदृशः सर्वदा ज्ञानं निष्प्रपंच स्वयोषितः स विस्मू स शिवः साक्षात्स योऽत्र सर्वकर्मसु १४ अहं हि जगतां धात्री ज
ननी जन्मकारणम् महावश्रतिपन्नायां साहमेव च हूनिश्चले १५ कर्तव्यं मैथुनं नैव तस्माननधिकारणात् मो
हाद्दाशक्रमोहाद्यायदा यत्कुरुते स्वधी वीरो वाप्यथवा दिव्यो मद्धस्मा नरकं व्रजेत् गुरुपत्नी द्विजपत्नी पित्र
पत्नी प्रगजयेत् मैथुनेन नरकं यावदाचन्द्रकोटिशतं भवेत् पापात्संभावमापन्ना नारी सर्वमयी हि सा १८ अहं
च रोष संपन्ना शूलमित मीश्वरि छिन्नशिरश्छिन्नाङ्ग स विपुषश्चेद्य पापयेन महाहतोपि पापात्मा याशोत्ति नरकं स
हेत अथवापि चिरंजीवेन्महादुर्गतिदुर्गतो २० निरन्तरो गपीडा जायते तस्य पापिनः कदाचिच्छिरःपीडा कचिदुद्य
रोज्वरः २१ कदाचिन्नाचसंताप कदाचिन्नानपीडनं कदाचिद्दृपिकेटस्यात्कदाचित्तविचर्चकं अन्नालोकं च वाधिकं स
जलाकृन्नतानथा अन्येपि विविधा रोगाः कुष्ठाद्याः प्रभवन्ति हि वहूनाशकृत्तिविदो नासाच्छेदस्तथैव च पादच्छेदः
करच्छेदः शिरःच्छेदोपि जायते पशुपीडा राजपीडा वह्निपीडा च जायते कुलं तस्मान्नरो षण्मस्तयेनात्र संशयः ४८
२५ प्रार्थनामपि कुर्वाणो न लभेदेष्ट सृष्टिकाम् मूलाहारफलाहारपर्णाहारो जलाशनः प्राप्यशो
जायते पीडा तपःफलविवर्जितः तस्मात्स्मात्स्मकूहे युद्धे भूत्वाश्च तस्करः स्वगोत्रकलहो नित्यं स्वगोत्रं समनस

त्रमस्तड्डिः जपते द्देषो योनिशुला व ध्यानेसत ॥ १४ ॥ सयोषापि विशिष्टं यान्ति मेवा सेव कोपथा ॥ गौषधं न भवेत्तस्य महाहलाहलं भयो
॥ १५ ॥ हितं पथ्यं महार्कं न कदापि न वोचवते ॥ हिनानवरत्नानमस्काविद्याणीवहिर्वेत ॥ १६ ॥ वारकामं यथा तानां विपरीतेव ॥
जायते ॥ नराणां कारिणो नमस्तुः स्महस्तत्वा दयमत्वया ॥ १७ ॥ एकादशगुरुस्थो हि गुरुर्योऽयतेध्रुवम् ॥ यन्यथा सिद्धिमायन्नामं ॥
त्रामुहं तिसिद्धयः ॥ एतेषेकयितालोवायोषिन्मेषुनसंभवा ॥ अधिकारं विहीनानां अधिकारश्च तेन हि ॥ ईश्वर उवाच ॥ अधि
कारीभवेत्कीदृक् देवेशि भवदर्चने ॥ कथं स्यादधिकारश्च ग्राम्यानामपवतेनम ॥ ॥ महान्ममेवमंदेशोवर्णितेजगदीश्वरि ॥
नदेवध्यानमिच्छामि संदेहछेत्तय प्रभो ॥ २ ॥ ममानुग्रहतो देवि तदेववक्ष्यामहसि ॥ देवुवाच ॥ एतदेव प्रवक्ष्यामि गुह्याद्गुह्य
तरं महत् ॥ ३ ॥ गोपितं सर्वतंत्रेषु न देयं यस्य कस्यचित ॥ अहमेव परं ज्ञानमहमेव परा गतिः ॥ ४ ॥ अहमेव परं ध्यानमहमे
व पराकृतिः ॥ मत्तः परतरं विश्वे न किंचिदव लोकयेत ॥ ५ ॥ अहमेक जगत्सर्वं जगदेवाहमेश्वर ॥ मद्भावाः भाविना नारी
भवेद्दैत्यं नादृशी शिव ॥ एवं ज्ञानविशिष्टस्य स्यादधिकारो भवेद्धि व ॥ ब्रह्माविष्णुमहेशानि सर्वदेवमयो हि सः ॥ ६ ॥ जायमान
स्य बालस्य मातृयोनिस्थलिंगयोः ॥ संपर्केण विकारो हि न यथा जायते क्वचित ॥ ७ ॥ साधकस्य तथा यस्य मतिस्यादधि
कारिणः ॥ सोधिकारी भवेन्नित्यं यागादौ मद्योषिता ॥ ८ ॥ मद्भावप्रतिपन्नायामन्यस्वरूपाहमेवसा ॥ विकारेनेवयोषाया
नस्याम वर्जितयवदि ॥ १० ॥ पूर्वं पस्य स्थितान्ड्रिमाधिकारीन संशयः ॥ मातृयोनिपरिमन्त्य सर्वयोनिं विचारयेत ॥ ११ ॥ संग
मे साधकश्रेष्ठः शिवव्रक्रीडते भुवि ॥ प्रथमं स्यात्सकालेन यावद्दुर्गेन जायते ॥ १२ ॥ तावत्काम विलोपार्थं पतिनवयमय
त्नतः ॥ कामभाव विलोपार्थं संगनश्चैव योषितां ॥ साधयेत्सर्वकार्याणि यावज्ज्ञानं च जायते ॥ ततो ज्ञाने समुत्पन्ने
स्वकं देवि हरेत्तु मान ॥ १४ ॥ एवं कर्तमशक्तस्य नाधिकारं कथंचन ॥ ऊर्ध्वा जपेत्तथा होमं तर्पणं मार्जनं तथा ॥ १५ ॥ विप्रालां

श॰ती॰
४९

भोजनं चैव योषित्संगविवर्जितम् साधकस्य भवेद्यस्तु यन्त्रपूजा च देवता १६ तद्वर्णसमतेजोभिः शर्णभुवनमंडलं भाव
नाभिस्थिरीकृत्य देवताध्यानतत्परः १७ यथा स्वरूपवर्णादि चिन्तयेद्यतमानसः एवं यस्य मनो नास्ति तस्य प्रतिनि
धिः स्मृतः १८ कुमार्यामेव कर्त्तव्यं नान्तरं शोकदायकं यतः स्यान्मैथुनायोज्ञा मधिकाराय कल्पते नप्रयोगादिकं कार
पि स्वहस्तान्निजयोषितः कुमारीभोजनाद्देवि त्रैलोक्यविजयी भवेत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि २१ स्व
गोपनीयं देवेशि रहस्यातिरहस्यकम् विना मद्येन मांसेन शुक्लीमैथुनं विना २२ न मंत्रसिद्धिमाप्नोति चेद्वर्षकोटिशः
मान्विते अलिना परिपूर्णेन पात्रं वलिना परितं मुखे २३ अलिं वलिं च रामां च किन्न सिद्ध्यति भूतले विशेषं शृणु देवे
शि तत्राश्रवर्णं तथा २४ विजया सर्वदा प्रोक्ता लामपात्रे यथा तथा मधुमिश्रा त्वविजया गौडा ब्राह्मणकर्मणि मेघ
नानं तत्र सिद्धिर्मद्यपाने विशेषतः स्वमरीनादिभिः सर्वैः गुरुशुद्धिस्तथा २६ अष्टमांसं च वक्तव्यं शृणु त्वं परमेश्वर
तथा अमावास्यां देवदेवेशि भौमे शुक्रग्रहे तथे २७ कालीतारा च विद्या नानायज्ञनमाहृत्य दायिनी स्वशक्त्या सर्वदा श्यामलां ता
गं च वर्वति १८ नो चेत्सामर्थ्येन संस्कृत्याने नरावत्सरोपरि अग्रमध्यागमने चैव ग्रमत्समुच्चमत्तमा सद्भावरितामतं
रहस्याति रिविधनम् पैष्टी गौडी तथा माध्वी तालखर्जूरसंभवा नालिकेरी तथा द्राक्षी शुभीवा नैत्रय स्कता पैष्टी
स्वकृत्यमाध्वी च तत्रियस्त तथा द्वयम् २१ पैष्टी च षट्कर्मस्वक्त ब्राह्मणाम्न पिष्टिका ब्राह्मणैर्नैव दातव्याविनामा
ध्वीकमेव च २२ अथान्येषु प्रकारेषु नाधिकारो हि जातिनाम् अथवा कुलेन मद्ये नप्रजयेत्कुलसुन्दरीम् २३ योगिभि
र्वीयते मद्यं नमद्यं हि तत्पुंगवैः नमद्यपानयोग्यस्यान्तमद्यं ग्रहामि श्रितं २४ अथापि शक्तिजाती नां विधि स्मरणं स्वयं तत्त्व
तः ब्राह्मणास्त्वाम्रपात्रे तु मधुमद्यं प्रकल्पयेत् २५ मधुकल्पस्तु शक्तानां चान्यथा पानको भवेत् नो चेत्सिद्धिः क्व

विदेवि प्रजपेदपि कोटिभिः २६ गुरुस्मरणलक्षैस्तु होमानामयुतकोटिभिः तांबूलेन विना यस्तु कालिकार्चनया जपेत् २७
हितो भवाम्भोनिपरे नरकं व्रजेत् तांबूलं योनिचक्रं च मुण्डमाला शवासनं २८ सिंदूरं खड्गकं चैव मांसं विहाय वयोरसः
एतान्विहाय यः कश्चित्कालीं साधितुमुद्यतः २९ सोऽभवम्भवाम्भोनिपरे नरकं व्रजेत् कोटिगुर्वष्टभैरवैर्विना हि सिद्धिप्रति
तारिणी ३० या मया ते निगदिता महाकालस्य वै पुरा कालिका मन्त्रजापी तु स्पर्शेन्मातिकिनापदि ३१ सत्यं सत्यं शिवे
मावेण सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् गणपद्मपदी वाराणीं भवेद्बालापरंपरा ३२ जायते देवदेवेशि काव्यकर्त्ता लोकानन्द श्रुती
नां गतं नान्वर्णमानं न पश्यति ३३ तस्माद्योनिस्तु देवेशि सर्वसिद्धिप्रदर्शिनी योनिचक्रं समालोक्य यत्किंचि
त्कुरुते नरः ३४ तत्तत्फलमवाप्नोति किंचित्वाविद्याप्रसादतः कालीं विहाय देवेशि यः कश्चित्सिद्धिमिच्छति स च ह
या विनाख्यं देवलोके इच्छसि शक्तिं विहाय यः कश्चित्कालिकां तु इच्छसि ३५ स भोजनं विनान्नेन हन्त तृप्ति
मभीप्सति कालीविद्या सिद्धविद्या महाविद्या प्रकीर्त्तिता ३६ विद्यास्त्रिधा देवि जप्यते स्मर्यते यदा तदैव सिद्धिदाता ।
स्मासा वा मासमेव वा सदा तस्मात्सकारणान्मन्त्रो यद्गृह्णीयात् स्त्रीन पार्वति यो नो विविंत्य जप्यो सिद्धिर्दिव्यमा वरतः ।
कृष्णाष्टमी चतुर्दश्यां मंगले वा शनौ निशि कुलवारे विशेषेण कारयेत्सर्वदा गृहे मधुचूडकयोयोनौ कोमले विहरे
पिब एकलिंगे श्मशाने शून्यागारे जलार्णवे श्मशाने फलवृक्षे तले शवे मुण्डे रणाजिरे स्वयंभूकुसुमे वापि ग्रथ ।
वा योनिजस्रवा यत्रेष कालिकादेवि स्वयं निष्फलनिश्चितम् एतान् स्थानान् शुभान्विद्धि महाकालवरप्रदः श्म
शानेन समाश्रित्य यः कश्चित्कालिकां जपेत् तस्य कालीप्रसन्ना स्यात्किंनाम कार्यविचारणात् मुनि दिन रणमुण्ड
नायनार्हवणस्त्रणशि दिनरणमुण्डदैवतं नैत्तमंच कुलवृक्षनरमुण्डं मालिकायेषु श्मशानं त्वमनदिननिमुण्डमध्यमं ।

कार्यपात्रम् १ शवसाधनमासैश्चकलाम्बकाग्निवासमा: साध्यादिकमन्नो चेयदि कालेत्परमेश्वरि एवं सर्वं नु विना
यमंडलकलापर्वकम साध्यसिद्धसुसिद्धच सुसिद्धयं न शोधयेत् वीरं च दैवतं दिव्यं क्रमेणापरिकीर्तितम् इति संशोध
श्या॰ती॰ नः प्रोक्तं पुरश्चरणसाधनं शुभे इति पटलः ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ देवदेव शिवाख्यात मिश्रपुरश्चरणं तत्साधनं शिवे यः
५० कश्चित् क्रियते वीरसाधनं सुसमाहितः संप्राप्नोति परां सिद्धिं दैवैरपि सुदुर्लभम् तस्मात्सर्वप्रयत्नेन कर्तव्यास
समाहितैः मन्त्रशोधं विना मार्गे ज्ञानेन साधिकेश्वरि ज्ञानं ध्यानमवनीधृत्वा शिरसा सहस्रमेहिति ज्ञ्याधन
50 न मन्त्रं कृत्वा स्थित्वा चापरमेश्वरि एवमेव नमस्कारं किं च मन्त्रविधौ शिवे मणिं च पादयः पाणिपादे गुल्फाद्यधः
शिवे मुखं संतालमन्त्रेण स्नानं किञ्चिद्विधौ स्मृतम् साधनाय मिदं स्नानं कर्तव्यं समाहिकारणं कथ्यते वेदवेद
ज्ञानविधानमनुत्तमम् भैरवेन पुरा प्रोक्तं सर्वसिद्धिकरं परम् तस्मात्सर्वप्रयत्नेन कर्तव्यं वीरसाधनम् तस्मात्
रतं किं विविधं तेषां सिद्धिदम् विना साधनयोगेन मन्त्रकारोहणेन वा मन्त्रकोमलयोर्वापि च्छुरिकाद्वकौ
पिवा योनित्वचि निसृष्टं वीर्य यं वरं देवाप्रिये साधनेयं महेशानि यत्ते परिकीर्तितम् श्रीविद्यायां कालिका
यां तारिण्यां शेवनीमन्तो वड्विके विगलायाथ साधनेयं प्रकीर्तिता बन्धाष्टके समारम्भ स्वरहांतमहेश्वरि हृद्स
ख्यात्रमन्त्रको मुद्रयो योनिपाद्यैति एते सान्या महेशानि विशेषज्ञानमाचरेत् तेषां स्व गुरुवक्त्रां तेमन्त्राचार कला
कस्मात् वीरसाधनमात्रेण सर्वसिद्धिर्भवेध्रुवम् संपाद्य सामिषान्नं स्वगेहवलिमादरात् मधुमांसमीनमुद्रम
द्धिपंकां गाजैनरैः ततो वलिप्रयोगार्थं पिष्टपुष्पाद्यनेकधा गोधूमसम्भूतं सर्वं कृत्वा यामार्धतः शिवे सार्ध
यामे तरे देवि पतितः सकलेलोकः शमशानं निर्भयश्चिन्ता स्थाने विशेषतः श्मशानवेतत्कान्तारे स्थापयेत्

र्धमानमः महावीरोहं विघ्नवर्जितः क्रोधो जितेन्द्रियः महाबलो दयालुश्च रक्तकोयं न रोग भवेत् चितावह्न्यादि
स्मशाने वापि विष्णु महेश्वरि प्राग्भुक्तो वाभुक्तो वापि यथोक्तं च मनेवरेत् हत्वा मलवलिं चाद्यो श्रीकरालस्य सं
मते येके चात्र स्थिता देवा राक्षसाश्च भयानकाः ते गृह्णन्तु सा सिद्धिमम त्वेनानुकंपया मंत्रेनानेन तानत्वा
: : : : : : : : पूर्वाचेष्टु बलिं देवं स्थाप्य यत्नेन पार्वति बलः पात्रे च नु द्वाराग्रमार्ग्य पार्वति शक्तिं गृह्णे
लोकवृष्टिमात्मरमेश्वरि बलिद्द्याद्यथोक्तेन तु ग्रन्थेनोत्सर्गमाचरेत् गोग्रन्थेन विशेषेण उत्सर्गं समाचरेत् गोंह्री
श्मशानेति --- अंमायेमं बलिं वदेत् गच्छ गच्छ पदं सर्वविघ्ननिवारणम् कृत्वा वीलेन्द्यतिस्के निद्धं स्वाहान्
तोवलिः श्मशानजं भदेवाय बलिं दत्वा प्रयत्नतः गोंह्रीं भैरव भयानके तिश्मशानाधिपरांगतिः स्माभिद्धादिपूर्वं
वस्त्वास्वाहान्तो बलिरीरितः गोंह्रं श्मशान देवेतिः इममित्यादिपूर्ववत् गोंह्रीं महाकाल श्मशानाधिपश्चसुरयिति
व इति मित्यादि देवि पूर्ववत् समाचरेत् गोंह्रं कालपरंप्रोक्ता भैरवेति श्मशानवे साधनाधिपस्तुत्वा येरममि
त्यादि पूर्ववत् शृणु देवि कुर्वीत श्मशानवासिनीति च महाभीमे कालि घोरस्थिते इति गच्छ गणैव इमं बलिमात्महे
हि सिद्धि मन्त्रं समाचरेत् क्रीं कालिका वह्निजाया इममित्यादि पूर्ववत् महाकाल समीपेन ततो ह्यागवलिं त्विम
ततो यथोक्त विधिना दिक्पालेभ्यो बलिं चरेत् स्वस्वविधानं देवेभ्यो बलिं दत्वा प्रयत्नतः यथोक्तेन विधानेन तथा
ण्याथा मंत्र समाचरेत् षडंगानि पूर्ववन्यान्त्वेष्ट देवं विचिन्त्य च यथा गुविन्न जपे नित्यं घः साधकोत्तमः एकाक्षरादि
कादशं सं ह्लरेवमनं त्रिकम् मन्त्रं देवदेवेश यत्नेन युक्तार्धकम् युक्तो न रमवश्यं च महामंत्रे प्रकीर्तितम् देवतां
यदि यतत्ता देवजपमुत्सजेत् देवताप्र जनं कृत्वा यद्दादेहीतिभाषते नदेवाणीतु सा देवी तदाका गवलिं हरेत्
तदभावे महेशानि तु उपायमयो वलिः वांच्छा हीना देवेशि सत्येन विहरेद्दिभुः यत्रैव मन्त्रकोटे विधं च वर्षमिते

प्रा. नी.

५१

शिवे ध्येयं च सा पन्नाकार्यां महावीरमकोहिता सार्धयामोत्तरे राष्ट्रौ स्तनकस्यन संगतः चतुःपष्ठेन दीनोरेणमश्ना
नेवापि पार्वति धूपो मृत्वेन तेनोक्त्वा हूं हूं हौं मिति ``` नत्वावाहनकृन्मनुः मायाबीजेन नयनं हंबीजेनोपवे-
शनं नमोपरिमहेशानि स्वर्णकंसंगलाख्युक देवोक्तादिकं कृत्वा ततो वल्यादिकं चरेत् नीलक्रमेण कर्त्त-
व्यं टिकसहस्रं जपेच्चरेत् मंत्रमाश्च महेशानि तत्पणे तेदेवता वरा प्रत्यहं समति देवेशि ततः छागवलिं हरेत् दे-
होतिभाषते देव देवं गह्वा हि पावरेत् संस्कृते चक्रियावाग्रे सा देवी कीर्तिता मया वीरशैलाद्योरघोषश्च चक्र-
पाशुपतैनतथा जपद्दुर्गौ तदेवेशि पंच मंत्राः प्रकीर्तिता साधुवीरक्रमो देवि मंत्रषट्के प्रकीर्तिता गतेशा-
क्रूरमेवेच क्रमो यं परिकीर्तितः नीलक्रमे वा देवेशि महावीनक्रमी च वा गंधर्वीष्वेयम्मीवापी सैमा मया वे-
नतोपि वा क्रममेतत्समाख्यात्य त्रैलोक्यविजयी भवेत् महानीलक्रमे स्नाने मृत्वेप्रत्नास्य यत्नतः केन यः स्नानमा-
साद्यमलके साधुनेव वेरत् वीरस्नानमिदं प्रोक्तं वीराणां सिद्धिदायकम् वीरगुरुर्महाविद्यां प्राप्य कालानलप्रभा-
म् वीरस्नायेन देवेशि तेन सिद्धेश्वरो भवेत् दिव्यगुरोर्महाविद्यां कालीकां देवरीनिभाम् दिविज्ञात्वेन सिद्धिस्या-
न्नावकार्यविचारणात् पशुगुरोर्महाविद्यां महाकालाग्रसंनिभाम् पशुस्नायेन देवेशि कलौ सिद्धिर्नितिवानवा
रहस्यातिरहस्यं च मयाद्योक्तं गोपितापि शिवे इति नीलतन्त्रे ... मालाभेदं प्रशस्यपिये ॥ इति पटलः ॥ ॥ ॥ देव्युवाच
देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् मुंडसंगमिदं ब्रूहि यदहं तव वल्लभा ॥ शिव उवाच ॥ रहस्यातिरहस्य-
ं च तव स्नेहात्प्रकाश्यते वंदनियं च मुंडानि वक्ष्यामि पानि च तरुणमुंडानि देवेशि रुद्रमुंडानि पार्वति
टिकविदिक्क्रमयोगेन कीलान्पारे प्रसाधयेत् महामुंडं मध्यभागे परितो मुंडसंचयः कालिगविदिि-
नेदेवि वीरा विदिने तथा मोहरात्रिदिने देवि वीरा त्रिदिने तथा अष्टम्यां च चतुर्दश्यां पक्षयोरुभयोरपि

मुद्रसाधनकं कृत्वा मालापत्रादिकं चरेत् येन वा कारयेद्देवि त्रैलोक्याधिपतिर्भवेत् श्मशानकप्रकारेण वीरास
नक्रमेण च । सतास्तनक्रमेणापि साधयेद्वीरसाधनम् सहस्रमन्त्रं पूर्वभागे तु कटे हिरण्मयं भवेत् कोमलपञ्चमेर
प्रोक्तं मुण्डमनरगोचरम् वीरासनं मध्यभागेन ध्याता त्रैलोक्यनायकः एकवीरं त्रिवीरं वा पञ्च वाष्टनववीरकम् दश
वीरं रुद्रवीरं साधनाय प्रकल्पयेत् मुण्डपद्ये पि देवेशि मध्ये वीरं महोत्तरम् सहस्रादिमध्ययोगेन साधनाभेदमा
नन्म् श्मशाने वा चितायाश्च स्नानाश्रमप्रासनं तथा योनिलिङ्गासनं देवि दशहेमलकासनं पूर्वक्रमेण
देवेशि आसनानि बहूनि च एषामेकतमं कृत्वा कालीनारीं प्रसाधयेत् एकान्ते शून्यसदने पर्वते विपिने
वने प्रान्तरे शिवस्य मेव च स्तगेह समीपे एकलिङ्गोऽस्य प्रदेशे श्मशाने रणमण्डले कुलवृक्षे एकवृक्षे पञ्चवि
कि लेस्थले गङ्गागर्भे चतुर्भागे त्रिपथे देवतालये वेश्यालये वा देवेशि साधयेद्वीरसाधनम् कीलाश्मशाने
पत्रेन दिक्काले भ्योवलिं हि पेत् सलस्थाने स्वयं गत्वा वीरवेशो महोत्तमः संविश्य च बलिं दद्यात् पञ्चगव्यासे
तथा स्वदेहं रक्षीत्वा देवेशि स्वयं कर्म समाचरेत् तत्र स्थित्वा जपं कृत्वा त्रैलोक्यं साधयेत्ततः इति सेतपत श्रो
कं किमन्यत्कथयामि ते ॥ देव्युवाच ॥ देवेशि श्रोतुमिच्छामि रहस्यं शर्वरी चितम् ॥ शिव उवाच ॥ रहस्यातिरहस्यं च
कथ्यते पृणु साम्प्रतं यो वशाकेशमपणपतो चाद्भमारे तथा हेति वैसवैवेदिकेदेविनैवेद्यविनियोजनम् सर्वाणि
त्यानि चाच्चानि नानावस्त्राणि पार्वति अनेकरससम्भारश्च रवे विनिवेदयेत् गुरुश्च श्राद्धपत्नम्पत्नेम्बुनापैविनिवेद
येत् आसनाघाघचानन्यमभावेन जलेहि पेत् कूपे स्पगृहामध्ये तदभावे हि पेत्क्षितौ महादेवसमनैवेद्यानि
मोल्यत्वं निगदयेत् भक्ष्याया मनसो हि नैवेद्यः परिकीर्तितः असयोवेवनैवेद्यो भक्षयेद्यापयेत्तथा स्रालि

रा॰ नी॰
५२
52

गुमेवाणाग्निमेनैवेद्यानैवतुष्यति वलिदानाशिशिदेवेशि हिपाभिवानिकारयेत् प्रयोगकाले देवेशि ब्राह्मणान्भजये
तुनी नावल्काणिनगेनञ्चयावत्सिद्धिर्न्नजायते आरम्भानेसमाप्याच्यायस्थितेननतत्त्वरेत् प्रणगोभावमासाद्यसर्वसि
साधयेत्तुनी कार्यमधेच्छुनः कार्यमंगेनत्वाऽवेक्षिवे श्र्वेपीठापुराणात्वापीडितात्मानश्ववेकम अंगांगित्वशात्वा॰
सर्वकार्याणिसाधयेत् नहिकर्मणिकर्मारम्भस्त्वकविद्भवेत् कर्माणामपिवारंभस्त्वंगांगित्वाऽविष्यति सा
र्द्धेनातोपिदेवेशिसध्याम तिसमाचरेत् संकल्पवाधकोम्भपादन्यायापरमेश्वरि इतिसंदेयनःप्रोक्तं किमन्यच्छ्रोत
मिच्छसि इतिपटलः देव्युवाच॥ अथमालाविधानंवकथ्यतेस्मरणार्चवेति ॥ मालावहुविधाप्रोक्तामहाशंखा
दिभेदतः महाशंखमयीमालादेवतामालास्वयंभुजा वर्णमालातथादेविसर्वकामार्थसाधिनी वर्णमालाविधा
प्रोक्तातन्त्रसंस्मरणार्चवेति पंचाशन्मातृभिर्मालापंचाशद्वर्णयोगतः ननन्दसमसंख्यायनुलोमविलोमतः
मालाशतमयीप्रोक्तासर्वकार्यप्रदायिका अकचटतपयशान्तस्वर्गाःप्रकीर्तिताः अष्टवर्णप्रकल्पायत्वष्टोत्तरश
तीभवेत् अष्टोत्तरशतंमालासर्वकार्यार्थसिद्धिदा गोरोचिताभ्यांयागपरिकीर्तितं शेषमिष्ठायसंघातेन
सिद्धीश्वरोभवेत् चतुर्थेचतुर्थेदेविमाणापयपरिकीर्तितम् स्वनातिरिक्तेहितशेषमिष्ठायपोजयेत् अष्टोत्तरशत
मेनत्वक्षिमःकथ्यतेपरः अनुलोमविलोमेनमातृकाणांशतंभवेत् मायावाक्कामश्रीयोगात्मातृकावर्णयोग
तः अनुलोमविलोमेनत्वष्टोत्तरशतंभवेत् मायाद्यायतसंभेदाणशावाजनियोजयेत् मालापंचविधाप्रोक्तासर्व॰
सिद्धिप्रदायिकः सप्तकोटिलसंरुद्राः स्त्रियाख्याकोणियोनयः धनैर्वैरिविवर्जितः कामरूपनाटयोपिव नेपिसि॰
द्धाभवत्येवनात्रकार्यविचारणात् महाशंखमयीमालातथादेवताख्यमालिका नदेयायस्यकस्यापिगोप्याच

बब २ मातृकारचनं ॥ इति पटलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि मालाग्रथननिर्णयम् । कपालसूत्रजं प्रोक्तं जप्यस्य सके-
मन्त्रः सर्वकण्ठदेवेश यद्यहं तव वल्लभा ॥ शिव उवाच ॥ शृणु देवि ग्रथनं कार्यं प्रत्येकं मणिकं क्रमात् । सर्वमन्त्रमयी माला सर्व-
सिद्धिकरी परा । तन्मध्ये देवतारूपं ध्यात्वा तन्मालिकां नरे । सर्वमन्त्राः प्रजप्तव्याः सर्वकार्यार्थसिद्धये । ग्रथवा मातृका-
भिः सूत्रं ग्रथनं कारयेत्प्रिये । पञ्चाशन्मणिभिर्माला तत्कारो मेरुसंज्ञकः । अनुलोमविलोमेन मालाशतमयी भवेत् ।
अष्टवर्गप्रकल्प्याद्यमालान्तेष्टोत्तरशतम् । मातृकामालया जापः सर्वमन्त्रे प्रशस्यते । रुद्राक्षस्फाटिकादीन्येषु समानो
यथा यत्नतः । ग्रथनं मातृकाभिः सुकारयेद्यत्नतः शिवे । सर्वदेवमयी माला तु नसिद्धिकरी परा । तत्तन्मन्त्रमयी देवी त-
द्ध्यात्वा जपेत्ततो । न पञ्चजपीला यत्नेन नानाकार्यविचारणात् । सर्वसिद्धिप्रदा माला सर्वकार्यकरी परा । देवता-
देवमनुत्तमं मन्त्रस्याधिमाति शिवे । नागयामन्त्रग्रथनं कार्यं त्रिशक्तिमालिकामता । कालीतारात्रया छिन्नास्वरूपा
मालिका परा सर्वसिद्धिप्रदा प्रोक्ताभिः सर्वदेवमयी परा । तेनैव ग्रन्थनि देवि समेवमनुजपेन्मनुं ॥ इत्याद्युक्तं त्वया शर्व
किं त्वया विस्तरे प्रभो इदानीमस्याप्रोक्तं मंत्रयोस्तिमममप्रभो मातृकालार्थमिन्नानाशिवशक्तिविहीनके मालि-
कायामिदं प्रोक्तं मन्त्रमाला विधीमतं अन्यप्रकारग्रथनं यैनैव ग्रथनं चरेत् तमेव प्रथमं मन्त्रं नान्यमन्त्रं न यच्छिवे
मातृकादावथ शिवे मालानन्तं त्रयं तिगी ध्यात्वाजीवं प्रविनस्यनानापापसिद्धिरोधकृत् । इति संदेहपतः प्रोक्तं किं-
मन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥ देव्युवाच ॥ मालारहस्यपरमं कथय मम महेश्वर ॥ शिव उवाच ॥ शृणु वक्ष्यामि नान्यत्वभा-
वे परमेश्वरि । गंधरूपा च मणयो दंतस्फाटिकसंभवाः । मणयो यत्नतः कार्यं सर्वसिद्धिमभीप्सुभिः । मन्त्रभावे ना-
द्विकैः संग्रथा मणयस्तथा । गणाहारिणवेद्राक्षा स्वर्णे स्फाटिकरक्ताम्रगजा गौप्यजाता मन्त्रार्कसजीवनाममयाश्चैवे

शा॰ नी॰
५२
53

मुंडरूपाक्षमालेयं सर्वसिद्धिप्रदा स्मृता: अथ विद्यामयी देवि मालिका कार्यसाधिनी वैदूर्यनीलकाचाख्या मालेयं सर्व
कार्यदा: बीजकीलकशक्तीशैममालायोगतः सिद्धिदा: अक्षरूकामालिका देवि विद्या वैष्णवकरी स्मृता बीजाक्षावीर्य
संसिद्धौ कीलैर्निःकीलने स्मृता शक्तिप्रदा सर्वसिद्धौ जीवमाता स्थिमुंडपक्व अस्थिमुंडमयीमाला शिवरूपप्रदायि
नी तदाकारविशिष्टा च तद्रूपात्कार्यकरी च षट् तारा कालीमयीमाला तारा छिन्नामयी परा कालीछिन्नामयी
वा त्याज्ञितयं बीजना सर्वसिद्धिपरा भ्रमिरनिरुद्ध सरस्वती रत्नमालामयीमाला रत्नमालाः समुद्भवा रत्नं च
रत्नमुंडेत्या तथा ह्यगोपमुंडजा इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच ॥ मातृकावर्णरूपा तु मा
लासस्त्रविता वद शिव उवाच ॥ रहस्यमपि वक्ष्यामि वर्णबीजस्वरूपतः मातृकावर्णरूपा च मणिकाकार
येच्छिवे जपस्तेन च कर्तव्यः सर्वदेवस्वरूपिणी सौवर्णा ताम्रतारौप्या स्वर्णरौप्य गजदंतजा रत्नजा स्फाटिको माया
वा मातृकावर्णमालिका स्वर्णमाला सर्वसिद्धै रौप्यजा सकलेष्टदा ताम्रमाला सर्ववश्या विद्रुमापि लपहरा गं
जदंतमयी माला सिद्धिदा विल्वजापि दा अर्कतुलभवा पर्वा पापघ्ना दीनता दैवमणि एवं संपाद्य मालां तु जपेद्देव समर
पयेत देवस्य तिमापं च दिव्यवक्त्रं विशेषतः इति निलेपनिमापं च प्रणीतं ह्ये शिवे रत्नाद्यं मंडलाद्यर्थं स्वर्ण
रत्नमयं हरि मुद्रारं पेहारं संपेक्ष त्वापत्ने न धारयेत सर्वसिद्धीश्वरो भूत्वा नाना कार्यविचारणात् नवोपचारदे
वानां नाम मानि प्रणपार्वति अग्रस्य देवता लक्ष्मीर्विष्णुर्वै तत्प्रजापतिः स्वर्णवह्निदैवतं संरजतं चंद्रदैवतं हीरकं
वा रुणतेयरस्या वायुर्पिवी स्मृता जलस्य वरुणो देवो वीर्यमाणिक्यवारुणोश्वरि कूष्णारस सोमो देवि परमात्मक्षका
लिका घृतदीपमहाविष्णुस्तैलदीपे वनस्पति गंधवस्तु नयाधपेन्द्रनसमानि देवतं मधुवै वारुणी तेयाद धि

ह्रीं महेश्वरि: नवय्यात्मकमन्त्रराजस्य वैन्दवो गतपदं इति: मालायाश्च तथा देवि सर्वदेवीमयं चक्रं श्रतिमांश जपेन तत्त्वाना
मध्याभिषिक्तो यस्मात् इति सिंहेपते: प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति पटलः देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि येन देवी
मयो भवेत् ईश्वर उवाच ॥ रहस्यातिरहस्यं च कथ्यते शृणु साम्प्रतम् यत्र विद्याक्रमेणैव यंत्रं वा यत्र मार्गतः तथा दर्शि
नमार्गेण जनं सिद्धिदं कलौ तत्र देवस्य गुप्तानि तन्मुद्रा वीजदर्शने कर्तव्यं यत्नतो देवि तदाचारपरो भवेत् सर्वतोभद्र
पीठं च देवपीठं प्रकीर्तितम् एकान्ते योगिनीयाचे वं च स्वहे प्रपालये नवाङ्गं गणपेशो के वट केलिंग वह्नि तत्र पं
चधा मंडलान्यत्र जापेठे महेश्वरि कालीकरीं तथा मायाविंदुचंद्रविभूषणम् एकाक्षरी स्मर्णमणि मालादेशे लिखि
खेच्छिवे तारा तारे विंदुमाया चंद्रेण परिभूषिता: एकाक्षरी स्मर्णमणि भालदेशे लिखेच्छिवे छिन्नाक्रोधो विंदुचंद्रभू
षितैकाक्षरी भवेत् त्रिपुरा ह्रीं माया विंदुचंद्रेण भूषिता एकाक्षरी स्मर्णविद्या भालदेशे लिखेत्सदा कालीः
तारा तथा छिन्ना त्रितयं विलिखेत्सुधी हृदये कवचे नेत्रे तनूप भा भवेत् लक्ष्मी श्री विंदुमाया कलाभूषि
तमस्तको एकाक्षरी स्मर्णमणि भालदेशे लिखेत्सदा सौः सं स्मर्ण विद्या भालदेशे लिखेत्सदा ऐं भैर
वी स्मर्णविद्या भालदेशे लिखेत्सदा ऐं स्मर्णविद्या भालदेशे लिखेत्सदा नमो भगवती स्मर्णविद्या भा
लदेशे लिखेत्सदा श्रीमाकर्षकरी विद्या भालदेशे लिखेत्सदा आसयत्कर्णी विद्या ह्रीं वर्णकारिणी कला म
माकर्षकरी विद्या भालदेशे लिखेत्सदा ह्रीं स्तंभनकरी विद्या भालदेशे लिखेत्सदा स्वाः परा षोडशी विद्या भा
लदेशे लिखेत्सदा यत्र मंत्रविधो देवि वीजशक्तिं चालिखेत् कालीतारा छिन्नमस्ता सुंदरी वगला मुखी दे
व विद्या विधौ देवि हीना हीनो गुरुर्यदि एतानि षेकेनैव ही तागुनं ही तां समाचरेत् गधं मायवसंयत्र साप्यर

शा. नी.
५४

नैव लिप्यंवदेप्नुवदीक्षा वरे देवि शर्माग्रयो विपार्वति निर्वाणदीक्षितेनापि दीक्षणं सर्वथाचरेत् षट्शांभवसमायुक्ताः
प्राप्यते निर्गुणोरवि शांभवं दीक्षणं कृत्वा शांभवस्ययोनरोन्यथा हरिहरादिकं तेषां यावत्तावत्कार्यविचारणात् मेधादी
क्षासमायुक्तः कलौ दुर्लभं भवेद्ध मेधादीक्षासमायुक्तः प्राप्यते वानवाप्रिये मेधादीक्षासमायुक्तः शिवान्सरनेशमतः
साम्राज्यमेधासमायुक्तो कालीतारामयो ध्रुवम् द्विग्रमं साम्राज्यसंयुक्तो ब्रह्मस्वरूपः सनातनः संप्राप्यते महाभाग्यं साधक
स्यात्र निश्चितम् द्विग्रमेधां तसंयुक्तो यस्मिन्देशे विराजिते सदेशः कालिकातुल्यः तारातत्वैव तिष्ठति तत्सकाश्या
द्दीक्षितं चेल्लिङ्गितमस्याफलं शिवे नवकंशकान्ते देवि शिवो नानाविनान्यथा गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं प्रयत्नतः
इति संकेतपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति ताराप्रलेपटलः ४४ देवदेव महाकाल प्राणनाथ परात्पर प्रभो त्वं
या सूचितं शर्व विद्यानां सिद्धिनिर्णयम् तन्मे कथय देवेश यद्यहं तव वल्लभा शिव उवाच सारात्सारतरं देवि रह
स्यमविपोपितं नवधीत्याम महेशानि कथ्यते प्रणुसांप्रतम् कालीतारा छिन्नमस्ता वीरसाधनमार्गतः यामसा
देशासिद्धंतिनान्यकार्यविचारणात् साधनारहितेदेवि वर्णलक्षजपंशिवे कालिकासिद्धिदाप्रोक्ता ताराप्रौढ़े
वतत्वकैः छिन्नमस्ताचलः षष्टिलक्षजापेन सिध्यति चलनाणी तिलक्षैस्तु सुंदरी सिद्धिदा क्वचित् बालाकोटार्द्ध
जापेन नवाप्तालापं च समभिः श्रीमहाराजमातंगी वर्णलक्षैस्तु सिध्यति सिद्धिविद्या महेशानि मम सत्वेनगसि
ध्यति महालक्ष्मीर्भुवनानन्दा धूमावती प्रिये विद्याग्यनयोगेन सिद्धं त्वैव न चान्यथा विद्या माचेमहेशा
नि विद्यानां मार्गयोगतः मातृकार्णकृते नैव ग्रहणं भाजनं चरेत् तावलक्ष्मै महेशानि सिध्यते न चान्यथा भै
रवस्थन योगेन शावरं सिद्धिदायकं निर्मितेन वनाथो नमत्स्यादिनाथस्यभैरवः हलविद्या क्रमे देवि रहस्या फलमी

राम

रितं एकोमन्त्रप्रयत्नंसंसिद्धिस्तदासर्वेपिसिद्धिदा षट्पंचाद्देशभेदैःशावरेभेदभाजने भैरवस्यतु संयोगात् शावरं सिद्धिदा
यकं महाकालस्यसंयोगात् ढक्कस्यचयोगतः शावरं सिद्धिदं देवि तच्चैव द्विविधं भवेत् नाथोक्तं चैव संप्रोक्तं नाथो
क्तदेशभेदतः शिवोक्तरूपभेदेन तत्रनाथाभिधेशिवे चतुराशीतिसिद्धोक्तं नाथोक्तं देशभेदतः शिवोक्तरूपभेदे
नतत्रनाथाभिधेशिवे चतुराशीतिसिद्धोक्तं नाथोक्तं द्विविधं भवेत् एकाद्देवनाथसिद्धानतदासिद्धं जगत्त्रयं तत्रापिवटु
केनैवसिद्धंस्थावरजंगमं प्रथमोघोरेदेववटुकोद्वितीयोवटुकस्ततः त्रिपुरान्तकवटुकः तृतीयः परिकीर्तितः वह्निवे
तालवटुकश्चतुर्थःपरिकीर्तितः प्रथमाग्निजिह्ववटुकः पंचमःपरिकीर्तितः श्रीकालवटुकोदेवि श्रीकालवटुकस्तथा
तथैकपादवटुको श्रीभीमवटुकस्तथा त्रैलोक्यवटुकश्चैव श्रीसिद्धवटुकस्तथा दशैववटुकाख्याताः कलौ ग्रसन्ततसि
द्धिदा मातृकास्तत्संख्यातावटुकाः सर्वमीरिताः महाक्रोधस्ययोगेन सिद्धांतिकिंचरीगणाः कालिकायांमहाका
लस्याहो भवतारिणीमतो त्रिपुरायांतुरामेशो बगलायांतु मृकः मातंग्यांतुमहेशस्तु भुवनेश्यांमहेश्वरः ना
रायणो महालक्ष्मीमहादेवोग्रहवाग्निये छिन्नायांतु करालस्यासिद्धायांतुक्रूटेश्वरः एवमाद्यांतुसर्वोसामादिलि
संक्षेपतो मतम् शक्त्याविना शिवे सूक्ष्मे नाममात्रं न विद्यते शिवेविनाचित्कलयां न कलात्वं कथं भवेत् बीजे
ऊर्ध्वयोगात्मशिवशक्त्यात्मकामहः सदाजागर्तिदेवेशि नानारूपाणिदर्शयेत् सर्वाभावेनवटुकोमहाकाल
स्तथैवच नाशितोवटुकश्चोमः कालीकालःप्रकीर्तितः श्रीक्रोधमण्डलेदेवि पातालभ्राजगोचरः यथापरात्म
मध्येतु शिवशक्त्यात्मकं महः सदाजागर्तिदेवेशि व्याप्यब्रह्माण्डभाण्डके त्रिपुरुषाभवेद्वीरसर्गो नाशनकस्तत्त्विकम्
विंडसर्गोविनायातु शिवशक्तिमयीकला बीजोऽङ्कुरन्यायमानास्तदातिष्ठतितिष्ठति वीरसाधनमार्गेनिशि

मा॰ती॰
५५
55

खिलोपि च सिद्धति शक्तिमात्रेण भुमात्रेस्साधकेनाणापेन यथा कालेवार्धवैदिके वक्रूरमंत्रे पि पार्वति महाविद्याक्रमे देवि
सिद्धिविद्याक्रमेन यथा विद्याक्रमेपि देवेशि वीरसाधनमार्गतः सर्वसिद्धानि देवेशि नात्र कार्यविचारणात् जीवहीं
नेयथाजीवोमरनसंजीविनीक्रमात् पुनर्जीवो यथा भस्मीरसा साधनयोगतः सर्वसिद्धानि देवेशि नात्र कार्यविचार
णात् मंत्रमात्रे महेशानि वीरसाधनमाचरेत् वटुकेरनुमन्मंत्रेणापि देवेकेपि च वेतालेषु भैरवेतालेवीरसाधनमाच
रेत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि श्रीपार्वत्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि संदेहे साधनक्रमं शिव
उवाच रहस्यातिरहस्यं च न वक्तव्यं महात्मकाण्पते गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं स्वयोनिवत् सिद्धमंत्रः शुरोभक्त्या
वीरसाधनमाचरेत् सर्वथाजीवहीनानां जनेनांपक्वलकृद्भवेत् नाम्नसिद्धपरं देवि वीरसाधनवर्जितम् श्रीविद्याशिवि
ताटेवि क्लेशसाध्याकलौध्रुवम् ग्रल्पायाचारदर्पमत्वाद्धूत्वामपि पार्वति कलौपापसमाकीर्णेकस्यैवेनिश्चलं मनः
सर्वदोषसमायुक्तो वीरसाधनसंयुतः स एव सिद्धिदो देवि नात्र कार्यविचारणात् न वै सिद्धिर्न वै सिद्धि वीरसाधनमं
तरात् महापातकसंयुक्तो वीरसाधनसंयुतः स एव सिद्धिदो लोके सर्वदेवनमस्कृतः धाममंत्रेणसंसिद्धि वीरसा
धनयोगतः शुक्लपक्षे चतुर्दश्यां पक्षयोरुभयोरपि सार्द्धयामोत्तरे देवि वीरसाधनमाचरेत् तरुणं सुंदरं ग्यरं स
मुत्वंशगवर्तिनम् पलायनविमुखं चैव महावीरं समाहरेत् यष्टिविडं ग्रलविडं सर्पदंष्टपयोमृतम् खड्गविघट
तेवडं चाडलाघाभिमृतकं प्रोत्तुसिद्धिप्रदेदेवि शृखंक्राष्ठशवंत्यजेत् वीरवेषसमासाद्य वीरचर्यां समाचरेत् पूर्व
वत्तिलकं कृत्वा बलिं दद्यात् शिवं गृहेत् मंत्रं वा साधयिष्यामि देहं वा पातयाम्यहम् प्रतिज्ञामीदृशीं कृत्वा बलिं दद्याच्छि
वाहरेत् मेषमाहिषमार्जारच्छागजकुक्कुटं जनयान् गुडपायसमंपाद्यमोदकापूपलड्डुकान् जंबीरपनसादीनि नाना

स्वाहूनिपार्वति फलानिवा देवि ताम्बूलाद्यैः समन्वितैः जातीपत्रेन फलं वा केवलं विजयेन वा कस्तूरिकुङ्कुमाद्यैनि
भक्ष्यद्रव्याणि यानि च तानि सर्वाणि संगृह्य पूर्वोक्तं स्थानमाचरेत् विल्वमूले चान्तरे वाप्यगारा वनदीतटे समुद्रे वि
पिने वा रे श्मशाने वानरे तथा गंगागर्भे तडागे च कामाख्यामंडलेपि च एकलिंगविशेषेण श्मशानमध्ये विशेषतः वी
रवेषं समासाद्य वीरसाधनमाचरेत् सिद्धमंत्रं गुरोः कृत्वा देवतादर्शनोत्सुक साधयामास रंरे देवि वीरसाधनमाचरे
त् रविहीन रुकीलाद्यैर्वितलैम्पाहरेच्छिवे दशदिक्षु विधेर्देवि दिक्पालेभ्यो बलिं हरेत् दिग्बंधनं समाचर्य साधा
न्यमंडलेश्वमा विद्यामंडलमार्गेण महाविद्यादिमार्गतः श्मशानदेवताभ्यो हि बलिं यत्नेन दापयेत् गजराजेश्व
रेभ्यश्च बलिं यत्नेन दापयेत् ततः श्रीफलकन्दाद्यैर्वांञ्छल्यैनतदनन्तरम् वटुकाय योगिनीभ्यः क्षेत्रपालगणाय च ततः
देवताकालिकाधीशः सर्वेभ्यो बलिमाहरेत् बलिदानं समाचर्य वीरसाधनमाचरे वीरे संहाल्पयत्नेन सिद्धचं
किनभालकः कज्जलं मज्जनं तैलं कस्तूरीकुङ्कुमान्वितम् तांबूलं गुडवमध्वं च दत्वा पूजोत्सर्गमाचरेत् वीरसंहा
ल्पयत्नेन कारणेन महेश्वरि मांसं मद्यपानं नैवेद्यं मत्स्यमुद्रान्नमेव च दत्वा यत्नेन देवेशि लापं तैलादि सिद्धनः क
र्पूरावासितं धूपं चित्रं धाष्टोचपेचच षोडशांगं दशांगं वाद्यहृदशमसमन्वितम् श्रीखण्डधूपो देवेशि नित्ये गुरु
संभवः गुग्गुलं लोहवाणञ्च राल श्री देवदारुकः लाहागुड श्रवा देवि ताम्बूलेन शर्करा श्रवा मांसेन खण्ड वा देवि क
र्पूरमेकमेव वा श्रीखण्डमगुरुं वापि गंधसार शिलारसम् मलयोद्भवसारं च विद्याद्यागुग्गुलभेदतः दशविद्याक्र
मेणैव कीर्तितं तमयानघ देवतानमयो भूयः सर्वभूतविनाशकः एवं सधूप्य यत्नेन स्वकृतं हलोमवेतुवम मुक्तके
शो दिशा वामो हदेवो नरसाधकान दीपं प्रज्वाल्य यत्नेन नवैविघ्नैः समाकुलः मध्ये वीजेन संस्थाप्य ज्वालादिकां वंधनं च

ल

शा॰ नी॰

५६

56

देवं एष्टदेशाविलेद्यं देवादवं पनमाचरेत् सर्वं वंदमुविदत्वा स्याबाहुजमेणव ग्राचष्टकं सर्वभावे मङ्गदलितमो
चरम् कोमलं पश्चिमायां च त्रिसंध्यं भुवनेश्वरे भवेत् ततो मन्त्रकर्म देशान्तरके पञ्जपेत् क्रमात् वंशर्गलाघोरमंत्रौ च कृष्ण
चतुर्दशीके: जपेद्गर्गाख्यमंत्रोपि वीर्ययाशेन तु मन्त्रः तिलोसीतिपवाख्येति मानवः परिकीर्तितः सक्सस्थाने
निशुजीनघोघोकेनव वर्त्मना स्वाधिष्ठानादिके नात्वा घोरध्यानमाचरेत् स्वेष्टदेवं समेत्य सांगमावरणांबिये
पंचोपचारैर्वा शक्त्या जपं कुर्यात् ततः सुधीः भयं न कुर्यात् देवेशि सक्सप्तवपेज्जगत् देवोवेचरासिद्धाः भैरवाः यातुधा ना:
नकाः आयांति कुलनाथेव भयं तत्र न कारयेत् आब्रुःशमातिसर्पीयावृश्चिकाकृत्स्नं तव: वह्निकूराणि स्पा
शिसमुद्रः स्वर्गा यातना मन्त्रपूर्वजाः सर्वे राजकीया तथा नीलवाद्याप्यते देवि कूटबोमन्तेचवा त्वगि
कृत्वा चतन्सर्वं दृष्टभावसमन्वितः ग्रजपेद्यत्नतो देवि देवता वरदा भवेत् संस्कृतेषु क्रियाचार्येपादेवी परिकीर्ति
ता तस्यावरस्तु संगाद्विवारं भक्तिमाशिवा ब्राह्मणा संस्कृते रस्मिं भैरवः संप्रकीर्तितः तथापठ्यते देवि या
वलिपाठ्यते तथा साटद्यायतन्तो देवि नरकं जरमाद्भिषान् एतालिपिश्मयान्कल्यायवहोत्सपानपि हिनाः
तरिवयद्याहरे ग्रसप्तवीभवेत् वीरादिसर्वसामग्रीगर्तमध्ये विनिक्षिपेत् वीरकुंडेतत्रभ्रुयानहहस्तभ्रनरामः
वेत् एकविंशति नेपावत्तावत्संध्योपयेत्स्वयं गीतं कृत्वा तद्वधिनो सीगाद्दोगभाक् भवेत् हामहीनेनसिद्धि
साहिजभोजविहीनके दरिद्रस्तु भवेद्देवि सर्वसंसाधयेद्धुवम् बिल्वपत्रोदके पीत्वा सर्वसंसाधयेद्ध्रुवम् ग्रष्टाद
शविधौ देवि शक्तिपातः प्रजायते षड्विसिद्धी स्वशेभ्रयान्नावकार्यविचारणात् ग्रणिमाद्यष्टसिद्धीनामधिपो
धार्मिकाहृती ब्रह्माण्डगोलके यावत् यावत्कश्चिज्जगतीतले समस्तासिद्धयो देवि तस्या पादेभ्य वस्थिता भैरवाः

चरायत्ताः किन्नराश्च परे गणाः यातुधानालयानागाः दानवाः दैत्यराक्षसाः कूष्माण्डाश्च तथा भूताः पिशाचाः प्रेत
जातयः निर्वाणकवचाभ्यासेन पैतृब्रह्मराक्षसाः वेतालाश्च तथा साध्याः सिद्धाश्च यक्षिणीगणाः शाकिनीकि
न्नरीसंघाः ॥ तिनी चेटकादयः महेन्द्रजालसिद्ध्यादिजालं पारगतं भवेत् सत्योत्सर्गमासमात्रेण सिद्धीश्वरो भवे
त् गुणत्रयकर्म सैव तस्य प्राङ्मुखेणस्य च गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं स्वयोनिवत् रहस्यातिरहस्यं च रहस्या
तिरहस्यकम् प्राणा देयाः शिरो देयो न देया साधनावरा इति विद्याविधिः प्रोक्तः श्रीविद्यापि विशेषतः वहु
केलेश्वपाले षि गणपेशं करेपि च साधनं यं मया प्रोक्तं गोपनीयं स्वयोनिवत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किम
न्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्री...स्त्रे ...पटलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेश शंकर स्वामिन् स्वयाहि कारणेन नम् त्वयास्मत्
चिन्ते सर्ववशासनविनिर्णयम् देवताबीजमन्त्रे च विस्तरं कद्रूपनिर्णयम् पंचप्राणनिर्णयं च विसर्जनं च विनिर्णयम्
शिवशक्तिक्रमेणैव संप्रदायविनिर्णयम् दशविद्याक्रमेणैव दशरूपविनिर्णयम् एवं संक्षिप्तं नाथ नमस्ते
त्वप्रकाशितं तत्सर्वं कथय स्वामिन् यद्यहं तव वल्लभा शिव उवाच रहस्यातिरहस्यं नैकं च कथयाम्यहं
म् तथापि तव संप्रीत्या कथ्यते शृणु सांप्रतम् सर्वादिस्मृतरूपत्वात् स्तनकस्य विनिर्णयम् बराणं वा स्वया
गे सर्वं संकथ्यते शृणु जानस्तनकमादौ स्यान्नदेनेस्तनस्तनकम् स्तनवद्धृयमन्त्रकः सत्यानैव सिद्ध्यति गुह्य
ं ३ लिंगीध्यानेन विवाह परिकीर्तितः हिरागमे भवेत्स्नानं संगात्संतर्पणं भवेत् अर्घ्यदानं भवेद्भो गायत्री।
त्वष्टमासिके तत्त्वआदि प्राणं मंत्रराजवयवकल्पनम् देहवासिमात्रकाया प्राणायामं स्वयंक्रिया ध्या
नोच्चारो महेशानि बालकोत्पत्तिरीरिता मयोच्चारणेनो देवि जानस्तनकमीरितम् जानस्तनस्य दोषस्या

शा·नी·
५७

शाम्भवार्थं महेश्वरि इत्याविंशतिपंचाशद्यथाशक्त्या जपेच्छिवे इत्यंगानि पुरश्चर्या संस्काराद्दश वै शिवे ॥ इदा-
नीं परमारिके मन्ते संस्कारसारतरम् संस्काराद्यमनवनान्तथानाग्रहं हि शिवे प्रसन्नांजलिकमध्ये तस्मिन्हि
साधनं यथा सोऽहंभावो मानकाम्यिपंचवैतन्ममेलनम् ग्रंथान्तानवनाद्यत्स्यानन्दनं तत्समीरिते विसर्जनम्
देशानि मन्त्रतत्त्वकमीरितम् स्वतत्त्वकल्याणं संदशविंशतिवाज्जपेत् तेचतस्य निद्रितिर्दिभवसेवन
संप्रायः केरलश्चैव काश्मीरो गौडमार्गस्तृतीयकः संप्रदायत्रयं प्रोक्तं चिंतयंश्चिंतयं भवेत् शैलकेरलकं
दिविशक्तिकेरलकं तथा शिवशक्तिकेरलाद्यं चिंतयेत्परिकीर्तितम् शुद्धेरात्मभेदेन नववाकेरलेभ
वेत् नवधा चैव काश्मीरं गौडं चनववधा भवेत् विलासाद्यामिथ्या देवि भेदाश्चात्मसंभवंति हि केरलाद्यं
संप्रदायं हृदये च विसर्जनं मन्त्रं हृदेवताशंभुमहस्रारे विसर्जयेत् काश्मीराद्यं संप्रदायं सहस्रारे विसर्जन
म् गौडमार्गं महेशानि हृदये च विसर्जनम् विसर्जनं च संप्रोक्तं निर्णयं स्वतत्त्वकस्य च शिव उवाच ॥ प्रयोग
यत्नेन देवेशि रहस्यकथ्यते प्रये मंत्रस्यस्वतत्त्वकं प्रोक्तं मनुष्यस्य तथा भवेत् ज्ञातमत्र कमा दोषमतं देवम
न्त्रस्वतत्त्वकम् च्छिनवेस्तत्त्वकेदेविन चेदोषमाचरेत् संध्या च मानसी प्रोक्ता यो दक्षिणा ता परमेश्वरि शालिग्रामे
चप्रतिमा तु प्रोक्ता तस्य चक्रके देवि च स्पर्शमार्गीनरोऽभ्यासाचाराचकार्य विचारणा तु इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्य
च्छ्रोतुमिच्छसि ॥ इति पटलः ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ देवेशाश्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् तन्मेकथय दे
वेशसर्वं यत्त्वचितं त्वया सर्वंत्वया प्रोक्तं देवेशमंत्राण्यागेदरिद्रिताः दीक्षादानं महेशानि प्रयत्नेनप्रजपेन्मनुः ।
प्राणान्तेऽपि न वैसारस्य रागात्कापमवाप्नुयात् जपं पूजां ततो यागं कुर्यायत्नेन नित्यशः पूजां ततो जपन्

गम

देवमंत्रं केवलं जपेत् ॥ इत्यागमे त्वयानाथ कथं मात्रः सर्वैस्तु: शिव उवाच ॥ शृणु कल्याणि मन्त्राणां चैव सर्वाणां
विशेषतः ॥ सुंदरीं च वै दिक्षी देवाकामनसीत्मयानव त्रिसंध्यानां त्रिकोणे यानदशाक्षमंत्रेणैव हरि ॥ पूर्णाभिषे
कलीने तत्र सोपचोपचारिका ॥ पूजोपचारैः संपूज्य हीपेक्र त्रयजलेप्रिये ॥ पूर्णाभिषेको देवि पञ्चपल्लवितमनंत पू
र्णाभिषेकसंयुक्तः पूर्णरूपः सर्वैभवेत् ॥ केवला देवी कमलेह त्रवेड्ः त्वंवकस्यवै कोमलाताकोमलतो देवि सर्वत्र
सर्वरूपकम् ॥ नामपारायणं देवि मंत्रपारायणं तथा ॥ नाडीपारायणं देवि विरूपपारायणं तथा ॥ पंचपाराय
णं देवि संध्यानां च चतुष्टयम् ॥ प्रलासाहस्राणि तपोपस्थानं तु पिता ॥ आवरणं च सहस्राणं विधा
कल्पलतां तथा ॥ द्वाविंशतिक्रमेणैव दीक्षा सोपानमालिका ॥ षडाम्नायविज्ञानीयश्रीमहापंचिकाक्रमी
कादिहादिमताधीनं सर्वैस्तत्वकं कृतः ॥ ऊर्ध्वाम्नायनमस्कारे देवि तथा वरणादीरितिः ॥ वनस्पतिगणं संपत्रः षट्
न्वयक्रमी तथा ॥ मध्याह्नीवदिसंयुक्तः सामान्यमेध यावत्ः ॥ श्रीगुरोः पादुकानां त्रीमहापादुकां तथा ॥ निर्वा
णपादुकानां श्रीमन्निनिपादुकां तथा ॥ वाराहीपादुका देवि मातंगीपादुकां तथा ॥ शांभवाख्यापादुकायाः
श्रीमेधापादुकान्वितः ॥ स तु कलस्य कृतार्थनिश्शेषः पूर्णरूपः सपत्रवत ॥ यस्मिन्कालेभवेदेवि मंत्रेवस्य स्मृतिः ॥ न
देवमरणं प्रोक्तं मरणं मरणं नहि ॥ जीवनं जीवनं देवस्य यस्मिन्कालेन तु संभ्रमः ॥ वतुर्वेदान्सर्वदेवाश्रीचक्रे
दारिसंततिः ॥ पूर्णाभिषेको देवेशि यस्मिन्देवी विराजते ॥ नहेष्णधमलायानिसमं नाल्कोटियोजनम् ॥ न वा
पिनेव वैमस्तु तत्र ग्रामगणं पंक्ति वित् ॥ पूर्णरूपः शिवः प्रोक्तः शिव एवं न संशयः ॥ ब्रह्म सवन त्रय एककाक
यः शिवरूपसः ॥ पूर्णाभिषेको देवेशि दण्डविद्याविधीयते ॥ सर्वभवादि मतेकादिभेदतत्रयम्

शा॰ती॰
५८
58

पंचरत्नेश्वरीविद्याहारिकादिक्रमेण च । उग्राकादिक्रमेणैव सौम्याहादिक्रमेण च । कादिहादिक्रमेणैव उग्रसौ
म्यद्वये शिवे । अभिषेकोत्तमः प्रोक्तः सर्वसंपत्प्रदायकः । अभिषेकविहीनस्य ग्रहणाक्रमणस्य च । अरण्ये
अयुक्तं स्यात्कथं भवति न दहः । शिवे [illegible] सर्वग्रहणकालादिहीनास्यः कालयापने सर्वं वृथा ग्रहणकृतं
वाकारितं च वा । नत्र सकलसामाज्यादिविद्यासिद्धिप्रदायतः । स्नानशौचं स्मृतं शौचं ग्रहणे नास्ति पार्वति । सर्वे
शौचमहं हि पापानि नाशयन्ति कृते । स्नानं दानं जपो होमो मार्जनं तर्पणं तथा । हितमोजं शक्तियोगात्को
नं मे परमेश्वरि । संकल्पमात्रात्सिद्धिः स्याद्वै सर्वर्षिशिवग्रहे । लीलायोगेन पीठस्य मांसं पारायणं तथा । नाम
नामवेण पंचेयपारायणविधिर्भवेत् । पूर्णाभिषेकदीनानां चैतत्सर्वं ग्रहे शिवे । सूतकेऽपि भवेत्सर्वं पूर्णं मम
तंकतः । होमादिकं सूतके नैमित्तिकं प्रतिनिधिः स्मृतः । कालीतारादिछिन्नमस्ताद्यैश्चयोः परमेश्वरि । विशेषा
त्सूतकं नास्ति सर्वे कालेषु नैव हि । अभिषेकाद्वैकुंडः सर्वदाः सनातनः । अभिषेकः पूर्णरूपः सर्वसिद्धिप्र
दायकः । अनेन क्रमयोगेन त्वभिषेकः प्रकीर्तितः । पूर्णाभिषेकसंयुक्तः स्नानालोपि भवेद्यदि । सद्ग्रहर्षिमहे
शानि नास्ति कार्यविचारणा । पूर्णाभिषेकदीनाय स्पर्शदोषो न विद्यते पार्वति । सद्यःस्नानपमः प्रोक्तस्त्वभिषेकदी
क्षितो नमः । अभिषेकाद्वैकुंठे वैधिकाष्ठवैष्णवो मात्रडाचीलयाहीनो बालादीनां समन्वितः । पूर्वोक्त
रोषवैष्ठेन तथापि हैतवश्चन । अपि चांडालजातिस्थः पूर्णादीक्षासमन्वितः । स एव शिवरूपस्यात्तत्र का
र्यविचारणात् । जपं स्नानं तथा होमं तथा ग्रासग्रहणं भोजनं । कारयेद्यत्नतो देवि नात्र शंकां समाचरेत् । अहोमा
नसकीर्तनं स्नानं तथा शिवे । कारयेद्यत्नतो देवि नात्र कार्यविचारणात् । पूर्णाभिषेकदीनानां पश्चात्

तथैव च कृतिविद्यो कोमहेशानि मन्त्रयोहि निरर्थकः यथाश्वत्थैरिकालमात्रेलोकाकर्षणमहम्ः तथाविलोकि-
काचारेमन्त्रसाधितं लभयेत् इति चिन्तामणौ यस्तुन स्पृशत्वा महेश्वरि गुरुहस्तात् अभावान्तथावार्यस्य हस्तलतः कार
णीयाध्रुवत्वेनन मन्त्रंकेवलंजपेत् केवलंमन्त्रजापस्तुनमस्याश्रिसिध्यति गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं स्वयोनि
वत् इति संकेतपत्रः श्रीरोकिमनुच्छालमिच्छामि शीतिपद्मलः देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि यंत्रस्थापनम् नि
र्णयम् शिवउवाच ॥ स्फाटिकीस्वर्णजारौप्यं यंत्रं वकारयेत्प्रिये यंत्रं तु गृहे स्थितिर्मेकं यंत्रपीठं प्रकीर्तितम् यं
त्रेतु स्थिताद्देवी महसैव प्रसीदति सालिग्रामे वा शालिग्रामे जीवत्रे महेश्वरि स्थिर यंत्रे प्रतिकृतौ नावाहन
विसर्जनम् प्रतिष्ठानमहायंत्रं नवयंत्रं विसर्जयेत् यंत्रप्रतिष्ठामात्रामात्र विधानत्रयभावयेत् स्थापनिकान्कृत्वा
जीवन्यासंतत्रकृत्वा विधानत्रयभावयेत् यंत्रप्रतिष्ठां कृत्वादौ देवं तत्र प्रतिष्ठयेत् नदविसर्जनेनावाहनं वा-
वाहनमेवच प्रेतकालस्थितियत्नाद्यंत्रमेवंप्रतिष्ठयेत् मन्तिस्थिरहन्नालन्तत्र्यथालाश्च विसर्जयेत् देवप्रति
ष्ठाविद्युवानदानेवाविसर्जनम् इति संकेतपत्रः श्रीरोकेदशविद्यासमेलना इत्यादिध्यानस्य एतस्यान्ते सावधान
मनाभव लोहवालोरोपोडशाग्नः श्रीविद्यायोप्रकीर्तिता कालीविद्याविधौ देवि प्रगरुदशांगकम् प्र
ह्लादशांगं श्रीदेवं तारा विद्याविधौ स्मृतः छिन्नाविद्याविधौ देवि पंचागं गुल्मलक्षणा कामगुरुध्यानमा
त्रेत्रयात्सममनुगोचरम् तालोच्चगुरुमस्वंचमातंग्यापरिकीर्तितम् कमलारीवैवकर्पूरमष्टांगं तथैवच
भैरव्या कीर्तितं देविनस्वचैषाणिलारसः भुवनेशपामयाशोकेश्रीदेवंकमलानने तालागुरुहिस्साधा
तिडविद्याविधौ शिवे सर्वयस्तुसंयोकेध्वरायदेविविरामसनम् वगामनानिदेवेशिकंथ्यतेसम्मुखभवेत् ।

शा॰ नी॰
५५
89

वाराहं द्वयमिवीराणां दिपैरीकादि चवेगव: पद्मासनं काकादित्रिंशतं पंचविंशति वरासनप्रयोगो हि सर्वसिद्धि-
दः स्मृतः स्तोत्रपाठस्य कवचं नाम साहस्रकं तथा एतान् जपन्नयादेवि चरेद्योगे प्रकीर्त्तितम् नरदेवस्य कार्येषु स-
र्वेषु कुर्यात्प्रिये पार्वति जपः कश्चिद्भवेद्देवि होमः एतानि विधिर्भवेत् यत्र यत्र प्रयत्नेन देवि तत्र तत्र समाचरेत् तर्पणं-
तकं विना कार्यं पाठस्यैव कुविद्भवेत् एतानाहोमाकविनाकार्यो कश्चिद्गुरुस्याभोजनम् यथा लाभेन कर्त्तव्यं शाबरा-
हो विशेषतः वरप्रयोगे देवेशि द्विधा वामन संहति देहासनानि देवेशि परिभाषासनानि च भद्रं देव महेशा-
नि देहनानि भवंति हि आद्यमुद्रं केवलं स्वच मोक्षिमेवनानपि उत्तमासनरूपाणि कृशादीनि यथाक्रमा-
त् परिभाषासनान्येवं कथितानि मया तव प्रत्येकं हि द्विधा भेदस्त्वासनानां महेश्वरि निर्जीवानि सजीवा-
नि सर्वसिद्धिकराणि च सजीवानामभावेन निर्जीवानि महेश्वरि मुख्यानि तत्र सजीवानि रहस्यानि महे-
श्वरि अश्वासनं गजस्यैव पलकी मानुषस्तथा महिषो वृषभश्चैव भल्लुको वानरस्तथा व्याघ्रश्चैव तु को-
देवि मेषाजौ परमेश्वरि उष्ट्रश्च सरभेदस्तु कूर्मस्त्वन्यकृतिश्च वा कुक्कुटः कुक्कुरो देवि मयूरः शरभस्तथा गरु-
डः पक्षिश्रेष्ठः शिवरः शिवरः स्मृतः नरसिंहस्वरूपश्चैव मकरस्य महत्त्वासनं टंकाहोलिकाचकेचकरोला
गृहाभिधा पादासनमथो शेरहो नारिकेरासनं तथा एगोमयस्य कम्बासन स्वबरो श्वत्थसनालको स्वर्जरः पि-
प्पलः स्मृतः शमीजन्तुतथैव च नाराकाली छिन्नमस्ताश्री विद्याकलाम्बकम् कुक्कुटकच्छपः खड्गी गजाख्यैव
मुखासने गजाश्वासनके देवि तथा नरस्य शिवे वृषभाख्यास्याख्यासमहिष्याख्योपि पार्वति नयानेत्रा
नयाने छिन्नयाने च पार्वति तथा नरयते यो नमस्त्वनाथाभिधं तथा गजनाथाभिधं देवि सामाजाख्यपत्र

या वगणानानि दिक्षेशकथितानि मयानघ शानं समेति देवेशि पेशलेषां शृणु प्रिये श्रूयतां त्रिचविद्गुप्रज्ञाति।
भेदेषु नवविधा देशभेदैर्भेदेशानि सांख्येयाणमहेश्वरि श्रवणाः पंचविधाः प्रोक्ताः तेनयोगात् दृशाःस्मृताः वह्निकाः
श्चवविंवेताः कौकनैनगकसंभवाः एवं तेभ्यो एवमग्रुवार्णलेषांशृणु प्रिये सर्वेपि स्वरसंपदास्तुवर्णभेदात्
दश स्मृताः सर्वेषामतवणाभो मत्युपश्चगुरुस्तेश्वराः शुक्रशनितयाराहुकेतुश्चनवसंस्मृताः नववर्णक्रमेणैवपंच
वर्णक्रमेणतु प्रत्येकेशंकरत्वेननवतिंचदशस्मृता पंचवर्णक्रमेणैवपंचविंशतिभेदभाक् सप्तदशानसंख्या
तुष्णामकर्णसमागतः प्रत्येकस्य मतिभेदात्रिशतंपंचभेदभाक् सप्तदशानसंख्यानक्षणामकर्णसमागमात्
त प्रत्येकस्य संख्याभेदात्रिशतंपंचसमति फलमेषामहेशानिकथ्यतेप्युगुणाग्रतम् सूर्यवर्णसमारूढविं
शमाहस्रकं जपेत् सलोके विजयेभ्र यात्राब्रकार्यविचारणात् कवचेस्तोत्रपाठेचनामसाहस्रकेनया संख्या
सामान्यतः प्रोक्ता गणानां नकसहस्रकम् सोमवर्णसमारूढस्पर्दिक्माहस्रिंशाजपेत् कीर्तिलक्ष्मीपतिर्भवयात्रा
ब्रकार्यविचारणात् भौमवर्णसमारूढत्रिंशसाहस्रमंत्रंजपेत् दरिद्रापिधनाढ्यः स्यात्यात्राब्रकार्यविचारणात्
बुधवर्णसमारूढस्त्रिंशत्साहस्रकं जपेत् गौरीगोनात्प्रमुच्येत दरिद्रोधनमाप्नुयात् गुरुवर्णसमारूढघनवसाह
स्रकंजपेत् नवनिधीश्वरोभ्र यात्राब्राकार्यविचारणात् भृगुवर्णसमारूढलक्षसंख्यं जपंचरेत् सर्वसिद्धी
श्वरोभ्र यात्राब्रकार्यविचारणात् शनिवर्णसमारूढ्यापृष्टिसहस्रं जपेत्सदा सर्वबाधाविनिर्मुक्तो मानवस्सा
कुकोपमः राहुवर्णसमारूढ्यापसहस्राणांवसमतिं प्रजपेन्मानवोपस्रुशस्त्रलक्ष्मीपतिर्भवेत् केतुवर्णस
मारूढपंचविंशसहस्रकम् प्रजपेन्मानवोपसृपराजजयीभवेत् एवंनववर्णसमारूढलक्षसंख्यंमनुंजः

श· नी·
६०
60

वेत् शत्रुसैन्यं विनिर्जित्य राज्यभोक्ता नरो भवेत् धूम्रवर्णां ध्यात्वा मनेकत्वा टिकासहस्रकं जपेत् स्तोत्रवाकवचनामर
पत्निकं विस्मरं जपेच्छिवे वाञ्छाकामी नरो भयात्रैलोक्यविजयी भवेत् बहामनानि देवेशि भवेत्सेनानि निश्चित
यद्युक्ता मधुलेकामं तन्त्ररक्षोति निश्चितं जपमात्रेण पाठमात्रे होमादौ कल्पितानि च रक्तवर्णे ध्यात्वा मनेकत्वा त्रि
लक्षमन्त्रं जपेद्विभुः इन्द्रादीन्समरे जित्वा विजयी भुवि जायते श्वेतस्वर्णां मनेकत्वा सर्वसहस्रकं जपेत् त्रैलोक्य
विजयी राजा किंकरोपि विभुर्भवेत् श्वेतचित्रा मनेकत्वा मंत्रमात्रं जपेच्छिवे रक्तवर्णो नरः स्थित्वा सहस्र
तिरं जपेत् शत्रुसैन्यं विनिर्जित्य मासमात्रान्न संशयात् कृष्णवर्णां समास्थाय पञ्चसाहस्रकं जपेत् दशरवो
दासमायांति कालीनागप्रसादतः पीतवर्णं श्वसमास्थाय मंत्रं लक्षमितं जपे राजराजेश्वरो भयात्रात्रकार
र्यविचारणात् नीलवर्णां समास्थाय लक्षार्धं जपमाचरेत् सर्वसिद्धीश्वरो भयात्रात्रकार्यविचारणात् ह
रिताश्वेत नरः स्थित्वा लक्षद्वयमितं जपेत् पृथ्वीपतिपदं प्राप्य त्रैलोक्यभोगभाग्भवेत् धूम्रराश्वेत समाश्रित्य
नित्यं देवसहस्रकम् मासमात्रेण देवेशाल: किन्नरो भवति ध्रुवम् श्यामवर्णां समाश्रित्य वत्वा त्रिंशत्सहस्रके
प्रजपेत् मानवो यस्तु विभुर्देवत्वसंशयः कपिशवर्णं समास्थाय लक्षं जपति भूपतिः पिङ्गलाश्वेत नरः स्थित्वा त्रि
लक्षीवशमानयेत् कर्बुराश्वेत समारुह्य विश्वं जपति लायनः त्रिंशत्प्रजपेत् त्रिंशं मासमात्रेण सिद्धिकृत्
धूम्रवर्णां समारुह्य सर्वतः साधको भवेत् नानावर्णो नरः स्थित्वा प्रत्यहं शतमात्रकम् शतमात्रे प्रजापेन मासा
द्देवीवरप्रदा हितिविदरा गणबहुवर्णां स्थित्वा प्रत्यहं जपेत् धनभोगाभोगेन धाराराज्यसकेशत्व विभुत्वता कमला
फलमेतद्धि कालिकेत्तं परमेश्वरि सत्यासनयोगो हि सर्वत्र परिकीर्तितम् साधकस्य तथा देवि किं तथल्पकरे

स्थितम् यष्टाट्षगगतित्वेन लावद्राकिरद्धिमाप्नुयात् संकल्पमात्राद्देवेशि सिद्धिर्भवति निश्चितम् स्त्रेहाभवा।
नीफलं योगे कोटगानां फलं शिवे एतद्युग्मपवारैश्च कीर्तितं परमेश्वरि कोटेर्जननीपदमायासिध्यतितप
मावनः ताङ्कीकानीफलं देवि दिवसत्रयगोचरं फलं तु पार्वती ध्यानं मासाद्भवति निश्चितम् वर्ग्गानां समपना
दे विंशं चानामपि जातिनाम् गत्वा पंचविधेम्यचपर्वतायेविशेषतः गणितापप्रसंख्याभिस्तु पंचविंशत्सहस्रकं
नथाष्टशतसंख्यानां मया प्रोक्तं महेश्वरि नभ्तालापप्रभेदेन कलौ तत्वतु नसंख्यका अश्वत्थशोकामयापार्द्धविषपदे।
केरक्तदाक्तः कवचं तथा यपाठस्तु नानाम सहस्रकीर्तनम् तपमायोपिकर्तव्यं सर्वसिद्धिमभीप्सुभिः संकराणां
फलं देवि प्रोक्तमेव भवेद्ध्रुवम् अश्वत्थसन्नेन संप्रोक्तं ग्रहणत्वेक्रमेण राशनम् इति श्रीपटलः ॥ शिव उवाच श्रुणु।
सर्वे स्तु देवि नामस्वकामगाः देवरागन्नाः स्तुनिशापाफलाम्भसौ ततेताज्ञालावनेचरा भद्रे भद्रे स्वगोमित्रवत्
धीजायते जनः सर्वे नरतपायामपदिक्रमेण महेश्वरि सर्वांगतोऽश्वराट्ग्रेतनरैर्नीलकंठतः सर्वभागे।
गन्ताः प्रोक्ताः दहितोहि द्विविधाः गन्ताः अश्वेश्वत्ति नीवस्तु नथापि द्विविधाः स्मृताः सर्वे तत्र क्रमेणैव
वस्तुसंख्याः प्रकीर्तिताः दहितो ह्यविधः प्रोक्तः स्वपंचघोऽशधा स्मृताः गन्तास्तनं समासाय फलं लभ्यमन्नपेद्धि
वे सर्वभौमेश्वरो भवेत् पापयोगपर्यदकमात् भद्रासनं समासाय फलं तार्धं जनपेन्नरः अपि देवी वशीकृत्य
त्रैलोक्यविजयी भवेत् भद्रासनेन रः स्थित्वाः त्रिसहस्रं जपं चरेत् मासमात्रप्रयोगेन त्रैलोक्यपदमाप्नुयात्
स्वगासनेन रः स्थित्वा सहस्रं प्रजपेन्नरः भैरवादीन्वशे कृत्वा चापकार्यं विचारणात् सिंहासनेन रः स्थित्वा
नरं साहस्रकं जपेत् षड्मासाभ्यासयोगेन किं न यत्वेकरे स्थितः दण्डे योगासने स्थित्वा प्रसन्नं च विशानं जपेत् शि

श. मी.
९१
61

व्रतस्य सिद्धिर्नानाम भवत्येव न संशयः नीरपिष्ट्या गले स्थित्वा ध्यानसमन्वितं जपेत्सदा त्रिमासेन महेशानि राजलक्ष्मीम
वाप्नुयात् पूर्वदेशगले स्थित्वा सोमवारकवचं जपेत् षड्यामान्तं देवि शत्रुहन्ता भवेद्ध्रुवम् ईशदेशगले स्थि
त्वा मारसंग्रमं जपेत् ईश्वत्वस्य गोनित्वा भवेच्छम्भुसन्निभः पञ्चकोनसमामाद्य सर्वकालं जपेद्ध्रुवम् भूमि
पालेन रोमस्या त्रैलोक्यविजयी भवेत् पञ्चकोनसमामासाद्य विशत्पञ्चजपेच्छिवे सप्तिरात्रलेतानः सोपिशानाम
विष्णुति मन्त्रपासनमामासाद्य कालीमन्त्रं जपेत्सदा नरनाथो भवेद्देवि नाम कार्यविचारणात् महापासनमासा
द्य सरस्वाना समसमभिः अजपेत्स्य मेषानि शत्रुसंहारको भवेत् विजयामासाद्य देवि विशेषाद्वषयेन जपेत् नवमा
सनेसमासाद्य हिमस्सं जपेच्छिवे त्रिवतस्यान रोमपात्राय कार्यविचारणात् भद्रभासनमासाद्य भरवेश्व
मरं जपेत् वेतालसिद्धिमासाद्य पणककनानरो भवेत् स्वमत्सनमासाद्य पल्लवमान्त्रं जपेच्छिवे लक्ष्मीपतिसमो
भत्वाह मापालो भवेद्ध्रुवम् गोत्रवंनसमाश्रित्य जपेल्लेखार्धमात्रतः रत्नाधिपो नरो भूपान्महामन्त्रवरो भवे
नीलासनं समाश्रित्य सहस्राष्टकमात्रतः मधानलामनेहे दिनत्येव वंधारामने राजभार्यो नरो भूपान्महाविश्व
मवान्भवेत् आत्मासनं समाश्रित्य सर्वकालं जपेच्छिवे देवीतुल्यो नरो भूपात्राय कार्यविचारणात् आब्रह्मश्रा
विपाशोकाः तत्क्षमंग्रपावेति विश्वासं समाश्रित्य कालीमन्त्रं जपेत्सदा वाक्सिद्धि विविधा भूपात्राय का
र्यविचारणात् प्रणवमाद्यम महेशानि त्रैलोक्याधिपतिर्भवेत् तत्समामन्त्र जपेद्देवि पञ्चज्ञोवान्द्रमग्निप्रिये वज्रोका
द्भूमने स्थित्वा सर्वकाले जपेच्चरेत् मासमात्रेण सिद्धिः स्याद्देवानामपि दुर्लभा धनदासनमाश्रित्य विसंख्य त्रिशतं
जपेत् त्रिकालं तनरो भूपात्राय कार्यविचारणात् प्रघविद्यतो व्रजसमाश्रित्य जपेत्सदा पात्रुसम्पविनि

त्रिसर्वकाममवाप्नुयात् वत्सरात्रप्रयोगेण सदा व्याघ्रचर्मणि प्रिये महाव्याघ्रासने स्थित्वा महाविद्यां जपेत् सदा ।
मासमात्रेण सिद्धिः स्यात् साधको भैरवो भवेत् गोमव्याघ्रासने स्थित्वा त्रिसंध्यं त्रिसहस्रकम् वर्षाभ्यासेन देवेशि
शिवत्वमवाप्नुयात् कृष्णसारासने स्थित्वा प्रत्यहं शतमात्रकम् वत्सरमात्रप्रजापेन पृथ्वीनायको भवेत् ।
महाराजव्याघ्ररूपे स्थित्वा जपति कालिकां इति संक्षेपतः प्रोक्तं शिवायाश्चासनपार्वति इति श्रीपटलः शिवा
सनं समाश्रित्य कालीनाम जपेत् सदा साम्राज्यभोगवान् रोगभयान्मुक्तकार्यविचारणात् देव्युवाच ॥ शिवादेवी ।
शिवा काली शिवारूपमेव हि शर्वप्रोक्तं त्वया नाथ विस्मये किं त्वया प्रभो शिवाबलिप्रदानं च शिवरूपा ।
निर्निरेतरे इत्याद्युक्तं त्वया नाथ कथमासनं चरेत् शिवापरिवृद्धं कृत्वा शिवां पूजां प्रयत्नतः प्रजपेन्महेशा
नि प्रोक्तमेतच्छिवासनम् एषा मायारूपाभावे घोररूपा रौद्रा नहि तेषां संगे रोहसमस्ते च तैः समं भोजनं चरे
त् तदभावे महेशानि त्वक निस्मार्णीयो गवता वर्तते चेन्महेशानि त्रिकालाचारकर्मणा व सर्वं विहाय यत्नेन ह
येवाणकरे वह्निकोणस्थिता यावे वा पूजे वापि रक्षेपि वा प्रेतासनं समासाद्य तत्र स्थित्वा जपं चरेत् शोधनेष्या
द्वित्वकार्ये प्रकृतेकणे म्रणु मेषासनं समाश्रित्य दिवारात्रं जपेन्मन्त्रं षण्मासाभ्यासयोगेन शाकिनीवरः ।
दा भवेत् गजासने नरः स्थित्वा निशि निशि जपेद्यदि दिने दिने मासपंचकयोगेन पंचकायासमो भवेत् अश्व ।
ासने समारुह्य नोवलस्फारितानना ॥ शुक्रमार्जारे जपेद्देवि मासमात्रं निरंतरं दुःस्वप्नविनाशश्च भवेन्मे
वनसंशयः मृगासने नरः स्थित्वा मृगासने नरः स्थित्वा सर्वकालं जपेद्धि वै राजराजेश्वरो भूयाद्दृ
ढलयपराक्रमः एतेषां तु क्रमेणैव प्रकृतिकाराये स्थिये न च स्थित्वा जपेत् क्रोधं हित्वैव फलं लभेत् स्थित

शा·ती·
६२
62

कामकृतिं कृत्वा प्राणस्थापनमाचरेत् मनस्थित्वा जपेद्देवि फलमेतद्विवेदुत्तमम् ऊर्ध्वासनमारुह्य सर्वकालं ज-
पेन्मनुं कार्त्तिकेयसमो भूयात्सत्यं कार्यविचारणात् गर्वासनमारुह्य सर्वदुःखनिवारणाय मकरासनमा-
रुह्य त्रिकालं प्रजपेन्मनुं सर्वपापविनिर्मुक्तो मम भवति न संशयम् शवासनमारुह्य मंत्रमष्टसहस्रकं गंध-
र्वाधिपतिर्भूयात्सत्यं कार्यविचारणात् शवासनमारुह्य मंत्रं लक्षमितं जपेत् ग्रामं लभते धीरो नात्र
कार्यविचारणात् नागासनमारुह्य सर्वकालं जपेच्छिवे महाविद्येश्वरो भूयात्सत्यं कार्यविचारणात् १
महानीलं समाश्रित्य कामिनीस्मरणं चरेत् स्वस्तिकासनमाश्रित्य त्रैलोक्यमाप्नुयात् स्वर्गमारुह्य प्रजपे-
ल्लक्षसंख्यं मनुं शिवे लक्षजाप्येन देवेशि वश्यं त्रिलोकमाप्नुयात् रत्यासने समारुह्य कामिनीस्मरणं चरेत्
सुरतासनयोगेन ब्रह्माण्डनायको भवेत् शंकरासनमारुह्य सर्वकालं जपेच्छिवे मातस्वरूपयोगेन त्रैलोक्य-
वशमानयेत् शंकरासनमारुह्य कामिनीस्मरणं चरेत् नष्टमन्त्रलिंगे देवि कालिकाख्यपदं भवेत् सुरतास-
नेन नरः स्थित्वा चतुर्यामे निरंतरं जपेज्जपोत्तमं देवेशि सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् सुरतानेनततं कृत्वा भैरवीं प्रजपे-
त्सदा त्रैलोक्यविजयो भूयात्सत्यं कार्यविचारणात् होलिकाशेखरं कृत्वा जपेद्दशसहस्रकं सर्वशत्रुवि-
निर्मुक्तः सर्वजयमाप्नुयात् दोलासने समाश्रित्य त्रिसंध्यं दशसहस्रकम् देवीं ध्यात्वा जपेन्मंत्रं त्रिलोकसिद्धिमा-
वाप्नुयात् दोलासनेन नरः स्थित्वा रतिं कृत्वा भवानीसदा यजेद्धि देवेशि भवेत्सर्वशमर्यादा वक्रासनेन नरः
स्थित्वा त्रिसहस्रं जपेन्मनुं त्रैलोक्यभ्रामरीशक्तिं तस्य हस्ते समवस्थिता दोलावक्रासने कृत्वा कालिकां वा जपे-
त्सदा सर्वसिद्धीश्वरो भूयात्सत्यं कार्यविचारणात् पद्मासने समारुह्य सर्वकामसमन्वितम् मंत्रमात्रं जपेद्दे-

विद्यासिद्धिमवाप्नुयात् पादासनं स्थितो भूत्वा कामिनीध्याननत्परः कामिनीं कान्तया संयोगे हस्ताहस्तिकया शिवे
लक्षमात्रं जपेन्मन्त्रं सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् कामिनीं पुष्पमाश्रित्य रक्तं हस्तेन दापयेत् पुष्पं रक्तपुष्पलाभ्यां लक्षमा-
त्रं जपेच्छिवे सर्वसिद्धीश्वरो भूयात्कामिन्यासह पार्वति सर्वसिद्धीश्वरो भूयान्नात्रकार्यविचारणात् पुष्पतो
धनवं कृत्वा कामिन्यासह पार्वति सर्वसिद्धीश्वरो भूयान्नात्रकार्यविचारणात् कृष्णासने समारूढ निशि जप्त्वा
दिने शाकिनीमन्त्रं ने भूयान्नात्रकार्यविचारणात् पद्मपासनमासाद्य सर्वदा प्रजपेन्मन्त्रं सर्वबाधाविनिर्मु-
क्तः सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् खड्गासनं समारूढ सिद्धिसंधं प्रजपेन्मन्त्रं सर्वसिद्धिसमायुक्तो गुटिकां लभते ध्रुवम्
स्वर्णासनेन गजाख्येन स्थित्वा जपति शांकरि स्वर्णासनेन गजाख्येन कामिनीसंगलोलुपः प्रजपेद्यत्नतो देवि
शाक्तकर्ता भवेद्ध्रुवम् गजाख्यासनके स्थित्वा त्रिमध्यमधुतं जपेत् महीपतिनरो भूयान्नात्रकार्यविचारणा-
त् स्थित्वा नरस्यपृष्ठे देवि विद्यासाक्षं पठेन्महा सर्वदेवेश्वरो भूयान्नात्रकार्यविचारणात् स्थित्वा नरस्यपृष्ठे दे-
वि कामिनीभगचर्षकः त्रैलोक्यराज्यलभते यदि स्याच्चलापति एवं वर्णे वृषपृष्ठे देवि तदृष्ठो शंकरप्रिये फलंत-
द्यवत्तो मंत्रे विशेषं शृणु पार्वति बलीवर्दरथे स्थित्वा सर्वकालं समस्तके प्रजपेन्मानवो यस्तु किंकरापृथि-
नी भवेत् बलीवर्दरथे स्थित्वा विपरीतरतं चरेत् भगं दृष्ट्वा जपेद्देवि त्रिकालज्ञो नरो भवेत् तथा वाजिरथे स्थि-
त्वा मंत्रमिष्टार्थदायकम् रक्ताङ्गसिद्धिर्देवेशि भवत्येव न संशयः तत्रैव सुरते गत्वा भजेन्नित्यं कामदायदापयेत् वा-
क्सिद्धिं लभते देवि नात्रकार्यविचारणात् महिषाख्यरथे स्थित्वा त्रिलोकनायकः तत्पारमहिषे स्थि-
त्वा लक्षं जपति शत्रुजित् महानरपते याने स्थित्वा जपति मानवः महादयपते याने स्थित्वा पर्वसहस्रकं

शा. ती.
६२
63

प्रजपेद्यन्त्रतो देवि रक्षासिद्धिर्भवेद्ध्रुवं महागजपतेर्याने स्थित्वा वैव विसंख्यकम् विमलस्थलजपेद्देवि सर्वसिद्धान्वि
नायक मेषारूढस्य मारूढ्य जपाद्धि देवकर्मकृत् ग्रन्थारूढस्य मारूढ्य महागीतिकरो भवेत् स्ववासनेगजेवा
पि सर्वसिद्धिर्नसिद्धयः यथापापस्य योगेन सर्वकामानि संलभेत् तथा गजासने स्थित्वा सर्वकार्याणि सा
धयेत् कूर्मदेवदेवेशि परराज्यजयो भयात् करिकपालमहेशानि परकन्यावशी भवेत् यक्षिवस्यापरमार
गाध्यसर्वकामप्रकाममकृत् स्ववासनेसमारूढ्य जपेद्देवि रवमारसात् सर्वसंकटमुक्तो सौ मासमात्राद्भवेन्नरः
गजासनसमारूढ्य जपेत्सप्तशतीस्तवम् सर्वबाधाविनिर्मुक्तमपरावर्तनयोगतः सर्वाणि साधयेद्देवि कीर्
त्तिनान्यासनानि च वरयोगादेवेशि सावरेन्सर्वसिद्धिदा पद्मासनेनरः स्थित्वा त्रिपाकिंप्रजपेत्सदा त्रै
लोक्यविजयी भूयात्सर्वकार्याणि साधयेत् एतेषामस्थिसारेण मालिकां कारयेद्बुधः तेनजापप्रक
र्षेणतत्रारूढ्य जपं चरेत् तत्तत्स्थासनेस्थाप्यैलोकाधिपतिर्भवेत् संख्यामात्रामात्रतः प्रोक्ता सर्वकर्माणि साधये दे
वासनानि देवेशि गदितानि मयानघ मपसंकल्पम् निस्त्रिभवेत्माभवतप्रिये तथाप्यासनयोगेन शीघ्रं सि
द्धिर्भवेद्ध्रुवम् जीवचक्रे यथासिद्धिर्यथा जीवासनेप्रिये रहस्यातिरहस्यं च गोप्यं पशुसंकटे इति संतेपतः प्रो
क्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्री ... ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि सर्वकामार्थविनिर्णयं शि
व उवाच ॥ रहस्यातिरहस्यं च कथ्यते त्वत्समीपतः नारिकेरं समारभ्य जंबूपर्यंतमेव च कदलीमंडलं स्थित्वा क
दलीवनमेव च एतजपेद्यन्त्रतो ... नाराशसिद्धिमवाप्नुयात् ... विसर्वेषां फलमुच्यते नारिकेरेन
मेदानं ... मनोरथान् मयकेकामिनीप्राप्तिस्थामे सर्वत्तनामता वटैकार्यविताननमप्रणम्य सर्वकाम

नाम् नालहृतेनयावान्निवन्नरेराज्यमानना पिप्पलेसर्वबस्यत्वंस्रेतवाकर्षलेपरे गतलक्ष्मीशमीहते
नेत्रहसेधनागमः हिकारसंनपेदे विसर्वहतेनिरंतरं महासनसपेदे विनाशकार्यविवारणात् श्लेष्मातक
करंजाख्यविल्वाश्वत्थकदंबकम् निंबोवटोउंबरस्तुचंपकःकेसरोदशः दशावृक्षसमासाद्य प्रत्येके हिकारह
सकम् प्रजपेद्यत्नतो देवि प्रत्येकमायुतं तथा मोक्षकामोऽक्षमेतौवलभते नात्र संशयः कालीवृक्षाःसमु
द्दिष्टाः छिन्नायाः शृणु प्रिये श्लेष्मातकं बिभीतं च सावोटं खदिरं तथा पिप्पलं चवटं चैव सप्तवृक्षाश्च वासिनी
निंबाश्वत्थंकरंजं च श्लेष्मातककदंबके विल्वं वटं शालतालौ सावोटं खदिरं तथा तारा विद्यामया प्रोक्ता श्री
विद्यायाः शृणु प्रिये सर्ववृक्ष दशसंख्यातास्त एव श्रीविद्यास्तता एतेषामपि देवेशि फलंतत्सर्वं भवेत् इतिसं
क्षेपतः प्रोक्तं तवासनविनिर्णयम् कथ्यते देव देवेशि यथावदवधारय श्रीविद्यादेव देवेशि पंचप्रेतासना
स्थिता ब्रह्माविष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरश्च महाशिवः एते पंचमहाप्रेता चतुष्कं पादगोचरम् सदाशिवस्तुकशि
पुकामे शेनानंदनं भवेत् तत्रस्था सुंदरी देवी कालिकायाः शृणु प्रिये मृतिकालकरालश्च विकरालकपालष्ट
कः वटुकं पंचपादस्तु मंचरोकं शिवे स्मृतः महाकालोऽट्टहासान्मानद्वेदिसानकालिका विपरीतरता प्रोक्ता श्री
महाकालिकांबिका मसस्मशाननिलयामध्यालीढपदंवरा शिवसिंहासनगता महोग्रा नारिणोमता श्म
शाननिलया छिन्ना शिवे विस्तरसंमता शिवरूपकरालाख्यहृदयोपरिसंस्थिता विपरीतरता सक्ता स्वयंभूश
त्ययंयुता छिन्नविद्या महेशानि महाकालकलाभृता श्मशानप्रज्वलतघोरमसाहवलयसंयुता शिवोपरि
स्थितं देव महासंहारभैरवं तेनसार्धं रतासक्ता श्रीमहाकालकालिका एवमन्याधिकास्सास्तु वगलाऽ पृच्छया

शा॰ती॰
६४
64

वेति स्वर्णसिंहासनस्थावायव्येप्रेतस्थितायिच हिविधागादिनादेविसिद्धविद्यांस्मरामिये प्रेतासननादेविशु
क्लिष्टभोजनतोषिताम् गजमातंगिनीदेवींकदंववननिमग्नाम् सिंहासनगतांरम्यांभैरवींस्मरामिप्रेति प्रेतपं
चकसंयुक्तांश्रीमहाकालभैरवीं धूमावतीमलीनांगींकाकासनसमन्विताम् पद्मासनस्थाश्रीलक्ष्मीभुवने
श्वरीपरांविका रत्नसिंहासनगतांभुवनेश्वरींपरांविकां योगकालीमहाविद्यामहाप्रलयकारिणी शुम्भमां॰
सावोपविष्टानग्नगजदाशिवा क्रूरासनमारूढाशिवोपरिसमाश्रिता दक्षपाणिकर्तृकेचदक्षतेचोपरि
स्थिता वामपाणिखर्परंचच्चधोमुखसमन्वितम् ब्रह्मांडसंहर्तिकृत्वाष्टस्वर्खपरधारिणी नाहेन्मावर
देतिनिशशरास्फालननस्वरा कोटराक्षीनागभूषाननाभाकंकणधारिणी कुंडलेमकरेदेवैवनागानैववनलेहर
ति विभ्रतीपरमादेवीहरिद्रक्षिकसंयुताम् संहारकक्षिकेदेविहृदयेविभ्रतीशिवाम् प्रलयानलसंकाशा
मुंडीभोजविलासिनी श्मशानशिवसंहृष्टमंडैवीरैनिनादिनी मगयोगुरुक्तूहलब्रह्मरुद्रविस्मातिमंगलं॰
प्रानवीलात्मसंध्याह्नेतरागीरूपधारिणी सांतांकेडरूपांवामहाप्रलयकारिणी लेवशुभ्रकलनीभक्तवा॰
रदानस्वरवोघना भक्तानेषणासांत्रावीरास्फालननादिनी नेत्रपुंजसमाकाराप्रस्मब्रह्मांडवासिनी भक्त
पालिवरंत्रहिशसन्नस्मीनभाषिणी ग्रस्यायानापराणीनाचिरस्निरूपधारिणी परब्रह्मेश्वरीविद्याश्रीम॰
हाकालयोगकालिका यथैविनयसंतुष्टास्मरणात्हरधायिनी वृषभस्थमहारुद्रंमपकस्थविनायकम् सिंह॰
स्थांश्रीपरांदुर्गांमहामहिषमर्दिनीम् एवंवहस्थितेसर्वंमरगास्थवेदेवतम् योगपीठस्थितेरामंपद्मासन
सनसमन्वितम् वटवलादपौभागेवीरासनगतंविभुम् श्रीमहादक्षिणामूर्तिंशिवसंघहनुमहिभुम् वेना

लं मुण्डपमध्ये भैरवाः शिवसंयुताः द्वादशारे महापद्मे कर्णिकायां शिवसंयुते प्रवीणा शवमध्यस्थे वह्निके सात्विके विं
धपद्मस्य शवपुष्पवह्नलाटस्थिकयायुते नरकपालमुण्डपमध्यवह्निके क्रूरकर्मणि नौकायां ह्रामहानीलागजाद्भेद्य
हर्षिताः प्रेतशिलासनगताः सर्वे देवाः प्रकीर्तिताः अघोरादस्मशानाद्योरूपताः रुद्रः प्रकीर्तिताः शिवाद्रवमः
हाकालसमप्रेतासनाः शिवा गुह्यकालीकुब्जिका वामा महाविद्या प्रकीर्तिता ब्रह्मा विष्णु रुद्र ईश्वर सदा
शिवा रुद्रस्थ भैरवस्थैव समप्रेताप्रकीर्तिताः गुह्यकालासनं प्रोक्तं ष्यागुह्यकुब्जिकासनम् पंचप्रेतागतादेवीकु
ब्जिकापरमात्मिका प्रेतासनगतादेवी वाराही परिकीर्तिता संवत्सरस्थली देवी कुल्याह्वाप्रकीर्तिताः गो
पञ्चक्रूरघोररुद्रा प्रेतोपरिकीर्तिताः शवासनगता वाराही नन्दकार्ये प्रकीर्तिता नकुलस्था नकुलशीर्षपदे स्तुता
पद्मेश्वरः मकरस्था नारसिंही स्वरूपा पद्मस्था मणिकर्णिका रेणुकापकवीरा व्याघ्रसिंहासनान्विता ऐरा
वतस्था मधुमती त्रैलोक्याकर्षकं जगत् अघोरेशमगतः प्रोक्तो वाग्मुण्डशवासवाहिनी गिरिवक्त्रघोररुद्रश्मशा
नभैरवीस्थिता इति संकेततः प्रोक्तं विशेषः सर्वसिद्धिदः गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं पुनः पुनः गोपनीयं गो
पनीयं सर्वयोनिरपनातथा रहस्यमपि संप्रोक्तं पञ्चकस्यापि कीर्तितम् इतः परं किं वक्तव्यं किमन्यच्छ्रोतुमि
च्छसि इति श्रीरुद्रके पटलः ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ सौभाग्यभरतं देव मम शक्तप्रभो शिव उवाच रहस्यं
कथितं देवि गोप्यात् गोप्यतरं करु गुह्यस्य तत्पात्रीणां बालकानां विशेषतः धारणान्मिष्टिदं देवि पंचरत्न
धर्मं वै कर्णयुग्मे च मस्तके वा हृदि सुमणिबन्धके करांगुलीषु पादाभ्यां धारणान्मङ्गलं शिवे कण्ठेलयं च
वापालिकर्ष्यते स्मरणात् पार्वति कूर्मपृष्ठसमामाद्यकोष्ठानां नवकं लिखेत् मध्यकोष्ठे भवेज्जीवो देवं देवेश्व

श्या·नी·
६५
65

रेफयेन वाह्निद्वयेन पूरितः ऋक्षयुग्ममध्यशिवे तदधःपादयुग्मस्थांगुष्ठं तन्मदेशोत्तरम् विन्यासः कथितो
देवि सम्प्राप्तस्य प्रतिकामतोः साम्राज्यप्रतिकानामताराकालीमयीयशा एतस्या धारणाद्देवि त्रैलोक्यविजयी ।
भवेत् यद्यद्दिशितिकामानि तत्तत्प्राप्नोति मानवः वाजिगन्याहस्तिगन्यामृगगन्यामहेश्वरि सर्पगन्याभेकगन्या ।
ख्यामंत्रिगन्याभिःसमन्विता एताकुन्यामहेशानि लिखितव्यंयंत्रमनन्यधीः गजगन्यातुराज्यार्थे वाजिगन्यापराक्रमे ।
हस्तिगन्याशत्रुनाशे सर्पगन्यान्तमारणे भेकगन्यान्तविद्वेषामंत्रिगन्यानमोऽस्तुते प्रत्यगन्यासर्वकार्यगति
रेषासनातनी मध्यकोष्ठसमारभ्यविन्यासःकथ्यतेऽधुना ग्रामेपरानमरांवततत्तीनानतलीयका त्रिमरा ।
लवनर्थीवतमराप्यवमीस्मृता तत्तीनारसाख्यान्सपोनीतान्तुसप्तमी वलासमकसंपुत्रःस्पशवःपरिकी ।
र्तिताः ब्रह्माविष्णुमहारुद्रईश्वरसदाशिवः संतिष्ठन्ततत्तीनावग्रकारोकारएववव मकारोनादविंदुश्च ।
तत्तानीतानतुसरम चिन्हतीनासप्तमीष्यान्मध्यकोष्ठसमाश्रिता वेद्देमुखेमहेशानिटंकास्तेतत्वकीर्ति ।
तम् रत्नवाहोमहेशानिश्रीविनान्विनरपिणी उग्रोग्रवेगवाम्भुजवन्नोग्राबोऽर्द्धवेदिका हकारश्चरकार ।
श्चईकारस्थानविंदुमत् चिन्हतीनानषष्ठीस्याद्वैवशाक्रमेणाच गुह्यभागेमहेशानिहृदसंख्यापकी ।
र्तिता महोग्रताराउग्रेशीत्रिजटैकजटासमृता कूटवेद्दाहोरवंगावीरोग्रावीवनारिणी सर्वोपमारिणी
नीलावेननारायणेश्वरी सिद्धिनाराकरछिनाराबोरनारापरास्मृता उग्रोग्रताराहेदेवपिरसोग्राचंडगोप
रा त्रिकोणकोष्ठमालेक्ष्मीबीजंवज्रमवस्थितं वामपादसमारभ्यवामबाहूतरंशिवे बीजद्वयंवेज्या
प्यमदातिष्ठतिपार्वति वेदवेदवेदोदीचहेदासह्वेदिका राजवेदसपोहृदवेदाहोरवेदसरगाधिया शववे

॥ यद्बीजं देवि सिद्धं च त्वया पृष्टा सुरेशं देवासमुद्भवं देवि विद्याभिधानतः सैन्यं देवान यापाक्षमोक्षमोहर्वशेषतथैव च आ
कर्षणाख्यां देवानु विशते आधिमिधानतः सार्थं पंचाहरं आप्यं तं क्रमेन सदाक्षिपतः तद्वै व वङ्के आप्यं वाङ्का
तिष्ठति पार्वति यथावर्णं च देवाश्रमसैवाचवसेतिच एतद्ध्येत संपार्य त्रैलोक्यविजयी भवेत् त्रिपेलिक्रमयोगे
न सर्वाख्यागतिमार्गतः मायायुगं कूर्चयुग्मं कालीबीजत्रयं तथा दक्षिणे कालिके मायाबीजयुग्मं च कूर्चयु
क् कालीत्रयं महाविद्या विंशद्वर्णाभिधा मता कालीमाराध्य देवेशि ककुरिलालकदेवता यावन्माहुर्वदेवे
शि नावश्याप्य तिष्ठति स्नानीयद्वितीयं देवि चत्रयतक्रमेण च आप्य श्रीकालिकाविद्या सर्वाभरणसंगता
सामान्य मुद्रिकाप्य सदा तिष्ठति पार्वति सार्धहारी भवेन्मा च कालीपद्माधिदेवता आकर्षदेवता देवा त्रैलो
क्यविजयाभिधा प्रयोगविद्या देवेशि गदिता परमेश्वरि एतस्य धारणादेवि किं चित्र यत्ने करोषितं एतस्या
वर्तनाद्देवि विष्टापीयतिपदं लभेत् शाकङ्कर्ता भवेद्देवि पंचलतक्रमेण च कोटयावर्तनमात्रेण कालीरूपो न सं
शयः प्रश्नवधानाशनं च धारणात्तत्रशपति ध्रुवम् ब्रह्माण्डगोलके याव यावत्किंचित्जगतीतले समस्ता सिद्ध
यो देवि तस्य हस्ते व्यवस्थिता प्रथमंसमेतस्याः प्रयोगप्रयोगविधिस्तिष्ठति ईदृग्विधा यदि देवेशि गर्भस्थित तिष्ठति
स्थितम् बालकोमरणं च तस्य पंचेन वर्धते सर्वबाधाविनिर्मुक्तः चिरंजीवी भवेत् ध्रुवम् भेदं प्रकाशये
श्रीमान् यत्नकृत्यापि पार्वति देशाख्ये खेलाकल्याम लिङ्गं बद्ध्वा करहृदये गले पादहृदये देवि बंधयेत् कामकृ
न् प्रतिमा बंधयेद्यापि खेलाकवलान्वा मुद्रिकाः खेलाबाधिमुद्रिकां वलयं वा वामपंचांगुले
धार्येद्दक्षपंचांगुले तथा मस्तके वा लयावालीं धारयेन्मुद्रिकामिमाम् त्रैलोक्यविजयी भूयात्रात्र कार्य

श० ती०
६६

विचारणात् मंडलाधारणाद्देवि किंनसत्वे करेस्थितम् मंडलाद्दुर्गमंत्रके पुरुषे कर्मणी वरेत् तस्मात्स
गतेदेवि कर्मसिद्धिर्भवति ध्रुवं तस्यैव द्विपरीतं च नानाकार्यविचारणात् कार्याभरणमधेन रत्नव रूपाधा
रयेत् मृत्तिकां वालिखेद्देवि देवी रूपा तुसामभवेत् दुर्गमास्तु भगाभयास्तु भगा देवता भवेत् त्रिकोणमाहृद
येदेवि तन्नसूषणात्सप्ततः सर्वसिद्धानि यंत्राणि धारयेन्मुरमेश्वरि सिद्धरूपा भवेत्साहि नानाकार्यविचारणा
त् म ` ` मामंरत्नानेकमुक्तं सर्वसिद्धिदं सर्वावयवसंयुक्तां सर्वैरत्नसमन्वितां यंत्रसिद्धानि रत्नानि धार
येत्त्रिशिपार्वति सर्वसौभाग्यसंयुक्तालक्ष्मीरूपा भवेद्धि वै हृदये सर्वदाधार्या यंत्रं यत्ने तिर्निर्वरा तेनसि
द्धानगमालाः सर्वकार्यार्थसाधनी बाहुमूले पद्मे तत्कु खलासंयुतं यदि योधारयति देवेशि तस्य श्रीः सर्व
तोमुखी राज्यलक्ष्मी कीर्तिलक्ष्मी वल्लभः साधको भवेत् सीतासीता पद्येयास्मा युधायोगेन पार्वति इद
तिसंहेयतः शोके किमस्य कोतमिकसि इति श्रीपटलः ॥ देव्युवाच ॥ सर्वसंग्रहस्य च तस्य कथय मां प्रभ
भर्त्रसीता पद्येयास्मात्सीतानाम्नेन यों भवि रीता दत्तामसे शानितस्य पत्र वरं हि वै तदेव यंत्र सिद्धं
स्यान्नानाकार्यविचारणात् पंचावर्तनमात्रेण सर्वदुःखविनाशनम् दशावर्तनमात्रेण सर्वदुर्गतिवत्स
फल वसमावर्तने यंत्रे तेजपालसमो भवेत् शतावर्तनमात्रेण नवनाथसमो भवेत् दशावर्तनमात्रेण सर्वद न
समुद्रतोयधा एकादशावर्तनात्सर्वभयविनाशनम् विंशद्वारंसमावर्तसर्वेनश्यतिवल्लषा एकवि
शावर्तनात्सर्वग्रहभीतिविनाशनम् त्रिंशदावर्तनाद्देविन्नलगहसनाशनम् चत्वारिंशदावर्तनाधिरयरो
गविनाशनम् मंडलावर्तनात्समंडलेशो नरो भवेत् षष्टिमावर्तयेयस्तु तस्य सिद्धिर्भवेद्ध्रुवम् सप्तमावर्त

नादेवि सप्तमप्रियत्वरूपयुक् ग्राणी निवर्तनादेवि सर्वदुःखानि नाशयेत् नवसावर्तनादेवं वांछया कर्मसाधनम्
शतावर्तनमात्रेण ह्रासनं परिकीर्तितम् द्विशतावर्तनादेवि सुभगत्वं नरो भवेत् दुःखं न पश्यति देवेशि शतपंचकयो
गतः सहस्रावर्तनाद्देवि सहस्रं लभते ध्रुवम् त्रिसहस्रे लिखेद्यंत्रं राजपत्नीं वशं नयेत् सहस्रपंचके नैव पृथिवीज
यमाप्नुयात् दिक्सहस्रावर्तनाद्दि शक्तिपातप्रयोगयुक् पंचविंशत्सहस्रं तु यो मंत्रावर्तयेन्नरः नारायणसमो
विष्णुः हासरूपेण संशयः सहस्राणां तु पंचाशद्यं समावर्तयेद्यदि अणिमाद्यष्टसिद्धीनां मध्ये शोजायतेनरः
लक्षावर्तनमात्रेण त्रैलोक्यविजयी भवेत् लक्षद्वयावर्तनात्तु मतविंशतिसिद्धियुक् पंचलक्षप्रयोगेन येन येन
नेश्वरो भवेत् दशलक्षे लिखेद्यंत्रं साम्राज्यभोक्ता नरो भवेत् पंचलक्षे लिखेद्यंत्रं सर्वं पश्यति चक्षुषा पंचविं
शति लक्षैस्तु वस्तुमवाप्नुयात् अयं स्वयं वरत्नानत्वं न स्वके सेव्यवस्थितम् शिरो देयं गृहं देयं राज्यं देयं पदे पदे
न देयं चक्रवर्यं वक्रस्मै विदयि पार्वति एतस्य ज्ञानमात्रेण त्रैलोक्यजयपलिप्रिये अहो यंत्रस्य माहात्म्यं मया वक्ते
नशाकाने अहो यत्र महोदयस्यायंत्रं ज्ञानेनिरंतरं शरस्त्वर्यपुनानां चक्रमेतन्मयेरितम् दशसाहस्रकं देवि
रक्षार्थं प्रकीर्तितः रुद्रवक्तारिलीयस्मादुग्रतारा प्रकीर्तिता नमप्रस्नलक्ष्यवातारामग्रा प्रकीर्तिता साम्राज्य
मृदूनाम्नात्तु कालीनाराम यीपरा भर्जेवाकंजरेन्नाले नो वलेकरलीवने प्रमदे विलिखेन्मंत्रे टशयंत्रागिरे
पार्वति सर्वशत्रुविनाशत्वे कर्पादेनदुपासके शत्रुसैन्यविनाशश्च नानारूपेण जायते शिरः कंजरो देहो कल
हस्तपरस्परम् अग्निवायुभवावीश्च न यामारी भयं प्रिये वक्रदंशादिनेनैव कर्पादेनदुपासकः राज्यं जयति दे
वेशि प्रस्तरेशनमात्रकम् सहस्रं प्रस्तदले स्वातानाहामा भवेन्नरः नवधानि लिखेद्देवि चवैसदीश्वरो भवे

त् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति पटलः श्रीदेव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्य
कम् शिव उवाच गोपितं त्रिषु लोकेषु तव देव कथ्यतेऽधुना ममोद्दगमदसे चर्य्यं चन्द्रलिख्य प्रयत्नतः प्रतिवारे
मार्जयेद्दिव्यां कामसिद्धिमवाप्नुयात् ममो विलिख्य देवेशि यन्त्रान्नामान्नयेत्कनम् तमेव कर्षयेद्दिवि वर्षमार्गे
स्थितो पिबेत् विशेषेण लिखेद्मौ दाम्रपत्रे दिवास्व ग्रहोनाम महसे वक्त्रलाराम्रा वशं नयेत् सिंदूरेण
लिखेद्मौ तन्नामा मार्जयेत्कनम् नर्त्तनी धारणाद्देवि तत्फलं परिकीर्त्तितम् तत्फलं समवाप्नोति नात्र कार्य्य
विचारणात् ततस्थाने गुह्ये देवेशि धारणात्तु रणात्तथा मार्जनाद्यपि देवेशि तद्देवफलमाप्नुयात् फलस्य
त्रादिगुह्यान्तं होमयेत्फलमीरितम् तत्फलं तज्जनेनापि फलं नैव यतोपि च सम्पाशङ्कोप्रतिनिधिधारावा
कारयेत्कनम् भानातु त्रापि नामानाम्नुषावरमणीतथा पोत्रोतगृह तस्य तनन्तुशोक्ताप्रतिनिधिषोतव भाग
नादिश्च त्रयर्यतत्यादाम्भरणानि च सर्वस्वदानं गुर्वोदैप्रमेषांतु विशेषतः उपासनार्थं देवेशि तत्र प्रतिनिधिः
स्मृताः सामान्यहोमो देवेशि तत्पापोषणाकर्म्मणि प्रोक्ता प्रतिनिधिर्देवि विशेषकृत्यं समयं चरेत् यथार्थंवर
र्त्ताविधा होमं कंसकंबहोमयेत् अर्कविधौ स्वकुसमान्यानान्यहोमविधौ यथा यथा प्रतिनिधिः प्रोक्ता
तथा तत्र प्रकीर्त्तिताः यंत्रं संधारयेद्देवि सर्वसिद्धिप्रदायकम् स्वर्णेगोष्मशिरो वस्त्रेकदेवस्त्रेन तथा ह गो गाहदे
यथ रागे च गुह्यरागे विशेषतः गोमे देहारके नीले वैडूर्यं परिसेपि च चतुर्विधे हारके तत्तथा स्पर्शार्चन्तु विधि य
वालेधारयेद्दिविधा क्षफलमाप्नुयात् स्वर्णे सर्वार्थसंसिद्धिरोप्ये सततसम्पत्डिमान् वस्त्रे संधारयेद्देवि विहित
कार्यो नरो भवेत् शिरो वस्त्रे तत्संधार्य त्रैलोक्यरक्षणाय च त्रैलोक्यमोहनाया पि वैरिनिर्द्दलनाय च कदेव

शा॰ती॰
८७

वैलिखेद्देवि वाग्भवं तत्र वलिर्भवेत् तथा वशनाय च्छेत् कामलत्वमत्र रपथक त्रैलोक्यविजयं त्वं च भवेत् तस्मात् शिर
वे वशनागणानुकूलनीवचकर्त्री महामति महेन्द्रसदृशो भूयात् ब्राह्मकार्यविचारणात् कृष्णरागे लिखेद्बुद्धा धारयेच्छर
र्वत्रिये सर्वकोटिप्रतीकाशप्रतापकीर्तिमान्भवेत् गोमेदे विलिखेद्यंत्रं धारयेद्दक्षिणे करे सिद्धगंधर्वतुल्य
स्यात्कावे वाचस्पतिर्यथा हीरके धारयेद्यस्तु मुद्रां परमदुर्लभाम् त्रैलोक्याकर्षको भूयात् विद्यामधुमतीजयात्
तेन सम्यावशागांव समुद्राकर्षणं चरेत् नहि गुरीवस्मानिके समुद्री शैलमरकता यलभ्यानि चैव स्तानि दूराद्
मिलनात्पि त्रैलोक्याकर्षणं कुरावन्नमुद्राविधारणात् इन्द्रनीले लिखेन्मुद्रां धारयेत्करपंकजे महेन्द्रसदृशो
भयात्कचक्रवर्ती न भवेत् ऐश्वर्यराजराजेशो प्रतापे भास्करो यथा कृष्णानीला समो लोके भवत्येव न संशयः
वैदूर्ये धारयेद्यस्तु किं न यत्नेन सिध्यते पद्मिसेधारणात्देवि कालीनाशमयो भवेत् कालीनागसर्पभयं न जयास्य
शीमणिं नचेत् स्तोऽपि सिद्धिवाक्कुल्लमयावक्के नशाकाने प्रवाले वशो सिद्धिः स्फाटिके कीर्तिरुत्तमा धारणात्
यामत्रे शोके दुर्गमुक्तामवीजनं फलमेतन्महेशानि रहस्यातिरहस्यकम् वज्रविधे विधिं चैव फलमेतन्मया कीर्ति
तम् बीजपंचाक्षरी विधिवद्धारयेद्देवमेव च रहस्यातिरहस्यं च किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीमहोग्रतारासंवादे ता
रारहस्ये धारणा विचारणो मुद्राख्येऽपि पटलः श्रीदेव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् तन्मे
कथय देवेश यदहं तव वल्लभा शिव उवाच ॥ तव प्रीत्या महेशानि रहस्यमपि कथ्यते मालायंत्रादिनि सिद्धा
निर्गुणं चैव ततः परम् यत्नाज्ञानविधिवेदोक्ति रत्नेरवनधारणे फलमेकं महेशानि विद्धि तं सिद्धिकरं भुवि विं

रत्नैर्विशतिर्गोमिकोटिर्विधं किल। होमो नरत्नैर्देवेशि काश्मीरे मौक्तिके शिवे प्रवालकथितो दोषः सोगतलघुतेषु
यम् मौक्तिकानां रत्नानि विशतिर्क्रमयोगतः त्रिविधानि प्रवालानि हीरेमेवैव नुर्विधौ प्रमानि यामलामयर
त्नैव क्रुविधं भवेत् विंदुत्रिविंदुवर्णाद्विनवसंकरजातितः तथापि फलमेतद्धि कीर्तितं परशंभुना मध्ये विंदुकोणा
शा. ली. मध्ये चक्रे रेखाविलंबितम् पञ्चैते सकोषं रत्नजं दोषसंभवः नतं चेद्दोषकरं यस्मि उगुरुहर्षितम् पार्श्वे के
६८ वलाभिदुष्यं रत्नानां नानाववै स्वर्णवर्णाद्वसमाचेगापलं भवति निश्चितम् गोष्ठे वर्णानां देवि शिरोवस्त्र द्विप
तनः करिवमे त्रिपत्ता तेफलं पक्क निश्चद्विकं तथा वरणाव सम्नवफलं मयुप्रकीर्तितम् गारुत्मते पनमा चैत्सिद्धि
68 र्भवति निश्चितम् पद्मरागे समस्ते दिने आप्य सिद्धिं प्रवर्तते पुष्परागे बहुदिनानां पुण्यसिद्धिर्भवेद्ध्रुवम् पंचरात्रेण
गोमेदे मनोवाञ्छितकामदा हीरके विदिने नैव वैदूर्ये दिनमष्टतः परिसेनत्नागाद्देवि सिद्धिर्भवति निश्चितम् र
नीले वेददिने सिद्धिर्भवति निश्चितम् प्रवाले मासदशके मौक्तिके वसुनासतः सिद्धिर्भवति देवेशि नात्र कार्यविचा
रणात् सूत्रमाला तथा रुद्राक्षमाला यत्नतः फलम् पुनश्च योगे देवेशि कर्माह्लनीप्रजायते प्रयोगं प्रवक्ष्यामि
काम नात्रभयेदतः हरिद्रावत्सनाभे देवणां यंत्राणि लेखयेत् त्रैलोक्यनिग्रहेशक्तिः रणाहेन भवेद्ध्रुवम् वत्सना
भं समानीय हरीयगे त्रप्रदर्शयेत् तैलं पतति पद्मसोनव रम्याग्राणतो मतः वत्सनाभं लक्षवर्णितं लोके परमेश्वरि
तेन मुद्रां त्रिकेले रक्तं दीपयन्त्रा नयेत्वरः त्रैलोक्यं वशमेतं कुर्यात मार्जनं नेत्रात् रेकं वरेत् पुनः लिख्य प्रनाम्याहिपनरा
कर्षणं ध्रुवम् पुनर्मार्जन महेशानि त्रैलोक्याकर्षणं चरेत् विषतापञ्चलिखेन्मन्त्रं संपूज्य दीक्षमादीपने प्रयतेदहये

देवि त्रैलोक्यानि गृह्णीयाद्वै विचाराख्येन संलिख्यतामेतद्विचारयेत् यन्त्रामृतं विलिखेद्देवि तमेव मारयेद्ध्रुवम् रक्ताणी।
ठं लिखेद्देवि भावयेत्ततो विचारयेत् कुर्यात् क्षोभं चा देवि तत्पापमानलेखिका हीरकेषु पृष्ठे लेखनीयं तु विलिखेत्तथा का
रयेत् यन्त्रमेतद्देवि सर्वत्र देयं न पीडयेदिति रक्तेनापि विलिखेद्देवि विषाख्यामानयाथवा पुनर्लेख्य तन्मध्ये नरं कबलमश्नु।
ते यन्त्रपीठाद्धि शिवे फलमायाति किं भवेत् पारमेष्ठी केरेविकनिवासी नीचपर्वणः मानवां महेशानि गोमे।
देवापारशानिका मातृमन्त्रेण मायायामथवा भूतं चार्धमृतिका कारयेत्तस्मै शान्तिं त्रैलोक्यं विजयाय च तन्त्रीचन्द्र
गोपीपीठं चतुर्थं भवेत् ईशानीलं मायायामथवा पार्वती महेश्वरि यथायोगेन पञ्चमीं मध्यमं सम्भवेत्तत् पुण्यगः।
रोगो मायाकः पञ्चम्यां तेनानलो भवेत् ब्रह्माणामथवा नामन्त्रेणापि हन्मथर्वणीं तनरसार्थं सर्वगं स्पार्हं त्रैवलार्थं
रूपके वर्तुलं चतुरस्रं वा सर्वं वा षट्कम् नवार्सं धनुः पञ्चपीठं प्रोक्तं मयानघ नरत्वमरणं पीठं नमस्तेन भवि
ष्यति पञ्चसिद्धिं नीलवज्रं यथा कौलैः प्रकीर्तितम् यथा नीलकपालाग्नं पञ्चपीठं समासिद्धिदम् यथानैनेदिव्यपीठे।
वाह्यस्थापयेत्कीनसमम् यथामृद्धाद्गुर्ग विधो पीठमीलितं त्वकीर्तितम् यन्त्रवर्णं प्राप्सिद्धिः सारत्वं तत्तमाचनाः इन
सिद्धिकरं पीठं रत्नपीठं महेश्वरि विंशांके पानोकेत्तु सहस्र टिकारसकम् सर्वोक्तमाचैदेवशिकोपकेन व।
कोगके सब्रस्माप शिवः प्रोक्तः समाराद्दशिलां व्रजेन प्रकोत्तानवलोत्थानेमुद्राद्गुणीपरायणः शिवयत्र महेशा।
निनाथकार्यविचारणात् यत्नसिद्धिर्महेशानि हानादिरत्नकारकः नवीनविस्तुनिर्मलं विधीनोदशा पचव क
लशकोनिदेवैः शैनाथकार्यविचारणात् शिवलोके वनेचैन पञ्चसिद्धिमियेपरे शंकाणीवेकसर्वैस्वमंकेकुरूस मणा।
वपि प्रत्तोभ्यकलगुण्येनलेवरी सिद्धिनामपि संदेहेप्नमयाप्रोक्तं विलंबेनभ्रष्टर्षीनः नवकोटिसमां काम्यपंत्रा

णसिद्धिदायिनि सर्वसिद्धानि कार्याणि तत्र सम्यग्वदेत् कार्यं केयं च देवेशि लिखेत् पूर्वं शतानयेत् तत्राह्वानादये
द्देवि तत्र वाकर्षयेद्ध्रुवम् यथाक्रमेण तत्रं लिख्यं स्थापनीया समयोमुखम् तत्र स्थितां जपेद्धि सर्वाकर्षणक
नः पंचाशत् सहस्रं तु समीक्ष्य फलमेककम् सर्वदेशगतं भद्रे याज्ञाचकार्यविचारणात् तत्र स्थलगतांनीकाय
किं चित्तगतांगतम् स्त्रीहेमरत्नादिसर्वं पातालमथवा तथा सर्वमाकर्षयेत्तत्र कालीतारा प्रसादतः काली
ता॰ नी॰ तारा प्रसादेन महामधुमतीं लभेत् मधुमत्याः प्रसादेन पल्लिं चित्रं लगोचरम् सर्वमाकर्षयेत्तत्र तारा च कार्यवि
६५ चारयेत् गोपालसंहरी देवी यथा प्रोक्तं मया तव कालीतारा मया प्रोक्ता तारा काली तथा परा कलौ काली
कलौ कालीतारा स्तोत्रमत एव च सर्वोपमतां रादेवेशि प्रमेके पोतयेद्धिवे तस्याद्धोरा भवेद्द्रष्टौ तत्पीठमाश्रिता
ते कालीपीठपत्तेतारां तारापीठेतु कालिका कालीपीठपते कालेतद्वदाहोरूपमतारिणी मेधावाकमलाल
स्थावामायवपकर्मणि इत्यादि प्रोक्तमाकर्षं मयाद्य श्लोकिपूजयेत् पीठमेतन्मया प्रोक्तं रहस्यातिरहस्यकम् गो
पनीयं गोपनीयं गोपनीयं महेश्वरि सवीचां... देवेशि... पनिरपनायथा इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुम
मिच्छसि इति श्रीमत्तोयाक्षर तारा संवादे तारा ... पटलः ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ देवदेव श्रोतुमिच्छामि रहस्या
तिरहस्यकम् शिव उवाच यच्चकस्यापि संप्रोक्तं न देवक... तत्सर्वं शृणु कार्यं सर्वांगं च यथामनासयोः
वपदकुण प्रोक्तो न कश्चिद्वनसंभवः स्वर्गे शक्तिस्तु संपार्य... बीजमेतत् ... षडंगं च धारणाद्देवि ... एवमथो
भवेत् तत्र संधारणाद्देवि भक्तादि तत्संपत्तु लाभात् एवं विधा क्रमेणैव दशधा शोध्य धारणम् बीज शक्तिः कीलकं
च यथायोग क्रमेण च सामान्योपासकैनैव कीलकं... धारयेत् ... तिमंत्रयुक्तेन बीजाधारणमार्गेण एतन्नि

68

दीलादिसंयुक्तः शक्तिधारणमाचरेत् षट्पत्रपत्रसंयुक्तो हि तं धारयेत्प्रिये देवतानां धिये वीरवनधामस्माधिदेवता प्र
धिष्ठात्री वदेदेवेशि प्रतिश्वर्णं पंचमी केवलं प्रयत्नात् हि यंत्रधारणे कीर्तितः शुक्रांगी भैरवं युक्तो हि स्फाटिकादिवमयो भवे
त् षडङ्गं षडङ्गवसंधार्येद्वरेश्वरं समो भवेत् दक्षांगुलीवीजानां स्वर्णे संधारणात्प्रिये दशविद्याधिपो भूपात्रात्रकार्यं
विधारणात् क्रूर्चवीजं त्रिशक्तौ तत्संधर्यं वपराभिधाम वगलायां स्ववीजेन कमलायां तु कामलं भैरव्यां वाग्भवं धा
र्यं मातंग्यां कामवीजकम् धूमायां तु वधोर्धाणसिद्धविद्याविधौ स्वकम् सौवीजं वा गमाचे तु परायां नम्रताहूयम
राजराजेश्वरीविद्याविधौ श्रीभवमेव तत् प्रविनार्थधारणात्संयुक्तस्वपेणवा प्रिये धार्यं पवित्ररूपेण केवलेन हि धा
रणात् षडाम्नाये महेशानि वीजषड्क्तु विधारणात् षट्दर्शने च षट्स्तानां पंचव्यापनं भवेत् शिवशक्तिप्रभेदेन केवलं श
क्तिभेदतः शृंगानिमंत्रभेदेन धारणात्तु समाचरेत् प्रवालमाया धारणात्त्रिलोक्याविजयी कविः भालेवीजं वा गुरुलो
वमहानामहंहेतुजे करेवतन्मयीमालानालमनपमःफलम् रंतात्मामालाश्रीकालंनातिलीनरशंखजा क्लि
त्रमला विधौ शालावराम्भिमालिका शुभा रुद्रचंद्रजा माला वीजाख्याच्चित्रगाविधौ पुत्रजा स्वयंभूमालिका
देवि भैरव्यां वालिका विधौ गुंजामालां तु मातंगमातंग्यां धूमायां खट्वंगजा हरिद्राख्याद्वगलायां शीकमलात्मा
विधौ वाराणां श्रीभुवनेश्वर्यां स्फाटिकी परिकीर्तिता श्वेतगुंजा सिद्धविद्याविधौ प्रोक्ता महेश्वरि शंखमाला वैसवे
पो वक्रदानसः शक्तिमात्रके महादशारभेदोनः गणेगजदंतजा त्रिपुरायां पुत्रजीविका विरेदतुलसी मता सर्वमंत्रे च रुद्रा
क्षः शक्तिमंत्रे विनाकृति रत्नस्वर्णादिषु मणीनां तु मामनुमणीशिवे प्रोक्ता वीजमणी वटवीजमणीतथा शनीक
लमणीमालामालानि फलमणीतथा मधुमस्माकर्षणात् वीरविद्याविधावपि प्रवालस्तर्यमंत्रे च मौक्तिकाशक्ति

शा.ती.
७०

मात्रके इति संकेतपतः श्रीकंकिमस्यक्षोनमिक्रमि इति श्रीमद् लोमामातास्मेमटलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेशश्रोतुमि
च्छामि सर्वमालाफलानि च ईश्वरउवाच ॥ रुद्राक्षमालिकया संवत्कृच्छ्रेनवभक्तिमान् अष्टमंप्रजपेद्दिमः सर्वकामसमि
न्वितः पुत्रजीवैर्जपेद्दिव्यपद्माक्षैः सर्वत्र शंखनपद्मालकैरेविविन्मस्तंजपेद्धिवे रुद्राक्षैः सर्वकार्याणि पद्माक्षैः
पुष्टिरुत्तमा कौशलेयं प्रशंसव मणिभिर्मोक्षकैर्मुक्तिभाग्भवेत् प्रवालैर्वश्यसिद्धिः स्यात् कुंजपामोहनंभवेत् मणिभि
र्भोग्यं संपत्तिरिद्धा हैरण्यं सुवर्णमयम् धनधान्यसमृद्धाभिर्भवेद्दिपुत्रजीवकैः प्रतिष्ठमाला विद्वेषवशीमारणेषु
ना मारिवैश्याम नेमालापिचुमंदैर्विनाशने एकस्मादेसिनात्सिद्धिमहाशंखाख्यमालया दंतालमालयाचै
विषसिद्धिर्भवेत् रविमाचाख्यमणिभिः सर्वशत्रुविनाशिनी सारदैनेशत्रुनाशो गजदंतैर्गुरुभवेत् रु
द्राक्षैः समाकर्षो हरिद्रैस्तंभनंभवेत् सर्पभक्तस्थिदैविभवैविघ्वंसोभवेत् दंतैर्नैकीलितल्मीस्याभेनस्याकृष्या
मालया सर्वस्यामोहमाप्नोतिलोहैमारणमाचरेत् नामैःशांतिर्लोहैरोष्यसर्वमोक्षफलंलभेत् सोवर्णरान
लक्ष्मीस्याल्सर्वासिद्धिमालयापिरत्नं नासपेखाशयैरविनाशकार्यविचारणात् रविकिडिस्फाटिकोम्भपाशदो
वेष्टिमालिका गुलाभर्वभिः सर्वसिद्धिराजसपविद्रति ओदेवांभलनाशमसैदारिद्रनाशने दशधीजेपहीणी
स्यालपरीश्रिमंडोरत्तः शिवशक्तिमयीमालारुद्राक्षैस्फाटिकैर्युता रुद्राक्षस्वर्णसंयुक्तमालाहरिहरात्मिका
रुद्राक्षरत्नसंयुक्तः मालाविधिविशालिका रुद्राक्षैःशक्तिमंत्रंतु दिवाधानजपेन्निशि सर्वतिमवाप्नोतिजप
लपलिर्थकः शक्तिमंत्रंत्राधेषुरुद्राक्षेनदिवाजपेत् रुर्वामवापेस्फाटिकजैरहितोरुदेवने प्रवालैर्मौ
लिकैरेविषस्थिमाप्नापरेवतां रत्नसम्पापदेवानामरुणखात्मालया मणिभिःपुत्रजीवोस्यैनजपेन्नरे।

२२

एवंरीम् रुद्राक्षमालिकादेविभिन्नैश्चैव परिकीर्तिता दुर्धर्षाम्नाये स्वयंभूत्वा पाताले रुद्रसंभवा तत्रापि कालिका२
नाराविद्यायां शंखसंभवा शंखमालाविधायायन्नालांगावा कालिकां जपेत मंत्रतोभोगवामस्या विद्यावेशेन नि२
र्भवेत इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीशांतिलेश्वमालापटलः ५८ देव्युवाच ॥ रुद्राक्षसर्वा
मालानां फलं भवति किं वद किं यत्कालेन देवेश तन्मे वद कथ्यतां मया शिव उवाच रुद्रमालिरुद्रसंख्यं कथ्यते
प्रवालमारभ्य रुद्राक्षमालाजापेन दशवर्षाणां च फलम् स्फाटिके रुद्रवर्षाणां मुक्तायां तेन दशवर्षतः प्रवाले स
र्ववर्षेन यथा यादे परमेश्वरि कामवर्षाणां देवेशि पुत्रजीवाम्बुजजापिये भद्रवर्षाणां फलं राजतं जाम्बवमुव२
र्षितः रक्तचंदनजापेन समर्थवर्षां फलं लभेत् गोघ्यो विद्रुमवर्षाणां सौवर्णे वर्षत्रिवृद्धकैः पंचविंशतिवर्षा
णां नामाहफलमीरितम् एकस्मात् सीपिना सिद्धिर्महाशंखस्य मालया महाशंखेन दशकस्य स्फाटिका
मालया जपेत् हंसाख्यमालया देवि दशगुणेन फलं स्मृतम् ग्रंथलीपर्वमालायाम् अयादेन फलं लभेत् महाशं२
खाख्यमालायां सर्वाहेन फलं ध्रुवम् मद्राद्दे शोभनौ देवि महाद्राक्षे वर्षवेवत मालिकोपचवर्षाणां दशवर्षा
ष्टकेन च ग्रंथिभिः पक्षमात्रेण फलं भवति पार्वति वंशवंशविधौ देवि नराणां मालिकास्मृता एकानरोच्छिन्न
मस्तां च रुद्रपंचकीर्तिता नरुद्राहेन यद्याहै वंशवंशविधौ शिवे इतोप्युपानाभविधानकोविदैर्भवि सिद्धिः सि
द्धियांगुपरिपिवाहृयोरेकनरं भवेत नानाबीजेन यत्काल्याणिकांच्छिन्नामनुर्भवेत बीजदेवेन योगेन ग्रंथि
ग्रंथयोगातः ग्रंथिस्त्वाविमहेशानि तत्रान्यग्रंथियोगतः नराणांमालिकाशक्ता सर्वकार्यकरीस्मृ२
ता त्रिशक्तिमंत्रेहद्राक्षेन देवि यज्जपेच्छिवे सद्धर्षतिमया ख्यातिजपनस्य निरर्थकः एकैकाक्षी भुवमंत्री

गुरुदाहेन जपेद्बुधः गीताहैरमवर्ष्णानफलं भवति पार्वति रुद्राक्षमालिका देवि भैरव्यापरिकीर्तिता स्वयंभूमा
लिका देवि स्वजातकर्मप्रयोगतः याग्यामा विधिना देवि पंचाशेन फलप्रदा स्वरदैर्वैर्दैवर्षैगजदनै र्हिवेदनः ग
नदेनेत्र्यशतकं स्युगजदनेनवेजपेत् फलं ददन्यतीनप्रमाणाद्भवति वै फलम् कुशाग्र्यप्रासर्पपुष्पैः फलमप्र
प्रकीर्तितम् नारिकेलमयी माला याकाकापालिनी विधौ प्रमहनमुंडमाले पंचशत्मासेन फलप्रदा इति
पा·ती·
संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीयज्ञोमनारा शक्तिसंगतंत्रे प्रदीप्यविरचिते मालाफलप्रकथनं
७१ नाम ५४ ॥ देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि श्रीदीक्षादिविनिर्णयं श्रीशक्तिदीक्षाकथं दीयाकेन वा परमे
११ रः ईश्वर उवाच ॥ शृणु त्वं मातृदीक्षा च देयाभक्तिवशेन तु भक्तियोगेह दीक्षानिमंत्रशाखमहेश्वरि ऐकात्मं
भावना देवि देवत्वमुपजायते मंत्ररूपो भवेद्देवो देवरूपो गुरुस्मृतः गुरुरूपो भवेदात्मा ह्यात्मारूपो मनुर्भवे
त् मंत्रचैतन्यमित्युक्तं मूलमंत्रगुरुरूपकम् मंत्रो देयो गुरुर्शिष्ये त्वेकत्र्यपायकाः एतदभ्यासयोगेन तद्रू
पस्तस्यैकं भवेत् तद्रूपस्यैकं नाम तत्त्वात्मविनिर्णयम् तद्रूपतत्समापन्ने शिवयोगेन जायते प्रथमा
नस्मश्च धर्मकारणं नमहेश्वरि मंत्रो दीक्षाप्रदेवाये श्रीशक्तिनामेन शोभते देवी परंपराग्यामा दीक्षा स्त्रीशक्ति
शुभामता देवी परंपराणां तु विशेषं शृणु पार्वति देवि परं परोदित्ये पारं पर्वक्रमागताम् स्त्रीशक्तिदीक्षपरंजा
तादीक्षा देवि शुभामता गुरुपारग्यानतस्माकारणा दीक्षा ज्ञाना परंपरा शुद्धंपरमसादेविश्रीशक्तिनियमात्म
तः नियमः शुभशोलेयोनयोषित्स्वकर्णेचन संपांवोधनेहिपशुवीरपरंपिवे वीरशक्तिदेवदेवेशि सर्व
वदीक्षाणवरम् देवापारंपर्यचनेश्रीशक्तिदीक्षाशुभामता तेन दीक्षायोगेन त्रैलोक्यविजयामतम् सदा

मानोवनास्ति स्थानान्यथा शंकरं वद। तस्या अनुबोधकत्वा विद्यासिद्धविद्याप्रकीर्त्तिता सविद्याबालसंस्कारेरस
नाया विलिख्यते त्रिवर्षादूर्ध्वतो देवि वैलोक्यविजयीकवि षणमे विकल्पसहिते कथं दीक्षा भवेत्प्रिये शैशे
सकाशा देव्या तदा सा परिगीतमता स्वयं वैयहि देव्या तदा कन्याप्रकीर्त्तिता प्रमनोज्ञाप्तनीयाधेन्या शंभिहार
तदा भवेत मंत्रशास्त्रे वद विधामार्ग देवि गुरोरिता तदूर्ध्वं शंकितेचित्ते किं कार्यं वद शंकर सम्यक्प्रदापयेत्
स्त्रीः तत्सकाशात्कुलीनां श्रृणु शंकं महादेवि सम्यभावेन कारं यो दशपाकस्य वे वास संयुते नालय
वैमन्त्रं लिख्यसंस्कारं दशकं चरेत् दशसंस्कारयोगेन सिद्धमंत्रो भविष्यति तद्दिनेपायसंस्कृत्वा दलिकापूर्णि
संस्थिौ पायसा यं निवेद्यायविल्वैसंमपर्णं करम् शान्तकृत्वा वाचनीय प्रशोत्तरसहस्रकम् संजप्यहोमयो
हे विलस्वं शोककर्मणा वाचनेवास्मि वेशत्किं तदा किंवा विधीयते प्रश्नात्वावाचनीयासम्यग्गोत्रमरेवच एवं
गृहीत मंत्रस्तु सिद्धिदो भवति प्रिये ग्रथवालाहरशीकार्याशास्त्रवाचनतत्परा पर्वणास्त्रं तुसंपादयेत्कन्या
नां नृविंशति शास्त्रसंकारयित्वा तु समयाचारतत्परं शास्त्र मनाच्छयशंकारयित्वा महेश्वरि ततः पूर्वो
क्तविधिना वाचनीयो मनुः प्रिये एवं प्रसीत विधिना देवीरूपैव मामता देव्युवाच ॥ देवदेव महादेव सर्वसिद्धि
प्रदायक पूर्वं प्रोक्तं त्वया देव स्त्रीणां नाना धिकारता तथा प्रोक्तं महादेव स्वशास्त्रे निश्चयं त्वजेत् इत्यानुक्तं महा
देव कथं ग्राह्यो मनुस्त्वया सद्द्रूपाणां तु पश्चाघ्यतोनो तन्त्रमत्त तत्त्वया वेदाभैर्न महादेव स्वस्त्रीणां नाधिकार
ता नैर्विचारा कथं कार्यं तन्त्रा स्त्रीणां महेश्वर उपासनायां देवेशि यस्मैवे नाधिकारता तस्याध्यानं कथं कार
यं तत्सकाशात्कथं मनुः ग्राह्यो वै देवदेवेश गापया वैसतत्कदापे उपस्थाना धिकारेण तत्स्वहस्ताक थं मता प्र

ह्लीनामन्त्रक्रियाकार्या नो चेद्ध्यानं समाचरेत् यथा वै दिव्यदेवेशमार्गाणां वैनाधिकारकाम् सर्वासिद्धिकपुष्कानां
सतकाधनवस्तना स्नानं ध्यानं तथा संध्या हस्तायाकारयेच्छिवे यस्य दर्शनमात्रेण पापिष्ठा पुण्यकर्मणः नर
मात्पापंकृतो देवि विवर्जनेव दस्तलराम पंपुण्यमर्वतारिंशैर्वनास्त्यत्रसंशयः शिवे ग्रस्तदीनदरिद्रिभर्तुकानेषां वेस
शक्ती· ७२ न के न कि पके न्यस्तनके देवि विवर्जनेन मन्दे वने मंत्रस्य च यथाहो मनाक्लिदेवनचेनराम जन्मसत्तकमाहोस्मान
देने मन्त्रस्तनकम् दक्षिणामस्त्रितो देवि ग्रहीले मंत्रवर्यके गुरुः को वा न च शिष्यः को वा न च परंपरा ध्यात्वा
श्रीदक्षिणामन्त्रिविहायप्रणवे प्रिये मंत्रोग्राह्यो महेशानि गुरुः श्रीदक्षिणेश्वरा महाविद्याविधौ देवि द
क्षिणेशपरंपरा पंचपरावन्मसाढे गुरोः कार्या महेश्वरि यथा सदैवेदं वै शिष्यत्वमुख्याक्रियाशुभाः कार्यते
चाभ्यहारेण तथा च प्रणवं त्यजेत् इयं दीक्षापद्धतीवैया शक्तत्वप्रदायिनी तथैवान्यप्रकारेण दीक्षाणां श्रणु
सांप्रतम् तथा भस्मसुहृदृणामिम्याशुभलग्रेशुभेदिने मेघस्तंपत्राग्रपुष्पश्रीसर्वमंडले लिखेत् सांगं सावरण
सर्वं संपूज्य प्रागावलये नालपत्रे स्वनंलिख्येवाचयेत्तस्य काशनः शतोष्टवारं संचारं संवाक्यानामतो गतिः
नचसर्वं गुरुपूज्य सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् वीरा लंकौलिकानां तु भक्तोदीक्षणमाचरेत् इदं पश्चपरंपरोक्तं
नदिदक्षिणादीक्षणां स्वस्वकल्पोक्तविधिना संपूज्य परमेश्वरि गुरुस्वयं प्रकुर्वीत तथाकेन तत्ववर्मना इति
योक्तं महादेवि किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच ॥ एवं संचितं देवनमयैवैप्रकाशितम् नदुष्यकथ्यतां दे
वदयृहं तवकृन्धमा ईश्वरउवाच ॥ अथातेहं प्रवक्ष्यामि सर्वसंगोपितं मया दुर्गाकाली च्छलपशंभुविहाय
सिद्धिमिच्छसि इष्योरनंतपरिमन्यत्पडूतनामिच्छसि दुर्गाकालीछलिनीतसर्वसिद्धिमहामना महाविद्या
७२

कलौ देवि न देयाय स्मकस्यचित् यथा दायदिवादद्याद्ब्रह्मसिद्धिलिर्भवेत् तथापि संदर्शीकालीन देया सर्वथा प्रिये
शाक्तेस्वयं भुवनेशैषैस्त्वेवमौरवंद्यो गणपत्येचीनकैलेष्वनयाय गुप्तनक्रमे शाक्ते केवले देवि मंत्रमात्रे महेश्व
रि वरदानादिकारोऽस्य कालिकायां प्रकीर्तितः मंत्रमात्रे प्रसादस्तु कालिकायाः प्रकीर्तितः शैवशाक्तयागमेषु
कालिका वरदायिनी एकस्मिन्समये देवि त्रिपुरां जप्तवान्स्वयम् पंचशत्तसहस्रं तु जप्तं तेन शंभुना शिवे प्रसन्ना
चैव तदा नासुन्दरी भक्तवत्सला कालिका चैव या गत्वा प्रसन्ना वरदायिनी तदा शिवेनोक्तं महादेवि कोटिस्त्वं
यदि राजराजेश्वरी त्वं हि सर्वा तत्स्वरूपं तताम श्रुत्वा वाक्यं देवी कालीधनि रुद्र सरस्वती मम प्रकृतिमं
यत्तु सैव विद्या महेश्वरि शंभोः प्रकृतयः सर्वा विहिता न विमुखा त्वला श्रुत्वैतत् देवी काल्या हि तीया प्रकृतिर्वरा
त्रिपुरसंमोहना त्वं च अपरं चापि महेश्वर जानाति दान पदे वनादं ज्ञेहामहेश्वर तत्र गत्वा च राग्रतः सेवाहं नथ
त्रिपुरायः वरदानं मंत्रमात्रे काल्या एव प्रकीर्तितं एवमस्मै महामंत्रा संजपति महेश्वर महामंत्रैः कालिकाग्रे
गत्वा संप्रोक्ष्य तेयतः तत्र गत्वा महादेव मरुत्सुतनरेश्वरः कालकालि महाकालि विद्याराज्ञि महोदयम् शि
वे नाभिष्वरि पार्थिलाल्पि पे सर्वथा प्रदे स्त्रीमके प्रसादाद्वरदाने कृते शिवे तथापि तायथा देवि लिंगपावेत्वा
गतः महामंत्रा दयोमंत्रा ए षगाय तन्मे ग्रहम् तवैव जीवने स्वामि भिय या कमेनु स्मारतः भगवत्या प्रसादेन तत्
वैसुंदरी शति संदर्शनात्तनयो मंत्रं प्रमादेयथ मेवत्र श्रुत्वेदं च महालास्मि मान्त्रि तिशुला सपिणी यथा यत्क्रियते
सर्वं तथा यथा विधीयते तथा यत् क्रियते शंभो नस्तथा नीयते विभो सोऽमे च मर्त्रि तिस्यक्रा वाहं शक्तिस्त्वहं प्रिय
ता श्रुत्वेदं शिव श्रुत्य पाश शक्तिरिति प्रकीर्तिता श्रीमन्मार्ग पताये गुप्त पिण्यावीत कालिका उभयोरेव देवि

पंचवोर्द्ध्वप्रकीर्त्तितम् कालीमंत्रं य्येयं प्रोक्तं नयः पश्यति महेश्वरि सप्तपातिस्रो महान्दुःखी रौरवं नरकं व्रजेत् न॰
स्पर्शनं जपापंकोटिशीकन्नामिकृमि प्रमादाद्दर्शनं वैस्याशुनदीहासमावृतेत् सर्व्वांकोमिवकदीक्षान्तुपुनः॰
कार्या महेश्वरि पुनर्दीक्षाविधानेन विधासिद्धिस्तिनान्यथा नामक्रमाधिकारोस्ति कादिहादिमतेशिव का
शा॰ता॰ ५३ दिमते नंजन्मान्तःस्वशष्ट्कमितीरितम् नचकादिमतेदेवि मतद्वयमुदीरितम् सर्व्वार्थवोनरायंतु हादिकादि॰
मतद्वये वर्णसामान्यं च सामान्यं कादिरितमीरितम् काद्यंकालीमतेदेवि हाद्यं श्रीसुंदरीमतम् सर्व्वार्थवोनरा॰
र्थं तु हादिकादिमतद्वयम् वर्णसामान्यं च सामान्यं कादिहादिमते महत् कहेमेवं मरामंत्रः तत्रनाम्नायगोव
रम् ककाराद्युग्ररूपत्वेनकादिमतमीरितम् हकारान्तशिवरूपत्वेन हादिमतमीरितम् काद्यंकाद्यमतेदे
विहाद्यंश्रीसुंदरीमते द्वयंमिलितानाकाद्यायकादिहादिमतद्वयम् सौंदर्यान्तप्रपंचोस्तिसौंदर्यंव्यतिरिक्त॰
के नप्रपंचोस्तिदेवेशसौंदर्यंमवदर्शकम् द्वयोःप्रियकरोरम्यःश्रुनपेक्षापयेतशिवे रहस्यातिरहस्यं च रह
स्यातिरहस्यकम् गोपनीयंगोपनीयंगोपनीयंस्वयोनिवत् इतिसंक्षेपतःप्रोक्तंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥
इतिश्रीमहत्वोत्पत्तमत्तकालनामापयकालीसंवादेकालीवर्णनामष्टनवष्टिमःपटलः ५८ देव्युवाच ॥ ॥
देवेशश्रोतुमिच्छामिरहस्यातिरहस्यकम् शिवउवाच कालीयोगरहस्यं च रहस्यातिरहस्यकम् कथ्यतेतव
देवेशिश्रुणुसावहितामव स्त्रीनामाकालिकारूपामसुकालान्तरं भवेत् शिवशक्त्यात्मकंब्रह्मयत्किंचिज्जग
तीगतम् श्रोत्रादयंपञ्चयोगामाः शुक्रावेहात्वान्तकेः नाशैवपंचत्रैलोक्यंचितयंव्योमपंचकं षड्वकेषोडशार॰
धारंशाक्तयोगाशयोत्वधा विनाशक्तिंविशेषवं यत्किंचिज्जगतीगतम् सर्वशक्तिमयंविद्धि शाक्तिकेनाबतिह

ति पञ्चमं सकलादेवालङ्कृतं स्थापयेत्पार्व्वति पञ्चवर्ण्णो वायुकारः करभाकारसन्निभः कृष्णवर्ण्णो धूम्रसंस्थवामा
कारः पृथुस्मृतः पृथिवीकोणि ‥ सुवर्ण्णवाहुरूपस्मृतः जलशंखं वर्ण्णसमानं पञ्चिमेन ह्लाम्भ्रः संयोगशक्तैर्दे
वेशि मेहगर्ज्जनमीरितम् शाखशक्ता नियतस्य धनिवाग्येति निर्योजिता कृष्णपीतारक्तश्वेताधूम्रपिंगलवर्ण्णतः
यथाकाशो भवेद्देवि तथा नारूपपञ्चमिका सहस्राहियोगकालानंतं विपरीतं प्रकीर्त्तितम् श्रीरूपो वृश्चिकमालाचाम
वीजं तो विन्दुनामपलानकम् जलशंखं मसी चैव विपरीतं प्रकीर्त्तितम् श्रीरूपो वायुवेगो च सर्व्वदेवमयस्मृतः पृ
थ्वीजनशक्तानां सयुतः पुरुषार्थदः सर्व्वदेवमयं तत्वं सर्व्वशक्तिमयं तथा पञ्चमं दैवदेवेशि महदानि हृतानि निश्चितम्
स पञ्चमं शक्तियोनौ कोणमाश्रित्य तिष्ठति कोणत्रिकमाश्रित्य नाडीरूपेण तिष्ठति यथा वह्निर्द्दहिति अन्तः सर्व्वं तिष्ठति
पार्व्वति नाभेश्चंद्र मध्यभागे समस्तं ब्रह्मगोलकम् धरितः सकलादेवासिद्धयः किन्नरादयः कृष्णरूपं समासाद्य सर्व्व ।
तिष्ठति पार्व्वति जलशंखं मध्यभागे वाड्वाकरूपदर्क वायुर्ध्वजगतः योगः धरितः कृष्णवर्ण्णकम् शक्तियोनौ मदे
शानि पञ्चमं सर्व्वदा स्थितः अविनाशी महाव्यापी विनाशी व्योमगोचरः पञ्चमं शक्तियोनौ च सन्निधाय तिष्ठ ।
ति प्रथमं व्योमगः योकोध्यस्मिन्मम्बच पार्व्वति वीजं पृथुरूपं ब्रह्माणं एकं शक्तिगतं प्रिये फलं तन्त्रसिद्धरूपं तु सम्प्रकाशम्
परिनिष्ठितं नववर्ण्णनि पञ्चम्यः शक्तिसंगयोद्भुतः ब्रह्माद्वैतस्वरूपोयं समस्तं तत्वप्रदायकः अमृतं च विषं देवि शक्तिकौ ।
सर्व्वं च तिष्ठति योगाभ्यासेन पुरुषे सर्व्वं तिष्ठति पार्व्वति स्त्रीगणायोगतत्वो देवि सर्व्वं तिष्ठति पार्व्वति अंजनं खड्ग ।
वेतालपाद्दिगणी पादुकागणं गुटिकातिलकं गुप्तिस्वरूपं वरवैभवैः परकायप्रवेशं च स्वर्ग्गावरसुरीगतिः सम
स्तासिद्धयो देवि देहनाडिप्रयोगतः पुरुषाणां भवेद्देवि योगाभ्यासप्रकारतः स्त्रीगणायोगेन देवेशि परमापि स ।

गु·ती·
७४

ज्ञायते विचमेतन्महेशानि रहस्यातिरहस्यकम् अतएव भवेत्काली योगरूपा स्थिराः स्मृताः कालीरूपा स्थिराः सर्वा समस्ता कालि
कामयम् अज्ञानाद्यदि देवेशि फलमेव प्रयच्छति फलपाकविधानेन किं तद्यत्नकरे स्थितम् तद्योनितत्त्वसंस्पर्शाद्धि सि
पानकरो भवेत् कौमारं वयमारभ्य योवनान्तं महेश्वरि आमूलान्तं विज्ञाय साधयेत्सिद्धिसाधनम् प्रभावेन कुमारी वपुः
येत्परमेश्वरि कुमार्यै यज्जलं दद्यात्तज्जलं सागरोपमम् कुमार्यै चार्पितं पुष्पं मेरुतुल्यं भवेत् यद्दत्त्वा कुमार्यै तु तदनंत
फलप्रदम् न कुमारीसमं भाग्यं न कुमारीसमं तपः न कुमारीसमं विद्या न कुमारीसमं धनम् न कुमारीसमं भाग्यं नरा
णां मम पि पार्वति न कुमारीसमं तीर्थं न कुमारीसमः क्रतुः न कुमारीसमो योगो न भूतो न भविष्यति यद्दत्त्वं सर्पितं
तत्सर्वं भवेद्ब्रह्माण्डसन्निभम् अष्टोत्तरशतं नाम यः पठेत्कुमारीपूजकः कलौ कुमारी देवता प्रोक्ता कुमारी प्राणरूपिणी कुमा
रीभूषणं भूषा कुमारी स्वर्गरूपिणी तद्दत्तं भवेत्पुष्पं तद्दत्तं भवेज्जलम् तदुत्तरं चितं भोज्यं देवतायै निवेदयेत् ता
सां प्रसन्ने हृत्पद्मे च सर्वपापं विवर्जयेत् सत्यमत्र शिवसंस्थो गणाधिपः स च सत्यत्वनी सर्वयोगी स च सत्यासी समेधाय कर्म
युतः स वेदवित्सर्वविद्यात्कुमारीपूजकः स्मृतो अष्टोत्तरशतं नाम यः पठेत्कुमारीपूजकः कलौ तत्राधिपस्यो देवेशि शक्ति
पूजापरायणाः तत्राधिपत्यो देवेशि वैष्णवपूजापरायणाः वैष्णवैशमपूजनात् कुमारीभोजनं ततः त्रैलोक्यविजयो भ
या कालीरूपा कलौ प्रिये तस्याः निष्ठत्यशा काली या कलौ शीघ्रसिद्धिदा दर्शनात्स्पर्शनाद्ध्यानात् ज्ञानाद्यदि प्रिये सिद्धि
र्भवति देवेशि तत्र कार्यविचारणा रहस्यातिरहस्यं च रहस्यातिरहस्यकम् गोपनीयं गोपनीयं सद्योनिरूपणा यथा इति
संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥ इति श्रीमत्कालीसंगमे ब्रह्मतन्त्रे तत्त्व महा[illegible] संवादे योगपटलः ६ श्रीदेव्युवा
च देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् शिव उवाच तद्रहस्यं महेशानि गोप्याद्गोप्यं परात्परम् तथापि तव स
स्नेहात्कथ्यते स्मरणात्सारम् नारायिकालिकायाश्च छिन्नायामपि पार्वति मंत्रकादिम भवेत्पीठमायायां दक्षिणेव च

ने

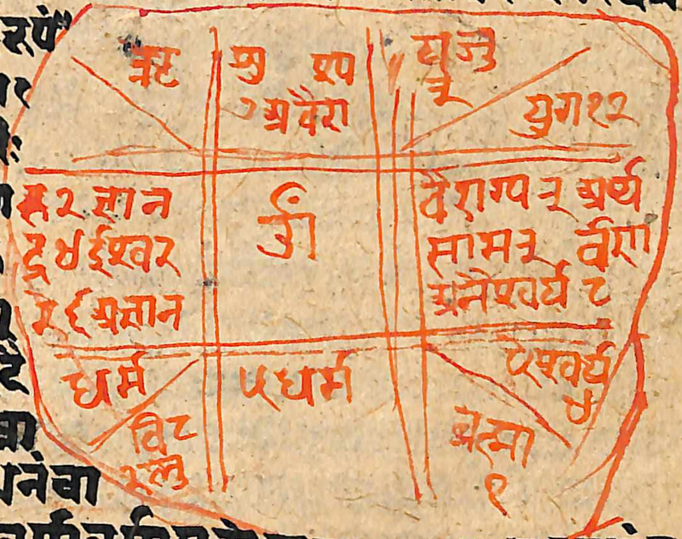
इत्यादिकलशस्थानानुविधाभिरंतरे स्वस्तिकस्थानाकोपलक्षितविग्रीठमर्चयेत् स्वस्तिकासनेनदेवि स्वस्तिकं तत्परिकीर्तितम् भुजगस
नेनभूमेगातेयथासर्वसनेशिवे कूर्मासनेनपाते चमत्कारासनमेवच सद्यकोमलकूपदिकूर्मेनेपरिकीर्तितम् तथावीरा
सनेदेवि समानीयप्रयत्नतः इत्यादेसरनस्यकाहू स्वयंणीपयेत्नतः वज्रासनंसमयं च कृत्वा स्थित्वा जपं चरेत् नरच
र्मासनेनथा वज्रासनेनभंगेनेमलोमानेनकेसरी सिद्धिसंमोहनागानात्म[illegible]नकम् योनिल्वगास
नेदेवि मलोमानेनमहेश्वरि योगासनेनजीवेतेपातालेसुरनासनम् विपरीतासनेदेवि तन्मानंतंपकीर्तितम् जि
ह्वास्पर्शसनेदेवि तत्त्वलोपकीर्तितम् नटेनेसंस्थनेदेवि जगमंचोनरोत्तमम् विहासनकेदेवि[illegible]नंतपकीर्तित
कमाक्षि[illegible]देवि सर्वकार्यकरं शुभे आज्ञासनं सलोमानेकेविधं[illegible]समाचरेत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं फलं संख्या
[illegible]प्रिये स्वस्तिकासनेदेवि त्रिदिनाविशुतोनकृतिः स्वस्तिकासनेदेवि त्रिमासात्फलदायके भुजगासनेनभुग्ध्या
[illegible]सैर्दिनांतेनशवासने खेचरासनेदेवि त्रिमासात्फलमश्नुते कूर्मासनेदिमासेनफलंभवतिसुंदरि रत्नासने
महेशानि पक्षांतेतुफलंभवेत् मत्स्यासनेनमासेनकोमलेनतुसंख्यतः पद्मकेविष्टुतत्ववीरासनंजपेत् एव व
ज्रासनेपंचवर्षैः सिंहासनेपमासके सर्पासनेवेदवर्षैः[illegible]ण्यवर्षकः योनिलिंगासनेदेवि मासान्नफलं
भवेत् योगासनेसपक्षांतेसुरनास्[illegible]दिनाष्टकम् विपरीतेपद्दिनेस्त्र जिह्वास्पर्शे हि वेदकः समस्तेवनविमासम
केदेहेनफलंभवेत् विहारमासंसद्यकेष्यफलंभवतिपार्वति इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि नित्य
लोपानकर्तव्यो नित्यंतुसर्वकालकम् रात्रिर्भवतिदेवेशि विधिवत्तर्पणंकृतेच संध्यालोपनिमित्तेन गायत्रीमूल
मेवच जपेदष्टोत्तरंदेवि महासंयतनतःशिवे तथामध्याह्निकंकार्यं रात्रिकंततस्मरेत् तथाहिलोकमात्रेतेस

धैर्यं समाचरेत् तदेतेषु ज्ञानं कर्म तन्मे नैमित्तिकं चरेत् अथ केचिन्मस्तके तिनि स्पर्शं चोपकारका नमो नमस्त्रिकंका १
मं कारयेत्परमेश्वरि इति संक्षेपतः पीठकं पीठपानेष्वर्णपार्वति नव पीठपानसंयुक्तः तारा कालीस्थितेपदम् पादा १
दक्षु समायुक्तं गात्रासक समुज्वलम् देवनाथोऽदशानानं पीठपीठ विदेवि ३ः धर्माद्यक समाकांतं त्रैनाथ समुज्वलं
धर्माद्यनैश्वर्यतवस्माई श्वरतःशिवे अधर्मतत्सामतिगमैवानुवैदसमुज्वलम् इतिसंक्षेपतः पीठकं वामस्तक १
विस्तरैः इति श्रीशक्तिसंगमे योगतंत्रे संक्षेपतोमतम् तदेव भूयो देवेशध्यानं नाम्नाप्रकथ्यते रक्तवर्णं समरेद्धर्मं
वृषरूपं समुज्वलम् त्रिष्पलहस्तकं ध्वंगं हृदयं युक्तं चपकंजे इति धर्मं सितरूपं
ध्यानं सर्वाणि गतनने ध्येन जरासमायुक्तं युक्तं तन्मस्तकोपरि कृष्णवर्णं
यदासिंहतराश्वेत जरामवेत् कृष्णकुराश्वेतवर्णं कालीविद्याविधोहरि
तांते ॥ वैराग्यं पीतवर्णं च हंसाकारं निरंकुशम् ज्ञानहस्तं सध्याये स्था
पिते सिंहविष्टरे वैराग्यं ऐश्वर्यं कुलवाणी छंद्धिरधाकारमद्भुतम् पंक
नविभवं दंसमारेत्परमेश्वरि अधर्मं कृष्णाकारं विविधं वरभूषितम्
सर्वावयवसंयुक्तं पद्मफलपंकनं स्थितम् अज्ञानं कृष्णाकारं विविधं नरदै
वते तत्व सुद्दायरेणानं संस्मरेत्परमेश्वरि अज्ञानं चैव वैराग्यं नानारत्ना
कृतिं परं अस्माहं समसमारूढं च वज्रवंकुःच तमुर्भजः रक्तपूमाक्तसंचं वरधनं वा
रुचिरांगं वर्णवंकु विनेत्रं चवत्रसकुचं चपंकजम् विभूतेसंस्मरेद्दिव्यं वर्णं वर्णमहोज्वलम् जराजरधरेश्व
समरेद्दिव्यं नानावर्णं समुज्वलम् विचित्रां वरभूषाग्रे नामनाहृतिकं शुभम् अवैराग्यं ॥ अनैश्वर्यं विचत्रवर्णं ५२

शक्ती
७५

मरेशानं ६

सम.

ऊं ब्रह्माणं परमेश्वरं चतुर्भुजं महाविष्णुं ध्यायं गरुडवाहनम् नानालंकारशोभाढ्यं सर्वावयवशोभितम् पूर्वं चक्रगदापद्मैः
क्रमात्संबिभ्रतं स्मरेत् महेश्वरं वृषारूढं शुक्लवर्णं त्रिलोचनम् कपालं डमरुं चैव वरदाभयपुष्पलकम् टंकं संबिभ्रतं देवि २
ध्यात्वा जिनवरं वरम् द्विनेत्रं वा देवेशि सिद्धयोगे हि भावना ईश्वरं रक्तवर्णं च ध्यात्वा सिंहासने स्थितम् चतुर्भुजं त्रिनयनं नेमं
वृविद्याविशारदं खड्गं खेटकं मुण्डं च वरं संबिभ्रतं स्मरेत् सर्वदेवेषु देवेन वर्णं च स्त्रुक्स्रुवौ बिभ्रते विभुः पञ्चदेवे रक्तवर्णं पा
शसाधनतत्परः प्रथमं धर्मनिरतं संस्मरेत् सिंहविष्टरम् सामवेदे पीतवर्णं गणपतिं गणाधिपम् द्विभुजं नानानादा
सर्वदेवान्नमस्कृतम् गुप्तवर्णं चित्रवर्णं --- ध्यात्वा प्रिये दिव्यजे पुष्पलकुष्ठं हि तीये कर्पूरं परं पंचाशद्विमहापद्म
स्तकाभरणशोभितम् दिग्विदिक्षु क्रमयोगेन देवतापरिकीर्तिता स्थापयेद्देवता श्रेष्ठा पीठस्य परमेश्वरि सिंहासनं
स्थापयेद्वा पूर्वकीर्तिता परमेश्वरि वरस्थिरप्रभेदेन सर्वसंक्षेपतो मतं चेरधर्मादिपीठं च स्थिरे लधर्मं शंभुगुरु इति संक्षेप
तः प्रोक्तं शाक्तियोगं समभ्यसेत् संदर्शनं तालं ध्यानं चार्चनं श्रीखाल्हाकिनी चतुर्ग्रामदत्तो सम्मतो महाकामाधिलाषिणी षोडश
शतकोमं उत्तुङ्गस्तनशोभकलोचनाम् सुकीर्णा परकीर्णा वा विधिवत्सार्धं चेत्सुधीः प्रातः कृत्वा समाप्तौ नित्यकृत्यवि
धानतः कृत्वा शाक्तिं समानीय शक्तिं च्यामपूरस्यम् कामयेत्तारतिं ध्यायन् शोक्मासेपि पार्श्वेति कृत्वा सर्वं प्रयत्नेन शक्ति
वर्ज्ञोपयत्नतः स्वयं च ग्रन्थं कृत्वा शक्तिं जापपरायणः सुधां वेदं मयोभूत्वा स्वयं च ग्रन्थतो भवेत् स्वयं नाग्नं च वनारी
कृत्वा च तत्विपालयी समस्तं च मासा धुपधूपं कामसं च वरेत् स्वयं कामसमयो भूत्वा नामा मानेदपरायणः कृत्वा यत्ने
न देवेशि पश्चात्संचोपयेन्न तयोलिंगप्रभमं कर्त्काली जापपरायणः तावत्कुर्यात्मरेखा निया वत्कामविलोपनम् वारं
वारं कृतनः उर्ध्वाधावच्चिद्दातिर्णकरे यावन्निश्चेष्टितो भवेत्तावत्कुर्यान्महेश्वरि कामलोपसमा साध विपरीतरतां च
वा एवमासनमासाद्यस्वं नदीतामनं तथा वं द्विविधं प्रपीर्णी वपद्य च तिलपुष्पकम् वामदेवदैवतो मन्त्रं जपो वच

श्या.ती.
८६
96

परोवरम् वीरदेवेशि यत्नेन कालीपूजनमाचरेत् कालीतारा च या छिन्नामुंडरी बगलामुखी एतेषां परमेशानि तासां मन्त्रं वा
महेश्वरि एतन्मंत्रेणमध्यार्द्धवर्णं समाचरेत् हर्षेणालिंगिते देवि तदा तस्मान्न शोधनम् अथवा मंत्रशोधनं यत्नेन न शक्नोति
यत्नतः सिंदूरतिलकं वापि देवतातिलकान्वितः कज्जलेन च यो देवि यामलं वीरवेषं च समाचरेत् स्वयं कृष्णो पुष्पकेशपुष्पैः
लवित्र भूषितः नानामोहनं ध्यानं पुष्पकोपपद्गेहे समास्थितः तांबूलरागवदनैवपरितः शङ्खपद्मपुरभाः रत्नासनेन रम्येण
तापावासायनसंयुतः योनिमध्ये च लमंत्रं विविंसपरमेश्वरि यत्नात्कवचमेनाश्रममवतंसमहेश्वरि यंत्रस्थानस्थित
तारेवास्मस्थानेव प्रपूजयेत् संख्यापरमेशानि चलतः षष्ठिसहस्रकैः प्रतिविकलतः कृत्वा जपं कुर्यान्महेश्वरि मध्ये
निवेद्यतस्यां तुलनयोर्लसमाचरेत् रत्नेनेपात्रकर्तव्यं स्वयं पूजनमाचरेत् एतागमाय च रात्रौ संस्वर्तं कुलसारम् न
देवकारयेदेवि नान्यथा नष्यति ध्रुवम् रभोहितोय यत्नेन स्वर्णरत्नगन्धादिभिः नदं सर्वविलिहेन्नान्या सातानाग संभो
भवेवेत् एतस्य बलवान् कल्पमया वक्तुं न शक्यते सशिवः सहरिः कालीमेव नारायणी चिका मे च छिन्नामुंडरी च सर्व
स्वरसुंदरः सर्वसिद्धीश्वरो भक्त्याकामसदा पीविलासने वेदवेतालगुटिका खेचरीतिलकस्तथा रसरसायनं मे यिपरका
यप्रवेशनं च वश्यैर्ययमयाकर्षणं तथा मधुमतीशिवे पद्मावती भोगवती स्वयंसिद्धापि पार्वति वेतालं चेटकं सर्वाधिकरण
नलरूपता धुमायामकं देवि कोटिसिद्धीश्वरत्वके नमहत्सलंभवेदेवि नानाकार्यविचारणात् इतिसंक्षेपतः प्रोक्तं कि
मन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति शक्तिसंगमः पटलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् शिव उवा
च ॥ नवमी या महेशानि कथ्यते च त्वया पार्वति सुंदरी बालिकां रम्यां वा वा गौरी वा रूपा सिनी रूपवर्षसप्तमतान
चवर्षां महेश्वरि कुलालज्ञा विनिर्मुक्ता भक्तभक्ता सुवेचलाम् मन्त्रसारी हितां बालां मनुकेस्वापयत्नतः सा सालि
धायतदेवे च कन्यासक्रमेण च नहेहेदेवतां पूजयस्व बलां तं महेश्वरि संपूज्य पूजयेदेविसर्वसिद्धीश्वरो भवेत् तत्रैको

श्या
९८

तेमसिद्धं चास्त्वानन्दसम्भूतं प्रिये ध्यानयोगमयेणानिकाकसिद्धिविधं भवेत् अस्मादम्नोलके सर्वेषाल्लि विषल्लि विल्लगा१
तो गतं सर्वहन्तारं भयानां च कार्याद्विचारणात् ध्यानं धारेणानेनाभोगमनयोनिशं नेहृदि ध्यानहृदयं रूपं चन्द्रं देशानमोक्षे
वचनैःपि ध्यानं मौनं मोहेणानिमहसारे गुरुक्रिया एवं क्रमं समाभ्यासात् सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् मनोरथमयी सिद्धि१
क्रोदिसिद्धीश्वरत्वकम् वाक्सिद्धिर्विविधा देवि नसहस्तगतानाम भवेत् कलौ गुरोनसंग्रामे शक्तियोगो महान्भवेत् शक्ति
योगः परंयोगः शक्तियोगः परं तपः शक्तियोगः परंधाम शक्तियोगः परा कला शक्तियोगं विना देवि सिद्धिः कालीप्रिये इह
जपेत् रहस्ये भमवाप्नोति परत्र नरकं व्रजेत् सिद्धिहानिर्भवेद्देवि विमंत्रोच्चारणमात्रतः तत्रबालामिश्रे योगः सर्वयोग१
गोत्तमोत्तमः सर्वसाकारयेद्देवि सर्वदा पूजयेच्छिवे नजपेन नपूजनं मिनोपवास व्रतादिभिः न ह्यैनं कुलद्रव्यै स्वा१
र्गोरत्नादिभिः प्रिये तस्मात् हि भवेद्देवि शनिः सत्याविनाशिवे सर्वोगं वल्लये देवि महाकालकलान्वितः मुखे विन्दु
विभाव्याथ सर्वं चैव स्तनद्वयम् वेदं वकं रवायं चयोनौ संभाव्य पार्वति कुर्धाधिनाभि पर्यन्तं रकारं परिचिंतयेत्
एवं संयंतकौ मायां विभाव्य परमेश्वरि एजयेदेवताबुध्या सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् रकारद्वयसंयोगात् कामकामप्र१
योजनात् वत्रं भवति देवेशि कामं हंदकलात्मकम् विन्दुयुग्मं वपकारस्त्रिकारस्तत्रविङ्गः रक्तकुरूपः शिवः पोक्तो
हंकारात्मसदाशिवः निर्गुणात्मस्वरूपातीतः शक्त्यासंकलितं सदा विपरीतरतः शाम्भा सर्वदा स्तुतिसंयुतः त्रैलोक्यं च
त्रिगुणं शिव चितत्वं त्रिगुणात्मिका त्रिचैतन्यं त्रिलयत्वं त्रिनाशत्वं त्रिशिवा त्रैलोक्यं चैवनातीपवन्हि त्रिनयना१
पि च महाकामकलारूपे सर्वदा निहन्ति प्रिये अविनाशी सदाभ्यायी नाहरणाम्नविग्रहा महावामकलादेवि सर्व
दा निहन्ति प्रिये भावनावशतोयाता भगरूपेण संस्थिता अतएव मकारस्य शिवरूपत्वमेव च हंसवज्रगणाश्रो१
ङ्मकारस्त्रि विन्दुनः अतएव भवेद्दन्त्रे कामरूपं सनातनम् एतद्ज्ञानप्रभृतौ देवि कालीरूपो भवेद्ध्रुवम् कूर्चकाली

शा॰ती॰
५०

तथा मासार्धं वै सीनकमेलन त्रिसंधिकमयोगेन संगमककमयोगतः गौर्यापमं त्रिसवं च गृपि वेदिसृचकम् त्रिपु
ष्करभवतिथिवेकला समकसंयुतम् कलायंवकयुमंवा विपुष्करसिद्धिदायकम् कायव्रतेन देवेशि शर्वयोगपरायण क
लवारे कुलतिथौ मासर्धपद्मयोगतः ज्ञात्वा संपूजयेद्देवि सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् प्रतिपल्लेश माद्येन कलामाद्येन च
वाष्टमी प्रमाकला त्रिमासान्तु षट्पलान्वचतुर्दशी दानाध्ययनकर्मादौ तिथिः प्रोक्ता महेश्वरि सर्वोदयमनुमा
पयेत्तिथिर्वोदयो भवेत् सा तिथिः सर्वकार्याणि कर्त्री प्रोक्ता महेश्वरि होमे जपे पूजनादौ देवीनामनुगा तिथिः स
मा निशाव्यापिनी तु सा तिथिः शुभदायिका व्रते श्राद्धे चोपवासे द्वितीया तिथिरीरिता पराम ध्याह्नव्यापिनी या
दैवे चाष्टमी नम्राष्टमी निशाव्यापिनी तु या तां जपेत्तिका दानाध्ययनकर्मादौ पूर्वे व परिकीर्तिता त्रिनाडी
न सूतपौर्णमास्यां च दर्शे पिपार्वतीति सैव व्रते पूजनादौ संकष्टा चतुर्थी वा चतुर्थी परमे शानि कीर्तिता परि
कीर्तिता प्रमाकोमयुता सा तु सा पौषमहेश्वरि प्रमापूर्वोन कर्तव्या पंचमी षष्ठिकार्चने शुक्ला पौषपतितिथि
तथाष्टमी तिथिपरा महाष्टमी तिथिर्व्याप्तरती याम्नवमी तिथिः गौरीपूजाविधौ प्राज्ञास्त्रा सर्वदुःखविनाशिनी चि
वक्रासी समसीमा नदीने कालिका तिथिः द्वितीयायें च तिकावर्धमानवर्षपने पूजादौ प्रथमा प्रोक्ता दानाध्य
यनकर्मणि व्रते श्राद्धे तु तृतीया तु प्रोक्ता या माष्टमी तिथिः दुर्गाष्टमी कृष्णपक्षे शुक्लपक्षे परा तिथिः आवृत्ता
ष्टमी कृष्णा शुक्लाष्टमे नभेदगा अष्टमी राजसंयुक्ता यदोषा व्या तिथिस्तु सा शिवपूजाविधौ प्राज्ञा सर्वसिद्धि
करा भुवि ऊलवारायुता ये भानु प्राक्पूजाविधौ तिथिः सा सोमवारसंयुक्ता शिवपूजाविधौ तिथिः शिवंश
लिंभैरवं च राज्ञा एव प्रपूजयेत् विशेषफलदा प्रोक्ता तत्रिपूजा महेश्वरि प्रदोष त्रिविधा देवि तत्क्रमं शृणु
सादरम् सप्तमी पूर्णकर्तीसंधौ प्रदोषो रजनीमुखे प्रदोषो रजनेव जेवान्दर्शी च प्रदोषो दर्शी तन्संधौ च प्रदोषः

राम

स्नानं विविधं प्रनिर्दिष्टं वरः वर्न्देश्वपापिच पराशर्वार्थे नाश्विसंयुता सप्तमी सोमसंयुक्ता व्यावरोहस्मापवर्जिता अष्टमी रवि
संयुक्ता सा तिथिश्शिववल्लभा शिवं प्रदेशे संपूज्य शक्तिरागेण्यः पूजयेत् अष्टमी रविसंयुक्तापि द्वितीये सह श्लेषयदि भौमयु
क्ता सर्वयोगाद्भोगमाचाष्टमी तु या सा तिथिः सर्वकार्याणां कर्त्री योक्ता महेश्वरि अष्टम्या मध्यमी व्यानवम्यां नवमी न
वा योगे व्याप्युभा देवि शुभ्रायोक्ता महेश्वरि नवम्यां मंगलदिने सर्वदेवप्रपूजयेत् अष्टमी नवमे सपोष्य न्यानृ कल्पहा
चिना एको द्दिष्टं न श्वावाह्नेन पराह्नेन पार्वणम् सप्तयोगे परानाप्रायं च पाभागयोगतः प्रथमप्रहरं पृक्ता नानापमह
रावधि पूजयेद्या म पूर्वमं तां शिवां भक्तिवश्यदाम् प्रथमप्रहरे देवि तिथिवप्रापरिकीर्तितः पर्वशंभो द्वितीयस्तेत
तीयः शक्तिगोचरः रुद्रविप्लववप्रगाश्च मुहूर्तो व्याप्तवर्णकः शिववामाप्रियो योगो मध्याह्नपूजो भवेत् नचपद
व्रतेकर्मनटत्वेन फलप्रदम् मध्यामध्ये देवि पूजयेत् होमये जपेत् नर्पयेद्रोजयेच्च कक्तिं सर्वसिद्धिं स विंदति संध्या
यां संभुपूजत्स्नानमध्याह्नेत कालिकाम् प्रथमप्रहरे देवि पूजासाधनमारभेत् द्वितीयप्रहरे पूजा द्विविधं जपमाचरेत्
नटंते योगकृत्को शिववत्स्नानशोभवेत् महानिशास्थिता सततिथिपूजाविधौ स्मृता प्रभाभौमसमाप्युक्ता सर्वविघ्न
न्यातिथि सा तिथिर्वलिदानादौ साधने प्रथमा स्मृता योपवासे तिथिर्देवि सा तिथिं शिवपूजने कृत्वाष्टम्यादि
वाभुक्त्वा रात्रौ भुक्त्वा च पार्वति एकादश्यां महेशाय भक्त्वा वाहृदयपतेचरेत् श्वेतगुरुवोर्युक्ता तिथिसमस्थिता श्वेता
बलोकार्याणं पवनते भोजनं नैवरेत् पर्वथापराह्नव्यापि तिथिर्योक्ता महेश्वरि मासश्राद्धं च सर्वाह्निके पितृः श्राद्धं पराह्निकं
म् प्रथमाचापराह्नव्यापि द्वितीयैकाममनाष्टिका देशतत्र पूर्वाह्नव्याप्तिकमेण पार्वणं भवेत् स्पष्टपूर्वाह्नयोगाव्यापि
क्रमेणापूर्ववन्निर्धौ पार्वणं भैरवमंते कौलश्राद्धप्रकीर्तितम् कलम्नाद्यानं देवि तिथिरस्तियदशिवे परैव श्राद्ध
कालोदौ तिथिर्योक्ता महेश्वरि सर्पोदयमनुव्याप्य तीर्थाव्यामा तिथिरस्तमा सा तिथिस्नानदाननादौ तीर्थश्राद्धे नके

शा॰ती॰
१८
78

वत्वा प्रष्टाद्दशावधि भवतीति षित्रसिद्धयादिवे तत्तेनैव यत्नादेवि प्रोक्तेवस्याद्कर्मणि तिा वेत्रीयानवमीभूतामध्याह्नव्या।
प्यतीतिषि ग्रहमीनवमीभूताभूतपदेतिषिषु भा कोलभ्रांडनवकर्षीनुलयत्नाषमेवच यत्नेदेवेन संकल्पस्व
षिवामादिकं भवेत् सातिषिमानयानादिकार्य भवतिपार्वति प्रमादयोस्मिन्माहेविषरात्मानविधीतिषि वतुर्द।
शीसमारभ्य नवम्यंतं महेश्वरि गतिविद्यातिषिः सर्वाशुभहा परमेश्वरि तथैव ग्रहणादेविति षित्रेवप्रकीर्तिता व
त्वषादर्शनेराहोर्यन्नहरणमुच्यते वत्वषादर्शनेराहोमुक्तिरहरणमुच्यते ग्रस्तास्तकार्यत्न सर्वचंद्रग्रहसंयं इति।
महेयतः प्रोक्तं विशेषं ग्रहणस्यादरम् देवचंद्रोपयमौ वेनादेव वंद्रं इति: देवस्वचंद्रस्यमुक्तः सदेववंद्रस्यापि धति:
साहस्यते देविचंद्र देवेषु मुच्यते वत्वषादर्शनेराहोरिवन्मुच्यते तथा चंद्रोदयव्यापिनी नक्षत्रे सात्कालन।
त्रिका देवतादर्शनार्थं च मध्यमाभद्रयातिषि: प्रथमप्रहरस्य कालत्नी यत्र ग्रहणावधि प्रायाशेवाधि योगो द्वि
तीयः शाकसंज्ञकः द्वयंमिलित्वा देवेशियोगः स्वाराज्यवाचकः स्वरानियोगे देवेशियल्लिं विज्ञ गतानले स्वराज्य।
योगे देवेशि कीडतिकालिकागणः तत्रयत्नतेदेवि प्रत्नतिदेवतास्वयम् तवातसाधनैर्देवि नशक्तिप्रजनादि
भिः स्वयंभूकुसुमाद्यैर्वानतवावरदा भवेत् यथा स्वराज्ययोगेन तत्त्वसिद्धिर्भवति पार्वति तथैनेनतपस्याभिर्नतीर्थैव
तयाचया स्वराज्ययोगमात्रेण देवतासिद्धिर्भवेत् स्वयंभूयंभूकुसुमेयातिवीर्यसाधनसिद्धयः कुराननक्रिया।
पूजायोगपर्वस्य चितः भागेन गायन्ते नित्यं स्य वदेवतास्वयं प्राय स्वदिकादेववनयित्वा महेश्वरि द्वितीयस्या
मनादीनांवत्वषंसंत्यनेकिवे मध्यार्धयामयोगोयं देवानामपि दुर्लभः कालीयोगाभिधोयोगः सर्वयोगात्तमोत।
मः कत्नुवारः तस्मेयोगात्कालवीराभिधो भवेत् पूर्वयोगात्कालवीरद्वितीयः कामसोहनः तत्रयत्नतेदेविदेवमाद
र्शनेग्रद तद्योगपरमेशानि कुमारी नक्षत्रलग्नाम वारुणेत्रयं चतांवालां गंतयाचयाम सिंहसने कुसुम व्यापदे

राम॰

३

वेवल्पाशिहृतयेन आत्माकाममकलानन्तानस्मिनपिमहेश्वरि सर्वसिद्धीश्वरो भूत्वा देवताभावतत्परः तथा चतुर्थकं देवे
शिवतत्त्वं भवति ध्रुवं विभाव्य परितां यं त्रयं च विदितोऽसमादिकं संहृतयेत्महेशानि तत्त्वतत्त्वावरणं पञ्चेन धारणा मन्देव
ताभावलयचवेद्राग्ययोगतः तदेवसिद्धिमाप्नोति साक्षादेवी भवति ध्रुवम् एतस्याभ्यासमात्रेण हपृथिवीमात्रया तवि
विद्यां तद्वं हरीश्वद्वीनवैवकर्तुमिच्छसि तत्त्वैवतत्त्वमाश्रेण संभवं तिमहेश्वरि साह्यस्त्रीवल्कु भार्गमाछेऽहमा नापुनाप
वत तत्त्वलं भवत्युक्तं च चरमाश्रीकालिकां वया धर्मज्ञानं च वैराग्यं मैश्वर्यं तदनन्तरं धर्मस्तोभवेद्यो यो वृषरूपः स्वचा
रूपकः चतुष्पदसमायुक्तः पृथिवीधारिभेदतः रक्तवर्णं मुंदरस्तु धर्मस्तंभः प्रकीर्तितः ज्ञानस्तंभो द्वितीयस्यात्सर्व
दीकरां तत्ताग्रत ब्रह्माण्डगोलकं ज्ञानं विज्ञानं तदनन्तरं सस्तंभस्तु द्वितीयः स्यात्सद्रूपं स्वरूपं पार्वति सिंहरूपस्तु सर्वतः
कृत्यो स्वतयायुतः पुष्टं च मस्तके योगं कटिः सत्यमहेश्वरि वैराग्यं तु तृतीयः स्याद्दंष्ट्रस्यपुत्रातने निर्वाणदीप्तया
युक्तं चतुष्पराणदीप्तया सर्वानिमुक्तपाशनाशायुक्तं वैराग्यमेवाप्नुते ऐश्वर्यं तु चतुर्थं स्यात्कृतरूपं पुरातनम् गजसिद्धि
वलैते नैवपूर्वसंसाधितेन च याति सिद्धिमनाद्यंपं प्रत्यारूपा महोज्वला यथैव दृश्यते देवि तस्यैव गततत्त्वनायका महास्तंभप्र
लरागणाचकीटादीनां च पार्वति तावत्याप्यत्वतां देवि परं ह्याज्ञायते मम ऐश्वर्यस्तंभरूपत्वात भारणां च चतुष्पम
नाधिसस्थापितायष्ट्रीचतुरस्रामहोज्वला बीजां क्रमाद्यथायोगाहृत्वै तेभ्यो नित्यं विसृष्टं च तत्स्कंध च चतुर्वेदान
पीवव यथवेदज्ञापयात चतुरोगुणाश्रयः वाक्य चतुष्पदं तस्माद्दिव्यं स्कंधं चत्रिकालता महावाक्य सिद्धिदा चतु
धीपरमेश्वरि आधारातन्निमायस्पृथिवी शक्तितः शिवे ततस्तु पृथिवीदेवी स्वपादित्ततिष्ठति मूलाधारं पीत
वर्णं चतुरस्रमहोज्वलम् पृथिव्यामस्य योगेन पृथिवीजयमाप्नुयात् पृथिव्यां तु जलेनीत्वा स्वधांभो योनिधायच १
स्वाधिष्ठाने षड्दले तत्स्वधांभोधिममितिष्ठति जलतत्त्वं ततो नीत्वा तेजसायामवेशयेत नमाकाशे समानीय च तेन

योनयमाश्रेण हंसपीठेनतेनोनीलाख्यत्रयं भो नियोजयेत् शिवः स्वरूपो भवति शिवत्वात् न संजायते एवं योगः स-
माख्यातः किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि श्रीदेव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यमपरं शुभम् शिव उवाच किं तद्
रहस्यं देवेशि सर्वशांकरं सत्वरम् देव्युवाच ॥ शिवं तं भो प्रयाणानां सर्वाकर्षणकारकं हीनाकल्पलतानाम्नी
शा·ती· बालामेव रहस्यतरम् बालाकल्पलतायोगः सर्वयोगोत्तमोत्तमः एवं कुमारीमानीय नहोतांते प्रवीहयेत् शतं
१५ बालेशानं केशेशिने सिंदूरमंडले शतं हृदयकुचद्वंद्वे शतं कौलेशानं कुचे शतं नेत्रे शतं मालीमध्ये सत्तु [illegible] य प-
वक्त्रे मत्तो देवेशि वांछाकल्पलता भवेत् शतं पादे शतं नाभौ रोमावल्यां शतं भवेत् शतं हृदि शतं नेत्रे शतं मात्रे व-
कपोलयोः शतं बालेच विंशतं वदने प्रजपेत् कृत्वा सर्वत्र लोकासज्जपे त्रैलोक्यविजयी भवेत् राजा भवति देवेशि व-
कामिनी सिद्धिमाप्नुयात् वश्याकर्षणसंमोहवशदं भरसाविशी रसंस्थं पादुकां च वेतालयक्षिणीगणाम्
खेचरीपरकायांच मृतसंजीविनी तथा गोपनीयं गोपनीयं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीशक्तिसंगमतं-
त्रे महाब्रह्मनायसंवादे योगपटलः २१ देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् शिव उवाच ॥
रहस्यातिरहस्यं च गोप्यं गोप्यपरात्परम् ब्रह्मराजाभिधं योगं सर्वयोगोत्तमोत्तमम् कथ्यते परमेशानि प्र-
णु सावहिता भव सुंदरी बहुलो बालो वार्वाशीशोभनेहराम् चतुरंकामलीलादित्रानयुक्तो विनोदिनी
प्रथमाद्वं समारभ्य नववर्षान्तमीश्वरी नवदुर्गेति विख्याता तादृशं तत्र सम्प्रयुज्य नववर्षान्तरं देविकाभवर्षान्त
मेव च तावद्बालेति विख्याता सर्वसिद्धिप्रदायका त्रयोदशसमारभ्य षोडशान्तं महेश्वरि तावत्तरुणमेति वि-
ख्याता शयमाषोडशाब्द वार्धिकी षोडशार्धं विंशतीनां तरुणीप्रविकीर्तिता विंशान्तं त्रिंशदन्तं महानारुण्यकौ-
मुदी चत्वारिंशान्तं देविप्रोक्ता मत्तवयाभिधा नाभेप्रकरसमापुञ्जोफलाकुलसमप्रभे पंचचक्रसमन्दृत्नाबद्ध राम·

त्रिंशज्ज्वालिनीं चैव पंचाशत्तीर्थसंभवां बालामानी यदा भवेत् तांध्येंगात्रवर्त्तीं कृत्वा वयस्यं धियपरशिवे त्रिःक
लोसमनुद्दाब्लाम्यामसज्जालेप्रविन्यसेत् न्यासान्विधाय तद्देहे कामसोमशिवात्मकैः प्रसन्नं मे वसे स्थाप्युत्तानमंत्रे
वसमाचरेत् वस्त्रालंकारणं दत्वा कोणे देवीं प्रपूजयेत् पंचविभाज्यपरतो मध्यविंदौ महेश्वरि कुमारीदेवतारू
पां देवतारूपविग्रहां ध्यात्वा संपूजयेद्देवीं सर्वावयवसंयुताम् चक्रे वा पूजयेद्देवि सर्वावरणसंयुताम् देवतां
पूजयेद्वारे सांगां वरणसंयुताम् सवत्संतव संसाध्य जपध्यानपरायणः ध्यात्वा त्रिकोणे तां देवीं यथाध्या
नोक्तविग्रहाम् जपेत्तत्र समाधाय देवानुकंवा कामाचरे दत्वा सजिह्वान योनौ योनिलेहनतत्परः त्रिकाल
योनरोमयात्काव्यं सर्वं स्वयं भवेत् पञ्चनाम्यपिणाम्राणि वेदान्तेन्याठयेच्छिवे अनधीतगतां विद्यायाका
वित्वगतीगताम् सर्वोपनिषाठयंति नाच कार्यविचारणात् तस्मात्सर्वागमालोकांसंपद्यप्यत्परमेश्वरि न
दायदुक्षे देवेशि तद्देवाकारयेत्प्रिये प्रत्यक्षाकृतये यस्तु तस्य नाशो भविष्यति तां बालां तु समानीय नववर्षी
तरां शिवे प्रसन्नं मे च से स्थाप्य सर्वसौगन्ध्यसंयुतः सर्वानंदमयः शांतः शक्तियोनिप्रलेहनम् शक्तिस्ताभि
मुखीं कृत्वा बालां वा परमेश्वरि योनौ जिह्वां प्रदत्वा तु प्रजपेत्कालिकां विकाम् लक्षमात्रं जपेद्देवि सर्वसाध
को भवेत् कुमार्यो स्त्रुशतं कृपुस्त्रपूजिता कोटिकोटिशः एकाचेत्पूजिता बाला समस्तपूजितेन भवेत् वेश्यां वेशम(?)
स्थितां समानीय कुमारिकां सर्वावयमालोकपूजयेन्मलदेवताम् मानेहाम(?)यसंवीहासंचुंब्यपरमेश्व
रि सर्वांगवीलदेवेशि स्पृष्ट्वापि परमेश्वरि लक्षं जपेन्महेशानि त्रैलोक्यविजयी कवि सौरि स्वेलोंवेशसमु
स्तां बालामानीयदा भवेत् तु गलज्ज्वाविनिर्मुक्तां चलां कामनाडिकां नवोत्तरां कामसमध्यां प्रसन्नं मंचके च

येत पादद्वयं प्रसार्य्य पृथ्वीस्थं चुंबनयेत्प्रिये आलिंगच्चुंबनयेत् वक्त्रलेहनतत्परः वक्त्रनिहात्प्रदत्वा च वीत्यते हाज
येत्प्रिये महाश्रुतिपथोत्प्रयात्प्रिका सिद्धिलभेन्नरः नानालिंगनहृद्धे भोगे जयेत्कालीसमन्वितो इति ग्रोकेरहस्यं च
विस्मयं कुर्वन्मिकुसि इति श्रीकालिकासंगमे तंत्रराजे प्रहोध्यनाराप्रसंवादे सामान्यपटलः देवेशश्रोतुमिच्छामि रह
स्यातिरहस्यकम् यत्त्वकस्यापि संप्रोक्तं तन्मेकथय सांप्रतम् ईश्वरउवाच ॥ रहस्य योगं तं देवि कथ्यते ष्ट णु सां
प्रतं बालमानीयकौमारीं देवीवत्प्रजनयेच्छिवे तन्मात्रस्यशिरं दत्वा जपात्कालीमयोभवेत् बालामानीयचार्वी
गीतस्यानुरूपं प्रदापयेत् जलं जपेन्महेशानि सिद्धि स्थिरमयीभवेत् बालामानीयवपलांतस्यालेपादिकेवरेत् ल
क्षमात्रं जपेद्देवि त्रैलोक्याधिनयो भवेत् बालामानीयललितां तथा वार्त्तां समाचरन् जलं जपेन्महेशानि कायकं र
नीयवेफ़वम् कुमारी हृजने स्वर्गे बालाः शंतलमानवे शतिप्रजावपातालेया तालेत्रिविधागतिः तात्रिकि स्वर्ग
लोके स्निकाकोटिमानवे भवेत् पंचखः पाताललोके पिरहस्यं गोपनीयं शिवे इति संक्षेपतः प्रोक्तं कुलद्रव्यं प्रणु
प्रिये त्रिविधं कुलद्रव्यं हि रसचितः कालशंभुवा कथ्यतेतत्र देवेशि गोपनीयं कुलेश्वरि कुलचक्रोपरिगतः कुलद्र
र्भः सुरवाहदाः कर्षार्धं कर्षमेकं वा पविशायविकल्पयेत् तन्मंत्रं जलं पार्थे स्वर्गं धार्यमनाम यो एष एव कुलाचारो
नकुलोवनसंभवः कुर्चीरणांपंचकेलिख्यपरितो वीनमेखलां पलेकपालेनतत् लिख्येमस्यकूर्चः प्रकीर्तितः ए
वस्य धारणात् देवि वांछाकार्याय वाप्नुयात् विधाहर्षप्रकथितः कालिकामनवस्मनि गोपनीयमिदं भद्रे सारात्सा
रतरं महत् कपालेचनधावेद्बीजानि निवपं चच प्रनामायामि देयार्थं स्वर्गांवर्णं सुभावहम् कूर्चाद्यं कालिका
नामसमन्तामाग्ध्यमेवच सर्वबीजाहारस्यंचकुलद्रव्यं विधारयेत् विद्याश्रीकालिनेननेशांतिं देसर्वसिद्धिदं सर्वशो राय

श्या. तो.
८०
80

दृष्टं भद्रे वांछासिद्धिप्रदर्शकं इति संक्षेपतः प्रोक्तं ध्यानभेदक्रमं स्मृतम् खड्गमुण्डवराभीतिमालामार्गेण कारयेत् खड्गमुण्डवराभी
त्याः अंकिमार्गेण धारयेत् द्वदलक्रमेणैव खड्गमुण्डवराभया भावयेत्परमेशानि ध्यानमेव त्रिधा भवेत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं मु
द्राभेदं तु स्मृतं प्रिये मुद्रा पंचविधा प्रोक्ता नानाहोवचिसंस्मृता प्रसीनसंलिखेच्चूर्वं नान्तु पोडशा त्रैलोक्यविजयी मुद्रा चा
त्रसद्वयेशिवे मध्यं चांघ्रि तोङ्गीवमस्पर्शो द्वारिद्र्यनाशिनी ग्रंवामुद्रावीजकाख्यतथापरा यंत्ररूपानाममयी मुद्रा पंचविधा
स्मृता नामवानरलाया ख्याता यालस्मरणगवणः एतास्तुकामिधामुद्रासाम्नान्याख्यामहोत्तमा त्रिकोणाष्टांतवेदं त्रि
वाणाख्यदलरूपकम् षट्दलं च तथा कोणमष्टास्रकोणरूपकम् दशविधावीजरूपासंख्याता रक्तमेण च मलवेष्ट्यालि
खेन्मुद्रां सर्वसिद्धिप्रदायकम् त्रिपंचसप्ततारस्य शतवीजस्य योगतः ग्रायसंपुटयोगेन नाममुद्रा भवेच्छिवे वीजस्वरूपमुद्रा
र्थप्रसीदेतिपदद्वयम् मुद्रायां विलिखेद्देवि दशविद्याक्रमः स्मृतः वीजस्यपंचवरं देहि युग्मात्मराभवे वीजस्वरूपजयतिभ
जेवंदेतिवोद्धरे मुद्रापरामहेशानि द्वैमात्राविधौ भवेत् नामपर्याय भेदेन यथायोगेन योजयेत् सर्वसिद्धिमवाप्नोति को
टिसिद्धीश्वरो भवेत् पत्रस्य धारणाद्देवि किं न यत्नकरेप्सितं इति संक्षेपतः प्रोक्तं यंत्रमुद्धारणं स्मृतम् अंगुलीयोगभेदेन
पादं गुलक्रमेण च रत्नभेदेन तथा स्वर्णकामना पूर्ववद्भवेत् षड्ग्रासं चैव पंचाङ्गं वेदास्रं च त्रिकोणकम् समाष्टदलके दे
वियत्नरूपमेव च यंत्रास्येतानि देवेशि कोष्ठयंत्राणि पूर्ववत् अष्टासमालिखेद्यंत्रं समरेखं च सुन्दरम् प्रसिद्धप्राणपणा
वेकामार्व्यपरिवर्तितः तदधो वाममार्गीवीजं श्रीवीजं वततोपरि प्रमतं पंचमेतद्धि त्रितारं वा महेश्वर वेदाष्टदलिखेदी
जं कङ्कालमालदीपिनी प्रसिद्धीश्वरनामानं पादमूलेप्रदापयेत् पत्रस्य धारणाद्देवि सर्वरोगनिवारणम् वल्याद्यो
वधयोयद्वमं तद्वियंत्राणि पादयोः कलाष्टादशविशेचद्वात्रिंशच्च यथाक्रमात् सदृशाति नंदकोष्ठेकथाकोष्ठे यथा १
प्रिये प्रस्तारसमयोगेन वाक्यंत्राणि च पादयोः सर्ववीजाद्यसिद्धार्थं त्रैलोक्यविजयाय च कोटिसिद्धीश्वरार्थं च

पाठयेद्धारयेद्यस्तु मतं प्रवालेन मणिसिद्धार्थविवर्द्धनं शत्रुनाशनं पुत्रदारकामिनीप्राप्तिरिदं नीलनयः स्मृतः गोऽक्षमालेन वगो।
पु॰ नी॰ मेहीरकेण राज्यसिद्धयः स्फटिके पद्मरागे पवरागेत्र मरकते सर्वरत्नेन मालिका सर्वरत्नेन पार्वति चितामणौ च परि
८१ स्फटिके पृथिवीसिद्धिरेव च दारिद्र्यनाशनार्थं च हारिते धारयेच्छिवे इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥ इति श्रीश
संगमतंत्रराजे ताराक्रमपटलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकं ॥ शिव उवाच ॥ यत्नेनकस्यचित्र
ख्यातं तं देव कस्यतेऽधुना स्वार्थं च स्फुटितं नष्टं घट्टा चौरैरपहारितं चितीलग्नं छेदं च सचोपापम्ब्रमतिप्रिये उपोष्य रज
नीमेकां हविष्याशी जितेन्द्रियः लक्षमात्रं जपेन्मंत्रं सम्यग्ध्यानपुरःसरं दशांशं पंचयोगेन सहस्राणि गृहनीय यत्न ग्रास्य
तान्भोजयेच्चत्वारि कुमारीः सुवासिनीः शक्तिः सज्ञाततः कुर्यात् कुर्यात् देवाहकं वा पुनः पंचपंचकं वा पि कालीतारार
सारतः प्रवालमणिमुक्तास्फटिकादि विनष्टकम् अन्नेन संयोको रोति समस्तं निमासतः तीर्थराजे गिरौ ग
र्भस्यगृहे सरितां तटे लिपेयत्नेन देवेशि लक्ष्मामाष्टमाद्यात् विद्यामात्रो निदंकार्यं विशेषस्य पुरस्सारं लिंग
वाणेन महेश्य पवस्तुम्नस्पृशति शालग्रामादिनो भपानतालिंगमस्पृशति सालिग्रामशिलामात्र भग्नेस्वस्फट
भवेत् सर्वोपाठक शब्दाननेद्यादि सत्कंशिवे हृदपाघातमापन्ने सर्वनश्यति पार्वति नामस्त्रिविस्तने देवि नर्म
निसमाचरेत् महाविद्याविधौ देवि विशेषस्य पुरस्सारम् यन्त्रे देवागतो देवि तद्दशीत स्थलं तत्तु नेत्र प्रायश्चित्तं ततः
कृत्वा सुखमाप्नोति साधकः बाला मातंगी कौमारी चामुंडी वा स्वचर्वितम् प्रसन्नमंत्रे संस्थाप्य भागा सावराणि ततः
देव्यास्वरूपं देवेशि तद्रूपास्वरूपकम् विभाग्य प्रजपेद्देवि सम्यग्ध्यानपुरःसरतः उपवासमग्रहीत दिनमेकमतंद्रितः लक्ष
मात्रं जपेन्मंत्रं जपतर्पणाभिषेकतः कुमारीभोजनं संपूज्य समदीपान्समाचरेत् त्रिशक्तिकेवलविद्यादौ दीपराजे समाचरेत् दीपा राम
ग्रे दीपिनीनं प्राप्नोषहीनोनरो भवेत् अथ दीपिनीविद्या वेदाद्यं कमलाकालीवाग्भवं कमलेश्वरि अथ तं दीपिनी विद्या ३२

कालिकावचनात्कारिणी सिंदूरेणाकृतं यंत्रं मस्तके नातिष्ठते ततः तत्कोणे कलकां लिख्य तत्र दीपं समाचरेत् प्रदीपेन
केनापि गंधेन कुसुमेन च दिव्यवर्णेन देवेशि तेन सिद्धीश्वरो भवेत् प्रपञ्चं नित्य दीपो हि त्रिशक्ति विषये मतः शापस्थि
तप्रसंगेन कीर्तितः परमेश्वरि दीपस्य देवी संख्यास सांगोपांगा सावरणा शिवे पश्चिमाभिमुखे दीपं पात्रे त्रिपलमात्रकं सो
वर्णरजतेताम्रे मात्रिकापात्रसंभवं दीपं कृत्वा प्रयत्नेन पंचविंशतितंतुभिः त्रिपंचनवकं दैत्य वितलि वर्तिकां चरेत्
गोघृतेन पलाष्टेन प्राज्यपात्रं समाचरेत् चत्वारिंशत्पलं तु छायं सार्धांगुलसमन्वितं चतुरंगुलिमांगुलं प्रोक्तं कृत्वा चेत्सम्यगाचरेत्
एवं क्रमेण देवेशि सिद्धिमाप्नोति साधकः चलितानंतरं तत्र ज्योत्स्ना लक्षादि प्रभेदतः पादद्वारकं मातृहीनो
नरो भवेत् महाविद्याविधौ प्रोक्तं शैववैष्णवयोः पृथक् ज्योषरजनी मे कामयोगते तु मात्रकं नष्टं शोके होमकर्मणि दोषहीन
स्तनो भवेत् सुदर्शनेन वैष्णवेन सोऽहं संनयोक्तिवे गणपेपुष्टिहरिद्राख्ये जन्मा सिद्धीश्वरो भवेत् प्रमथाकृतेषु स्वनप्रया
याभविष्यति श्रीगुतेनमिके तिर्दिशो यांगास्यान पार्वति गोपनीयं विशेषेण स्वयोनिरिव पार्वति इति संक्षेपतः प्रो
क्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥ इति श्रीशक्तिसंगमे महातन्त्रराजे तारा खण्डे प्रसाद षष्टितम पटलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमि श्रि
च्छामि रहस्यातिरहस्यकम् ॥ शिव उवाच ॥ पंचतत्त्वं च स्फुरति तेजात यःकथ्यते प्रिये कुमारीं च समानीय चार्वी गीर्वाणहासि
नी प्रपञ्चपीठे संस्थाप्य न्यासजालं प्रविन्यसेत् पाद्यादिना चमासाद्य नैवेद्यं तां प्रपूजयेत् ततः नवीनं सम्यक् प्रकामर
वर्णांतकं शिवे तावत्कालेन गदितानां कालीसमः वनौ तां संकल्प्य महेशानि दोषकृतान नरो भवेत् स्नात्वा यागम
लकांतं समालोक्य विभाव्य च ध्यानेन कृत्वा देवतां कृत्वा ध्यात्वा सांगोपरि वारकाम नवतीभोग ये दैवि सांगोपांगसावर
णां शिवे स्वदेवीं च संकल्प्य सवत्सं तं महेश्वरि पूर्णं वेदगा संकल्प्य मस्तके गुरु पूजने सर्वाहुतिं च सर्वांगमलते
वीं त्रिपत्रके संकल्प्य परमेशानि रत्नाभरणा विस्तरे ग्रामे वस्त्रैर्भोजनार्थं लेयचो वाहि भिः शिवे संकल्पयेन्महे

शा॰ती॰ शान्तिदेवताभावतत्परः तथा यत्कृतं देवेशि तद्देववरदानकं सात्विकं वरदं चैतस्माद्देवतावरदा ध्रुवम् तस्माद्देहेव से देवी

८२ नाचकार्यविचारणात् प्रविकारेण मनसा प्रजयेत् निजदेवतां सर्वाश्चैव महाविद्याः सत्वगुणाङ्कितो देहगाः सा चैव

82 त्वज्ञायताम् मया देवता लोभमासृयात् एवं क्रमेण देवेशि मंत्रस्य निजदेवताम् यंत्रं दोषविनिर्मुक्तः पुनर्यंत्रं वसंग्र

हेत् उक्तसंस्कारमासाद्य स्वर्णं वक्ष्ये णवर्त्मना एकतोलं द्वितोलं वा त्रितोलं पंचतोलकम् रसतोलकं देवतोलं स

प्ताष्टतोलकं तथा दशतोलं सूर्यतोलं कलाभुवनतोलकं दशतोलं चतुष्षष्टितोलकं दशतोलकम् पद्मासनोन्नतं स

वटं स्वरोरवपीठमुत्तमम् ऊर्ध्वरेखं त्रिरेखं मेरुकैलाससन्निभम् सर्वाङ्गकारयेद्यंत्रं बालाहस्तानुसंग्रहेत् तद

भावे गुरोर्हस्तात् स्त्रीनाशजपेन्मुदं समेकुमारीहस्तात् कन्याहिगुणो बालिका मता कन्यागुणान्नवसप्तकाकामदोषा

न्नुवालिका कन्यावालेवसंयोज्यापंचसिद्धिस्ततो ध्रुवम् इति संदेयतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥ देव्युवाच ॥ दे

वेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् ॥ शिव उवाच ॥ अथोच्यते महायंत्रं संस्कारं सर्वसिद्धिदं शुभे हि स्नान

मावार्य शुभे लग्ने शुभे दिने कृतनित्यक्रियो मंत्री पाद्यं तोयादि दद्यात्स्वयं भूतशुद्ध्यादिकं कृत्वा कल्पोक्तं न्यास

माचरेत् स्ववर्णं रजतं ताम्रं श्रेष्ठं मध्यं तथाधमम् ताम्रं शतगुणं प्रोक्तं एककोटिगुणं भवेत् स्ववर्णं तत्फ

लं स्फटिको पितथा समं स्फाटिके चाम्रके नैनिधमो नास्ति मानकं एकं तोलं द्वितोलं वा त्रितोलं वेदतोल

कं पंचतोलं रसतोलं सप्ताष्टतोलको तथा साधकस्य मनोवृत्त्या कृत्वा पीठं तु साधकः एवं क्रियानुरूपेण सुतं

दरं समनोहरं तामेवं द्वादशवर्णा विधारणेन तत्प्रज्ञेन तान्त्रास्त्राणि नामयंत्रे च देवता सर्वदा स्थिता तरिहं शु

भं यंत्रं लेखयित्वा विधानतः प्रतिष्ठां च तथा कुर्याद्यथाशक्ति प्रमाणतः शुभयंत्रे शुभकाले रोलादि विष्टि

तस्थलं मंत्रीकन्यानुसारेण सर्वं शुभाधिवासयेत् सायं संकल्पविधिवत् नदस्थाने सर्वकम् ॥ नमोऽस्तु ते ॥ श्री

स्नपयेदर्घ्यादिभिर्यावल्लान्नयेच्छिष्यं जपेत् मध्यमं सन्निधानं यावत्पुष्पमेवच पंचसंस्कारकर्मादौ इष्टमेतन्मयेरितं यथा
शास्त्रप्रचारार्थं इष्टं जपेन्मण्डलदेवतां सुगंधतैलगंधाद्यैः शोधयित्वा स्थापयेत् वंदेत्वादिमंत्रेण जपेद्घोषपुरस्सरं इत्यादि
वासितं कृत्वा संयतात्मा जितेन्द्रियः आलक्तमिव निर्मलं कृत्वा यागस्थले विशेत् पताकाध्वजसंकीर्णे दिव्यमण्डलमण्डि-
ते वितानचामरछत्रपुष्पमालाविराजिते मंगलाष्टकवाद्यैश्च कलशैः परिभूषिते मण्डले सर्वतोभद्रे श्वेतसद्रससंयु-
ते सामान्यभद्रं वा हे विचित्रार्ध्यविमालिखेत् प्राङ्मुखो वा यतो भूत्वा संकल्पाभीष्टसिद्धये पञ्चशुद्धिं समाचर्य कर्म
मण्डलं संपूजयेत् संस्थाप्य मण्डले तत्र पंचरत्नादिपूरितं पीठमंत्रात्समासीर्य स्थापयेत्कलशं बुधः होमाक्रमेण
विधिनाभिषेककलशं तथा पंचगव्यं तथा कुर्यात्तच्छिवमंत्रे विशोधितं तेन संस्थापयेन्मंत्री पंचवर्णं जपेत् पंचा-
मृतं तद्वद्विशादेश्चापं पञ्चपुराक्रमात् ततः पर्यन्तं कृत्वा जलेन स्नापयेदपि पंचगव्यं समानीय तत्र पंचसमाहितः ग-
न्धं तिलं स्वर्णादिद्रव्यमलं पुरस्सरम् ततः पुष्पस्वर्णादिपात्रे संस्थाप्य मंत्रवित् पंचामृतेन तीर्थेन शीतलेन जलेन
च सहस्रशीर्षमंत्रेण मण्डलं संपूरयेत् स्नानं स्नाप्य पावमानेन कर्पूरागुरुनीरतः सर्वौषधिजलैर्गंधजलैर्यत्नेन
तत्र ततः पुष्पजलैर्वस्त्रैस्सार्धं सायकैः परिधाय कुंकुमलेप स्वर्णनिर्मितदीलता मंडले ता समानीय स्थापयेत्
न्यस्त्वेनैः कुंकुमाद्यैर्विलिप्य पश्चाद्युपचारकैः पीठस्थानं ततः कुर्यात् सकलीकरणं ततः कृत्वा कुंभे देवेशि
शतमष्टोत्तरं जपेत् प्रणवं पंचवर्णानादविग्रहेषु दक्षपुत्रं रेत् महापंचाक्षरीयधीः पंचलिखेत्ततो महीतिच ततो पंचसवोहः
पंचकानेता प्रकीर्तिता इमां पंचसप्तमयां पंचवादौ नमो देवं समाश्रयात् प्रयोगे देवतां ध्यात्वा मुद्रयावाहयेत्ततः जीवन्या-
सं ततः कुर्यादष्टावेदिष्टदेवताः न्यासाजीविश्ववादिभिः पंचवाचोपचारः स्मरम् ततो जपेदिष्टमंत्रमष्टोत्तरसहस्रकं अथवा

रा॰ती॰
८२
83

स्थंडिले मंत्री हर्विषा संस्कृतेऽनले यथाविधिविधानेन स्रुवाहोमं समाचरेत् ग्रासप्रमाणं चरुकं सरलेन कृतमंत्रवित्
हुतेन स्रुवेन तोयं दत्वा न्यस्य पाद्यग्निसंमुखे पंचविंशति तिलैस्तु तत्वामयुतं पुनः वसुगणादिकानि चैव दद्यात्सर्वोहितोव
लिं ततश्चाहुतिं देवेभ्यो हुतेन कृतिमाचरेत् तेऽतेदेवीमंत्रेण कृतेऽष्टोत्तरं शतं मातृकाष्टकमंत्रेण तु जपेन जपं जपेत्सनैः
गत्वा होमसमीपे तद्दत्वा पूर्णाहुतिं ततः इष्टविधौ वलिं दत्वा प्रणमेच्च कृताञ्जलिम् तोषयेत्स्वर्णपुष्पाद्यैः प्रदद्याद्दक्षिणा
मपि प्रकारैः पंचभिर्देवीवीरस्नानं समाचरेत् शाकिंफमारिकां वालान्नयेन्नं चपंचकम् कपोदस्नाप्रकेवापि फलद
मेसमाकृके ऐलेभ्यतनाप्यो भवति पंचश्रजनयोगतः रहस्यातिरहस्यं च मुंडपंचं विशोधनम् गोपनीयं गोपनीयं गो
पनीयं स्वयोनिवत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीमहाद्दितारातोभ्यसंवादे श्याक्रिसंगमसा
तंत्रराजे ऽष्टरमतेपंचमतेपंचप्रह्लोपटलः ॥ ६५ ॥ देव्युवाच ॥ देवदेव श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् मुंडदेवी
रथर्पतं संस्कारसाधनं वद ॥ शिव उवाच ॥ रहस्यातिरहस्यं च नकृपापिमयेरितं तव प्रीत्या महेशानि कथ्यते शृणु
सांप्रतं सद्यासनो भवेदादौ द्वितीयं स्यादि वृद्धकम् कोमलं च ततस्तानसंमुंडं प्रोक्तं च तच्चतुर्थकम् सतास्तनं पंचमं च ष
ष्ठं वीरासनं मतं महावीरासनं देवि सप्तमं परिकीर्तितम् सप्तासनो साधने देवि मालापात्रविशोधनं पंचसंशोधनं
देवि सर्वसंकष्टिने शृणु इदानीं मासमनानां च साधनं च प्रत्यपार्वति ग्रर्वीकृत्वा मासतोगर्भच्युतमाक्रमस्तु यः पुनः
शेपनिषने हीनेमस्ते वाच्यं वृद्धके विदुः निर्दन्त वृद्धको वालो हीनो पंचनयनशिवे यो मृतः पंचमे वर्षे तमवाकोमलं विदुः
सामान्यमरणं प्राप्य प्रोक्तं देवि मस्तनासनं वीरकर्मेण संजातेन हवीरासनं विदुः आवेशास्त्रपाशादिमहावीरास
नं पुनः सर्वेऽमंगणवे देवि सप्तवैंर्मस्तकेन यत् तन्मुंडं पंचमालादि पात्रकर्म प्रकीर्तितम् शवमानायदेवेशि गर्भ

ज्ञेयं हि वा शिवं सप्तमाष्टममासानां षडकं वायुकोमलं स्थानं संशोधयत्नेन वीरवेशो महान्वितः ततः संस्कारमा
चार्य संस्थाप्य विमले घले गंधाष्टकसमायुक्तेन येन्मंत्रेण मंततः पंचामृतैः पंचगव्यैः कलशैः पंचसप्तभिः सलिलेन
च स्थापयेत्तत्र पीठे च धरण्यधः त्रिकोणं बिंदुमायां च वलयस्तु त्रिकोणके त्रिकोणांतस्ववायुः तु पद्ममष्टदलं लिखेत्
षोडशारं च तद्बाह्ये त्रिवृत्ते त्रिगुणान्वितं सकलदेवी तत्र मध्ये मलेन परिपूजयेत् पूर्वं च त्रिगुणं चैव चतुरादि मायेन योज
येत् काद्याद्या कमलांतं च वर्णास्तैः सर्वकर्मसु वह्नेर्देशकलासत्त्वकोणे चाष्टदले तथा षोडशारे त्रिवृत्ते च कलासो
मस्य पूजयेत् तत्रैव स्थापयेद्देवीं मद्यात्मेवा प्रयत्नतः स्वयंभुविलिखेत्तत्र साधारणक्रियापूर्वकम् सुधासिंधुमणि
द्वीपं चिंतामणिगृहं तथा श्मशानं पारिजातं च तन्मूले शवदेवितकाम् धर्मज्ञानं च वैराग्यमैश्वर्यं तदनंतरम् अध
र्मादितलो मंत्रा पाणिपादे च युग्मकं प्रकारादि ककारांतं मानस्काम्या सहस्रपत्रकम् तत्स्थाने पूजयेन्मंत्री हृदि न्यासादि
पूजयेत् करन्यासं ततो मंत्री कराभ्यां पूजयेत्ततः प्रधानं स्वं वत्तत्त्वात्तत्सु वेमधुरं वदेत् देवी परमानंददेवीप
र्यंकशंकरे अष्टसिद्धिं च मे देहि मम शांतिं सदा कुरु एतद्देव वीरेंद्रं स्वस्वर्णं स्वविक्षिपेत् पलालवंगजातीचफल
तांबूलसयुतम् खदिराद्यकर्पूरं च कर्परं रक्तं तेन तु ना सलेनोभावयेत्तत्र गुटिकां द्रव्यमुष्टिकाम् अर्केन्दु शिववाषाल
निर्मितां दीपवर्तिकाम् निर्मञ्छयेत्ततः शास्त्रः सप्तधा रात्वनुक्रमात् चंदनागरुकस्तूर्यादि रक्तदेवीं प्रपूजयेत् बीजन्यासं
ततो मंत्री प्राणायामं चैव शोधयेत् गुदे लिंगे तथा नाभौ हृदये भ्रूप्रदेशके ब्रह्मरंध्रे तथा नेत्रे गुल्फपादतलेन च शीर्षे
कंठे नासिकायां च कर्णयोः कर्णयोरपि शिखाकवचगंडेषु भ्रूधौष्ठके तथा दंतयोश्चैव जिह्वायां शिरः पृष्ठे च पार्श्व
यो हृदादिके च बाहुभ्यां पादयोः पतये वच सर्वांगे विन्यसेद्देवीपीठन्यासमनंतरम् सूर्यमंडलं तत्र च नयिन्यादिकला

शा॰ती॰
८४
84

न्यकं मस्तकाय शाखायाज्ञनमर्थांतेपदं ततः स्नापयेन्मूलमंत्रेण शंखितेनाम्बुवारिणा सर्वसोमाहूकंपाठं मन्त्रिरूपाप्रकल्प
येत् मेरुपृष्ठज्ञरविः कुंडे स्नानलंतदनंतरम् कर्मीदेवततः पश्चादुर्मार्घ्यं साधयेत्ततः मोहोदिमानमस्रवेष्ठसिद्धर्थपरिको
र्त्तितम् मुद्रांकृत्वा दर्शयित्वाग्रमावगुंठयेत्ततः शक्तियोनिमस्त्रमुद्रां धेनुमुद्रांततः शिवे प्रदर्शयेच्छोटिकां वचनरक्षा
प्रदर्शयेत् कृत्वाविमर्षयन्मूलं हृच्छ्रीलयेति वैक्रमात् ततोबन्नोदकेनादिमन्त्रभिकाममंत्र्यकैः प्रणवं सर्वमङ्गन्यं
महस्रारपदं ततः हुं फट्स्वाहांतं तेनाभिरक्षितं ततोबद्वेत् महाप्रतिसरेसर्वविघ्नान्छेदयमुग्ववेत् हुं फडंतं समुद्धृ
त्यवह्निजायासमुच्चरेत् दिक्पालयजनं कार्यं निग्रहादिक्रमयोगतः वीरार्घ्यलाघोरमंत्रेलयापाशुपतेरपि महामंड
लमंत्रैर्वादिग्बंधनंवकारयेत् शिवावलितत्र चानुग्रहाणदावपिप्रिये आदौमध्येतथावांते विवाराज्ञुशिवाव
लिः मुंडग्रहणकालेतमर्वथात्वशिवावलिः शिवशक्तिंचवाग्नयदिक्पालानवलिसंयुतान् पूजयेत्परमेशानि
साधुधानियथाक्रमम् एवंक्रमेणवीरेंद्रसर्वेषांवलिमाहरेत् वामयाकमलायोग्यदेव्यात्वस्तकपषवैः पनः सर्वमितेर्ड
मोभागवलिंचग्रहक्त्पक्तु प्रतिष्ठानमः प्रोच्यग्रक्षतेहुं फट् स्वाहा ग्राकारादिक्षकारांतं विंदुयुग्मांतकाहरान् शिराद
दिपादपर्यंतं वेष्टयेद्दक्षिणक्रमात् सार्धत्रिवलयेयुग्मं वेष्टयेत्साधकोत्तमः नानासुगंधपुष्पैश्च चंदनेश्चंदनै कार
पमीरगुरुनैवेद्यपीतसूत्रेणवेष्टयेत् वंधयेद्विविधैद्रव्यैर्लाक्षयुक्तहरिद्रया वश्चीयाद्वस्त्रेणपट्टसूत्रेणवाप्रिये नि
र्द्वंद्वनिरहंकारस्त्वज्ञानाजितगात्रतः पापेऽबुद्धिरहितः सर्वभूतहितेरतः सर्वावयवसंपूर्णः सर्वशास्त्रविशारदः कृ
ताभिषेकोविद्याज्ञानपवनादितत्परः महासतेनसन्मोहित्वमथानरकंव्रजेत् अज्ञानमोहदंभेस्वहस्ताहिंसांकरोति
यः सयातिनरकं घोरं यावच्चंद्रदिवाकरम् प्रयातितिमहामरत्वाव्याधित्वस्वल्पजीवितं विशेषीरसनशास्त्रतः सम

राम

याचारतत्परः मंत्रतत्त्वज्ञशीलश्च यंत्रमंत्रविचक्षणः निग्रहानुग्रहे शक्तः सर्ववर्गविनोदकः ससिद्धः सिद्धिदो लोके शापा
नुग्रहक्षमः ग्रहशकः कुरुतेय सर्वमस्तु लक्षणसंशयः महासनमिदं प्रोक्तं किमन्यत्कथितुमिच्छसि ॥ इति श्रीरुद्रयामले सिद्धा
मे उत्तरतंत्रे महासनपटलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि प्राणादिकविशोधनं प्राणादिकासने देवि सिद्धयः सक
लक्षिताः न मासनं समाराध्य मकारपंचकान्विताः भौमाष्टम्यां चतुर्दश्यां ममायां दीपकोत्सवे कुलेश्वरे पि देवेशि र
प्राणादिकासने भवेत् हिंसिबंधं भूतमार्गहीनं कृत्वा यत्नेन पार्वति वर्णात्कैरसमारभ्य रहस्यानतके शिवं मंत्रविज्ञाय
यत्नेन साधयेद्दिव्यसाधनम् सम्यक्सर्वं शर्वसंपत्याकोमलेय्यवमेव तु सुंदरासनं प्रवक्ष्येहं यत्र गत्वा सिद्धिभाग्भवेत् भौमा
वस्यां चतुर्दश्यां मंगले शनिवासरे तपोसर्वत्र फाल्गुन्यां माघराघिदिनेपि वा शवं कृत्वा समानीय घोमसाज्ञगते शिवे
शांतयायुक्तो भक्तभक्तो जितेंद्रियः महाबलो महाबुद्धिर्विजितासर्वशास्त्रवत् एकहस्तेन मुक्तकेशः सिंदूरतिलकान्वितः
बलिद्रव्याणि वाद्यापंचंभक्तो महाकविः वीरसाधनसामग्रीं सम्यक् साधकोत्तमः शिवाबलिं प्रदत्त्वादौ नदं नेत्रमुंडमा
धनं शिवारूपा स्वयं देवी नानाविघ्नहरा ध्रुवम् अन्यथा विघ्नकर्त्री सा देवादेवैः स्तोष्यमानवः सर्वविघ्नविनाशार्थं सिद्ध्यर्थं क
रवीजयेत् श्मशाने गह्वरे नद्यां शून्यगेहे पि साधयेत् श्मशाने वेश्महे शान्तिविधिश्च श्मशानवत्
कार्यसाधने सर्वसाधनम् खदिरात्कीलकान्बद्ध्वा निखने मंत्रमुच्चरन् महामंडलमंत्रेश्च सर्वविघ्नान्विघातयेत् मुंड
मानीय यत्नेन पंचवाणै विनिःक्षिपेत् कुंपेन स्नानमाचार्य ततः संविज्ञलेनच नदीतेश्च रक्षास्नानं कृत्वा यत्नेन पार्वति
तैलं लाय च तन्मुंडं सिंदूरकज्जलेन वा गंधपुष्पैश्च संपूज्य वस्त्रेणच स्पार्धमानतः सर्वमुंडं विधिवदिदं पूर्वलग्नीमादिके र
य्यस्य रक्तं संपूज्य जपेद्देवि समाराधनतश्चरेत् मूलराजं महाकुरु सर्वमंत्रप्रियंकरः सिद्धिसंकल्पितो देवि हिक्वं मूलन
मूलते दीपमन्यात्पतत्रैव खड्गेन कर्तयेत्स्वयं वीरसंभक्ष्य यत्नेन तान्कालं मुंडमारुहेत् कालीवरमनुं तत्र सर्वसि

शा॰ती॰ ८५ सिद्धदायकः कलिर्विनाम शिलंच खड्गमुंडेन मोनमः पाशांकुशमत्रैवं प्रणवेन सर्वमुद्रेण नागपाशमहासिद्धवेतालखेच
रेश्वर ऊर्ध्वचक्रमहाकायपापाशावीरनृमोल्लते एवं संपार्थ्य संग्राह्य ध्यात्वा निनयनकारयेत् साधको भवभीतश्छिन्नवक्त्रावण
पुष्पैरेन लहदयेत जपेत वीरमार्गक्रमेण च एवं साधितमुंडस्य फलं सिद्धकंकरे संसाधितेन मुंडेन कालापशाटिकं
वरेत् पात्राणां शोधने दैविष्णुगायत्र्यानेन संशोधनं ईशानदाहितिः सेंद्रमेतेनानेन मार्जयेत् फवंमंडलमंत्रेणाभ्यर्च्य ह्रींहः
नवक्रियुक्त ऊर्ध्वान्नवधारणा किक्रमीनेनान्मपूजयेत् श्रोमान्निणाकि सहितमसद्वमेतन्मधुवादिकम् अनेनमन्त्रनाधारं
स्थापयेन्नत्रमंत्रवित् वह्निमंडलमेतस्मिन् पूजयेन्मदनेनरं क्रोधवज्रासवीजाभ्यामाधारे तालितं शुभम् महाशंखं
महामंत्री स्थापयीत्वीठकंनतः शिवादीन पंचयोप्रेताकालीब्रह्मास्मापुना ह्रीं ह्रः शचीपति वीपुरुदयं मन्मथांति
मम ह्रीं ह्रूं चयसमोप्रेतानारिलीपूर्ववत्सुनः शिवह्रीं ह्रूं चयोपेतं लीलाशब्दान्तपूर्ववत् मायास्मरांतिभशंभुवामर
कर्णोद्भवसंयुतम् सर्वकामकालराविरीद्वीलयपदात्सुनः सर्वाधाराय सर्वाय सर्ववीजवायशब्दतः सर्वशुद्धिम
यायेव सर्वामृतपदात्मनः ऊर्ध्वहृदायपशुभायधोत्तार्यस्वरभाजनम् आपदेवीकपालाय हृदयांतो मनुर्मतः पधि
स्थतर्भिमनुभिमहाशंखं पूजयेत् तत्र सांजपन्मंत्री मंडलेति ग्मूदो विधः मूलेन पूजयेत्तोयं स्मृयाद्ध्याविर
धानवित् गंधपुष्पाक्षतान् हित्वा विश्वेदं दर्पयेत्ततः शक्त्यासुधा विनिक्षिप्य शंखयोनि प्रदर्शयेत् विशेष
पात्रोक्त विधिना सर्वमन्यच्छेषवत् एवं यथोक्तविधिना कपालपात्रमुत्तमम् अनेनेपात्रकार्याणि साधयेद्दिव्य
साधनम् वांछासिद्धिं खेचरीं च परकायप्रवेशनम् मनोरथोदिव्यदृष्टिवेतालगुटिकेनथा रसं रसायनं दिव्यं
पादुकायक्षिणीगणम् खड्गसिद्धिं ततः सिद्धिं पाशांजनमेव च सर्वसिद्धिर्भवेद्वाढं समाकपलिनाशिवे ॥
कपालार्च्यार्ण दैवेशि सर्वैः सिद्ध्यतिनिश्चितम् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥ इति श्रीशाक्तिस राम॰

85

गमनेत्रराजेन तर्पयेद्देवतां तेन कृपालपात्रविधिपटलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकं
गोपितं कोटिशास्त्रेषु रहस्यं कथ्यतां प्रभो ॥ शिव उवाच ॥ रहस्यमपि देवेशि कथ्यते शृणु सांप्रतं कालरात्रौ महारात्रौ वीर
मोहेऽपि पार्वति ग्रहणे संक्रमे वापि शनिभौमदिने तथा रणवीरं महावीरं तथा पाषाणगतं शिवे खलवीरं वेषवीरं मा
वेशभैरवं तथा एतत्स्थाने नरो धीरः सर्वमंत्रपरायणः दीपोत्सवे चतुर्दश्यां फाल्गुन्यां सर्वकेऽपि च वीरवेषसमा
सायुक्तकेशो दिगंबरः सिंदूरकृतचर्चितिलकोमुद्रासंविश्वासदायकः सामग्रीं सर्वं च कृत्वा मुंडग्रहणमाचरेत् स्थला
रोपितवीराग्रे तथा पाषाणगलेऽपि वा गत्वा यत्नेन देवेशि शिवश्मशानसंसारम् शिवामभ्यर्च्य यत्नेन ततो वीरं प्रपूजयेत्
त् फाल्गुण्यां सर्वकेशाग्रे पताकाकामरूपिणीम् कृत्वा संस्थाप्य यत्नेन नववर्णमयीं च वा यथवा कामसर्निर्वीकृ
त्वा यत्नेन पूजयेत् एकस्मिन्समये शंभुं जपन्नाप्यपरायणं दृष्ट्वा कामोऽट्टहासोऽपि वालभावपरायणः होहं नाम्नी महा
मायारहसी परिकल्पयेत् वसंतकाले संप्राप्ते तपस्यां भंगहेतवे गह्वसी माय पादेवापीड्यावातिविह्वलाः होहा
यवरदनं च वसंतेण सर्वमारितम् महादेवतपस्यां तेन वसंतमूर्भविष्यति इति दत्त्वा वरं ब्रह्मन तत्रैवान्तरधीयते वसंतेनैव
रणाप्रापराहसी देववेदना देवयागाधसपराभर्त्सने ह्रगामिनी इदं श्रीगतसा वीह्यस्कषयो देवकिंनरा ब्रह्मपर
भक्तयो देवाः श्रीविश्लोमनिर्पिर्पः ब्रह्मोवाच ॥ श्रीगणेशकृष स्वामिन् देवताप्रतिपालक होहयापीडिता देवार
स्त्वशोणवदयं प्रभो नारायण उवाच शृणुध्वं मुनयः सर्वे काममंत्रप्रजप्यतां प्रवर्तिष्णोर्भवेत्कामः शंभुध्यानवि
नाशनः तत्रैव वह्निना कामो भस्मीभूततल्लोकतः पलायनं ततः कामो होहायोनौ प्रवेशनः शिववह्निभयगत्वाद्द
योऽहंननरः ब्रह्मस्लतेकामं त्वमंगनामतोगतः यपपान्रूपरात्होहातेन ह्रंतरामता दीपोत्सवे दीपदानेफा
ल्गुण्यां होटिकीर्तनम् दूर्यं नकृत्वेयन्ता सर्वापि निःफलाः क्रिया कीटादिब्रह्मपर्यन्तं जगन्माथस्य पार्वति वसंत

शा. ती.
८६
86

कालेसंप्राप्ते वृद्धिरस्याभवेध्रुवं रक्तमारप्रद्योवेताङ्कः विनासंभवंतिच नदोषशमनार्थनकालताएपंपासर्वदूहनं रक्तमा
लापकर्मव्यालगुहानविविधाहिपेत् चत्वारिंशतिवाहिवैः संख्योवृक्षसमाचरेत दीपोत्सवोयथाप्रोक्तस्तथैवपाल्पा
गोत्सवः नवरात्रेदूपंपहूनदूदेतद्दुघमते नानाविधवलीदूपोदीपोत्सवीमतान्यथा नानागंधाष्टकैर्दैविहोहाग्निप
रिवर्धयेत तत्स्माविकरेदेहेहेकेकर्मनाशनम् दिनमन्यतमेकृत्वा पलवीरसमीपगः पंचगव्यंशुगहत्वाततः पं
चामृतंदृदेत सर्विङ्ग्यंसर्वमघंसवैमांसानिपार्वति नानामत्स्यासन्नथाभक्ष्यभोज्यादीन्यपिपार्वति स्वरूपाह्वानमा
साधनानाशेगारमाचरेत पाद्यदेदीपमालांहापयेन्नाग्रतानघे तस्माद्योग्यपालताएपंदीपानवाहोलिकांवबा क्र
त्वानुनागणाश्रीरंतदृत्त्वेत्वेत्कूफननम् त्वक्सेष्ठन्यवतबाराहीवलिसंहिताकमात् स्वयंचकर्मयेद्दीरंव्रसाउवलिम
र्पयेत् एवंसंनदहमुंडलमुंडसाधनमाचरेत् श्मशानेपावतेपांतेविपनेवाचतपच्छे एकलिंगरणेवापिमुंडसाध
माचरेत् इस्तमात्रंवनित्वावसंहिवंधाशरस्सरम् सकोवल्पंतेननननतनश्रुवजपंजरेत् तत्रहयेत्क्षेजमाशरस्व
धाशुरःसरम् तदंतेमुंडमानीयकालीयत्नहसाधनं साधयेस्मरमेशानिसकजलःशुरःसरम् तदंतेपंचपायेवका
लिकाकारयेदपि एवंसाधितमुंडानांमालासिद्धाभवेद्ध्रुवम् इतिसंक्षेपतःप्रोक्तंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इतिश्री
महाकालसंहितायांदेवीपार्वतीसंवादे मालामुंडपटलः देव्युवाच देवेशश्रोतुमिच्छामिरहस्यातिरहस्य
कं शिवउवाच किंतद्रहस्यंदेवेशि शीघ्रंमम वदस्फुटम् देव्युवाच मालागतिविधानंचवदमेकरुणानिधे शिव
उवाच मालागतिविधिंवक्ष्येण्हत्तेमावहिताभव स्पृहितेश्रुमस्याहितिनशुडहितेशिवे महामालांसमाहरवी
रणायसमाचरेत् वीरपंचसमासाद्यवीरमालाप्रणोधयेत् देवीमावरणांस्थान्यसवल्पेमहेश्वरि दशविंशतंचविंश ते
तिपंदत्वावलिंचरेत् प्रथमंश्रीमालामंत्रस्यपरमेश्वरऋषिः श्रीमन्महाकालामा त्रिष्टुप्छंदः प्रकीर्तितं कीं बीजं हीं

राम

तथाशक्तिः हृन्मंत्रकीलकं स्मृतं महामालादेवमालाशोधने विनियोजनं त्रिशक्त्यात्मषडंगानि ध्यानं मंत्रवरावरेत
ध्यात्वा संकल्पयत्नेन मंत्रेनानेन पार्वति प्रणवं वन्तयालज्जाकामकूर्चकं फट्स्वाहेति मंत्रेन वयके मालिकां क्षिपेत् त
दावाहनमंत्राद्यैः कालिकां कालशारदां मायुधां सपरिवारां च हृत्वयेत्स्वरमेश्वरि सकलमातृबिंदुनाशीयांसंस्मरेत्तथेन्दु
मुद्रया प्रसन्नीकृत्य कवचेनावगुण्ठ महेश्वरि महामुद्रा समस्ताश्चाद्येवीरूपं विभावयेत् ध्यायेन्नवक्षिपेद्धिंदुं तत्र मंत्रान् प्र
णसिधे प्रणवं कूर्चयुग्मं च स्वाहा प्रणवकूर्चकैः वह्निजायाचलाराद्यैर्वह्निजायाविषंतथा लांराच वह्निजायां वला
रौं लज्जावकूर्चकैः वह्निजायानतमायां लज्जा फट्वह्निजायया द्विविंशं पारकाद्यं सप्तमं सप्तमंत्रमालया शत धा
नेनमंत्रेण विंदुपूजनमाचरेत् कलशकिकां के सर्वे च वेद्रा गुरु प्रयुक्तके पद्ममालां समर्थ्यार्य विधायाचामि त्रयेत्
प्रणवं वनतथा मायाश्रीमहावज्रिणीतिच ततो महाघोररूपे कर्कशेतिपदं वदेत् महाष्टिमंडलेयोग्य प्रविशे
तिपदं तथा सर्वसिद्धिप्रदकेति प्रणवं कूर्चवीजकम् मायायुग्मं वह्निजाया महावाघलिनीतिच ततो महा
घोररूपे स्वाहा प्रणवमायया मायाकूर्चांकु स्वाहांता विद्योक्ता चापि मंत्रिणी सुवर्णतैः समभ्यर्च्य कामी तो ही
पनं चरेत् एवं वारैः समभ्यर्च्य मातृकाक्षरमंत्रतः उद्दीपनं तत्वा कृत्वा हृंकारेणानवेष्टयेत् वलिं दद्यात् नैवेद्यनैवता
र्माया धेहर्ष वदेत् वागुदेवं विंदुयुग्मं कूर्चं तद्दुटिनं वदेत् कूर्चलारेफटस्वकूर्चं प्रणवहृदयमुद्धरेत् कूर्चवीजं वह्निजाया
प्रणवं कूर्चवीजकैः महायोगिनि शिखाद्येतेन ततः त्रिभुवनतारिणी महाशंखास्थिमालावमध्ये निवासकर्विति
कूर्चशक्तसर्वसिद्धिं देहिकूर्चयुग्मपदं संमोहयकारागनं गत्कृतिपक्तगत्कृतिपदद्वयम् कल्लुकाफट्ततः स्वा
हामंत्रेनानेन पार्वति यद्योवित्तेन दत्तोग्रवलिं दत्वा विधानतः पंचरक्ष्दे पंचविहितं माला स्थाप्य च पंचमे मा

शा॰ती॰
२७

लाराचिविधिं कुर्यात्तेन सिद्धा तु मालिका निमन्ते स्थापयेन्मालां रहस्यं मालिकाविधिः ह्रं तं मालाविधौ देवि विशे
षण्मुखमादरम् प्रणवं हृद्भगवति माहेश्वरि निमित्तोच्चरेत् विच्चे विच्चे वचापं च हर विच्चे पदं वदेत् माले विच्चेन यामाला
धारिणी हरले पदं हसवेलं ततो ब्रूयात् धारिणी वपदं वदेत् चर्कं शास्मिमहामालं वासिनी निपदं वदेत् किन्नेमा
नेकालिका चन्द्रहेतेन यमालिका कुल्लुकाफट् महाटं तमालामध्ये पदं वदेत् निवासं कुरु युग्मं च रामोद्भ मालिकानतः
वासिनि निरुपसंयोग्यं कीलं पंच हृदयं तथा मायाद्वयं च फट् स्वाहा मालामंत्रेणाहृन्मनुः बलिदानमनुं वक्ष्ये शृणुष्व साव
हितामव प्रणवं कवचं पदं मंडलं मविके ततः मालिनि कौलिनि पदं गौरि गांधारि चोच्चरेत् गिरिजे मायावति
पदं क्रियावति पदं ततः गायत्री च गानप्रिये शंकरि कालि पालिके कुलमुंडधारिणि चोच्चरेत् प्रसिलतापारिणी
ति वदेत्तेजा नवेदसे श्रीकालकालि वपदं मं ज्ञानि रुद्राणी तथा इमं बलिं गृह्ण युग्मं मालासिद्धिं चोच्चरेत् देहि द्व
यं युग्मं च कूर्च फट् मालाल याप्तुनम् बलिं दद्याद्धे नैव तद्देवेना प्रतेक्षतिः कपालकज्जलं चोरपादकज्जलयुग्मकम्
विश्वमोहननामानं कज्जलं विद्धि पार्वति तन्मादभस्म देवेशि फाल्गुणा सर्वजं परम् गजपल्ली तिनाम्ना तु वि
ख्याता शत्रुनिग्रहे एतेन मनुना भ्रग्न - - - - - - - इद्धति हत्वा देवेशि भ्रामकांतेन गन्धयं यथा गहना
युग्मं च तथा पर्वं द्वयं भवेत् ततश्रागाशिवा रारा हिंभु आज्ञुतं नचाचरेत् कामबीजं ल्लुं तथा वीजं ज्ञों ज्ञों फट् च द्वयं वं
देत् सिद्धजगत् वक्ष्यलि सिद्धिं देहि सिद्धिं स्वाहा मनुर्मतः मंत्रेणानेन संप्रयाऽङ्गानि युक्तिमुत्तमां मालां सिद्धां सर्व
सिद्धिमवाप्नोवन संशयः इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीमहाशक्तिसंगमे महामालाशो
धनविधिनाम पटलः श्रीदेव्युवाच देवेशि श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् शिव उवाच देवेशि शृणु एव
राम

स्मामिरहस्यमपरंवरं देवित्विलावंचसिद्धानो वीनानांपरमेश्वरि दिव्यसंस्थानमेयाहि ह्रीं ह्रीं लिङ्गामपिशिये श्रुत्वामनानिम
हेशानिकथ्यतेपरमेश्वरि सिंहदंतोवानिहं समर्पयेन्नशार्दूलचर्मगः हेमंकरीसर्वसंकेमंडूककूर्मरूपकैः एकद्वित्रि
क्रमेणैवपात्रस्थानेनिवेशयेत् तेनामनेतिसंग्राह्यरक्षयात्मयानिव नानाकाष्ठमयान्माहुः सोगन्धकाष्ठजा
न्यपि लोहमारणसंसिद्धेतामाशान्तिरनुत्तमा सौशोलनभकायाधैरामांविदुषणोचरेत् शैव्यस्याहिसंसिद्धे
स्वर्णादिसर्वासिद्धिरनुत्तमा वंगेसीसोरुनार्थेनृपतिलेकर्मसुजपः खदिरेशत्रुनाशार्थेचंदनेसर्वसाधना रक्तकाष्ठेव
श्यसिद्धिपीतेस्तंभनमुत्तमं कृष्णकाष्ठेमारणेस्यात्पालाशेकार्यसाधना पिप्पलेसर्वकार्यार्थे वटेपुत्रार्थसिद्धिरनुत्तमा
शेरंबोरुमलनाशेनारकेदेव्याशर्कर्याले वर्णवस्वभयंदेवितन्नदुर्गाफलंभवेत् कृत्वमांसेद्भिकृत्स्नंवातावदायतमेवच कृ
ष्णार्थंधमहेशानिविदितास्तिर्वापथ्यास्रमम कलाकलानामभेदैनामन्नेपरिकीर्तितम् सन्निवेशयथामयायन्था
नैवविधीयते चतुराशीन्यासमनानिपरिभाषासमनानिच सिद्धासनेनागसिद्धेसर्वसिद्धिगजासनम् हयासनेयो
षितस्मैतेमंकार्यमहोदयः सर्वशत्रुविनाशश्चकेशेनपृथिवीगतिः मंडूकेसर्ववाधायकूर्मेधनपतिर्भवेत् मा
र्जारेक्रूरनाशश्चनकुलेविषनाशनम् पारावतोधनप्राप्तिर्वकोरेकुष्ठनाशनम् सारमेधान्नवादस्यादृषभेधनसं
पदः वकेस्तंभनमुद्देशणशकेशत्रुनाशनम् एतनेवजपेहोममार्जनंतर्पणेपिच यत्फलंप्रजनेहोमेतत्तनवद्व
लिकर्मणि यत्फलंकथितंदेवितत्फलंसमवाप्नुयात् रहस्यातिरहस्यंवरहस्यातिरहस्यकम् रहस्यातिरहस्यंच
गोपनीयंप्रयत्नतः गोपनीयंगोपनीयंगोपनीयंमहेश्वरि गोपनीयंप्रयत्नेनस्वयोनिरिवपार्वति इतिसंवेद
नयोक्तंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥ इति श्रीमहाकालसंहितासंगमतंत्रराजे टीकासहने निर्णयपटलः ॥ इति श्रीसर्वसं
गमसंपूर्णम् ॥